T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın No: 132

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE İNSANÎ DİPLOMASİ

CİHAN-PENÂH

SHELTER OF THE WORLD

HUMANITARIAN DIPLOMACY FROM THE OTTOMAN PERIOD TO THE PRESENT

İSTANBUL 2016

Proje Yöneticisi / *Project Manager*

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Uğur ÜNAL
Devlet Arşivleri Genel Müdürü / *General Director of State Archives*

Proje Sorumluları / *Project Officers*

Sebahattin BAYRAM
Genel Müdür Yardımcısı / *Deputy Director General*

Dr. Önder BAYIR
Daire Başkanı / *Head of Department*

Koordinatör / *Coordinator*

Mümin YILDIZTAŞ

Yayına Hazırlayanlar / *Prepared By*

Muzaffer ALBAYRAK
Vahdettin ATİK
Uğurhan DEMİRBAŞ
Kemal GURULKAN
Yılmaz KARACA
Dr. Ersin KIRCA
Dr. Hasan KOÇ
Resul KÖSE
İbrahim KÜRELİ
Kevser ŞEKER
Numan YEKELER
Yunus Emre ABACI

İngilizce Çeviri / *Translation into English*

Dr. Mehmet GÜNEŞ
Durmuş KANDIRA
Hümeyra Seren ZEYREK
Necla BÜYÜKKIRCALI

Kapak Tasarım / *Cover Design*

Vahdettin ATİK

Grafik Tasarım / *Graphics Design*

Esra AKBURAK DERİN

Baskı / *Print*

SEÇİL OFSET
100. Yıl Mah. Matbaacılar. Sitesi 4. Cadde No:77 Bağcılar-İstanbul Tel: 0212 629 06 15

ISBN: 978-975-19-6052-8

SUNUŞ / FOREWORD

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI / PRESIDENT

Milletimiz, tarih boyunca, dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın, zor durumda olan herkesin derdine ortak olmaya çalışmıştır. Kıtlıkta, yoklukta, felaketlerde mağdur insanların yanında olmaya gayret gösteren ecdadımız, zulme uğrayanların imdadına yetişerek, haksızlıklara da seyirci kalmamıştır. Tarihte ecdadımız tarafından kurulmuş devletlerin geleneklerini de tevarüs eden Türkiye Cumhuriyeti Devleti, özellikle son dönemde, aynı anlayışı devam ettirmenin çabası içindedir. Bilhassa Osmanlı'da, insanı merkeze alan uygulamalar, ülkeyi zaafa uğratmayan, aksine cihan devleti konumunu perçinleyen politikalar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tarihi süreklilik içinde devamı olduğumuz Osmanlı Devleti'nin mağdurlara ve mazlumlara sahip çıkma esasına dayalı mirası, bizim için önemli bir referanstır. Bugün milletçe, dünyanın en ücra

Throughout history our nation has tried to share the sorrow of needy people all over the world. Our ancestors strived to be with persecuted people in times of famine, poverty and disaster, and did not remain silent in the face of injustice. The Republic of Turkey who inherited traditions of many states established by our ancestors has been in effort to maintain the same mentality especially in the recent years. Particularly in the Ottoman Empire, human-centered practices are considered as policies strengthening its position as a world-state instead of weakening the country.

As being the historical continuation of the Ottoman Empire, its heritage based upon protecting the victims and the oppressed people is a significant reference for us. This understanding and endeavour have a great role on sympathy

köşelerinde dahi şahit olduğumuz sempati ikliminin gerisinde, bu anlayışın, bu gayretin büyük payı vardır. İnsani yardımlar, ülkeler arasında işbirliği ve yakınlaşmayı sağlamanın yanında, toplumlar arasındaki dostluk bağlarını da kuvvetlendirmektedir. Artık daha kurumsal ve organize olarak sürdürülen insani yardımlar, dünyanın da dikkatini çekmeye başlamıştır. 2014 yılında insani yardım ve insani kalkınma yardımlarının toplamını 6,4 milyar dolar seviyesine ulaştıran Türkiye, bu alanda dünyada üçüncü sırada yer almakta ve insani diplomasi alanında örnek ülke olarak gösterilmektedir.

Gelişmiş ülkelerin dış yardımlarda kesintiye gittiği bir dönemde Türkiye, resmi kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla, 5 kıtada 100'ü aşkın ülkede yardım faaliyetlerini artırarak sürdürmektedir. Hiçbir köken, inanç, coğrafya ayrımı yapmadan yürüttüğümüz insani yardım çalışmalarını, her yıl daha da genişleterek devam ettirmek kararındayız. Birleşmiş Milletler tarafından 23-24 Mayıs 2016 tarihinde ilk kez düzenlenecek olan Dünya İnsani Zirvesi'nin ülkemiz ev sahipliğinde İstanbul'da yapılacak olması, milletimiz için bir şereftir.

"Cihan-Penâh/Osmanlı'dan Günümüze İnsanî Diplomasi" adlı eserin bu zirvenin hazırlıklarının devam ettiği bir dönemde yayımlanıyor olmasını isabetli gördüğümü özellikle belirtmek istiyorum.

Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

shown to our nation even in the remotest corners of the world. Humanitarian aids strengthen the friendly ties between the societies as well as the cooperation and intimacy between the countries. Today's humanitarian aids in more institutional and organized level started to draw world's attention. Turkey who reached to the total level of 6,4 billion dollars in humanitarian aids and humanitarian development aids in 2014 ranked third in the world and became a model country in the field of humanitarian diplomacy.

Turkey, with its official institutions and civil society organizations, is continuing to increase its aid activities in more than 100 countries on 5 continents while developed countries are decreasing foreign aids. We are decisive in enlarging humanitarian aid actions without making discrimination of ethnicity, religion and geography. It is an honour for our nation to host the World Humanitarian Summit which will be held for the first time by the United Nations on May 23-24, 2016 in İstanbul.

I would like to emphasize that the publishing of this work titled "Shelter of the World/Humanitarian Diplomacy from the Ottoman Period to the Present" coincides with the preparation period of the mentioned summit is highly significant.

I would like to offer my thanks to those who contributed.

ÖNSÖZ / PREFACE

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Uğur Ünal

Devlet Arşivleri Genel Müdürü / General Director of State Archives

Bir aşiret beyliği iken, başta adalet ve insani değerlere verdiği önem sayesinde kısa sürede üç kıtada hâkimiyet kurma başarısını gösteren Osmanlı Devleti, yıkılma sürecine girildiği dönemlerinde bile dünyanın ezilen, zulme uğrayan, dara düşen her millet ve ferdi için bir sığınak olma özelliğini korumuştur. Osmanlı Devleti var olduğu sürece, düşene el uzatmış, gelene kapısını açmış, kapısını çalanın karnını doyurmuştur. Bu sebeple Osmanlı padişahları "Cihan-penâh (cihanın sığınağı, koruyucusu)", "âlem-penâh" gibi vasıflarla anılmıştır. Günümüz terminolojisinde "İnsani Diplomasi" olarak da adlandırılan bu tür uygulamalar, Osmanlı Devleti'ne medeniyet tesis eden bir devlet olma özelliği kazandırmıştır.

Osmanlıların insani alandaki yardım faaliyetleri, belki aynı dine inandıkları, dünyanın diğer bölgelerindeki insanlar için uhdesinde taşıdığı hilafet unvanının bir gereği idi. Ancak, farklı inanç kültürüne sahip olmalarına rağmen, dara düşene yardım geleneğini zaman zaman dostluklarının bozulduğu ülke halklarından ve yönetimlerinden de esirgememişlerdir. Osmanlı Arşivi'nin muhtelif fonlarındaki bu türden yüzlerce belge bunun şahididir.

"Yedi iklim" üzerinde hâkimiyet sahibi olan böyle bir devletin kimi yerlerinde sel veya deprem felaketleri yaşanırken aynı anda bir başka bölgesinde kuraklık veya salgın hastalık gibi daha başka sorunlardan kaynaklanan mağduriyetler de hiç eksik olmamıştır. Osmanlılarda "reâyâ" ve "berâyâ"nın bu tür sıkıntılarının zamanında görülmesi ve bunun

The Ottoman Empire which once was a small beylic, achieved to rule over three continents in a short time mainly thanks to its concentration on justice and human values. Ottomans managed to maintain its characteristics as becoming a shelter for every oppressed, persecuted and troubled nation and its people even in the time of its decline. As long as it exists, the Ottoman Empire gave a friendly hand and opened its doors to needy people as well as met their needs. Therefore, the Ottoman sultans were known with characteristics such as "Cihan-penâh (shelter, protector of the world)" and "âlem-penâh (shelter of the universe)". Such kind of practices, called as "Humanitarian Diplomacy" in today's terminology, provided the Ottoman Empire to be an empire which created a civilization.

Humanitarian aid activities of the Ottomans for their co-religionists in other parts of the world may be were a requirement of their caliphate title. However, Ottomans did not hesitate to maintain their assistance tradition for people and administrations which they sometimes conflicted with and even though they had different beliefs. Hundreds of documents in various fonds of the Ottoman Archives are evidences of this fact.

While flood or earthquake disasters were being experienced in a region of such an empire ruling over "Yedi iklim (a vast territory)", sufferings arising from problems such as droughts or epidemics were continuously occurring in other regions at the same time. In the Ottoman Empire, it was an essential

için gerekli tedbirlerin alınması yöneticiler için öncelikli esastır.

Osmanlı padişahlarının sorumluluk aldıkları ilk anda "gerek Müslüman gerek gayrimüslim tebaanın yeryüzü ve gökyüzünün yaratıcısı Allah'ın emaneti olarak görülüp himaye edilmeleri, korunmaları gerekliliğini" içeren fermanlarını idarecilerine göndermeleri zaten bir gelenektir. Buna aykırı davranan sorumluluk sahipleri ise hiçbir zaman affedilmemiştir.

Osmanlı Devleti'nden devraldığı mirasla yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti de dünyanın çeşitli milletlerine yardım kapısı ve sığınağı olma geleneğini devam ettirmiştir. İlk yıllarından itibaren devam ettirilen bu gelenek 20. yüzyılın sonlarında ve özellikle 21. yüzyılın başlarında canlılığını artırmıştır. Son yıllarda bölge ülkelerinden gelerek ülkemize sığınanların ve bu vesile ile ülkemizde misafir edilenlerin sayısı birkaç milyon ile ifade edilmektedir.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan bu eser, Osmanlı Devleti'nin ve ondan devraldığı bu mirasla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin "dara düşene yardım" geleneğini ortaya koyan ve bugün için insani diplomasi tanımı içinde değerlendirilebilecek, daha çok uluslararası yardımlarını konu edinen 77 adet belge seçkisinden oluşmaktadır. Bu belgelerden Osmanlı Türkçesi ile yazılı olanların çeviri yazısı hazırlanmış, bunlar sadeleştirilmiş ve anlam itibariyle İngilizceye çevrilmiştir. Günümüz Türkçesi ile yazılı olan belgeler ise doğrudan anlam itibariyle İngilizceye çevrilmiştir.

Himayelerinde hazırlamış olduğumuz bu değerli eserin ortaya çıkmasında vermiş oldukları destek için Sayın Cumhurbaşkanımıza hürmetlerimi sunar, emeği geçen Genel Müdürlüğümüz çalışanlarına teşekkürlerimi ifade eder ve eserin ilgililere faydalı olmasını dilerim.

priority for administrators to resolve such problems of "reâyâ" ve "berâyâ" (refers to all citizens of the Empire) and to take all necessary measures.

As from the Ottoman Sultans succeeded to the throne, it was already a tradition for them to send imperial edicts to administrators concerning that "it is necessary to protect both Muslim and non-Muslim subjects seeing them as entrusted by the God, the creator of the earth and the sky". Whoever responsible for behaving improperly towards this order was never excused.

Republic of Turkey, having legacies inherited from the Ottoman Empire, has continued the tradition of being a shelter and a helping hand for the several nations over the world. This tradition which has continued since the first years of the establishment of the Republic of Turkey, gained speed in the late 20th century and especially in the early 21st century. The number of refugees, thus the guests hosted by our country, coming from the surrounding countries is stated to be a few millions.

This work, prepared by the General Directorate of State Archives of the Prime Ministry, is composed of a selection of 77 documents indicating the tradition of the Ottoman Empire and the Republic of Turkey inheriting the Ottoman heritage to give his helping hand to needy people. These documents mostly include the international aids which can be categorized in the definition of humanitarian diplomacy today. Among these documents, the ones written in Ottoman Turkish have been transcribed verbatim, simplified and translated into English; the ones written in contemporary Turkish have been translated into English directly.

I would like to offer my gratitude to His Excellency Mr. President for his support in the publication of this valuable work prepared under his auspices; I would like to thank the staff of our General Directorate for their efforts in preparing the book, and hope that it will be beneficial for all those concerned.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Sunuş / *Foreword* 3

Önsöz / *Preface* 5

İçindekiler / *Contents* 7

1 Bosna ruhbanlarına II. Mehmed tarafından verilen emanname. / *Quarter by Mehmed II given to the Bosnian clergy (1478)* 13

2 Ülkesi ve kendisi zor durumda bulunan Fransa Kralı Fransuva'ya Kanuni'nin yardım mektubu / *Support letter of Suleiman the Magnificent to the French King Francis whose country and himself is in danger* (1526) 15

3 Açe Müslümanlarının dış saldırılardan korunması için donanma gönderilmesi / *Sending navy to the Aceh Muslims for protecting them from external attacks* (1567) 19

4 Hindistan Müslümanlarını korumak için Akdeniz ile Kızıldeniz arasında bir kanal (Süveyş) açılması / *Opening a canal (Suez) between the Mediterranean and the Red Sea in order to protect the Muslims in India* (1568) 23

5 Hindistan Müslümanlarını korumak için donanma hazırlanması / *Preparation of a navy for protecting the Muslims in India* (1568) 27

6 İspanyollar tarafından yurtlarından edilen Endülüs Müslümanlarına yardım / *Assistance to Muslims in al-Andalus expelled from their countries by the Spaniards* (1570) 29

7 Esir Endülüs Müslümanlarına yardımcı olan İngiltere'nin ve tüccarlarının himaye edilmesi / *Supporting Britain and the British traders helping the captured al-Andalus Muslims (1592)* 32

8 Osmanlı Devleti'ne iltica eden Endülüs Müslümanlarının iskanı / S*ettlement of al-Andalus Muslims taking refuge in the Ottoman Empire* (1613) 35

9 Osmanlı Devletine iltica eden Macarların iskanı / *Settlement of the Hungarians taking refuge in the Ottoman Empire (1699)* 37

10 Osmanlı Devletine sığınan Macar Kralı Rakofçi'nin Tekirdağ'da misafir edilmesi / *Hosting of the Hungarian King Rakoczi in Tekirdağ, who took refuge in the Ottoman Empire (1726)* 40

11 İsveçlilere gönderilen yardım / *Assistance sent to the Swedes* (1742) 43

12 Avusturyalıların baskıları sebebiyle İstanbul'a göç eden Lehistanlı Yahudiler / *Polish Jews migrating to Istanbul because of Austrians' oppression (1785)* 47

13 Selanik ve çevresinde iskân edilecek Leh mültecileri / *Polish refugees to be settled in Thessaloniki and its surroundings* (1772) 49

14 Avusturyalılardan kaçıp Osmanlı ülkesine sığınan Lehistan Yahudileri / *Polish Jews taking refuge in the Ottoman lands escaping from the Austrians (1785)* 52

15 Geçmişteki yardımlar sebebi ile İsveçlilerin Osmanlı Devleti'ne duygusal bağlılığı / *Emotional commitment of the Swedes to the Ottoman Empire because of Ottoman assistance in the past (1798)* 55

16 Kıtlık sebebi ile İngiltere'ye buğday desteği / *Sending wheat to Britain because of famine* (1800) 58

17 Trabzon'da mülteci olarak bulunan Açıkbaş [Gürcistan/İmereti] Meliki Solomon'un maaş talebi /*Request for salary of Solomon, the king of Imereti (Georgia), who took refuge in Trabzon (1814)* 61

18 Hristiyan Gürcü ileri gelenlerinin Osmanlı Devleti'nden yardım talepleri / *Request for assistance of the Christian Georgian notables from the Ottoman Empire* (1815) 63

19 Hristiyan Gürcü halkının Osmanlı Devleti'nin kendilerini Ruslardan kurtarmalarını bekledikleri / *Expectation of the Christian Georgian people from the Ottoman Empire to rescue them from the Russians* (1826) 65

20 Eski Gürcistan Kralı Erekle Han soyundan Aleksandr'ın, Osmanlı Devleti'ne iltica arzusu / *Demand of Aleksandr, who descend from the former king of Georgia, Erekle Khan, for taking refuge in the Ottoman Empire (1827)* 67

21 Çeçen Hâkimi Gazi Muhammed Efendi'nin yardım talebi / *Request for assistance of Chechen ruler Ghazi Muhammad (1827)* 69

22 Hokand Hanı Muhammed Han'ın Rus yayılmacılığına karşı Osmanlı padişahından yardım talebi / *Request for assistance of Kokand Khan Muhammad from the Ottoman Sultan against the Russian expansionism (1839)* 72

23 Bükreş'teki yangınzedelere Sultan Abdülmecid'in yardımı / *Assistance by Sultan Abdülmecid to fire victims in Bucharest* (1847) 76

24 Kıtlık sebebiyle İrlanda halkına yapılan yardım / *Assistance to Irish people due to famine* (1847) 79

25 Macar bağımsızlık önderi Lajos Kossuth'un Osmanlı Devleti'ne ilticası / *Taking refuge of Lajos Kossuth, the independence leader of Hungaria, in the Ottoman Empire (1849)* 81

26 Fransa'daki selzedelere Sultan Abdülmecid'in yardımı / *Assistance by Sultan Abdülmecid to flood victims in France* (1856) 83

27 Lehistanlı bekâr mültecilerin devlet yardımı ile evlendirilmeleri / *Marriage of single Polish refugees with assistance of the state* (1857) 85

28 Prens Witold Czartoryski'den Leh mültecilerine ihsanlarda bulunan Osmanlı padişahına teşekkürü / *Gratitude of Prince Witold Czartoryski to the Ottoman Sultan for his grants for the Polish refugees (1857)* 87

29 Ülkeleri Ruslar tarafından işgal edilen Çerkes ve Nogayların Osmanlı topraklarına hicretleri / *Migration of Circassians and Nogais, whose countries were occupied by Russians, to the Ottoman lands (1859)* 89

30 Açe Sultanı Şah Mahsur'un, halkının Hollandalı zulmünden kurtarılmasına dair yardım talebi / *Request for assistance of Aceh Sultan Shah Mansur for his people to be rescued from the Dutch cruelty (1850)* 93

31 Fransa selzedelerine yardım / *Assistance to the flood victims in France* (1856)....99

32 Çerkes muhacirlerine yerli halkın yardımı / *Assistance by the native people to the Circassian refugees* (1860) 102

33 Ümitburnu Müslümanlarının Osmanlı Devleti'nden dinî bilgilerinin artırılması ricası / *Request of the Muslims in Cape Town from the Ottoman Empire for increasing their knowledge on religion* (1862) 105

34 Yaralı Prusya askerlerine Osmanlı padişahı tarafından gösterilen ilgi ve yardım / *Attention and assistance of the Ottoman Sultan to the wounded Prussian soldiers* (1867) 109

35 Prusya kıtlıkzedelerine yardım / *Assistance to the famine victims in Prussia* (1868)....111

36 Doğu Prusya ahalisine padişah tarafından yapılan yardıma teşekkür / *Gratitude of Western Prussia people to the Sultan for his assistance* (1868)....115

37 İrlanda'da bulunan fukaraya yardım / *Assistance to the needy people in Ireland* (1870) 119

38 Kıtlık sebebi ile İsveç'e buğday gönderilmesi / *Sending wheat to Sweden because of famine* (1876)...121

39 Muhtelif iskelelerdeki iki yüz bin Kafkasyalı muhacirin sevk, iskân ve idaresi / *Sending, settlement and administration of two hundred thousand Caucasian immigrants in various wharves* (1878) 123

40 Su taşkınlarından zarar gören Macaristan'ın Segedin şehri ahalisine yardım / *Assistance to the flood victims in Szeged, Hungary (1879)* 127

41 İspanya'da nehir taşkınlarından zarar görenlere yapılan yardım / *Assistance to the river flood victims in Spain* (1880)....129

42 İsveç'te yangından zarar görenlere II. Abdülhamid'in para yardımı / *Financial assistance of Abdulhamid II to the victims of fire in Sweden* (1888) 131

43 Kıtlık sebebi ile Karadağ'dan Osmanlı tarafına iltica eden Karadağlıların iskânı / *Settlement of Montenegrins migrating from Montenegro to the Ottoman lands because of famine* (1889).....135

44 Rusya'dan hicret eden dokuz bin muhacirin kış bastırmadan Konya vilayetinde iskânı / *Settlement of nine thousand refugees, migrating from Russia, in Konya Province before winter comes (1890)* 137

45 Almanya'daki Saale Nehri'nin taşmasından zarar gören ahaliye yardım / *Assistance to the people suffering from overflow of the river Saale in Germany* (1891)....139

46 İran'daki kolera salgını sebebiyle doktor ve eczacı gönderilmesi / *Sending doctors and pharmacists to Iran due to outbreak of cholera* (1892)....143

47 İran depremzedelerine yardım / *Assistance to the earthquake victims in Iran* (1894)....147

48 Cape Town'daki kız mektebine yardım talebi / *Request for assistance to the school for girls in Cape Town (1894)* 149

49 Amerika ormanlarında çıkan yangın dolayısıyla zarara uğrayanlara yapılan yardım / *Assistance to the people damaged by forest fires in America* (1894) 153

50 Petersburg'da yapılacak cami inşasına padişah tarafından yardımda bulunulması / *Assistance by the Sultan to the mosque to be built in St. Petersburg* (1896) 155

51 Fransa'da Pastör adına dikilecek heykele para yardımı yapılması / *Financial aid for the statue to be erected in France in the name of Pasteur (1896)* 159

52 İslâm muhacirlerinin ülkeye kabul edilerek sefaletten kurtarılması / *Accepting Muslim immigrants into the Ottoman lands and saving them from poverty (1901)* 161

53 Hindistan'da kıtlıktan zarar görenlere yardım gönderilmesi / *Sending assistance to the people suffering from famine in India* (1902) 165

54 Habeşistan'ın başkentinde bir cami yapılması ve bazı camilerin tamiri / *Construction of a mosque in the capital city of Ethiopia and repair of some mosques* (1905) 167

55 Rusya'da katledilen Musevilerin yakınları için yardım toplanması / *Charity collection for the relatives of the Jews massacred in Russia (1906)* 171

56 Sicilya'daki volkan patlamasında mağdur olanlara Padişahın yardımı / *Assistance by the Sultan to the victims of volcanic eruption in Sicily* (1906)....175

57 Çinli Müslümanların talepleri doğrultusunda din adamı gönderilmesi / *Sending religious scholar to China in accordance with the demands of the Chinese Muslims (1909)* 179

58 Tebriz'de felakete uğrayanlara yardım / *Assistance to the disaster victims in Tabriz (1908)* 183

59 Calabria ve Sicilya afetzedeleri için yapılan yardım / *Assistance to the disaster victims in Calabria and Sicily (1909)* 185

60 Cape Town'daki Osmanlı okulu ve Güney Afrika'daki Müslüman yetim ve kimsesizler için padişahtan ihsan talebi / *Demand for grant from the Sultan for the Ottoman school in Cape Town and Muslim orphans and homeless people in South Africa* (1909)....189

61 Sırbistan'da sel felaketine uğrayanlara hazineden yardım / *Assistance from the Ottoman Treasury to the flood victims in Serbia* (1910) 193

62 Çin Türkistanı ahalisine Kur'ân-ı Kerim ve dini içerikli kitaplar gönderilmesi / *Sending the Holy Qur'an and religious books to the people of Chinese Turkestan (1910)*.....195

63 İstanbul'a gelen yoksul Çinli hacıların dönüş masraflarının karşılanması / *Covering the return travel expenses of the needy Chinese pilgrims coming to Istanbul (1910)* 197

64 Türkistan felaketzedeleri için yardım toplanması / *Charity collection for the disaster victims in Turkestan (1911)* 201

65 Bosna ve Hersek'in Visoka kasabasındaki yangından zarar görenlere yardım / *Assistance to the fire victims in Visoka town, Bosnia and Herzegovina* (1912).....205

66 Hac için İstanbul'a gelen Çin ve Buhara hacılarının yardım talebi / *Request for assistance of Chinese and Bukhara pilgrims coming to İstanbul before pilgrimage (1913)*.....209

67 Hollanda'da sel felaketzedelerine para yardımı / *Financial assistance to the flood victims in Holland* (1916).....211

68 Cava'daki sel felaketzedelerine yirmi beş bin kuruş yardım gönderilmesi / *Sending aid of twenty-five thousand kurushs to the flood victims in Java* (1916).....213

69 Ermenistan'a yapılan yardım / *Assistance to Armenia*(1926) 217

70 Fransa'daki mültecilere Kızılay tarafından yapılan yardım / *Assistance by the Red crescent to the refugees in France*(1940) 221

71 İngiltere'de selden zarar görenlere yardım / *Assistance to the flood-victims in England*(1947).....226

72 Irak'ta selden zarar görenlere yardım /*Assistance to the flood victims in Iraq*(1954) 229

73 Güney Vietnam'a 1500 ton çimento yardımı / *1500 tons of cement assistance to South Vietnam* (1964) 231

74 Selden etkilenen Bangladeş'e yapılan yardım / *Assistance to Bangladesh suffering from flood disaster* (1988).....233

75 Filistin'e ekmeklik buğday unu hibe edilmesi / *Donation of wheat flour for bread to Palestine* (2006) 237

76 Pakistan'da selden zarar görenlere yapılan yardım / *Assistance to the flood victims in Pakistan(2010)* 239

77 Suriye'deki sivil halka un hibe edilmesi / Donation of flour to civilians in Syria(2015).....243

İndeks / *Index*.....245

هو المعین

مرحوم و مغفور له ابو الفتح غازی
سلطان محمد خان رحمة الله علیه
والغفران حضرتلرینک خطاسن یقدر

بوسنه رهبانلرینه سلطان محمد خان مرحوم
ویردوکی عهدنامه نک صورتیدر

BOSNA RUHBANLARINA II. MEHMED TARAFINDAN VERİLEN FERMAN

QUARTER BY MEHMED II GIVEN TO THE BOSNIAN CLERGY

Fatih Sultan Mehmed Han'ın Bosna rahiplerine ve onların dışarıdan getireceği diğer kimselere bahşettiği din, can ve mal güvencesine dair ferman

Firman (imperial edict) of Sultan Mehmed II (The Conqueror) granting religious freedom to the Bosnian clergy

1478

Ben ki Sultan Mehmed Han'ım, cümle ahaliye ve ahalinin ileri gelenlerine malum ola ki; İşbu ferman-ı hümayunumu saklayıp muhafaza edecek olan Bosna rahiplerine büyük bir inayette bulundum. Buyurdum ki:

Bosna rahiplerine ve kiliselerine hiç kimse mani olmasın, kendilerine zorluk çıkartmasın. Hiçbir korkuya kapılmadan memleketimde duranlara da, bazı endişelerle başka yerlere gidenlere de güvence veriyorum ki, korkusuzca bizim memleketimizde sakin olabilir, kiliselerinde yerleşebilirler. Benim yüce tarafımdan ve vezirlerim ve memleketim halkından hiç kimse asla bunlara karışmayacak, ilişmeyecek ve incitmeyeceklerdir. Kendilerine, canlarına, mallarına, kiliselerine ve dahi başka bir ülkeden memleketimize getirecek oldukları kimselere de. Büyük yemin ederim ki; yeri ve göğü yaratan, yarattıklarını koruyup kollayan Yüce Allah hakkı için ve ulu Peygamberimiz Muhammed Mustafa *sallallâhu Teâlâ aleyhi ve sellem* hakkı için ve yedi mushaf hakkı için ve yüz yirmi dört bin peygamberler hakkı için ve kuşandığım kılıç hakkı için bu yazılanlara hiç kimse muhalefet etmesin. Yeter ki; bize hizmetten ve itaatten ayrılmasınlar.

Drac Kalesi'nde yazıldı.

1 Muharrem 883 / 4 Nisan 1478

I am Sultan Mehmed Han. It would be known by people and notables that: I command the Bosnian priests who will keep this imperial edict that nobody would prevent them and their churches. The ones who stay in my country would continue to stay without fear; the ones who left the country with fear would come and stay in their churches. No one from my viziers and the people of my country would never interfere in their life and never hurt them. I swear upon God, His Prophet Muhammed Mustafa (Peace be upon him), seven mushafs, all prophets and the sword that I have girded that their lives, properties, churches and guests from other countries will be under my protection as long as they obey me.

Written in the Durrës Castle

April 4, 1478

BOSNA-FOJNİCA MANASTIRI ARŞİVİ *

* Bu fermanın defter kaydı Osmanlı Arşivi'nde A. DVNS. DVE. d, 14/2' de bulunmaktadır.
The copy version of this ferman is in the registerbook in the Ottoman Archives under the code of A.DVNS.DVE.d, 14/2

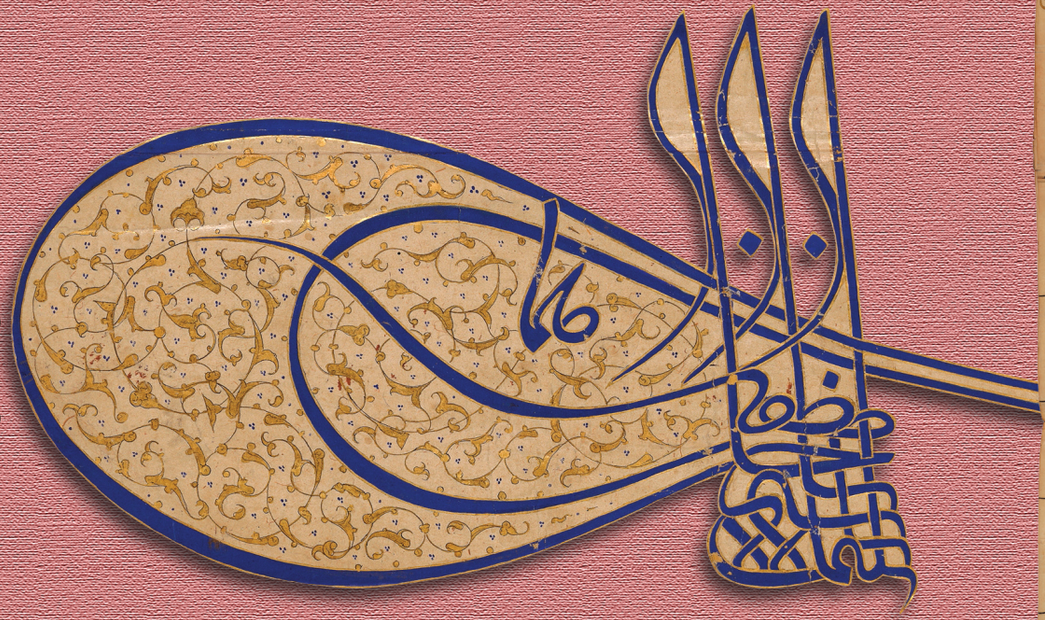

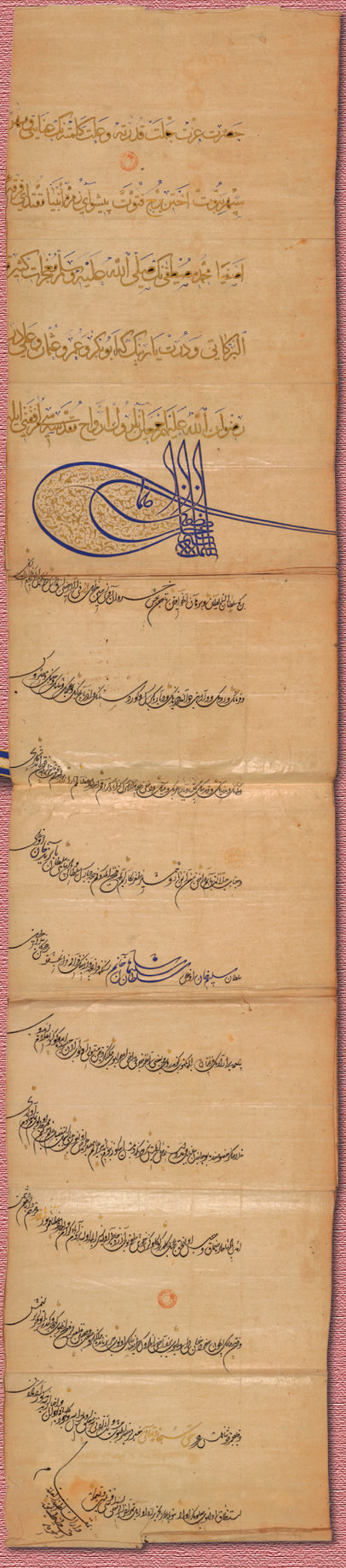

ÜLKESİ VE KENDİSİ ZOR DURUMDA BULUNAN FRANSA KRALI FRANSUVA'YA KANUNİ'NİN YARDIM MEKTUBU

SUPPORT LETTER OF SULEIMAN THE MAGNIFICENT TO THE FRENCH KING FRANCIS WHOSE COUNTRY AND HIMSELF IS IN DANGER

Kanuni Sultan Süleyman'ın ülkesi istila edilen kendisi de tutuklu bulunan Fransa Kralı Fransuva'ya, kurtulması için yardıma hazır olduğunu ifade eden mektubu

Letter of Suleiman the magnificent to Francis, the King of France, stating that he is ready to help for rescuing him whose country was invaded and who is imprisoned

1526

Kudreti apaçık ve ismi yüce olan izzet sahibi Hazret-i Allah'ın yardımı ve Peygamberlik göğünün güneşi, cömertlik burcunun yıldızı, Peygamberler topluluğunun reisi, doğruların önderi Muhammed Mustafa'nın -Allah O'na salât ve selam kılsın- çok bereketli mucizelerinin ve O'nun dört arkadaşı olan Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali'nin -Allah hepsinden razı olsun- mukaddes ruhlarının eşliğiyle.

Tuğra

[Selim oğlu Süleyman Han, el-Muzaffer dâimâ]

Ben ki sultanlar sultanı, hakânların dayanak ve delili, hükümdarlara tâc bahşeden, Allah'ın yeryüzündeki gölgesi ve Akdeniz'in, Karadeniz'in, Rumeli'nin, Anadolu'nun, Karaman'ın, Rum Vilayeti'nin, Zülkadriye'nin, Diyarbekir'in, Kürdistan'ın, Azerbaycan'ın ve Acem'in, Şam'ın, Haleb'in, Mısır'ın, Mekke'nin, Medine'nin, Kudüs'ün, külliyen Arap diyarının ve Yemen'in ve dahi aziz atalarım ve benim tarafımdan fethedilmiş olan nice memleketlerin Sultanı ve Padişahı, Sultan Bayezid Han oğlu Sultan Selim Han oğlu Sultan Süleyman Han'ım. Sen ki Fransa ülkesinin kralı Françesko'sun.

Sultanlar sığınağı kapıma adamın Frankiyan ile mektup göndermiş, bazı hususi meseleleri de bizzat ifade etmesini tenbih buyurmuşsunuz. Memleketiniz düşman tarafından işgal edilmiş ve hâlihazırda kendinizin dahi hapiste olduğunu bildirip kurtarılmanız

With the help of Almighty Allah who has a glaring power and a glorious name; and with the accompaniment of generous miracles of Muhammad Mustafa (May Allah honor him and grant him peace!) the sun of prophetic sky, the star of generosity, the leader of prophets, the pioneer of righteousness and with the souls of his four friends Abu Bakr, Omar, Osman and Ali (May Allah bless them!)

Sultanic Cipher

[Suleiman, son of Selim, the ever Victorious]

"I, sultan of sultans, basis and evidence of kings, bestower of crowns to the monarchs, the shadow of Allah on earth, sultan and the ruler of the Mediterranean and Black Seas, of Rumelia and Anatolia, of Karaman and the land of Rum, of Dulkadir and Diyarbakır, of Kurdistan, of Azerbaijan and Persia, of Damascus, Aleppo, Egypt, Mecca and Medina, Jerusalem, and all of Arabia, and Yemen, and many other lands, which my glorious ancestors and me conquered. I, Sultan Suleiman Khan, am the son of Sultan Selim Khan and grandson of Sultan Bayezid Khan. You, Francis, are the king of the land of France.

You have sent to my gate, the shelter of kings, a letter by your servant Frankiyan, and have admonished him to express some private issues personally. The enemy has occupied your country and you have been a captive. You have asked me to help for your deliverance. All of your saying has been

hususunda tarafımızdan yardım ve medet talep eylemişsiniz. Her ne demiş iseniz yüce huzuruma arz olunup, tamam tafsilatıyla malumum oldu. Padişahlar için malup olmak, haps edilmek şaşılacak bir durum değildir. Gönlünüzü hoş tutunuz ve üzülmeyiniz. Bilesiniz ki, atalarımın yaptığı gibi, daima kılıcımızla gezer, düşman savmaktan, sefere çıkmaktan ve fetihler yapmaktan geri durmayız. Onların yolunda yürümekten, yeni memleketler ve nice korunaklı kaleler fethetmekten geri kalmayız. Gece ve gündüz atımız eğerli, kılıcımız kuşalıdır. Hakk Sübhanehû ve Teâlâ hayırlar nasip eylesin. O neyi murad ederse o olur. Son olarak; sair ahval hakkında adamınıza sorarak malumât edinebilirsiniz.

Bu şekilde bilesiniz…

Yüce Saltanat Merkezi Kostantiye'de

[1-10 Rebiülahir 932 / 15-24 Ocak 1526]

submitted to my throne and every detail of the issue is understood completely.

Being defeated and captured is not an astonishing situation for kings. Keep your heart contented and do not grieve. You should know that we, as my ancestors did, always live with our swords, and do not hesitate to repel the enemy, to campaign and to conquer. We follow their path and conquer new lands and well-protected castles. Our horses are always saddled and our swords are always belted.

May our Almighty Allah grant righteousness! Finally, you can have information about other issues by asking them to your envoy.

Know that it is as said.

In the Supreme Imperial Center, Constantinople.

[January 15-24, 1526]

FR 2982 (ANCİEN FONDS BETHUNE 8507)

Fransa'ya yardım için gönderilen Osmanlı Donanması Toulon Limanı'nda, 1543
Matrakçı Nasuh, *Süleymanname*

AÇE MÜSLÜMANLARININ DIŞ SALDIRILARDAN KORUNMASI İÇİN DONANMA GÖNDERİLMESİ

SENDING NAVY TO THE ACEH MUSLIMS FOR PROTECTING THEM FROM EXTERNAL ATTACKS

Açe Müslümanlarının yabancı saldırılarından korunması, rahatlarının sağlanması ve gündelik hayatlarını sürdürebilmeleri için bölgeye donanma gönderilmesi

Sending navy to the region of Aceh in order to protect Muslims from external attacks and to ensure their comfort and daily lives

1567

Açe Padişahı'na yazılan nâme-i hümâyûnun suretidir.

Şeref, şân, lütuf, ihsân, adalet, saltanat ve devlet sahibi, Hilâfet'in müntesibi, yaratılmışların yardımcısı, İslâmın bayraktarı, her şeyin sahibi ve mükâfâtlandırıcısı hazret-i Allah'ın apaçık lütfuna mazhar olan, yücelik ve adalet sancaklarını denizin dibinden gökteki yıldıza dek taşıyan, melek huylu, melik icraatlı, Allah'ın adaleti gözeten gölgesi, din-i mübîn-i İslâmın yardımcısı, baht ve talihi yüce, kutlu Padişah Alâeddin Şah'ın -*Allah devletinin direklerini sağlam, kudret ve izzetini yüce kılsın*- sevinç dolu huzurlarınıza ve ayna gibi aydınlık gönüllerinize kervanlar dolusu övgü ve muhabbetli selamlar ulaştırılıp şöyle bildirilir ki:

Şu sırada, hakan ve sultanların sığınağı olan yüce eşiğimize çok değerli veziriniz Hüseyin vasıtasıyla şerefli mektubunuz geldi. Mektubunuzda; *"o taraflarda gece gündüz savaş olduğunu, düşman arasında yalnız kaldığınızı, düşmanın her taraftan saldırdığını"* bildirerek *"tarafınıza savaş araç ve gereçleri ile savaş tecrübesi olan asker kullarımız gönderilmesini"* istemişsiniz. Mektubunuzda ayrıca; *"o taraflarda 24 bin ada bulunduğunu, buraların padişahının üzerine*

The copy of the imperial letter written to the Sultan of Aceh

The honorable sultan Alaeddin Shah, it is reported with salutes to the Sultan Alaeddin Shah:

Your honorable letter came to us by your vizier Hussein. You request soldiers and ammunition informing that there was war and you were alone in your letter. Also you request cannons informing that around there were 24000 islands, enemies attacked on the Sultan of those islands and on trade and pilgrim ships travelling to Mecca, and you gave some knowledge about Ceylon and Calicut. Apart from those, you request that firmans to be sent to Egypt and Yemen beylerbeyis and Jeddah and Aden sancakbeys not to prevent arm and copper and also ship and castle construction experts. Whatever said all about those and apart from those were submitted to our sublimity.

It is one of the most important duties to try to protect the religion and to complete its necessities.

bir hayli düşmanın saldırdığını, sonunda padişahın yenilip o adaların düşman eline geçtiğini ve buralarda yaşayan bütün Müslümanların kâfirlere esir düştüklerini, padişahlarının da hâlen Osmanlı ülkesinde bulunmakta olduğunu; bu adaların dördünden Mekke-i Mükerreme'ye sefer yapan tüccar ve hacı gemilerinin oradaki bir geçit mahalline vardıklarında kâfirlerin bunlardan yakalayabildiklerini esir ettiklerini, yakalayamadıklarını ise gemilerini uzaktan top atışlarıyla batırıp denizde boğduklarını; ülkenize yakın Seylan ve Kaliküt diye bilinen ve padişahları kâfir, ahalisinin çoğu Müslüman olan iki ülke bulunduğunu, bunların sürekli olarak küffâr ile savaştıklarını, bu iki padişahın, daha önce bizim değerli kulumuz Lütfü'nün o bölgeye geldiğini öğrendiklerinde bize bağlılıklarını arzedip yeminle söz verdiklerini, şâyed o bölgeye bizim tarafımızdan Donanma-yı Hümâyûnumuz varacak olursa kendi ve kâfir ahalilerinin tamamının imana gelerek her şeyin sahibi olan yüce Allah'ın yardımıyla gazâ ve cihad edip ülkeler ve memleketler fethedeceklerini" bildirmiş; *"kale döğmek için bacaluşka, şayka ve havan topları"* talep etmişsiniz. Bunlardan başka; *"elçiniz hakkında ve 'bu taraftan o taraflara at, silah ve bakır götürülmesine mâni olunmaması' hususunda Mısır ve Yemen Beylerbeyileri ile Cidde ve Aden sancakbeylerine tarafımızdan fermânlar ile size kadırga ve hisar yapım ustaları gönderilmesini"* istemişsiniz. Bütün bunlar ve bunların dışında tarafınızdan daha başka her ne yazılıp söylenmiş ise yüce huzurumuza arz edilmiş; bizim de malûmumuz olmuştur.

Şu hâle göre; büyük ve derecesi yüksek sultan ve hakanların dilek ve isteklerinin kabul edilmesi, taht sahibi şahların ve adaletli padişahların güzel ve beğenilen âdetlerinden olduğu gibi, din-i mübîn-i İslâm coğrafyasının ve peygamberlerin efendisi olan Hazret-i Peygamber'in -*en üstün salât ve selâm O'na olsun*- Şeriatı'nın korunup himaye edilmesi ve idare altına alınması konusunda gerekli olan şeylerin yerine getirilip tamamlanması için çaba ve gayret sarfetmek de dinen en mühim ve önemli görevlerdendir. Bu se-

Therefore, I ordered sending of several ships from the Suez Port, seven artillerymen, enough number of soldiers from Egypt and some cannons and rifles. I appointed Kurdoğlu Hızır on these soldiers and sent him towards you. I ordered him to behave as you wish to defeat the infidels. You also support Hızır Beg and salaries of those soldiers were paid. It is necessary that:

For peace of Muslims you, work in order to conquer the castles of infidels, dismiss their evils on Muslims, and clear there from dirt of infidelity.

When conquest of castles and protection of the country is completed, send our artillerymen back and inform us about the situation by Mustafa Çavuş.

When your letter came, our father Sultan Suleiman set out to conquer the castle named Szigetvár of Austrian king. With the permission of Allah, he died after he conquered the castle and many places and castles in Europe.

After that, I am on the same intention to fight against infidels. Fact that the situation was the same about the infidels there so; we will do our best to support our brothers. Grants of Allah are innumerable on us. Therefore, our victorious soldiers will be sent there to expel the enemies of Islam.

We expect that you will inform us about your countries in detail. Also, send the spices that your vizier mentioned about. Your envoy completed his mission correctly and the permission was given to him for his return.

September 1567

beble ben de; ülkemiz dahilindeki Mısr-ı Kâhire'ye bağlı Süveyş Limanı'ndan 15 parça kadırga ve 2 adet barça, Dergâh-ı Muallâ topçularımızdan dökücübaşı ile 7 nefer topçu ve Mısır'daki asker kullarımdan yeterli miktarda asker tayin olunmasını ve kaleler için yeterli miktarda top, tüfenk vs. savaş araç gereci verilmesini buyurdum. Tayin olunup gönderilecek bu askerlerin başına da daha önce İskenderiye Kaptanı olup şimdi Sancakbeyliği rütbesinde bulunan çok değerli Kurdoğlu Hızır'ı serdar yapıp, yüce Allah'ın inâyetine tevekkül ve Hazret-i Peygamber'in -*salât O'na olsun*- çok bereketli mucizelerine tevessül edip küffâr ile Allah yolunda cihad etmek üzere sizin tarafınıza gönderdim. Kendisine de; *'inşâallah varıp size ulaştığında gerek kalelerin fethi gerekse küffârın hakkından gelinmesi hususunda sizin uygun göreceğiniz şekilde din ve devlet uğrunda varını yoğunu ortaya koymasını, hem kendisinin hem de onun emrine verilen topçuların ve askerlerin küçüğünün de büyüğünün de sizin emrettiğiniz şekilde hareket edip emrinize karşı gelmemesini'* emrettim. Bu itibarla siz de, şayet size karşı gelen olursa adı geçen Hızır Bey ma'rifetiyle bunların hakkından gelesiniz. Ayrıca bu gönderilen askerlerin bir yıllık maaşları da verilmiştir. Gerektir ki:

Din ve devlet hususunda siz dahi varınızı yoğunuzu ortaya koyup küffârın kalelerini fethetme ve Müslümanlar üzerinden şerlerini def etme hususunda çalışıp gayret gösteresiniz ve yüce Allah'ın inâyeti ile o diyarı küfür pisliğinden temizleyesiniz ki, bizim Padişahlığımız döneminde oralarda yaşayan Müslümanlar da rahat edip gönül huzuru ile kazançlarını temin etmekle meşgul olsunlar.

İnşâallah kalelerin fethi ve memleketin muhafazası konuları istenildiği şekilde halledilip görev tamamlandığında, size gönderilen topçulara dönüş izni veresiniz ve işlerin gidişâtı ve son durumlarını Mustafa Çavuş ile tarafımıza bildiresiniz; bundan sonra da orada bulunan askerler hakkında fermânımız ne şekilde olursa ona göre hareket edesiniz.

Şerefli mektubunuzun gelişi esnasında, ecelleri takdir edip yüce Allah'ın takdiri ile merhum olan cennetlik Babamız Sultan Süleyman, İslâm askeri ile birlikte Allah yolunda gaza etmek için küffâr üzerine sefere çıkıp, Frengistan'da Frenk krallarından Nemçe kralının Sigetvar isimli kalesinin fethine gitmişlerdi. Kullarını korkudan emin kılan ve kapalıları açan yüce Allah'ın inâyeti ile o sağlam kaleyi fethettiği gibi Frengistan memleketlerinden daha nice yerler ve kaleler alındıktan sonra ölümlü dünyadan bâki âleme göç ettiler. Hüküm, bir olan ve üstün güç sahibi Allah'ındır.

Bundan sonra, Allah'ın yardımı ve sonsuz koruması ile tahta biz geçtiğimizden, biz dahi inşâallah daima küffâr ile gaza ve cihad etmek fikir ve niyetindeyiz. Mâdem ki sizin o taraflarda da küffârın durumu mektubunuzda ayrıntılı olarak aktardığınız şekilde imiş, o takdirde sâdık kardeşlerimize her hâl ü kârda yardım ve destekte bulunulması hususunda elden gelen çaba ve gayret ortaya konulacaktır. Zira yüce Allah'ın, ikbâl yurdu eşiğimize olan yüce yardımları sayılıp dökülemeyecek kadar çoktur. İnşâallah o taraflardaki İslâm memleketlerini istila eden İslâm düşmanlarının zararlarının def edilmesi için de muzaffer askerlerimiz daima o taraflara gönderilecektir.

Sizden her zaman âdetiniz olduğu üzere o diyarların durumu ve gidişâtını ayrıntılı olarak âlemin sığınağı olan yüce eşiğimize bildirmekten geri durmamanızı bekleriz.

Ayrıca vezirinizin bahsettiği baharatı, bu taraftan gönderilen barçalara yükleyip gönderesiniz.

Elçiniz de görevinin gereklerini hakkıyla yerine getirmiş ve kendisine dönüş izni verilip gönderilmiştir.

Rebîülevvel 975 / Eylül 1567

A. DVNS. MHM.d, 7/244

HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARINI KORUMAK İÇİN AKDENİZ İLE KIZILDENİZ ARASINDA BİR KANAL (SÜVEYŞ) AÇILMASI

OPENING A CANAL (SUEZ) BETWEEN THE MEDITERRANEAN AND THE RED SEA IN ORDER TO PROTECT THE MUSLIMS IN INDIA

Portekizliler tarafından memleketleri işgal edilen Hindistan Müslümanlarına yardım edebilmek için Akdeniz ile Kızıldeniz arasında bir kanal (Süveyş) açılması

Opening a canal (Suez) between the Mediterranean and the Red Sea in order to help the Muslims in India whose homeland was occupied by the Portuguese

1568

Mısır Beylerbeyisine hüküm ki;

Bundan önce yüce ecdadım ve kerem sahibi babam *"Allah kabrini nurlu kılsın"* tüm zamanlarını cihad ve gazâya sarfedip doğuda ve batıda nice iklimler ve memleketleri fethederek şirk ve dalâletten kurtarmışlar ve Memâlik-i Mahmiyye-i Osmaniyye'ye dahil etmişlerdi.

O nâmlı sultanlar ve yüce hakanlar, Haremeyn-i Şerîfeyn (Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî)'e hizmetçi olma şerefine nâil olmakla şân ve faziletlerini bir o kadar daha artırmış oldular. Rabbime hamd olsun ki, o saadet bana da nasip ve müyesser oldu. Bu mübarek yerlerin iyi bir nizâm üzere olması benim de en nihaî muradımdır.

Lanet olası Portekizliler Hindistan memleketlerini istila edip o taraflardan Haremeyn-i Şerifeyn'e ziyarete gelen müslümanların yollarını kapatmış. Ondan gayri bir de bu havalideki ehl-i İslâm, yerebatasıca kâfirlerin hâkimiyeti altına girmiş. Bu asla revâ değildir. Hakk Teâlâ'nın yüce yardımlarına tevekkül ve Hazret-i peygamberimizin mucizelerinin bereketi ile diyar-ı Hindistan'ın bu yerebatasıca küffâr elinden kurtarılmasına ve mukaddes yerlerin dahi dört bir tarafına bazı gafil ve ehli dalâlet doluşmuş olduğundan dahi o cânipten kaldırılmaları lâzım olmağın bu uğurda gayret sarfetmeğe niyetim olmuştur.

Order to the beylerbeyi of Egypt;

Before that, my exalted ancestry and my gracious father, devoting themselves to holy war, saved many countries in the east and west from infidelity by conquering them and they annexed them to the Ottoman territories.

Those noble sultans and *hakan*s increased their dignity saving the Holy Lands (Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî) and I wish to do so.

Portuguese closed the ways of Muslims going to the Holy Lands by invading Indian countries. I intended to save the Holy Lands and India from infidels around that area.

For that reason, it will be suitable to prepare the Imperial Navy and to open a channel for passage of the Navy to the Suez. I ordered that when my edict reaches to you, you have to go to inquire between the Mediterranean and the Suez and possibility of opening a channel between two lands. If I can clear the Holy Lands and India from infidels, it would be one of my good works.

January 17, 1568

Bu durumda; o husus için büyük bir Donanma-yı Hümâyûnum hazırlanması ve Donanma-yı Hümâyûnumun denizden Süveyş deryasına (Kızıldeniz) geçmesi için bir kanal açılması gayet yerinde olacaktır. Buyurdum ki; Bu fermânım sana ulaştıkta, asla tehir etmeden o bölgedeki işini bilen mimârlar ve mühendisleri bir araya getirip aynı zamanda işe yarar adamları da yanlarına veresin. Ki, varıp Akdeniz ile Süveyş deryasının arasını araştırıp iki denizin arasındaki karanın kazılarak hark haline dönüştürülmesi mümkün müdür? Ve mesafesi ne miktar olur ve yan yana kaç gemi gitmeğe kâbil hark olur; tamam malumât edinip arz eyleyesin. Ona göre tüm hazırlıkları yapılıp bu kanal açtırılıp inşâallahü'l-Azîz tamam oldukda Allahın yardımı ile ol diyara Allah yolunda cihad nasîb olsun. Eğer Haremeyn-i Şerîfeyn'in etrafını fırka-i dalâletden temizlemek ve eğer diyar-ı Hindistan'ın Portekiz kâfirlerinden kurtarılması bana nasîb olursa yaptığımız hayırlı işler arasına yazılmış olur.

17 Receb 975 / 17 Ocak 1568

A. DVNS. MHM.d, 7/721

16. Yüzyılda Kızıldeniz ve Hint Okyanusu'nda Osmanlı Donanması

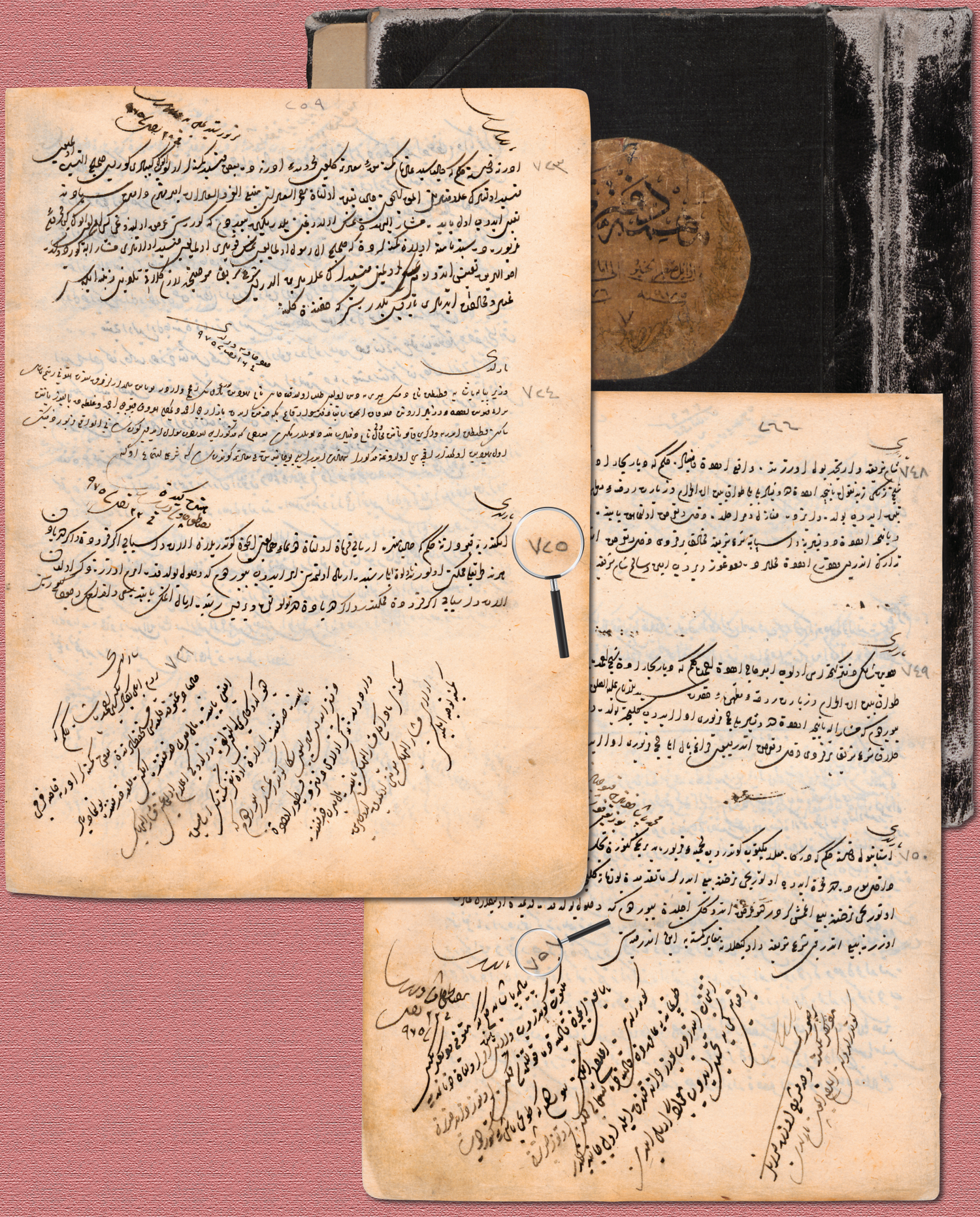

HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARINI KORUMAK İÇİN DONANMA HAZIRLANMASI

PREPARATION OF A NAVY FOR PROTECTING THE MUSLIMS IN INDIA

Hindistan'daki Müslümanlara yardım için hazırlanan donanmaya gerekli olan teknik alet ve sair araç gereçlerin temini

Procurement of technical tools and equipment necessary for the navy prepared for assistance for the Muslims in India

1568

İskenderiyye Kaptanına hüküm ki;

Hâl-i hâzırda; Hindistan'a yardım amacıyla çıkarılması fermânım olan Donanma-yı Hümâyûn için hazırlanan teknik aletler ve sâir araç gereçler eğer karadan ve eğer denizden her ne yol ile mümkün olursa navlunu karşılığı Reşid İskelesi'ne gönderilmesini emrettim. Ve buyurdum ki:

Bu emir sana ulaştığında, emrim üzere zikrolunan alet ve araç gereçleri eğer karadan mümkündür ve eğer deryadandır; navlununu verip Reşid İskelesine gönderesin.

22 Receb 975 /22 Ocak 1568

***

Kaptan-ı Derya Piyale Paşa'ya hüküm ki;

Müteveffâ Mısır beğlerbeğisi mektup gönderip; Hindistan diyarına gönderilmesi emrolunan Donanma-yı Hümâyûn'daki kalite türü gemilerde kullanmak üzere otuz tane darbzen cinsi topa ihtiyaç olduğunu bildirmiş. buyurdum ki:

Topcubaşı getirilsin, Tophâne-i Âmire'den kalite türü harp gemilerinde kullanmak üzere otuz darbzen topu seçilsin ve her birine yüzer tane fındık gülle hazırlansın. Sonra da tarafa giden münâsip bir gemiye yükletip acele olarak gönderesin.

22 Receb 975/22 Ocak 1568

Order to the Captain of Alexandria:

Now, I ordered that technical devices for the Imperial Navy to help India must be send to the Reşid Wharf. In addition, I ordered that:

When this order reaches to you, you have to send transportation price to the Reşid Wharf.

January 22, 1568

***

Order to the Captain Piyale Pasha;

The *beylerbeyi* of Egypt sent a letter and reported that thirty cannons were needed for the ships in the Imperial Navy to be sent to Province of India. I ordered that:

May chief of cannon be brought and thirthy cannons be chosen and one hundred ammunitions be prepared for each one. Later, send them charging to a ship going there.

January 22, 1568

A. DVNS. MHM. d, 7/725, 751

İSPANYOLLAR TARAFINDAN YURTLARINDAN EDİLEN ENDÜLÜS MÜSLÜMANLARINA YARDIM

ASSISTANCE TO MUSLIMS IN AL-ANDALUS EXPELLED FROM THEIR COUNTRIES BY THE SPANIARDS

İspanyollar tarafından saldırı uğrayarak yurtlarından edilen Endülüs'teki Müslümanlara yardım edilmesi için Cezayir Beylerbeyine padişahın emri

Order by the sultan to the Beylerbey of Algeria to make assistance to to the Muslims in al-Andalus attacked and expelled from their countries by the Spaniards

1570

Cezayirli Hüseyin Çavuş'a verildi.

Cezâir-i garp Beğlerbeği si Ali Paşa'ya hüküm ki:

Yüce kapıma gönderdiğin mektupta, vilâyetinin son derece emin ve esenlik üzere olduğunu, tamire muhtaç olan yerleri onarttığını, şimdiki halde gerek Müslüman ve gerekse gayr-ı Müslim herkesin huzur içerisinde bulunduğunu belirtmektesin. Luteran ahalisinin büyük cemiyetler halinde bir araya gelip yanıbaşınızdaki melun İspanya kralının vilâyetlerini yağmalayıp, memleketlerini alıp gâlib olduklarını bildirmektesin. Endülüs ehl-i İslâm'ı ise yok olası küffâr tarafından perişan edilmiş. Daha önce de kâfirler Endülüs halkının üzerine hücum etmişlerdi. Ancak inâyet-i Hakk ile Müslümanların galip olduğunu, kendilerine asker ve silah göndererek yardım ettiğinizi, yok olası küffârın vilâyetlerini rahatsız etmeye devam ettiğinizi bildirmişsin. Her ne ki demiş isen tafsilâtıyla bana arz olundu, cümle olandan haberim vardır.

Bundan önce o cânibe Donanma-yı Hümâyûnum gönderilip ehl-i İslâm'a her vechile yardım ve desteklemek niyet-i hümâyûnum olmuştu. Lâkin Kıbrıs Adası'nın kâfirleri ahidlerini bozup, Akdeniz'den Beytü'l-Harâm'ı tavaf ve Türbe-i Hazret-i Resûlullah *aleyhi efdali's-salâti ve's-selâm*'a ziyarete giden Müslümanlara ve sâir tüccar taifesine saldırılarda bulunmakla isyan ve taşkınlık içerisine girdiler. Bu sebeble Hakk *sübhânehû ve Teâlâ*'nın yardımına tevekkül ve

It is given to the Algerian Hüseyin Çavuş.

Order to Ali Pasha, the beylerbeyi of Ottoman Algeria:

In your letter sent to my sublime Porte, you report that provinces are in secure; repairs are made; now all Muslims and non-Muslims are in peace. In addition, you report Lutherans there wholly pillaged and annexed provinces of Spain King. Infidels perished Al-Andalusia Muslims. All the words that you said were submitted to me and I am aware of everything.

My imperial intention was to support the Muslims sending imperial navy. However, the infidels of Cyprus, breaking their vows, attacked to Muslims going to Kaaba and tomb of the Prophet and to the traders from Mediterranean.

By the permission of Allah, I intended to conquer Cyprus. We hope from Allah that Cyprus will be conquered. Pilgrims, traders and other Muslims will travel on Mediterranean in secure. I command you to send soldiers for help. When my order reached, help Muslims. It is not acceptable to be careless against infidels and you have to send reports about that region.

April 16, 1570

peygamber efendimizin mucizelerinin bereketini vesile kılarak evvel-baharda Kıbrıs'ın feth ve teshîri hususuna niyetim mukarrer olmuştur. Hakk *celle ve alâ* hazretlerinden umulur ki Kıbrıs ceziresi kolaylıkla feth olunur, tasarrufumuz altına girer, daha önce olduğu gibi ehl-i İslâm buraları doldurur, İslâmın hükümleri burada da eda olunur. Hac yolcuları, tüccar ve sâir ehl-i İslâm Akdeniz'den emin ve sâlim olarak varıp, gelir. Devam-ı devlet ve muvaffakiyetimiz için duaya devam ederler. Bu durumda; bu husus sebebiyle hâl-i hâzırda ol cânibe asker gönderilmek tehir olundu. Lâkin senin tarafından eğer asker gönderilmek iledir ve eğer silah vermek iledir, ne yolla mümkünse yardım etmeni emr ediyorum.

Ve buyurdum ki; bu hüküm sana ulaştığında asla bu hususa kayıtsız kalma, ehl-i İslâma her ne vechile müyesser ise yardım eyle. Amma yerebatası kâfirlere karşı gaflet câiz değildir, uyanık olup din hususunda ve yüce devletimizle alâkalı sâir işlerde oldukça gayret sarfından ve o tarafların ahvâl ve durumunu bildirmekten asla geri kalmayasın.

10 Zilkade 977/16 Nisan 1570

A. DVNS. MHM.d, 9/204

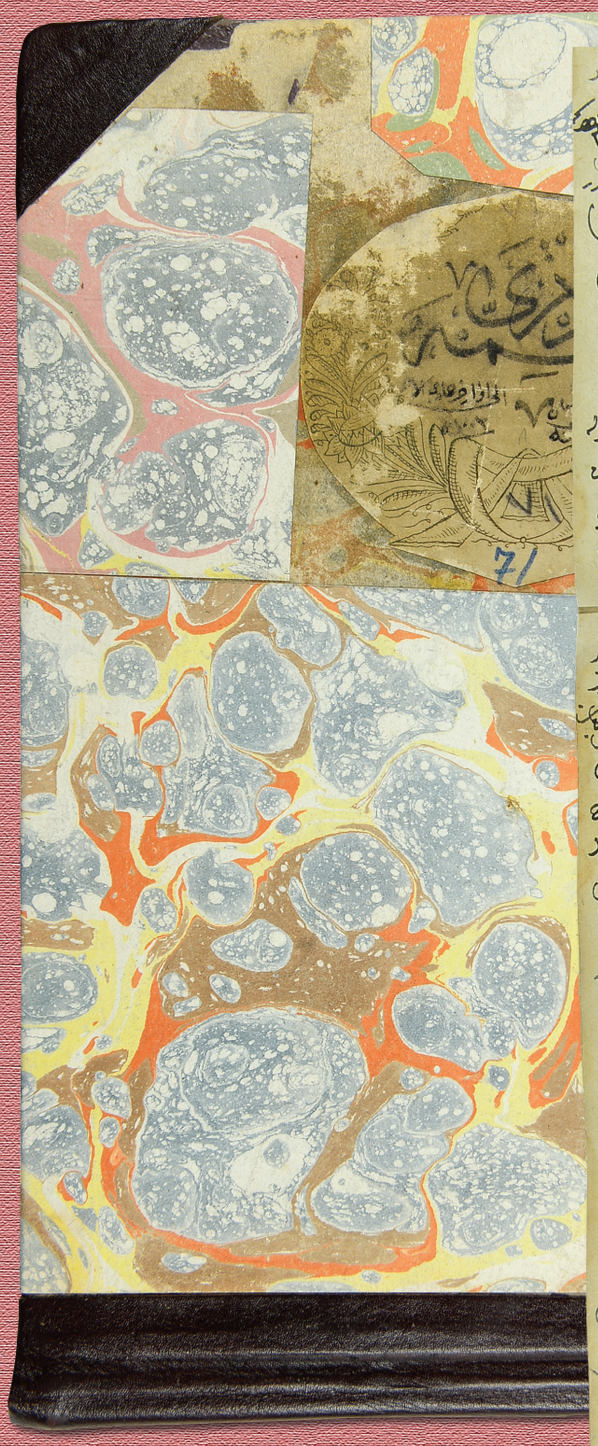

ESİR ENDÜLÜS MÜSLÜMANLARINA YARDIMCI OLAN İNGİLTERE'NİN VE TÜCCARLARININ HİMAYE EDİLMESİ

SUPPORTING BRITAIN AND THE BRITISH TRADERS HELPING THE CAPTURED AL-ANDALUS MUSLIMS

İspanyolların elindeki esir Endülüs Müslümanlarına yardımcı olduklarını bildiren İngiltere kraliçesine, "bu davranışlarının dostluk, bağlılık ve sadakatlerine" yorumlandığına, ülkesinin ve tüccarlarının her daim korunup himaye edileceğine" dair cevabî name

Response letter to the British Queen, who reported that they helped to al-Andalus Muslims captured by the Spaniards, that this attitude was interpreted as a sign of friendship and loyalty and her country and traders will always be protected

1592

İngiltere kraliçesine yazılan nâme-i hümâyûndur;

Yüce İngiltere Kraliçesi Elizabeth –Allah akıbetini hayır kılsın- samimî bağlılık ve dostluk ifadeleri içeren mektubunuz tarafıma ulaşmıştır. Putperest İspanya kralının dini dininize muhalif olup birbirinize karşı eskiden beri düşmanlık üzere olduğunuzu, denizde ve karada vilâyetlerinize ve sâir İslâm beldelerine gidip gelen tüccarlarınıza her dâim zarar ve ziyan verdirdiğini, bu amaçla Sebte Boğazı'nda ve Kuzey Afrika'daki limanlarda kadırgalar bulundurduklarını, fakat bu tehditlere boyun eğmeyip gemilerinizi İslâm diyarlarına göndermeye devam ettiğinizi yazmışsınız. Ayrıca İspanya'nın muhtelif yerlerindeki esir Müslümanları daima kurtarmaya gayret ettiğinizi, nicesinin parasını vererek halâs ettirdiğinizi, bunlardan bazılarını Âsitâne-i saadetimize (İstanbul'a) ve kimini de kendi memleketlerine gönderdiğinizi bildirmişsiniz. Bu hizmetiniz ve dostluğunuz karşılığında, İspanya kralının ve sâir düşmanlarınızın sözüne itimat etmememizi, Osmanlı diyarlarında olan tâcirlerinizi ahidnâme-i hümâyûnumuza aykırı olarak kimsenin üzmesine izin vermememizi, huzur içerisinde ticaret etmeleri için beylerbeyilerimize ve sâir idarecilerimize emirler gönderip tüccarınızdan birinin davası vâki olduğunda Âsitâne-i saadetden (İstanbul) gayrı yerde davalarının görülmesine izin vermememizi de dilemektesiniz.

Madem ki verilen ahidnâme-i hümâyûnumuz gereği dostumuza dost ve düşmanımıza düşmansınız; memleketimizde olan konsoloslarınız ve sâir adamla-

An imperial letter to Queen of England:

Elizabeth the Queen of England, your letter containing the phrases of sincere loyalty and fellowship reached to me. You wrote that you were enemies with idolater Spain king, they harmed your traders travelling to your provinces and other Muslim lands, for the aim they sent *kadırga*s to the ports and Septe (Gibraltar) Strait and North Africa; but you continued to send your ships to Muslim lands. Furthermore, you wrote that you tried to save captive Muslims in various places of Spain and sent them to Istanbul and to their own countries. You say that, in response to our friendship, do not trust in the words of Spain king and other enemies, do not let anybody hurt our traders and if those traders have juridical problems let their problems not be seen out of Istanbul.

Now that according to our imperial agreement, you are friend of our friends and enemy of our enemies. We will not care about the words of Spain king and other enemies about your councils and other men, and injustice will be done to your traders. Nobody will interfere with your traders and men in our country. In case of probable problems between English and our subjects, judgment place will be my exalted threshold. There is no possibility that anybody will harm your traders and men.

rınız hakkında İspanya kralının ve sâir düşmanlarınızın beyhûde sözlerine asla iltifat ve itibar olunmaz, tüccarlarınıza haksızlık ve zulüm yapılamaz. Memleketimizde kendi hallerinde ticaret eden bâzergânlarınıza ve adamlarınıza hiç kimse karışmaz. İngilizlerle tebaamız arasında memleketimin herhangi bir yerinde vuku bulması muhtemel meselelerde, karar yeri benim yüce eşiğim (İstanbul) olacaktır. Bu gibi durumlarda davalıların İstanbul'a havale edilmeleri gerektiği beylerbeyilerimize ve sâir mahallî idarecilerimize yazılmıştır. Tüccarınıza ve adamlarınıza ahdimize muhalif olarak kimsenin zulüm ve baskı yapma ihtimali yoktur.

Gerekdir ki; siz dahi şimdiye değin yüce Âsitânemize nice dostluk ve sadakat arz edegelmiş iseniz bundan böyle de ihlâs ve samimiyette sabit olun. Devletlerimiz arasında var olan barış ve antlaşmalara bağlı kalın. Ve Memâlik-i Mahrûsemizde kendi hallerinde ticaret üzere olan bâzergânlarınıza ve adamlarınıza bir ferdin dahi kanun ve nizâmlara aykırı olarak taarruz ve haksızlık etmesinin imkân ve ihtimali yoktur. Eskiden beri yüce ecdadımız ve babalarımızla dostluk edegelenler ne vechile gözetilmiş ve himaye görmüşler ise siz dahi o vechile gözetilir, korunur ve himaye edilirsiniz. İspanya'da ve sâir kefere elinde esir olan Müslümanları halâs etmeniz Âsitâne-i saadetimize tam bir sadakat ve bağlılığınıza yorulur. Ona göre hususda güzel bir gayret ortaya koyunuz. Ve elçinizle göndermiş olduğunuz mektubunuzda Donanma-yı Hümâyûnumuza dair her ne şekilde haber ve bilgi verilmiş ise husus dahi bi't-tamam malum-ı hümâyûnum olmuştur. İnşâallahü'l-Melikü'l-Gaffâr ilkbahar mevsiminde büyük bir Donanma-yı Hümâyûnum ihrac olunmak kararlaştırılmıştır. Hak Teâlâ feth ve yardımlara ulaştıra. Bi-mennihî ve keremihî.

04 Rebîülevvel 1001 / 9 Aralık 1592

Insist on intimacy and sincerity as you have done towards our sublime government. Be loyal to peace and treaties between our states. In our country, nobody can do injustice against your traders and men contrary to law. You will be protected as people, friends of our ancestors, had been before you. It shows your loyalty to save the Muslims captive in Spain and at the hands of other infidels. Whatever knowledge was given about the Imperial Navy in your letter that you sent with your envoy, has been seen by us. It is decided that a big imperial navy will be deported in spring. May Allah help us.

December 9, 1592

A. DVNS. MHM.d, 71/141

OSMANLI DEVLETİ'NE İLTİCA EDEN ENDÜLÜS MÜSLÜMANLARININ İSKANI

SETTLEMENT OF AL-ANDALUS MUSLIMS TAKING REFUGE IN THE OTTOMAN EMPIRE

İspanya'dan Osmanlı topraklarına gelen "müdeccen" taifesinin Adana, Üzeyir, Sis, Tarsus ve Kars-ı Zülkadriye sancaklarında iskân edilerek beş sene müddetle tüm vergilerden muaf tutulmaları

Settlement of Mudejar community, coming to the Ottoman lands from Spain, in Adana, Üzeyir, Sis, Tarsus and Kars-i Zülkadriye and exemption of them from all taxes for five years

1613

Tunus beylerbeyisine ve Tunus kadısına hüküm ki;

Müslüman olmaları sebebiyle, İspanya Vilâyeti'nde yaşama imkânı bulamadıklarından kaçıp memleketimize sığınan "müdeccen" taifesinden bir grup yüce kapımıza gelip belirli bir mekânlarının olmadığını, birçoklarının aile ve çocuklarından uzak kaldıklarını, yeri geldiğinde biribirlerine yardım ederek de maişetlerinin tedariki için çiftçilik ve ziraat yapma arzusunda olduklarını bildirdiler. Bu maksatla kendilerine Adana, Uzeyir, Sis, Tarsus ve Kars sancaklarında bazı mahaller yurt olarak tayin olundu. Beş sene müddetle her türlü mükellefiyetten tamamen muaf olacaklardır. Hâsıl eyledikleri meyve ve terekeden öşür ve resim talep olunmayacak. İnşâallahu Teâlâ beş seneden sonra tahsil edilmeye başlayacak vergileri ise hâlâ İstanbul'da inşası devam eden cami-i şerifim evkâfına ilhâk olunacaktır. Bu hususların zabturabtı için kendi talepleri doğrultusunda aynı taifeden olup dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından olan Ali, başlarına sancakbeyi unvanıyla tayin olunmuştur. Ancak İspanya'dan çıkıp Tunus vilâyetine geçtiklerinde bazı arkadaşlarının özellikle de kendilerine va'z ve nasihatlerde bulunan, yol gösteren şeyhlerinin burada kaldığını söylemişlerdir. Bunların da diğerleri gibi [bu tarafa] kendilerine bey tayin edilenlerin yanına gelmelerini tenbih eyleyesiniz. Gelmek isteyenlere asla mâni olunmasın. Kâr ve kazançlarına bakıp "devam-ı devletim" için dualarına devam etsinler. Amma kendi rızalarıyla gelmek istemeyenleri de sakın gerisin geriye göndermeye kalkışmayasın. Hiçbir şekilde rencide etmeyesin.

4 Safer 1022 / 26 Mart 1613

Order to the beylerbeyi of Tunisia and the qadi of Tunisia;

A group of Mudéjars, who took refuge to our country escaping from Spain because they were Muslims, came to our sublime port and said that they did not have any place and they were far from their family and wanted to make farming. For this reason, some places were given them in Adana, Uzeyir, Sis, Tarsus and Kars districts. They will be exempted from all taxes for five years. Taxes that will be collected five years later will be transferred to the mosque construction. For organization of those works, Ali, one of them, will be appointed as *sancakbeyi* on them. However, they said that their sheikhs who orientated them remained there. Whoever wants to come let nobody prevent them. Let them work for their profits and continue to pray. However, whoever does not want to come, do not compel them. Never hurt them.

March 26, 1613

A. DVNS. MHM.d, 78/1134

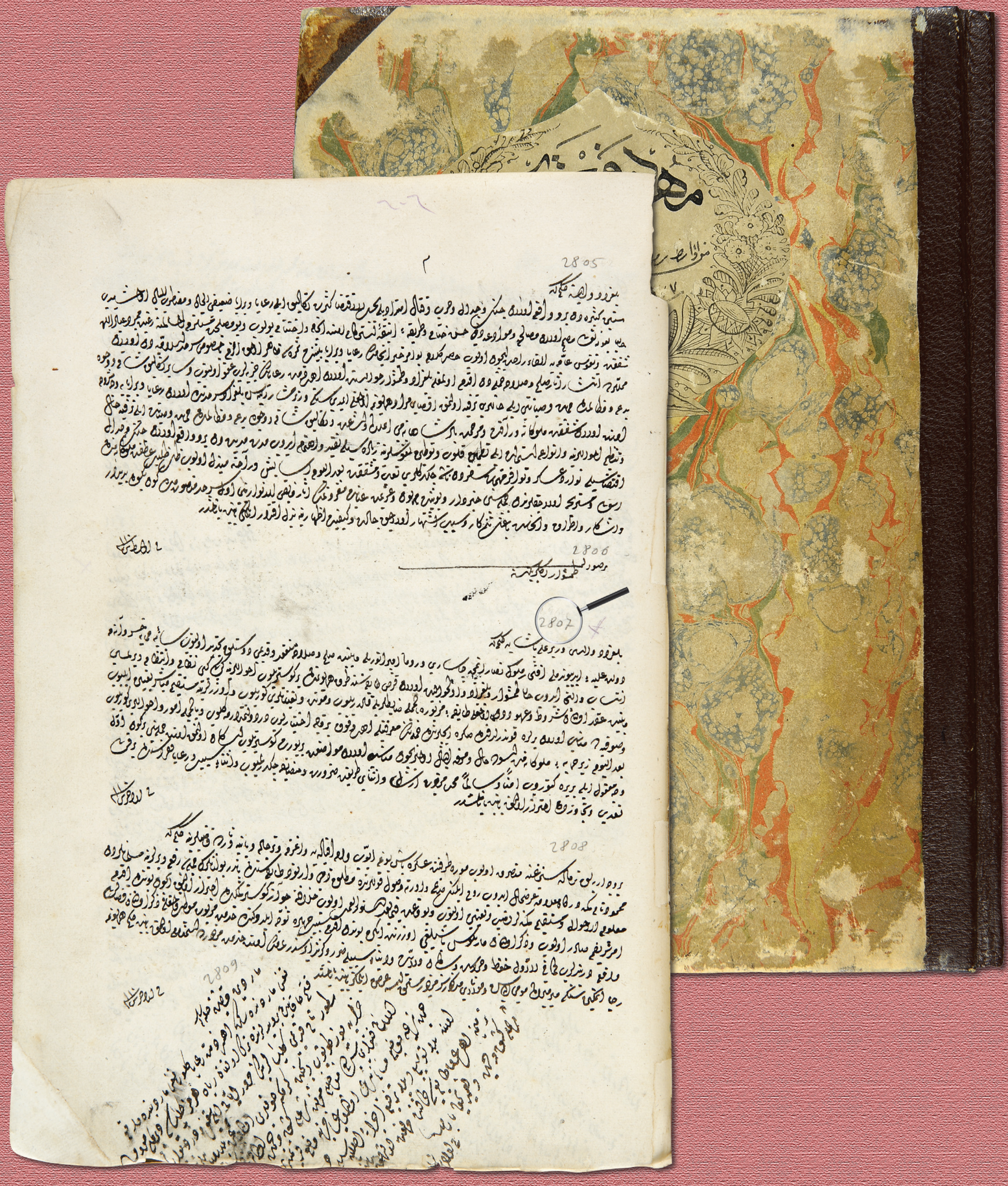

OSMANLI DEVLETİNE İLTİCA EDEN MACARLARIN İSKANI

SETTLEMENT OF THE HUNGARIANS TAKING REFUGE IN THE OTTOMAN EMPIRE

Osmanlı Devleti'ne iltica eden Kurslar (Orta Macaristan halkı)'ın Sofya'da iskan edilmelerine dair Padişah emri

Order issued by the Sultan to settle the Kurses (the people from the Middle Hungary) who took refuge in the Ottoman Empire in Sofia

1699

Belgrad valisi vezir Ali Paşa'ya hüküm ki,

Yüce himayemize sığınmış olan ve hâlen Tımışvar, Belgrad ve civarlarında bulunan Kurslara (Orta Macaristan halkı) tarafımızdan yer gösterilip düzen altına alınmaları Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında yapılan antlaşma hükümleri arasında yer aldığından sözkonusu sığınmacıların tamamının idarecileri ile birlikte bulundukları mahalden kaldırılıp her türlü ihtiyaçları karşılanarak dürüst bir görevli nezaretinde Sofya bölgesinde münasip yerlerde iskan edilmeleri gerekmektedir.

Bu sebeple bunların bütün işlerinin yoluna konulması için içlerinden güngörmüş birkaç ileri gelenlerinin hükümet merkezimize yollanmasını ve bundan sonra da benim yüce himayem altında mutlu, müreffeh ve huzur içerisinde olmaları için uygun mahallerde yer yurt gösterilip iskan olunmak üzere hepsinin topluca güvenli bir şekilde bir an önce oraya gönderilmesini, bunlara yolculukları esnasında sıkıntı çektirilmemesini ve yol güzergahındaki halktan da kimsenin zarar görmemesine özen gösterilmesini emrettim.

20-29 Şaban 1110 / 21 Şubat -2 Mart 1699

Order to Vizier Ali Pasha, the governor of Belgrade that,

According to the provisions of the Treaty signed between the Ottoman Empire and Austria:

The Kurses (the people from the Middle Hungary) who took refuge in our supreme protection, living now around Belgrade and Timisoara were to be organized and settled by us. Based on the treaty mentioned above, it is necessary for us to take them from their locations and to cover all their needs and to settle the all mentioned refugees together with their rulers under the supervision of an honest officer in the region of Sophia.

For this reason, I order that a few notables from them be sent to our government center to organize all their affairs and them all together and in secure be as soon as possible sent there to be settled in appropriate locations to be happy, prosperous and at ease under my supreme protection after this time also, and them not be disturbed during their journey and the people on the route not be damaged.

21 February -2 March 1699

A.DVNS.MHM.d., 110/2807

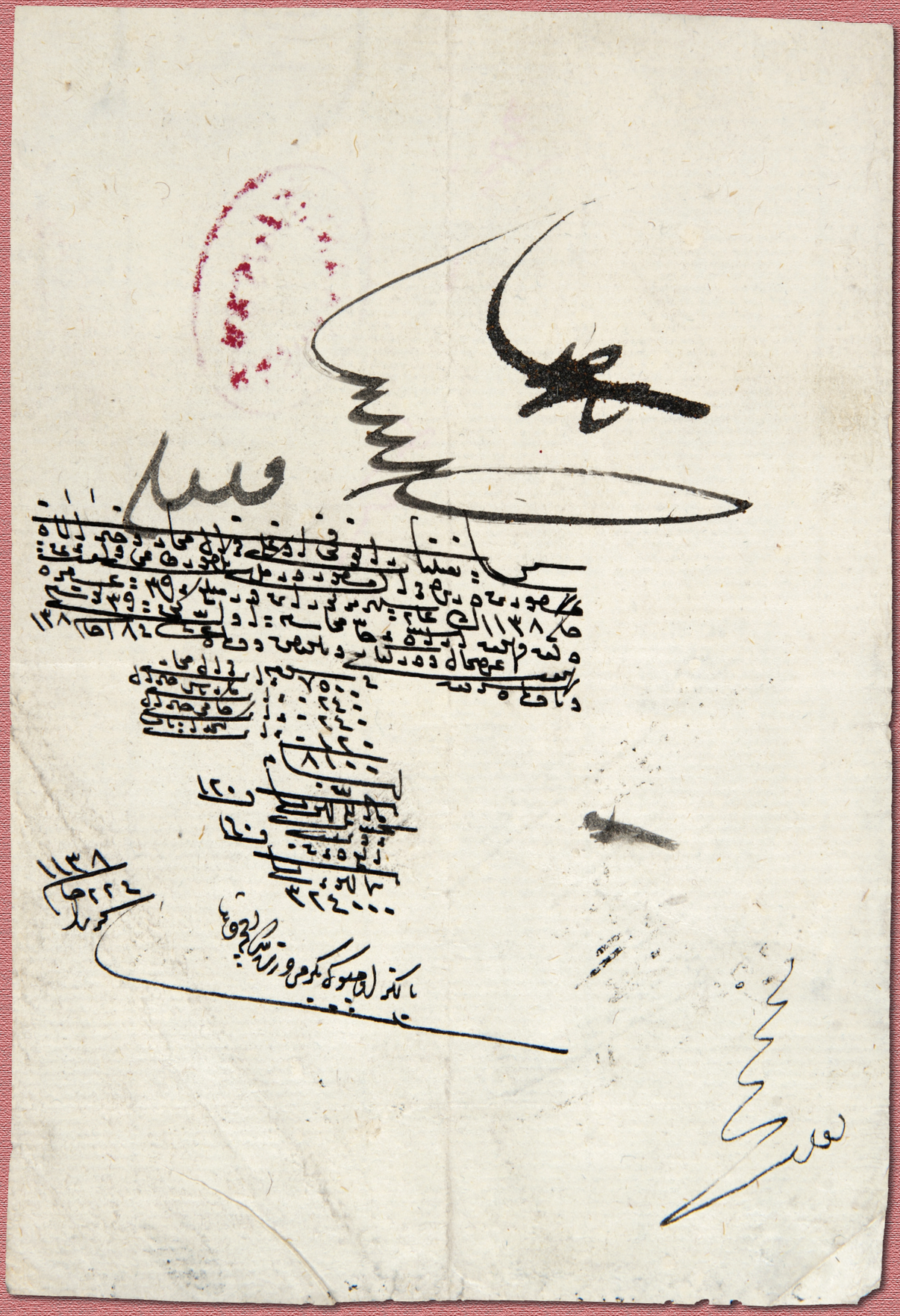

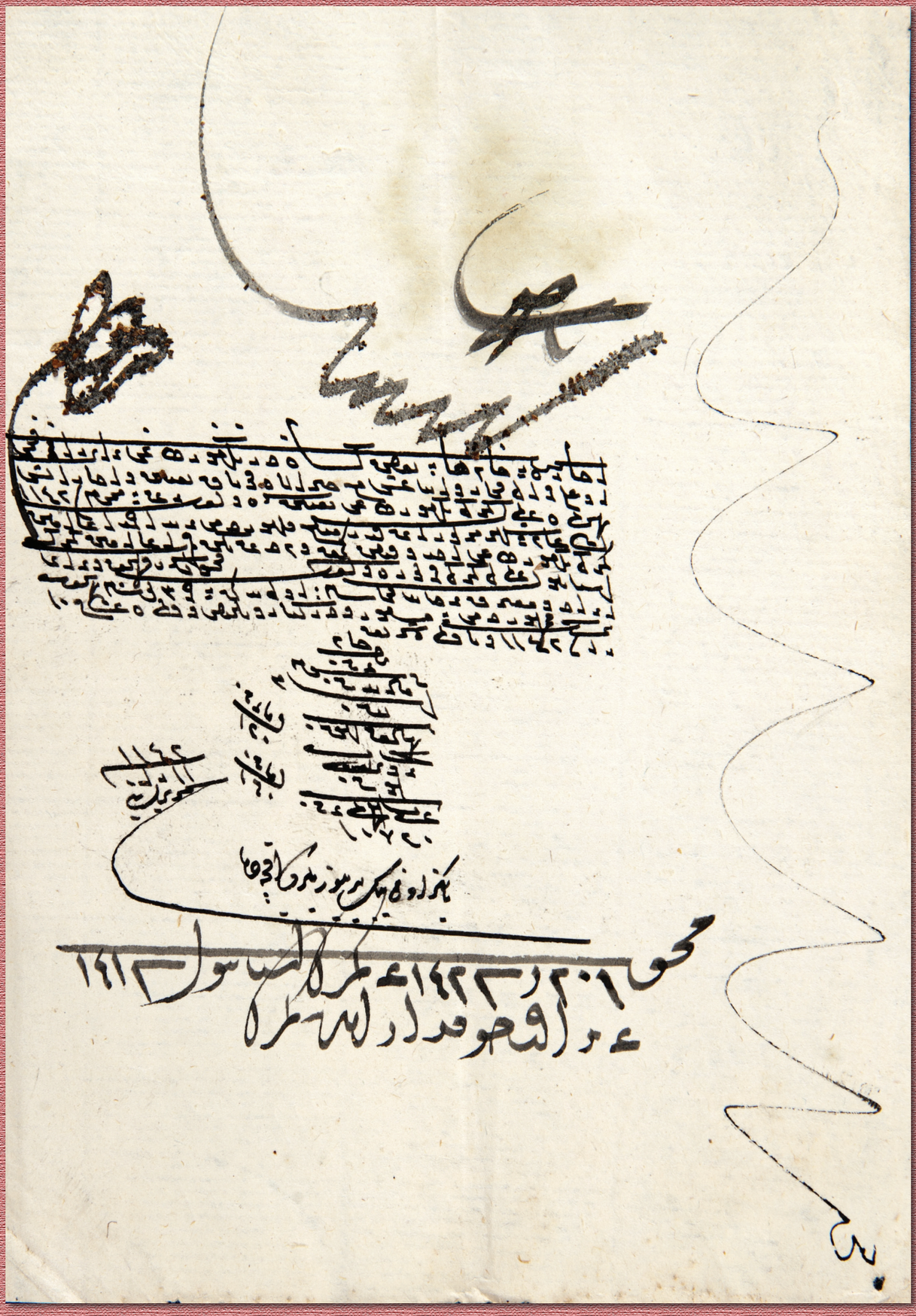

OSMANLI DEVLETİ'NE SIĞINAN MACAR KRALI RAKOFÇİ'NİN TEKİRDAĞ'DA MİSAFİR EDİLMESİ

HOSTING OF THE HUNGARIAN KING RAKOCZI IN TEKIRDAĞ, WHO TOOK REFUGE IN THE OTTOMAN EMPIRE

Osmanlı Devleti'ne sığınıp Tekirdağ'da misafir edilen Macar Kralı Rakofçi ve beraberindekiler ile bazı generallerinin aylık konak kiraları ve sair giderlerine dair hazine tezkereleri

Treasury receipts concerning monthly accommodation rents and other expenses of the Hungarian King Rakoff who took refuge in the Ottoman Empire and lived in Tekirdağ and his guests and some generals together with him

1726

- Buyuruldu.

- Verile.

Macar Kralı Rakofçioğlu ve yanındaki generallerin Tekfurdağı'nda kaldıkları dönemde 1138 senesi Cemaziyelevvel ayına ait tayinat giderleri için aşağıda yazılı miktarda paranın ödenmesi husunda yapılan başvuru üzerine verilen emirler doğrultusunda Başmuhasebe'den yazılan tezkire gereğince düzenlenen ödeme belgesi.

18 Cemaziyelevvel 1138/22 Ocak 1726

Günlük		
Macar Kralı için	7.500 akçe	
Başgeneral Banar(?) için	240 akçe	
General Çaki için	240 akçe	
Kapıkethüdası için	120 akçe	
Toplam: 8.100 akçe		
Toplam Gün Sayısı	30 gün	
Toplam: 243.000 akçe		
Esedî Kuruş Hesabıyla	2.025 kuruş	1 kuruş=120 akçe
	Toplam: 324.000	1 kuruş=160 akçe

Yalnız üç yüz yirmi dört bin akçedir.

22 Cemaziyelevvel 1138 / 26 Ocak 1726 tarihinde yazılmıştır.

***

- Buyuruldu.

- Be it given.

The payment document prepared according to the report written by the Chief-Accountant based on the orders given on an application made for paying the written money below concerning the expenses for the period, the month of Jumada Al-Awwal 1138, in which the Hungarian King Rakoff and some generals together with him lived in Tekirdağ.

Jumada I 18, 1138/ January 22, 1726

Daily		
For the Hungarian King	7.500 akçes	
For Chief General Banar(?)	240 akçes	
For General Çaki	240 akçes	
For Kapıkethüda	120 akçes	
Total: 8.100 akçes		
Total number of days	30 days	
Total: 243.000 akçes		
In terms of Esedî Kurush	2.025 kurushes	1 kurush=120 akçes
Total: 324.000		1 kurush=160 akçes

It is only three hundred and twenty four thousand akçes.

It was written on January 26, 1726/ Jumada I 22, 1138.

***

- Buyuruldu.

- Verile.

Tekfurdağı'nda bazı kişilerin, Macar Kralı Rakofçioğlu ve beraberindekiler ile generalleri için konak tayin edilen evlerinin 1142 senesi Muharrem ayına ait kiralarının karşılanması için Tekfurdağı Gümrüğü gelirlerinden tayin olunan aşağıda yazılı olan miktarda meblağ Filipos isimli zimmi tarafından Tekfurdağı Gümrük Emini Ahmed Ağa'dan alındı ve İstanbul Gümrük Emini Yeğen Mehmed Ağa'nın hesabından mahsup edilmesi emredildi. Bu meblağın gelir ve gider kaydı için de adı geçen zimminin temessüğü ve diğer emirler gereğince Başmuhasebe'den Hazine tezkiresi yazıldı. 10 Rebîülevvel 1142

Hane	20 adet	
Günlük	268 akçe	
Toplam Gün Sayısı	30 gün	
Toplam: 8.040 akçe		
Esedî Kuruş Hesabıyla	67 kuruş	1 kuruş=120 akçe
	Toplam: 10.720 akçe	1 kuruş=160 akçe

Yalnız on bin yedi yüz yirmi akçedir.

11 Rebiülevvel 1142 tarihinde yazılmıştır.

- Buyuruldu.

- Be it given.

The written amount below to be paid from the revenues of the Tekfurdağ Customs to cover the rents of the houses allocated as accommodations to someone from Tekfurdağ, the Hungarian King Rakoff, his men and his generals for the Month of Muharram 1142 was received by Filipos, a *zimmi*, from Ahmed Agha, the Customs Emin of Tekfurdağ, and it was ordered to be deducted from the account of Yeğen Mehmed Agha, the Customs Emin of Istanbul. For the record of incomes and expenses of this amount, a treasury receipt was written by the Chief-Accountant in accordance with the voucher of this *zimmi* mentioned and the other orders. Rabi ul awwal 10, 1142.

House	20	
Daily	268 akçes	
Total number of days	30 days	
Total: 8.040 akçes		
In terms of Esedî Kurush	67 kurushes	1 kurush=120 akçes
	Total: 10.720 akçes	1 kurush=160 akçes

It is only ten thousand seven hundred and twenty akçes.

It was written on Rabi ul awwal 10, 1142.

AE. III. AHMED 130/12735

AE. III. AHMED 63/6340

اسوج ایلچیسنان تقریرید ۱۱۰۰ ش ۶۴

بود اعیلرینه اسوج دولتی طرفندن خیر اولنوب ماه اغستوسان اون بدنجی کونیله متوخ
مکتوبلری کلوب مضمونلرنده شاد وشوکت دوستی علیهٔ ابلاغ اصالله شایان وجه اوزره اسوجلو
طرفنه اظهار بیورلیله دن عنایت کرانمایهٔ پادشاهانه دن اسوج قرالی ورجالی وعموماً اسوج
قومی نه مرتبه ده ممنون ودلشاد اولدقلرینی دولتلو عنایتلو صدراعظم حضرتلرینه شاکیانه
دولتلرینه دوستانه ده تعبیرات حسنه وکمال تواضع وتشکر وبوندن بویله شاد وشوکت علیهٔ
ابد پیام مقتضاسنجه دوستی علیهٔ نك صدق وخلوص برله قدیمی خیراندیشی اسوج دولتی حالا تو غل
ایتدوکلرندن عظیم ایله مشغول ومداوم اولدقجه جانب دوستی علیهٔ دن عنایت واعانت رجاسیله امیدوار
اولدقلرینی عرض وافاده ایدرم دیو اکیدیله تنبیه ایلمشلر درحتم تلو اسوج قرالی اعیلری دوستی
علیهٔ ایله ماجیدم بسط وتمهید اولمان شروط وقیود مولاتان حفظ وصیانتی عرض ایدنجه اولوجه
اغور دوستی علیهٔ ده وارمقدوری بذل وصرف ازدل وجان متهد وآماده ومتعهد بناءً علیه
بوانلرده اولطرفدن متداول احوالك وقوعی وزده خاکپای دولتلرینه اعلام وافاده کنی اعیلرینه
تنبیه ایلمشلردر کچن سنه فصل شتا شدت ایله محتمل اولدیغندن مسقوسر عسکری مستوجب ربیع سنه
اولمق اوزره حرب وضربه برمقدار فاصله ویریلوب طرفینك عسکرلری قشلاقلره مراجعت ایلمك مأموریتی
ایراد ایلمکله طرفیندن قبول برله عسکرلر مقتضاه قلره توزیع اولنمشیکن مسقوسر عسکری ۴ بدرینه قدر تبدیل
شائع اولمامغله هنگام شتاده بی وقوف حرکتله قصدیله تبدیل یله اسوج عسکری عسکری
قالدیروب بحاله رجع ایتمکه مجبور اولدیغندن عسکر غزه طول زمان طنزده مکث ایله شدت برودتدن
امراض وعلل ایله نوعاً ضعف طاری ایلدوکی عسکر مشاهده واقع حالی اسوج قرالنه عرض وافاده
ایلدکده قشلاقنه یاخود دونه کبر وجکلرك محل غذا اولنوب عسکره تفریق وتنبیه اولنمشدی اثنای
حرکتده اوچیوز اسوجلو الی بالغ مسقولو یولده دوشوب اولوجه قاچدیلر بعده مسقولو وقزاقلو اوتسندی
اسوجلو رجعت وعسکره ملاقی اولدیلر واسوج عسکری من حسنه لکدن ضعف طاری اولمش
عسکریله جنگه قیاسی مناسب کورمیوب عسکر کاهلری اولادی محلنه ترك ایدوب کبر وجکلری مسقولو
برقاچ کون تعقیب صورتنده اسوجلونك ترك ایلدکی محلله کلدیلر ولکن الدردن جنگه اقدام اتمیوب
بوحال ایله ایکی طرف عسکری بری بریلرندن مفارقت ایلدیلر اول اثناده اسوج قرالی رجال دولتی جمع
ایدوب بوندن بویله جنگلره کرمیه ایله مداومت وعسکره تقویه ویرلمك اسبابنه تشبث ونداردن اجتناب
معناداوزره عموم ایله عقد مجالس شوراده آماده اولدیلر طرف دوستی علیهٔ دن مبذول بیورلیله اعانت
ومحاول اثناده وصول بولوجه بوخصوصده تماماً اسوج رجالی وعسکریه وخلقنه عظیم فوق قلب
حاصل اولوجهی بی اشتباهدر ویه بوندن بویله حتی امکانده اولکدر طریقیله رشتهٔ امیدواریه
تقویه ویرلمك لایق شاد وشوکت دوستی علیهٔ دن اسوج دولتی قیدیدن برو دوستی علیهٔ نك
صداقت واستقامتیله خیراندیشی اولوجه بویله غایهٔ عظیمه سنه اتنا سنده دوستی علیهٔ جانبندن هرو جهله
شایستهٔ کرم واعانتدن مسقولوکی غذا ردولنه از قضا مفلوجه اولوجه مفلوبا رسیده ایله مجبوراولدوکی
جهله ضرر تی غالب احتمالدر وبوجمله دولتلو عنایتلو صدراعظم حضرتلرینك علم عالی محاطلرنده
خفی دکلدر واسوج قرالی اعیلری حیاتنه اولنجه دوستی علیهٔ نك رضاسندن اولوجه شروط وقیود

معاهده یه موافق حرکتدن سر مو منفك اولمیه جغنی بو اعیلری وسائطیله متعهد اولوب اکر
بو دفعه کلاده اولادخل ایتمزلر ایسه کلوجه اولطرف بولتری مخاطره لو اولدیغندن اسوج قرالی
اعیلری طرفندن دولتلو عنایتلو صاحب دوستی علیهٔ خیر اوفان نامه اولاوخ مرقومه
انائله صیوجه وتبدیل طرفی بولتزه زیاده امنیت ملاحظه اولنمغله اولطرفدن دیکر اولاً علیه
ارسال اولنمشدر ان شاء الله تعالی قریباً اولدیغی کلوجه خاکپای دوستانه تبلیغ اولنور جناب دوستی
آصف مقام اعیلرینك رأی ورزینلرندن جواب باصواب شرفصدور بیله اسوج قرالی ودولتی وبودیغی اعیلری
مسرور ودلشاد بیورلمق مرجو ومأمولدر باقی امر وفرمان مدار له الامر کندر

İSVEÇLİLERE GÖNDERİLEN YARDIM

ASSISTANCE SENT TO THE SWEDES

Rusya karşısında zor duruma düşen İsveçlilere padişah tarafından yapılan yardımdan dolayı teşekkürü içeren İsveç Devleti'nden gönderilen mektup

Letter by Sweden State regarding gratitude for the aid sent by the Sultan to the Swedes who are in a bad situation in front of the Russians

1742

İsveç elçisinin resmî yazısıdır:

14 Ekim 1742

Bu duacınıza, İsveç Devleti tarafından 17 Ağustos tarihinde yazılmış bir mektup geldi. İçeriğinde Osmanlı Devleti'nin şan ve yüceliğine yakışır bir şekilde İsveçlilere yapmış olduğu yardımdan bahsedilmekte ve İsveç kralının, adamlarının ve umum İsveç halkının bundan ne derece memnun ve gönüllerinin ne derece hoş olduklarından bahsedilmektedir. Devletli sadrazam hazretlerine sonsuz teşekkürler sunulmakta, İsveç Devleti'nin meşgul olduğu büyük sıkıntı devam ettiği müddetçe Osmanlı Devleti'nin inayet ve yardımından ümitvar olduklarının arz ve ifade edilmesi ısrarlı bir şekilde vurgulanmaktadır. Duacınız haşmetli İsveç kralı, Osmanlı Devleti ile yeniden düzenlenen antlaşma çerçevesinde dostluğun muhafaza edilmesi kararındadır. Devlet-i aliyye'nin yolunda, var olan tüm kudretini sarfa âmâde ve hâzır olduğunu bildirmektedir. Binâenaleyh bu esnalarda o tarafta gelişen olaylar üzerine de bilgi sunmamı tembih eylemişlerdir.

Geçen sene kış mevsimi şiddetli ve uzun sürdüğünden Rusya Seraskeri, Rusya Çariçesi'nin emri ile harbe bir miktar ara verilip, iki tarafın askerlerinin kışlaklara dönmesini teklif eylediğinde bu maddeyi her iki taraf da kabul ederek askerler kışlaklara çekilmişti. Ancak Rusların ahitlerinde ve sözlerinde durmaları şanlarından olmadığından kış vaktinde harekete geçtiler. Biz de askerlerimizi acele olarak kaldırıp, toplamağa mecbur kaldık. Askerlerimizin birçoğu uzun zaman dışarda kalmanın tesiriyle ve soğuğun şiddetiyle hastalandılar. Serasker durumu müşahede

This is the official writing of Sweden envay

October 14, 1742

A letter came to me, dated August 17, from Sweden State. In the letter, information is given about the aids of Ottoman State to Sweden and pleasure of Sweden king and Swedish people. Their endless gratitude is submitted to the Grand Vizier and their hope about aids of the Ottoman State is emphasized. His majesty Sweden King is on decision to keep friendship with Ottoman State. He informs that he is ready to spend his all power for the Ottoman State. And he wanted me to submit knowledge to you about there.

Because winter had been intensive last year, war was ceased in request of Moscow commander-in-chief on the order that was given to him by Czarina of Moscow. However, Moscows started operation breaking their oath. So we were obliged to gather our soldiers. Our many soldiers got ill because of cold. It was advised to *serasker* for retreat from the border of Finland.

Commander-in-chief of Sweden retreated refusing to join in the war with his diseased soldiers. In that time, Sweden king gathering dignitaries decided to continue to war and the Ottoman Empire

ve İsveç kralına arz ve ifade eylediğinde Finlandiya hududundan geri çekilinmesi seraskere izah ve tembih olunmuştu.

Ve İsveç Seraskeri bundan sonra zayıf duruma düşmüş askerleriyle savaşa kalkışmayı münasip görmeyip çekildiler. O esnada İsveç kralı devlet ileri gelenlerini toplayıp, oluşan istişare meclisinde bundan böyle savaşlara tüm hızı ile devam etmek ve askere takviye verilmek kararı alındı. Osmanlı Devleti tarafından yapılan büyük yardım dahi bu esnada vuku buldu. Bu durumdan İsveç yöneticilerine, askerine ve halkına büyük bir inanç kuvveti hâsıl olacağı şüphesizdir. Ve yine bundan böyle imkân sınırında olan yollar ile ümitlerinin takviye edilmesi zaten Osmanlı Devleti'nin şanından ve yüceliğindendir. İsveç Devleti eskiden beri Devlet-i aliyye'nin sadakat ve istikâmet ile iyi bir dostudur. Böyle büyük sıkıntı zamanlarında ondan yardım görmesi de bu yüce devletin kerem ve karşılıksız yardımseverliğindendir.

Rusyalı gibi gaddar devlete kaza eseri mağlup olundu. Mağlup olarak sulha mecbur olursak hem İsveçlilere hem de dostlarına zarar gelmesi büyük ihtimaldir. Meselenin böyle olduğu da devletli inayetli sadrazam hazretlerinin cümle âlemi kuşatan bilgilerinden gizli değildir. Ve duacınız İsveç kralı hazretleri dahi hayatta oldukça Osmanlı Devleti'nin rızası hilâfına hareket etmeyecektir. Sizin çok kıymetli görüşlerinizi ihtiva eden cevabî mektubunuzun İsveç kralı ve devleti ile bu duacınızı mutlu edeceği umulmaktadır. Artık, emir ve ferman sizindir.

supported them financially. In addition, this is sublimity of the Ottoman Empire to reinforce their hopes. Sweden State had been a good fellow of the Ottoman Empire. In so hard times, it is the generosity of the Ottoman Empire to help them.

It was an accidental defeat against Moscows. If defeated side is obliged to the peace, it will be harmful for Sweden. Moreover, Sweden King will not act against the wish of the Ottoman Empire. Your precious letter will make Sweden King and me happy.

HAT, 1/14

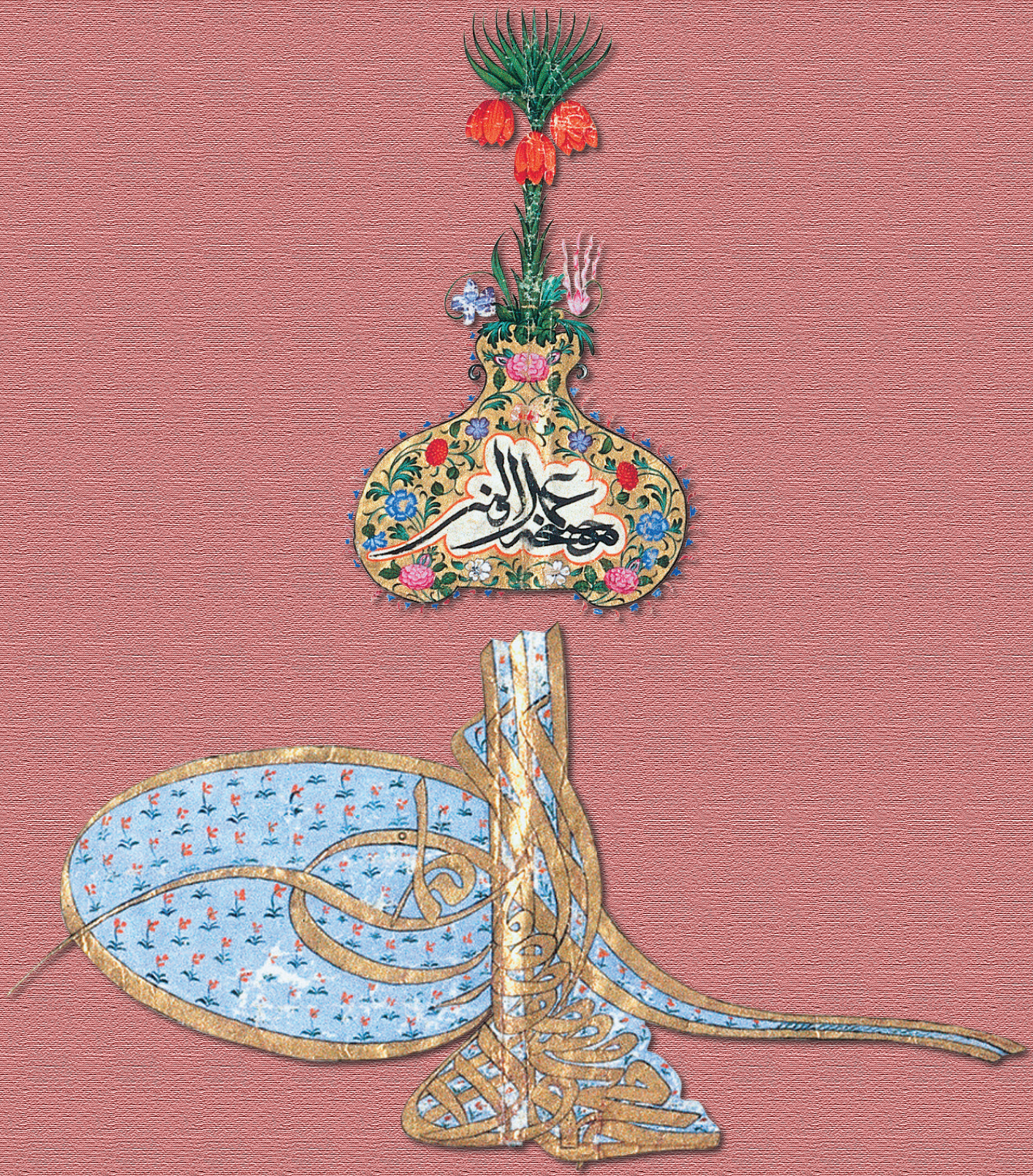

Sultan I. Mahmud'un (1730-1754) tuğrası ve hatt-ı hümayunu (el yazısı)
"Mûcibince amel oluna"

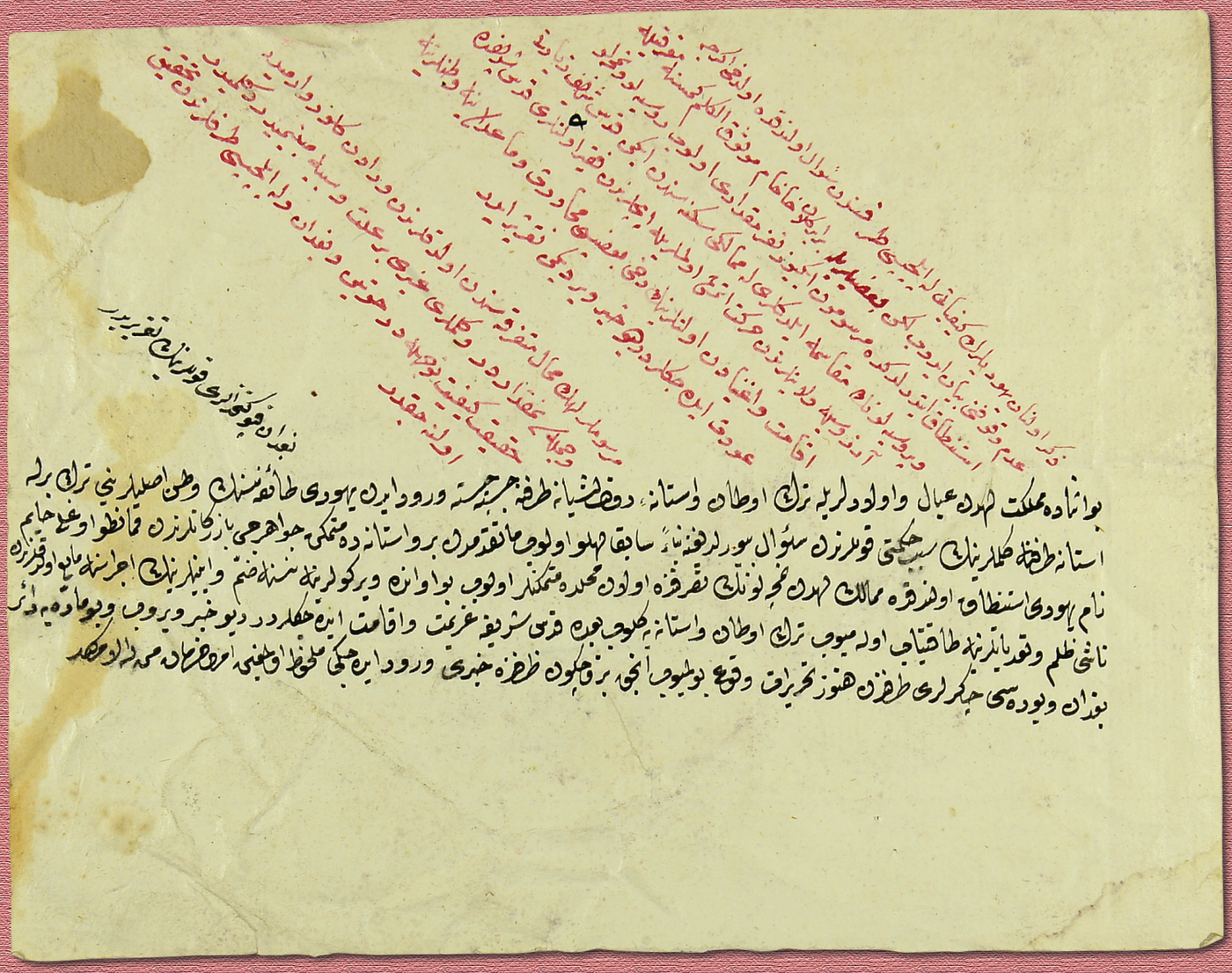

AVUSTURYALILARIN BASKILARI SEBEBİYLE İSTANBUL'A GÖÇ EDEN LEHİSTANLI YAHUDİLER

POLISH JEWS MIGRATING TO ISTANBUL BECAUSE OF AUSTRIANS' OPPRESSION

Topraklarını işgal eden Avusturyalıların dinî ve ekonomik baskıları sebebiyle İstanbul'a göç eden Lehistanlı Yahudiler

Polish Jews immigrating to Istanbul because of religious and economic oppression of the Austrians who occupied their lands

1785

Bu Yahudilerin durumu kendisine sorulan Leh Elçisi; "bu konuda bilgi sahibi olmadığını, ancak gelenlerin içerisinde bulunan ve sözüne güvenilir birisi aracılığıyla sorgulanan bir hahamın verdiği bilgiye göre; gelenlerin 200 kişi civarında ve Rusya, Prusya ve Nemçe arasında paylaşılan Leh memleketleri ahalisinden olduklarını, Kudüs-i Şerif'e gitme isteğiyle memleketlerinden ayrıldıklarını, içlerinden fakir olanların Kudüs'te kalacaklarını, zenginlerin ise bir kısmının ibadet amacıyla yine orada kalacaklarını bir kısmının da vatanlarına geri döneceklerini" bildirmiştir.

Bunlar Leh ülkesinin değişik bölgelerinden olduklarından, geriden daha gelen olup olmadığı, toplam miktarları, gelmelerinin başka bir sebebi bulunup bulunmadığı ve işin aslının ne olduğu hususları, Leh Elçisi'nden ve Hotin ve Boğdan taraflarından derinliğine araştırılacaktır.

Boğdan Kapıkethüdası'nın yazısıdır.

Kulunuzdan, şu sıralarda Yahudilerin ana vatanları olan Leh ülkesini terkederek aileleriyle birlikte gruplar hâlinde İstanbul tarafına gelmelerinin sebebi sorulmuştu. Bu konu hakkında bilgisine başvurduğum aslen Lehli olup eskiden beri İstanbul'da yerleşik bulunan mücevher tüccarlarından Kamanto oğlu Hayim; *"bunların esasen Leh toprağı iken şimdi Nemçelilerin hâkimiyeti altında bulunan bir bölgenin ahalisinden olduklarını, Nemçelilerin bunların vergilerini arttırdıklarını ve dinî vecîbelerini yerine getirmelerine mâni olduklarını, bunların da kendilerine yapılan zulümlere artık tahammül edemeyip vatanlarını terk ederek İstanbul'a geldiklerini, daha sonra buradan Kudüs-i Şerif'e giderek orada ikamet edeceklerini"* haber vermiştir. Ayrıca bu konu hakkında Boğdan Voyvodası kulunuzdan da henüz bir yazı gelmemiş olmakla beraber birkaç gün içerisinde bir haber çıkması beklenmektedir. Artık emir ve fermân sizindir.

[1785]

When the situation of these Jews was asked to Polish envoy, He said that he knows nothing about them. However, according to a trustful Jewish rabbi's words they were from Poland. And they wanted to go Jerusalem.And poor ones would stay in Jerusalem but rich ones would return to their homelands after their prayer. Their situations will be inquired from Poland, Jewish, Khotyn and Bogdan in detail.

This is the writing of the "kapı kethüda" of Bogdan.

The reason of departure of the Poland Jews from Poland in order to come to İstanbul was asked to me. When I asked about them to a Polish jeweler Hayim in İstanbul, he responded that they left their countries because of cruelty of Austrians and they would go to Jerusalem for prayer. Also about that matter, an answer will come from Bogdan Voivode. The order is yours.

[1785]

C. HR, 7083

SELANİK VE ÇEVRESİNDE İSKÂN EDİLECEK LEH MÜLTECİLERİ

POLISH REFUGEES TO BE SETTLED IN THESSALONIKI AND ITS SURROUNDINGS

Osmanlı Devleti'ne sığınan 300 hane Leh mültecinin Selanik çevresinde iskan edilmelerine dair padişah emri

Imperıal order regarding settlement of 300 Polish families who took refuge to the Ottoman Empire in surroundings of Thessaloniki

1772

Kıymetli Kardeşim Sultanım[1] Hazretleri

Öncelikle saygılarımı, sevgi dolu dualarımı ve selâmlarımı ifade ettikten sonra zât-ı âlînize bildirmek isterim ki;

Leh memleketi ahalisinden 300 hâneden fazla kişinin, "*Osmanlı ülkesinde zimmî statüsünde yerleşmek amacıyla gemilere binerek Karadeniz Boğazı'na geldiklerini, kendilerinin uygun yerlere yerleştirilmelerini*" istirhâm etmeleri üzerine bendenize hitaben yazılan Padişahımız efendimiz hazretlerinin fermânı ve Sadrazam efendimiz hazretlerinin mektubu haberciniz aracılığıyla tarafıma ulaştı. Emirde de açıkça bildirildiği üzere bu kişilerin çoluk çocuklarıyla birlikte Selanik ve çevresinde uygun ve rahat yerlere yerleştirilmeleri kararlaştırılmış; ancak söz konusu kişiler henüz Selanik'e ulaşmamışlardır. İnşâallah geldikleri zaman verilen emir doğrultusunda uygun mahallere yerleştirilip himaye edileceklerdir. Bu bilgiyi size iletmek üzere habercinizin tarafınıza geri gönderildiğini ve bu vesile ile zât-ı âlînize olan bağlılığımı bildiririm. İnşâallah söz konusu kişilerin, buraya ulaştıklarında uygun ve rahat olan mahallere yerleştirilip her bakımdan himaye olunacakları ve şimdilik yollarının gözlenmekte olduğu bilgisinin, uygun bir zamanında Sadrazam efendimiz hazretlerine de arz edilmesi hususunda himmetinizi esirgemeyeceğiniz ümidindeyim.

Daima saadet içerisinde olmanız dileğiyle.

[1772]

Samimî Dostunuz
İbrahim
Selanik Mutasarrıfı

My dear brother Sultan[1], His Excellency,

After my salutes, I want to report that:

Our sultan's order and grand-vizier's letter reached to me including requests of Poles from more than 300 houses about settlement in appropriate places. As it is explained in the order that settlement of those people around Thessaloniki was decided but those people did not reach to Thessaloniki yet. They will be settled in suitable places and be protected.

I wish constant happiness for you.

[1772]

Your sincere friend
İbrahim
Mutasarrıf of Thessaloniki

C. HR, 647

[1] Orijinal belgenin ön yüzünde, muhatabın Sadâret Kethüdası olduğu yazılıdır.

[1] It is written on the front side of the original document that the addressee is the *kethüda* of the Grand-Vizierate.

بوندن اقدم له محکمه‌دن نجه یوندن تغیباً ضبط ایدیکی محکمه‌دن قرار قصبا ته
بوا وانده احراج وطرد وتبعید برله حوتین فضا سنه وبغداده محکمه‌دن وروادیه
یهود طایفه سندن اوکوجی عددی وذکر اولنان قرار قصبا تک سهمی
وهر بیسی محروسه حوتینه نمقدار ساعت مسافه ده اولدقلری مفصلاً ذکر اولنمشدر

عدد	اوکوجی		ساعات	حوتین
٠٩		قصبه دوبریجه ده	٥٤	
١٠		بوبریوه ده	٦٠	
١٠		قصبه بودجایچه ده	٢٦	
٠٧		قصبه بانوه ده	٧٠	
١٠		قصبه اوسطوه ده	١٢	
٢١		قصبه ابلوووه ده	٥٢	
٦٧		قصبه اوزبانده	١٢	
٠٩		زالشقدوه	١٦	
٠٨		قصبه سیناطینه ده	١٨	
١٠		قصبه حودرو ده	٣٦	
١٠				
٥٠		بودکراوضاحه اوکومبرنده مقدما نجه اوکوجی بروحه بحمین		
١٥٤				

بالاده ذکر اولنان یهود طایفه سنی طرد وتبعیدی سبب حکمندن سوال واستفسار
اولندقده بوا ثنادا کرنجه یوکونا کون بدعتلر واغوا تکله غفلا ایجاد واحداث ایدیکی
اصحاب شروف اولوب بخصوص تاب آوراولوندیکی قریجی برلرینه ابقا وفقرا
وعجزه مقوله لریکی اولمشلرایدی اغوا تکله اقداری اولمیان دیو طلندیقده احراج
وطرد وتبعید ایدیکی جواب ایدلدی وبرموجب دفتر طرد اولنمش واولدقجه جمعاً
طغدیلیان یهود اوکوجی اولوب وکشو یهود طایفه سنی بوادا احراج برلرینه
آصل ایجون یوعا کنودچ اسکاده وایوا ابندی قصبه‌لری اولدیغی تقریر ایدلدی

بنم سعادتلو سلطانم حضرتلری.

مناسب ایرشیو حواد نافی یا دجنابتماب حضرتلری اولباب کفیده عرض وتقدیم وذکر اولنان
یهود طایفه سنده حوتین فضا سنده اسکاده وباحود طرد وتبعیدلری بابنده نوجهه
امر وفرمان بویورلمق طرفخلصانه استدعاسنه بویورمیلری بنا زالوجهد

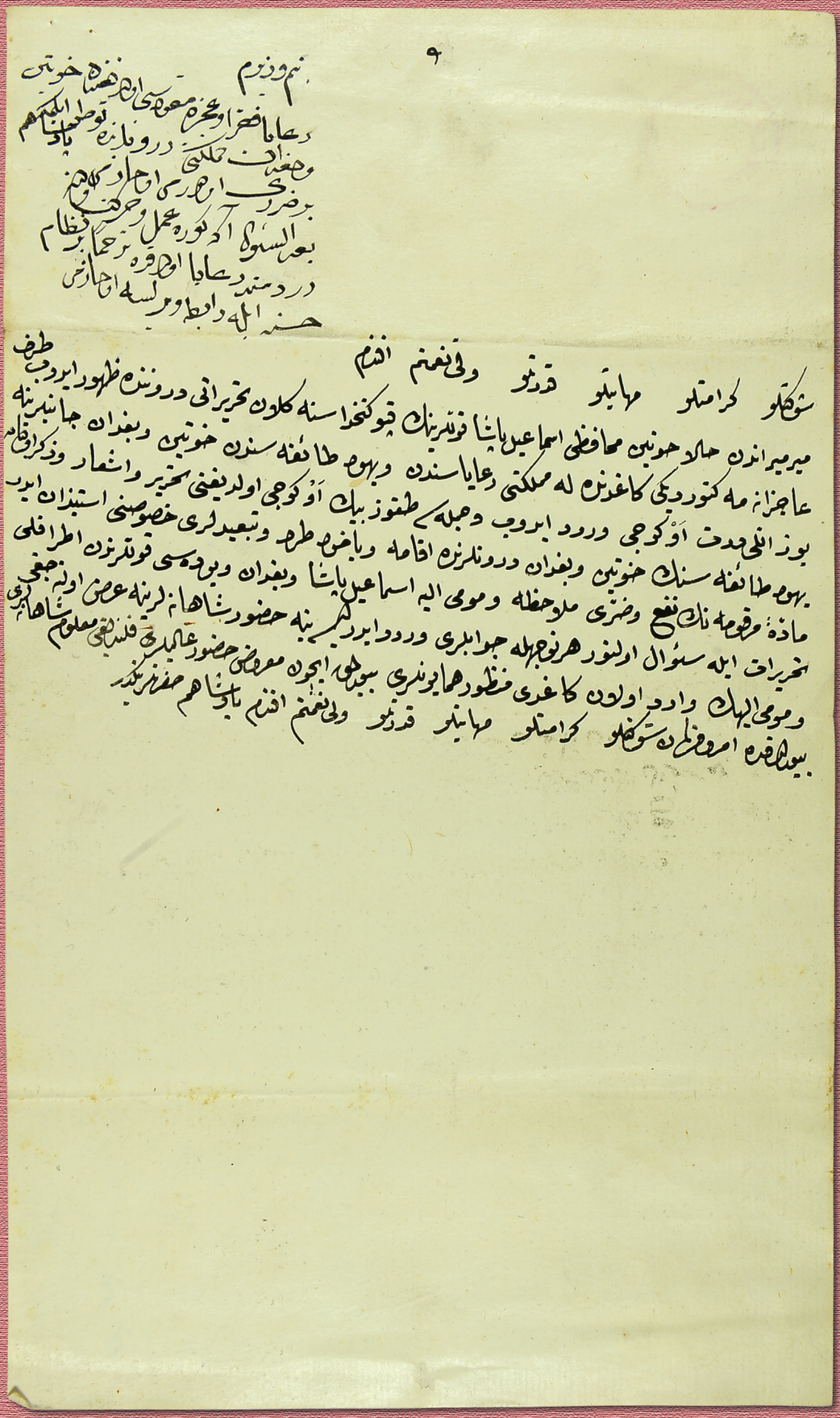

٩

نیم وزیرم
رعایا فقرا و عجزه مقوده سی اولدیغنده خوتین
وبغدان مملکتی درونلرنده توطن ایلمکدهم
بر ضرری اولورسه اوحازمی اولمز
بعد السؤال آکه کوره عمل و حرکت
دردمند رعایا اولدقده ترحما بر نظام
حسنه ایله رابطه ویرلسه اوحازمی

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم

میرمیراندن حالا خوتین محافظی اسماعیل پاشا قوللرینک قپوکتخداسنه کلان تحریراتی درونندن ظهور ایدوب طرف
عاجزانه مه کتوردیکی کاغدنده له مملکتی رعایاسندن ویهود طائفه سندن خوتین وبغدان جانبلرینه
یوز اللی درت اوکوجی ورود ایدوب وجمله سی طقوز بیک اوکوجی اولدیغنی تحریر واشعار وذکر اولنان
یهود طائفه سنک خوتین وبغدان درونلرنده اقامه ویاخود طرد وتبعیدلری خصوصنی استیذان ایدر
مادهٔ مرقومه نک نفع وضرری ملاحظه ومومی الیه اسماعیل پاشا وبغدان ویوده سی قوللرندن اطرافلی
تحریرات ایله سؤال اولنور هر نوجهله جوابلری ورود ایدرلیسه ینه حضور شاهانه لرینه عرض اولنه جغی
ومومی الیهک وارد اولان کاغدی منظور همایونلری بیورلمق ایچون معروض حضور عالیلری فلندیغی معلوم شاهانه لری
بیورلدقده امر ومرحمتلرندن شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم پادشاهم حضرتلرینکدر

AVUSTURYALILARDAN KAÇIP OSMANLI ÜLKESİNE SIĞINAN LEHİSTAN YAHUDİLERİ

POLISH JEWS TAKING REFUGE IN THE OTTOMAN LANDS ESCAPING FROM THE AUSTRIANS

Avusturya tarafından işgal edilen Lehistan'dan kaçıp Osmanlı ülkesine sığınan Yahudilerin iskan meselesine insanî ölçülerde bir nizam verilmesine dair padişah emri

Imperial order to organize humanely the settlement of Jews refuged to the Ottoman country escaping from Poland captured by Austria

1785

Bundan önce Leh memleketinden Nemçelinin (Avusturya) zorbalıkla zabt eylediği memleketin köy ve kasabalarından çıkarılıp sürülerek bizim Hotin'e ve Boğdan memleketine gelen Yahudi taifesinin hane adedi ve zikrolunan köy ve kasabaların isimleri ve her birisi Hotin'e kaç saat mesafededir ayrıntılı olarak zikrolunur.

Hane adedi		Hotin'e uzaklık (Saat olarak)
09	Dobruca kasabasından	54
10	Bobrik'den	60
10	Bodhayçe kasabasından	26
07	Yanova kasabasından	70
10	Uston kasabasından	12
21	İlovova kasabasından	52
[**Ara toplam:**] 67		
09	Ozebran kasabasından	12
08	Zaleştak'dan	16
10	Sinatine kasabasından	18
10	Khodorov kasabasından	36
50	Bu zikrolunan hanelerden önce geçen hane, tahmini olarak	
[**Toplam:**] 154		

Yukarıda zikrolunan Yahudi taifesinin sürülmesi ve uzaklaştırılmalarının sebeb-i hikmeti sorulduğunda, Nemçelinin çeşit çeşit ve yeni vergiler ihdâs

House migration numbers and names of villages and towns and their distances as hours to Khotyn of the Jews come to Khotyn and Bogdan from Poland captured by Austria:

Number of Houses		**Distance to Khotyn (as hours)**
09	From Dobruja Town	54
10	From Bobrik	60
10	From Bodhayçe Town	26
07	From Yanjevo Town	70
10	From Uston Town	12
21	From Ilovova Town	52
[**Subtotal:**] 67		
09	From Ozebran Town	12
08	From Zaleştak	16
10	From Sinatine Town	18
10	From Khodorov Town	36
50	Estimated house migrations before these house migrations	
[**Total:**]154		

When the reason of the exile was asked they

eylediğini, servet sahibi olup, ödemeye gücü yetenleri eski yerlerine bırakıp ve o tarz ağır vergileri vermeye gücü yetmeyen fakir ve acizleri ise vatanlarından çıkarıp sürdüklerini söylediler. Ve defter mûcebince sürülmüş olan toplam 9000 Yahudi hâne olup, işbu Yahudileri çıkardıktan sonra yerlerine Avusturyalıları getirip iskân ve yerleştirmek niyetinde olduklarını bildirdiler.

27 Ramazan 1199 / 3 Ağustos 1785

[Mühür]

***

Benim saadetli sultanım hazretleri

Uygun ise bu hâdiseleri inayetli Padişahımızın kapısına arz ve takdim ediniz. Ve zikrolunan Yahudi taifesinin Hotin kazasında iskân edilmeleri veyahut uzaklaştırılmaları bâbında ne şekilde emir ve fermân buyurulur ise tarafıma bildiriniz.

***

Benim Vezirim

Reâyâ fakir ve aciz insanlar olduklarından Hotin ve Boğdan memleketlerinin içlerinde oturmalarının bir zararı olur mu olmaz mı bir sorulsun. Sonra ona göre hareket olunsun. Bölge ahalisine sıkıntı vermeyecek şekilde bu işe insanî bir nizâm verilse olmaz mı ?

Kudretli Padişahım

Hotin Muhafızı Mîrmîrân İsmail Paşa'nın gönderdiği yazısında Leh vatandaşı olan Yahudilerden Hotin ve Boğdan taraflarına 154 hâne daha gelip bunların tamamının 9000 hâneye ulaştığını yazmaktadır. Adı geçen Yahudilerin Hotin ve Boğdan içlerinde oturmaları veya uzaklaştırılmaları hususundaki fayda ve zararın iyice düşünülerek konunun İsmail Paşa ve Boğdan voyvodasından etraflıca sorulacağı ve alınacak cevapların huzura takdim olunacağı arz olunur. Emir Padişahındır.

[1199 / 1785]

answered that Austrians imposed various taxes and exiled those who cannot pay it. According to the register book, there were 9000 Jewish houses exiled and Austrians wanted to settle Austrians in these houses.

On Ramadan 27, [1]199 / August 3, 1785

[Seal]

***

My Sultan,

If it is appropriate, submit those matters to our Sultan. Whatever the Sultan orders, you report it to me.

***

My Vizier

Ask whether any problem occurs with settlement of those poor people to Khotyn and Bogdan. Cannot it be given a good order to this matter without disturbing native people?

My Mighty Sultan,

Mirimiran İsmail Pasha writes that the house numbers of Poland Jews who come to Khotyn and Bogdan reached to 9000. It is reported that the favor or harm of settlement or deportation of Jews will be asked to İsmail Pasha and the voivode of Bogdan and their answers will be submitted to the Sultan. Order belongs to our Sultan.

[1785]

HAT, 1357/53242A, 1358/53375

٥

پادشاهم

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم

مقدم

اسوج قرالی اوزه واجی وقوعنی کیجندرده اسوج الچیسی مراجعه تقریر تقدیمله رسمًا افاده ایلدکده حضورهمایونلرینه عرض ایلمشدی جنددن

قرال موصی الیهك بوافاده یی شامل نامه سی کلدیکنی وایلچی مرسوم تقدیم نامه ایجون رسمًا چاکرلرینه کلمك بوشوغل اراسنده بیهوده تکلفی موجب

اولدیغندن ذکراوظان نامه یی ایلچی مرسوم تبدیلًا قبول کلب نامه مذکوره یه وقرالدن وباش وکیلدن بشقه چاکرلرینه اولمق مکتوبلری تقدیم ایتمکله بر

بازاراتسی کونی ایلچی مرسوم تبدیلًا قبول کلب نامه مذکوره یه وقرالدن وباش وکیلدن بشقه چاکرلرینه اولمق مکتوبلری تقدیم ایتمکله بر

ایتدریلوب معروض حضور فیض کنجور شاهانه لری قلندی منظور همایونلری بیورلدقده صکره دیوان همایونلری قلمنه قید وحفظ واقتضا ایدن

جوابلری تصدیر وایلچی مرسومه تسلیم اولنمغی واحشا بیوریلدن اودن بری خروشان خزینه تذکره سی یدینه اعطا اولمغله اظهار محظوظیت ایدن

وعواطف خدیویه شاهانه لرینی تکرار ایلدکجه

ایلچی مرسوم اثنای تقدیم نامه ده اسوج قرالی بوازدواج اخبارینی هردولته یازمدی حتی روسیه دولتنه دخی یازمدی دولتلو علیه اختصاص

واسوج دولتنك کمال محبت ورابطه مندن ناشی دولتلو علیه یه مخصوص نامه کوندردی بوایکی دولتلك مصلحتی برودر وبکدیکره داعمًا لازم درشوبله در

بویله در واویلرنده واقع کلاملر وخلوصلرایراد اینمکله رئیس افندی قولری طرفندن دخی ویللرایراد اولنرف طرف دولتلو علیه دن وعلی الخصوص

جانب حضرت جهانداریدن محبت وصفوتك درجه سی مشهودلری افاده سندن زیاده بیان اولندقده ایلچی مرسوم کیجندرده بشیوز کیسه ویریلوب

ماعداسی حالا ویریلمیان اعانت مبالغی مادینی درمیان ودولتی بوبابده قطعی جوابنك اولدیغنی مبین اوتوز فرق کون مقدم ویرلمکله تقریر

ایکی اوچ دفعه درکیدن قویرلرایله جوابنی یازه مدیغنی وبوتأخیری دولتی کندوناك افاده واهتمامده قصوریله حمل ایله معاتبا اولمغندن

وشوسه اوزره اولدیغنی واسوجه اتجه ویرلمك دولتلو علیه ترسانه سنه ویرلمك کبی ایدوکنی طول ودراز افاده وبیان ایلدکده رئیس افندی قولرك

تقریر مذکورلری جوابًا اعطا سندده واقع اولان تأخیر دولتلو علیه دن وکلدر برمقتضای وقت وحال روم ایلی غوائلیله اشتغالدن ناشی افندیلرمزه

افاده یه وقت بولمه مدیغندن تأخیر بندندر بعونه سبحانه یکرمی اوتوز کونه دك شوترتیبات غوائلك برازاروی الذفره افندیلرمزه افاده واقتضا

ایدن جوابنی تحصیل وسکا بیان ایدرم دولتلو علیه نك اسوج دولتی حقنده درجه صفوف ومحبتی هوصله تعریفدن بیرونمد واویلرنده اقتضا سنه کوره هر

جوابلرایله سعیدیلك اوهال ایدوب لکن مسفور مبلغ مزبور رسمًا وقطعًا موعود اولدیغی برمقداری دخی ویرلدی بهرحال بقیه سی ویرلمك مقتضای شان

وشکوه سلطنتدندر قرالمك تحریرینه نظرًا بهرحال قطعی برجواب منتظرم نبی یك تأخیر بیورمیه کز زیرا دولتمزدن معاتبا اولورم نهایت برایکی قویرم دخی

صاوشدیریلم لکن نهایتنده لاونعم برجواب استرم بوخصوص دولتلو علیه نك حقانیت ومودتنه محولدرد یه دولتلو حضرتلرینك معلوم همایونلری

بعد لرقدم قربان شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو ولی نعمتم افندم پادشاهم حضرتلرینك

GEÇMİŞTEKİ YARDIMLAR SEBEBİ İLE İSVEÇLİLERİN OSMANLI DEVLETİ'NE DUYGUSAL BAĞLILIĞI

EMOTIONAL COMMITMENT OF THE SWEDES TO THE OTTOMAN EMPIRE BECAUSE OF OTTOMAN ASSİSTANCE IN THE PAST

Osmanlı Devleti'nin geçmişteki yardımları sebebi ile İsveç kralının ve halkının Osmanlı Devleti'ne olan duygusal bağlılığı

Sensational loyalty of the Swedish king and people to the Ottoman Empire because of assistance of the Ottoman Empire in past

1798

Manzûrum olmuştur.

I saw.

Şevketli kerametli mehâbetli kudretli veli nimetim efendim Padişahım;

İsveç kralının izdivâcı hususu geçenlerde İsveç elçisi tarafından resmen ifade edilmiş ve konu huzur-ı hümâyûnlarınıza da arz olunmuştu. Birkaç gün önce kral hazretlerinin bu ifadeyi şâmil nâmesi de elimize ulaştı.

Manzûr-ı hümâyûnlarınız buyurulduktan sonra Divan-ı hümâyûnunuz kalemine icap eden cevapları yazdırılacak ve aynı elçiye teslim edilecektir. Ayrıca ihsan buyurduğunuz on bin kuruş için hazırlanan hazine tezkiresi elçinin eline verilmiştir.

Elçi Efendi, nâmenin takdimi esnasında kral hazretleri evliliği ile ilgili haberi her devlete yazmadığını, hatta Rusya Devleti'ne dahi yazmadığını, bizzat kendisinin ve İsveç halkının Devlet-i aliyye'ye olan hassâsiyeti, sevgisi ve duygusal bağlılığı sebebi ile bu nameyi gönderdiğini beyan etmiştir.

Bu iki devletin her bakımdan yekdiğerine daima lâzımdır. Bu esnada İsveç elçisi, geçenlerde beş yüz kesesi verilip geri kalanı hâlâ verilmeyen yardımın miktarı meselesini de gündeme getirdi. Devletinin bu konuda bir cevap beklediğini beyan eyledi. Ancak vermiş olduğu takrîrin üzerinden bir hayli zaman geçmesine rağmen cevabını alamadığını, devletinin

My sublime sultan,

A letter came from Sweden King about his marriage. His majesty's answer will be given to the envoy. In addition, your aid of 10000 kurushs was given to the envoy. The envoy said that Sweden King did not send letter to all countries, even Russia, but he sent to the Ottoman Empire because of his loyalty. These two countries' interests are collective. Sweden envoy mentioned about the remained Ottoman aid to them. But in spite of a long time, he could not receive any answer. Therefore, the Ottoman Empire answered that the delaying had been because of the problem in Rumelia and requested more time to contribute.

However, the envoy said that you promised to give the mentioned sum. To pay remaining of the sum is from honor of the Ottoman Sultan. Do not delay me too much, because I will be scorned. Eventually I want an answer. As his majesty knows, the order is yours.

1798

ise bu tehirdeki kusurun kendisinden kaynaklandığına haml etmesinden çekindiğini söyledi. Elçi efendi İsveç'e para yardımı yapmanın Devlet-i aliyye için sadece bir müessesesine, belki bir tersanesine para verilmek gibi bir şey olacağını ifade ve beyan eyledi. Buna karşın kendisine Devlet-i aliyye'nin İsveçliler hakkında beslediği iyi duygular ve muhabbetin tariften müstağnî olduğu şeklinde uygun cevaplar verildi. Para konusundaki gecikmenin ise Rumeli'deki sıkıntılı durumdan kaynaklandığı bildirilerek zaman istendi.

Bununla beraber elçi: "*Söz konusu meblağı resmen ve kesin olarak bize vaad ettiniz ve bir miktarını dahi verdiniz. Geri kalanını da vermek, Osmanlı saltanatının şânı gereğidir. Kralımın yazısına nazaran her halükarda katî bir cevap beklemekteyim. Beni pek tehir buyurmayınız. Zira devletimden azar işitirim. Nihayet bir-iki kurye dahi savuşdurayım; lâkin nihayetinde "evet" ya da "hayır" bir cevap isterim. Bu husus Devlet-i aliyye'nin hakkâniyet ve cömertliği ile bağlantılıdır.*" diyerek geri dönmüştür. Malum-ı hümâyûnları buyuruldukda fermân, şevketli kerâmetli mehâbetli kudretli veli-nimetim efendim Padişahım hazretlerinindir.

1798

HAT, 1410/57312

استانه ترتیبنه خلل کلمه یرک مناسبی مقداره
رخصت ویریله

استانه ده مقیم انکلتره ایلچیسنک تقریریدر راجیله ممالک دولت علیه دن ایکیوز بیک کیله حنطه اشتراسی مستدعالری ایدوکنی ایلچی مرسوم لساناً اخبار
ایدوب فی الحقیقه انکلتره ده قحط وقوعی ونانک قلت وغلوی بهاسی دوکار واشبو مضایقه نک دفعنه مدار اولور اعانه نک بر مقتضای اتفاقه
اجراسی لوازمه دن ایدوکی آشکار ایسه دخی الحالة هذه ذخیره نک عدم کثرتنه مبنی ایکیوز بیک کیله اشتراسنه رخصت ممکن اولمدیغندن
بقیه اشبو تقریرده مندرج اولان تکفورداغی وچناق قلعه سی وحوالیسی ذخایری دخی ورسعادته مرتب اولنمغله استانه
ترتیباتنه خلل کلامک شرطیله روم ایلی واناطولی سواحلنک مناسب اولان محللرندن قرق اللی بیک کیله
حنطه نک راجیله اشترا ایلمکلرینه رخصت ویرلمسنه می اراده سنیه لری بیورلور بوخصوصده
صورتنه می رای سامی جهانداریلری متعلق اولور اوجابده امر وفرمان حضرت
من له الامر کدر

٢١٥
٩٤ س

انکلتره ایلچیسی داعیلرینک تقریریدر

سلطنت سنیه نک دوست متین ومتفق صداقت رهینی اولان انکلتره دولتی طرفندن بو داعیلرینه مخصوص کلان تحریرات مفهومنه
نظراً بو اثناده نفس انکلتره ده قحط حبوبات وقوعی تقریبیله مزید ثقلت وعسرت چکلوب نان عزیز حیز اعتدالدن بیرون ندرت
وقیمت درجه لرینه منتهی اولمقدن ناشی بین الاهالی فوق التعبیر ضجرت واضطرابه بادی حالاتدن اولمغله بعونه الملک المنان
دولتین آراسنده جاری ومستدام اولان حقوق صفوت ومحبته نظراً ودولت مشار الیهانک طرف خاطر صفوت سمیرینه رعایة
دولت سنیه ابد مدت شو عارضه ده دیرنه مجربه اعانت ومروتلرین دریغ بیورمیوب حوالی تکفورطاغ وچناق قلعه سی وجزیره
موره وسائر ممکن اولان محال وسواحلدن رایج الوقت اوزره حنطه مبایعه وانکلتره صوبنه نقله اعتنا اولنمق اوزره رخصتی حاوی
ایجاب ایدن محللره اوامر شریفه صدورینی الحاح واستدعایه دولت مشار الیهادن خاصةً مأمور اولدیغمز معلوم دولتلری اولدقده
اولیایده محاسن همم سنیه ومعالی کرم بی غایه لری ارزان وبی دریغ بیورلمق مأمول ومتوقع ثناورانه مزدر

KITLIK SEBEBİ İLE İNGİLTERE'YE BUĞDAY DESTEĞİ

SENDING WHEAT TO BRITAIN BECAUSE OF FAMINE

İngiltere'de şiddeti halk arasında büyük sıkıntı ve ızdıraba yolaçan kıtlık sebebi ile talep edilen buğdayın satışına izin verildiğine dair hatt-ı hümayun

Imperial decree about giving permission to send wheat requested due to famine causing a great trouble and suffering among people in England

1800

İstanbul'un buğday ihtiyacı göz önünde bulundurularak münasip miktarda buğday satışına ruhsat verilsin

The Sultan: Let permission be given to sell wheat in a appropriate amount on condition that Istanbul need of wheat will be considered

İngiltere elçisinin yazısıdır

9 Şaban 1215 / 26 Aralık 1800

Osmanlı Devleti'nin dost ve güçlü sadık bir müttefiki olan İngiltere Devleti tarafından gelen yazının içeriğine göre bu aralar İngiltere'de tahıl kıtlığı olduğundan ciddi sıkıntı çekildiği anlaşılmaktadır. Kıtlığın şiddeti halk arasında büyük sıkıntı ve ıstıraba sebep olmaktadır. İki devlet arasında yürürlükte olan dostluk hukukuna göre ve adı geçen devletin güçlü hatırına binaen Osmanlı Devleti bu talep edilen hususta yardımdan geri durmayıp Tekirdağ, Çanakkale ve Mora Adası ve mümkün olan diğer sahil ve bölgelerinden günlük rayici ile buğday satın alınarak İngiltere'ye gönderilmesine itina olunmak üzere izin verildiğinin ilgili yerlere gerekli emirleri göndermek suretiyle bildirilmesini, görevlisi olduğumuz İngiltere Devleti adına talep ederiz.

İstanbul'da bulunan İngiltere elçisinin yazısıdır.

Günlük rayici ile Osmanlı Devleti'nden iki yüz bin kile buğday alınması talebini adı geçen elçi sözlü

The letter of English envoy

Shaban 9, [1]215 / December 26, 1800

According to the content of the letter sent by the State of England, a friend and strong loyal ally for the Ottoman State, it is understood that, nowadays, there is a shortage of grain in England and it is suffered from it. Severity of famine causes great distress among people. We, English delegates, request from the Ottoman State to send necessary orders to the related authorities to be careful with sending wheat by buying on on daily currency rate from the regions of Tekirdağ, Çanakkale, the island of Mora and the other ones to England based on the strong sake of law of friendship in force between the two states.

The writing of English Ambassador in Istanbul.

The mentioned envoy has verbally expressed the demand of buying two hundred thousand kiles of wheat on daily currency rate from the Ottoman State. It is a fact that it is necessarry to assist to be an idea of remedy for reducing the extraordinary increasing

olarak ifade etmiş, gerçekten de İngiltere'de meydana gelmiş olan kıtlık sebebi ile olağanüstü artmış olan ekmek fiyatlarına çare olur düşüncesi ile yardım yapılması gerektiği ortada ise de şu sıralar buğdayın bol olmaması sebebi ile iki yüz bin kile satışına izin vermenin mümkün olamadığı, ayrıca bu yazıda belirtildiği gibi Tekirdağ ve Çanakkale civarı tahılının da İstanbul'un ihtiyacı için hazırlanmış olması sebebi ile İstanbul'un ihtiyacına zarar gelmemek şartıyla Rumeli ve Anadolu sahillerinin uygun olan yerlerinden kırk elli bin kile buğdayın râyiciyle satılmasına izin verilmesine mi irâde buyurulur yoksa başka türlü mü davranmak gerekir, her halde emir sahibi olan padişahımıza arz olunur.

prices of bread because of famine in England. But, nowadays, it is not possible to give permission to sell two hundred thousand kiles of wheat because of insufficiency. It is submitted to our Sultan who always has the power in His hand that, as it was mentioned in the writing, because of the grains provided from Tekirdağ and Çanakkale were prepared for the need of Istanbul, whether you order to give permission to sell forty thousand or fifty thousand kiles of wheat on daily currency rate from the appropriate places of the coasts of Rumelia and Anatolia or you order also to be behaved in other way on condition that will not be harmed to the Istanbul need of wheat.

HAT, 1478/16

TRABZON'DA MÜLTECİ OLARAK BULUNAN AÇIKBAŞ [GÜRCİSTAN/İMERETİ] MELİKİ SOLOMON'UN MAAŞ TALEBİ

REQUEST FOR SALARY OF SOLOMON, THE KING OF IMERETI (GEORGIA), WHO TOOK REFUGE IN TRABZON

Ülkesi Ruslar tarafından işgal edildiği için Trabzon'da mülteci olarak bulunan Açıkbaş [Gürcistan/İmereti] meliki Solomon'un kendisine düzenli bir maaş bağlanması talebi

Request of the king of Imereti Solomon, who took refuge to Trabzon because of his country was occupied by the Russians, for getting regular salary

1814

Allah padişah efendimizi her türlü kötülüklerden muhafaza buyursun, uzun ömürler versin. Kulunuzun arzuhali budur ki;

Fermân-ı âli gereği yanımda Trabzon'da bulunan Açıkbaş Hanı Solomon Han sekiz dokuz aydan beri bu tarafta ikamet etmekte ve bu ana kadar bütün masrafları günlük yeme içme giderleri tarafımdan karşılanmaktadır. Rusya ile yapılan antlaşma gereği Solomon Han'ın Açıkbaş[1] ülkesine hân olarak oturtulması gerekiyorsa da Rusların şartlara aykırı inat ve hileleri sebebiyle şu ana kadar hudutta tahliye işlerine başlanamamıştır. Bu konuda pek de ümit yoktur. Bu yüzden adı geçen han kulunuz kendisine bir maaş bağlanarak masraflarının karşılanması hususunda kayrılma istemektedir. Bu amaçla yazmış olduğu arzuhalini muteber tavadlarından[2] ve aynı zamanda eniştesi olan Malhas ile İstanbul'a göndermiştir. Ben de Malhas'la birlikte bir tatar[3] gönderdim. Ayrıca bu havalinin cümle hadiseleri ve hususları adı geçen tavaddan öğrenilebilir. Kerem ve ihsan efendim sultanım hazretlerinindir.

11 Cemaziyelahir 1229 /31 Mayıs 1814

Trabzon Valisi ve Faş Muhafızı
Süleyman

May Allah protect our sublime Sultan from evil and give him long life! This is the submission of your servant that:

According to the Ferman, the King of Imereti Solomon has been residing for eight or nine months with me [in Trabzon] and his daily eating and drinking expenses have been covered by me. In accordance with the agreement with Russia, although Solomon had to be appointed as a king to Imereti, evacuation works could not be started until now on the border because of Russia's stubbornness and tricks contrary to terms. There is no hope on this subject. For this reason, your servant, the mentioned king, wants salary to cover his expenses. He sent his petition, which he wrote for this purpose, via Malhas, his trustworthy *tavad* (notable), to Istanbul. I also sent a tatar(messenger) together with Malhas. All events happening in this region can be learned from the mentioned tavad. Generosity belongs to his majesty my Sultan.

Jumada ath-Thaniya 11, 1229/May 31, 1814

Governor of Trabzon and Commander of Faş
Süleyman

HAT, 1105/44615-N

[1] **Açıkbaş**: Osmanlıların Batı Gürcistan (İmeret) için kullandıkları bir isimdir. **İmeret**, günümüzde Gürcistan'ın idari bölgelerinden biridir. Coğrafi olarak Rion ırmağının yukarı ve orta bölgelerini kapsar.

[2] **Tavad**: Yerel Gürcü beylerine verilen ad.

[3] **Tatar**: Posta sürücüsü.

(1230)

عنیف علیه کردون پناه وسده سنیه ملکدشکاهه خانیان قانبی وادیان زاده طاریل

بن لری و سایر اچقباشی قرادان واناطولی قوارلرینک وعقیف انزدیرکه بوطرفه کوریل طرفنه مرسول اولمغرضه عبوت ایدیب وحالا وادیان لیوان طرفنه کذی عجیبسنه طاریل وادیانه وحی محموس کوندرمکی آدم واقف ورود ایلدیر کوریل ووادیانک طرفنه کوندریلن هیوب وسیارتلری ومرسومان تقریری بویوردرکه شیمدیکی حالده بزده بزده کوجستان واقعی کمال وجوده منوش واعتماده اولوب الکای اچقباشی کوریل ووادیان وایده سمتلری دوسیلویه عدم اعتنای پرنهاده نتایج کثیره واقع اولمغینی وحالا ایاده جانبده وکذالک محال سایره ده غوغاده اولمقلری سبدرسومان اخبار ایتمکله بزجه یعنی ایدرکه بودفعه شیمدیدن تمام قوی وقتلری اولمغله اکرکه حضور عثمانیه واقع جهاندارینده سوزه اعتماد ومستعانه اولدیغیز بوزیه کوزیاش فرصت وحی اولمز بزدخی حدت پادشاهیه حاضیدوسیا وشیمدیدن تدارکاته سعی ایدرز هیچ بوکونه ظهور ایدن واقعات طرف عاجزانه‌مزه اظهار اولنمشدور بوجهه اولمغینی صورتده الدن بیم طاریوزدن بوجهه اقامت غیر صروع ومفایره سز اولمغینی ظهور وانکاه دوسایه تدارکاته سعی ایدرز هیچ بوکونه ظهور ایدن واقعات طرف عاجزانه‌مزه اظهار اولنمشدور بوجهه اولمغینی صورتده الدن بیم طاریوزدن بوجهه اقامت غیر صروع ومفایره سز اولمغینی ظهور وانکاه دوسایه حاصلیوایه حدود جهاندارینده نیازمند بولدرکه وقت حاله نظراً مساعده عثمانیه سیله جهانبانلری حق عاجزانه‌مزه اولنمق بویوردقده عالیجاه والسی دولتلو سلیمان پاشا طرف وزیرانه‌لرینه امداد ومعاونتمز اجبولنه امر وفرمان عالی امداد واعانه همایونه محتاج اولمغیز که وزیرمشارالیهان ذاتنه مرکوز اولدیغی غیرتلرینه مبنی بوقولده معاونت ایدوب اسباب چوبرلک استحصالنه همت برله بر مقدار عسکر ومکاکنه کوندریلوب کم بزدخی اول برطاقلرله برابر دوسیلویه محاربه وبرابر اقدام اجرائه مباشرت ایتمکم واکر شاید بوجهه اراده قاطعه حضرت پادشاهی متعلق بولمغله وغیر کونه ملاحظه بولیلدیکی تقدیرده بوقولده رخصت ویرلوب طاقمزده بولنان اقامتدن الیسی مکاکنه واردقده الدوزدن کلیکه قدر دوسیلویه محاربه‌ده اولمغیز اغلب جانب هیبه جانب وبیانمزه اولمغینی وعجلوه احسن ایدوکی عندعاجزانه‌مزده بوجهه طاقمزده بولنان اقامتدن الیسی مکاکنه واردقده الدوزدن کلیکه قدر دوسیلویه محاربه‌ده اولمغیز اغلب جانب هیبه جانب وبیانمزه اولمغینی وعجلوه احسن ایدوکی عندعاجزانه‌مزده بوجهه الحاصل بوبحث محض حقیقت انر عاجزانه‌مزه اجتناب وتقدیم جاه عالی قدری الشاء الله تعالی درسعادت ملوکانه لدی الورود محض استدعاسز واولوجهه جمله کیفیات ومسطورات عاجزانه‌مز وتیرمشارالیه دولتلو سلیمان پاشا حضرتلری واقفدر نقدیم جاه عالی قدلری عرضه‌لرینه معلوم باب عالی قدرده اولوجهه نیاز عاجزانه‌مزه جسن ومراحم وعنایات شاهانه‌لری سزاوار بویورملق بابنده اوروفرمان مؤکدلری قدرتلو عضمتلو مرحمتلو پادشاه جمجاه عالیشاه اقتدر حضرتلرینکدر

طاریل وادیان وکوجستانلی مولود اوزادیلی قرادی

HRİSTİYAN GÜRCÜ İLERİ GELENLERİNİN OSMANLI DEVLETİ'NDEN YARDIM TALEBİ

REQUEST FOR ASSISTANCE OF THE CHRISTIAN GEORGIAN NOTABLES FROM THE OTTOMAN EMPIRE

Trabzon'da mülteci olarak bulunan Hristiyan Gürcü ileri gelenlerinin işgal altındaki vatanlarını kurtarmak için Osmanlı Devleti'nden yardım talepleri

Assistance request of Christian Georgian notables, living in trabzon as refugees, from the Ottoman Empire for saving their country

1815

Size sadakatle bağlı hizmetçiniz [Daril] ve sair Açıkbaşlı tavad ve aznavurân[1] kullarının arzuhalleridir ki:

Bu defa Guril tarafına göndermiş olduğumuz adamlarımız geri dönmüş durumdadırlar. Dadyan Livan tarafından da kendi amcasına, Daril ve Dadyan'a dahi özel olarak gönderdiği adamlar tarafımıza ulaşmışlardır. Guril ve Dadyan'ın tarafımıza gönderdiği cevap ve siparişleri ile karar ve tespitleri şöyledir:

"Şimdiki halde bütün Gürcistan tarafları tam manasıyla karışıklık içerisindedir. Açıkbaş, Guril, Dadyan ve Abaza bölgelerinde yaşayanlar Ruslarla anlaşamamakta ve aralarında sürekli tartışmalar meydana gelmektedir. Özellikle Abaza bölgesinde ve sair birçok yerde kavga hali mevcuttur.

Adı geçen bölgelerin yöneticileri bizlere "Ne durursunuz! Düşmanların tamam kırk vakitleri vardır. Eğer ki Osmanlı Devleti sizlere yardımda bulunur ise bundan güzel fırsat olmaz; biz dahi padişahımızın hizmetine hâzır ve emrine amâdeyiz. Düşmanlarından intikam almaya gayret ederiz" diye haber göndermişlerdir. Durum böyle iken bizim hâlâ Trabzon'da boş yere oturmamızın faydasız olduğu açık ve ortadadır. Hazret-i padişahımızdan niyazımız budur ki:

Şu duruma nazaran Trabzon'da beyhude yere oturmamızdansa Trabzon Valisi Süleyman Paşa hazretlerine bizlere gerekli harp vasıtaları temin edip yanımıza bir miktar da asker katarak memleketimize göndermesi hususunda ferman buyurulmasına ihtiyacımız vardır. Böyle olursa biz de memleketimize varıp elimizden geldiği kadar Rusyalı ile harp edip padişah hazretleri uğruna gerekirse canımızı başımızı feda ederiz.

1230/1815

Tavil Dadyan ve Gürcistan Tavad ve Aznavurları

This is submission of your loyal servant [Daril] and other Georgian *tavad*s and *aznavur*s (notables):

Our men sent to Guril came back. Men, sent by Dadyan Livan for his own uncle and for Daril and Dadyan specially, reached to us. The response, order, decision and determination of Daril and Dadyan are that:

"All of Georgia is in turmoil. People living in the Georgian Guril, Dadyan and Abaza regions cannot get along with the Russians and disputes occur between them. Fights occur especially in Abaza region and in other places.

Executives of the mentioned regions sent this news to us: "Go for it! If the sublime Ottoman Empire helps you, it would be a good chance; we are also servants of our Sultan and are ready for his order. We strive to take revenge on their enemies." When the situation is like that, it is obvious that our settlement in Trabzon in vain is useless. It is our petition from the sublime Sultan that:

Rather than being useless in Trabzon, we need an order to be given for Trabzon Governor Süleyman Pasha to give us necessary war materials and some soldiers and to send us to our homeland. If it happens, we would reach our country and sacrifice our lives for our Sultan by fighting against the Russians.

1230/1815

Tavil Dadyan and Georgia Notables

HAT, 1100/44517-F

حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه
ثوکتلو مهابتلو قدرتلو کرامتلو پادشاه عالمپناه افندمز حضرتلرینك مبارك وجودلرینه کافهٔ خطا وظفردن مصئون وایام عمر وجودلرینه یوما فیوما زیاده وافزون
ایچه امین مبارك رکاب فرخ قاب ملوکانه عرضحال قودیدوکه بوندن اقدم کرجستان اوزرینه مرقوم عسکری هجوم ایدرکن بومرتبه محاربه ومجاهده اولندی ایچون طرفندن اعانه
اولنمیوب وبالنفس مقاومته دخی قادر اولمدیغون اونوزیل سنه‌ی نارینجه‌ده ترکلر دیارایچون بوزمان جلدر وادهنروم جانبلرنده والحاله هذه ایالت طرابزونده ارام واقامت
وبنه تعالی بوکونه کلنجه قدر سایه حضرت پادشاهیده هرجهتله امین وراحت وهرطرفدن کمال اعتبار ورغبت کوردکده ایسه‌ده باامرجلیل‌الشان الکای کرجستانلك حکم واداره‌سی عهده‌سنه
توجیه واسناد بیورلمکله همنوز بومرتبه مکث واقامته موفق اولمیوب بوکونا عیال وتوابعدن مفارقت واباعن جد عبد مملوکی اولدیغم دلی نعمتیه ابدی‌الاقتران اولدیغم ایچون
مورمقدار مجبه بذل ماحصل نوان وقدرت اعتزلت بوکونا سرتاکام عاجزانه قضا وانواع کیفیاتلر وقوعبولمی بلدنهایه موجب ملال ومحزونیت اولدیغی ایچون
چرا نداری بوله نائل مراد اولق دخی امرمقدر در دیوکسب قناعت وروزیاك دعای دوام عطفت سنیه‌ی ملازمت اوزره اولدیغدن طرفندن اعلام کلوب مکتوبلرینه دوچار
اولدقاری کونلرکون رنجیده وزحمتلرین افاده وآچق باش وناوانلر وجمله فقرا وضعفاری کوزیاشی اجرا ایده‌رکن بیاعدادن تخلیص کرییا اولمرینی نیاز واستدعام ایدکاری وبوبابده
کماکان اولدقاری مزید عنایت پادشاهانه‌لرینه جمله‌سزحقنده مبذول بیورلق نیازیه عرضحاله جسارت اولندقده هوالمالده امرفرمام وکرم اهلی نوکتلو مهابتلو قدرتلو کرامتلو عظمتلو پادشاه
عالمپناه اقدمز حضرتلرینکدر

HRİSTİYAN GÜRCÜ HALKININ OSMANLI DEVLETİ'NİN KENDİLERİNİ RUSLARDAN KURTARMALARINI BEKLEDİKLERİ

EXPECTATION OF THE CHRISTIAN GEORGIAN PEOPLE FROM THE OTTOMAN EMPIRE TO RESCUE THEM FROM THE RUSSIANS

Ülkeleri Ruslar tarafından işgal edilen Hristiyan Gürcü halkının gözyaşları içerisinde Osmanlı Devleti'nin kendilerini kurtarmalarını bekledikleri

Waiting of Christian Georgian people, whose country was occupied by the Russians, for the Ottoman Empire to rescue them

1826

Hak subhanehû ve teâlâ hazretleri padişâh-ı âlempenah efendimiz hazretlerini kaza ve tehlikelerden korusun, ömrünü uzun eylesin! Âmin. Sadık hizmetçilerinin arzuhali budur ki:

Bundan önce Gürcistan üzerine Moskovlu askeri hücûm eyledikde bir müddet muharebe olundu ise de bir taraftan yardım gelmediği ve tek başımıza da karşı koymaya gücümüz yetmediğinden 1235 senesinde (1819-1820) yerimizi yurdumuzu terk etmek zorunda kaldık. Bu tarihten itibaren bir zaman Çıldır ve Erzurum taraflarında daha sonra ise Eyâlet-i Trabzon'da ikâmet ettim. Bu güne gelinceye kadar padişah hazretlerinin sayesinde emîn ve rahat ve her gittiğim yerde tam bir itibar gördüm. Zat-ı şahanelerinizin pek şerefli emri ile Gürcistan'ın hüküm ve idaresi üzerime tevcih ve ihsan buyurulmuşsa da henüz vazifelerimi icra etmeye gidemedim. Böyle atadan babadan hizmetkârı olduğum Devlet-i aliyye'ye gücümün yettiğince hizmete başlamadan evvel bu şekilde başıma birçok talihsizliklerin gelmesi tarif edilemez bir bıkkınlık ve üzüntüye sebep olmuştur. Ancak cihan padişahının verdiği güç ve yardımla bu vazifeyi yürütmek de benim için bir zorunluluktur. Her an gece ve gündüz saltanat-ı seniyye'nin devamı için duacı olduğumuz bu günlerde Gürcistan tarafından adamlar gelip Rusyalı elinde düçar olduklarına dair türlü türlü sıkıntı ve zahmetlerini ifade etmişlerdir. Ayrıca Açıkbaş ülkesinin tavadları ve cümle halkı gözyaşı dökerek düşman elinden yakalarının kurtarılmaları niyaz ve istirhamında bulunmaktadırlar. İş bu arzuhalimiz, muhtaç olduğumuz yardımın padişahımız efendimiz hazretleri tarafından esirgenmeyeceği niyazıyla yazılmıştır. Her halde emr u ferman ve kerem-ihsan şevketli mehâbetli kudretli kerametli azametli padişah-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinindir.

[1241/1826]

Vahtan[ik] Han

May God save our sublime Sultan from danger and bless him a very long life! Amin. This is your loyal servant's submission that,

Although there were fights when Russians attacked on Georgia, we had to leave our country in 1235 (1819-1820) because there were no help and we could not resist on our own. After that date, I stayed in Çıldır and Erzurum and after Trabzon Province. Although I was granted to be the ruler of Georgia with the order of his majesty, I could not go to fulfill my duties. Before I start my duties to the Ottoman Empire, facing with misfortune was a reason for me to sorrow. However, carrying on this duty is a necessity for me with the strength and help of the Sultan of the World. In these days that we always pray for permanence of the sultanate, people coming from Georgia expressed their troubles because of the Russians. Tavats and people of Açıkbaş are requesting to be rescued from the enemy. This petition is written with the request that the sublime Sultan would not reject the help we need. The order is our sublime Sultan's.

[1241/1826]

Vahtan[ik] Khan

HAT 1106/44619-A

سوطانم

دولتلو عنایتلو مرحمتلو والانعم کشور الکرم افندم حضرتلری

دولتله اقباله صاغ اولسونه عرضحال کورجی قولاریدرکه بوقولرینه کورجستانه حاضر اولدقده اریقلی ذلینك اوغلو عاکشندرس قولرینك اولوب مملکتجی روسیه
برکنده بریشانه ایلدیغندن بوقولرینه قرار ایدوب بحمدالله حرستوب انده ساکین اکن سنوکنلو افندمزك خدمت دولتلرینه بولنوب قول اولمغه مراد
اولغله ایسه ده نصیب اولمدی انشاالله تعالی حسن عقیدلری ایله بعدزمکون سایه کزدن کونول خدمت ایدریز انجق بوعاسنده بحمدالله طرفلرنده افندمزك عساکر
منصوره یه بعدیله دیقات بیوریلوب دولتله علیه بدیله صادقات کاراولدیغکز سنوکنلو افندمزك حقنده بنده کری اولدیغکز غایت شایانه اولوب
افندیملو بدیله مدحیت ایلدیغکزدن اکاه اولدیغمزدن غایت ممنون اولوب جهان حق تعالی حضرتلری دولتکزی کونبدن کونبه زیاده ایدوب طول عمر اجهانه ایلیه آمین
یامعین طلبه وشتی عرضحالی جاکری بنده لریدرکه بوقولرینه سنوکنلو افندمزه انجق بوکونکی کونده قول اولوب خدمت دولتلرینه بولنغله اوزره اولدیغمز
بوقولرینی برخدمت دولتلرینه قولونوب بوحوالی ورود براولکه ایله جیرغه بیورلمسیجون بودفعه یکرمی بکزده حاکیای دولتلرکز کوندرلشی اولغله کرك بوقولکز کرك
بکزده قولکز کندی قولکز اولدیغندن سنوکنلو افندمزك حاکیای دولتلرینی بوقری ایتدیروب بوقولکز سنوکنلو افندمزه نه کونه خدمت ایدجکی کندیلرینه تقریر ایدوب بوقولرینك
جمله سی بکزده قولکزه دربوقولکز افندیملك اذ قبول اتمکولرسی اولدیغندن افندمه عفو درکاه بکزدن قولکزی حاکیای دولتلرکزه کوندرمشلهم افندمملك
حسن عقیدلریله نوجهله امر بیورلوب ایسه قولك رضی اولوب جهانه بوقولرینی بوجزیره حاضر بیوروب سنوکنلو افندمزك قولوغله جیرغه بیورلمسی بابنده
امر فرمادر دولتلو عنایتلو مرحمتلو والانعم کشور الکرم افندم سوطانم حضرتلریکدر

علکسندری
قولاری

ESKİ GÜRCİSTAN KRALI EREKLE HAN SOYUNDAN ALEKSANDR'IN, OSMANLI DEVLETİ'NE İLTİCA ARZUSU

DEMAND OF ALEKSANDR, WHO DESCEND FROM THE FORMER KING OF GEORGIA, EREKLE KHAN, FOR TAKING REFUGE IN THE OTTOMAN EMPIRE

Eski Gürcistan Kralı Erekle Han soyundan Aleksandr'ın, Rusların ülkelerini perişan etmeleri üzerine Osmanlı Devleti'ne iltica ve hizmet etme arzusu

Demand of Aleksandr, from the descendants of former Georgia King Erekle Khan, for taking refuge in and for serving in the Ottoman Empire because of Russian attack against their country

1827

Kerem ve merhamet sahibi sultanım efendim hazretleri sağ olsun!

Bu Gürcü kullarının arzuhalidir ki;

Sadık hizmetçileri, Gürcistan hanlarından Erekle'nin oğlu Aleksandr kullarıdır. Memleketimizi Ruslar darmadağın ve perişan etmeleri üzerine kulunuz firar edip İran tarafına geçmişti. Aslında şevketli efendimizin devletinin hizmetinde bulunup kul olmak arzum olmuşsa da bu o zaman için nasip olmamıştı. İnşallahü teâlâ bundan sonra sayenizde güzel hizmet ederiz. Hak Teâlâ hazretleri sağlık ve sıhhatinizi gün be gün arttırıp uzun ömürler ihsan eylesin. Âmin yâ muîn. Âciz kullarının arzuhalidir ki:

Bu kullarını kabul edip devletinin bir hizmetinde kullanmanız ve bu havaliden bir arazi verilerek kayırılmam arzumdur. Bunun için yeğenim Bekzade'yi zât-ı devletinize gönderdim. Gerek bu kulunuzun gerekse Bekzade kulunuzun, Devlet-i aliyyenize ne türlü hizmet edeceğimizi takdir etmeniz en büyük arzumdur. Kulunuz efendisinin âzad kabul etmez hizmetçisidir. Her konuda emir ve ferman devletli inayetli merhametli velinimetim ikramı bol efendim sultanım hazretlerinindir.

[1242/1827]

Aleksandr Kulları

Thanks to our gracious and merciful Sultan!

Your Georgian servant's submission that,

Your loyal servant is Aleksandr, the son of Erekle from the Georgian Khans. Your servant escaped to Iran because of Russian occupation in our country. Although I wanted to serve the country of our sublime Sultan, unfortunately this could not happen before. If Allah wills, we will serve you well from now on. May Allah bless you with a happy and healthy life! Amin!

Your humble servant's submission that:

It is my request that you would bestow a civil service duty upon me and you would let me sustain my life here by giving me a land. For this reason, I sent my nephew Bekzade to you. It is my ultimate wish that you decide how my nephew and me will serve to the Ottoman Empire. The order is our sublime Sultan.

[1242/1827]

Your servant, Aleksandr

HAT, 1106/44624-C

پادشاهم

نیم وزیرم

مشیو تقدیرین و مشقه مذکور نظور و معلوم همیونم اقتضاء ایدیکه بو وجهه اهالیسی دیانت و صداقت اعمی بدیه
اولدقلرندن محمد المحصول اولدن هستدعالرینك تنظیمه باقلمه لازمدر بالمذاکره تنسیب و تقریر کده بیان
و هستیدن اولدیغی وجهله اجراسنه ابتدار اقلمشدر

نخطو کرامتلو مطاوعتلو قدرتلو ویعمتلو افندم

حجه صالحی غازی محمد افندی داعیدی طرفندن مخصوص برمأمور ایله مسند دیانتمه اولوجه بقطعه عربی الصباره مکتوب و رودانجمی ومأموره
مأمور موی الیك بعض مستدعیات ضمنده کوندرلدیکندن بحثله افاده سنك اصافی خصوصنی استدعا والیوم محاسبه اوزره بولنمغی مکالمه
وانبا انجمع اولمغله زحمه اتبدیریله رك مقطوعه معاملوفوعه ملوکاتزی بولیوه انجمن عرض وتقدیم قدری مأمور موی الیه رمضان شریف
اینجه کلمش اولدیغندن احمد جمیل افندی قولنیله ضمنه مصاف و یاوب براجاکره موی الیك ایسی افندی قولنیله کلیکندن افاده سی
لدی السؤال دیانتمزده یك صوف معدن وایریده لابضله اعمالی بلوه ادمدی اولدیغندن براجاک اسنادمدنی طلب واستدعاسندن
عباق ورویسه لونك کرنه تشلط شدیدندن شکایت اولدقلرینی محاسبه یدی محمد اولدیغی افاده انجمن اولمغله بوجهه الجابك
اکثریسی عمادن وجمله سی دیانت وصداقت اصحابندن یرقوم اولدیغی صبیله ذات شوکتلو شاهانه یك امام المسلمین وملاذ المؤمنین
اولدقدن عن اعتقاد اذعان وادای ایدیك بوده وجهله انجاری وفوعبولمغ اولدیغندن اصاف مزبوره شان مکانمزه سلطنت
اولوب اکرچه معدنی خصوصجون طبندن ویسی قولنیله مکتوب وبیله رك کتخذه بوطان اوسنه لردن مأمور موی الیه کندوسی اضافتیله
صالده براجاق نصف عمدنك کفه محاسنه انجمی صورتی اصاف اولدقدن صکره اولوجهله کندولکندن ایله نصف انجمنده بای اولدیغی
رکاب وقطع محاسبه کیفیتنده اکرچه یصبح انجمی ایریده ضمنا اسعافه صوفی بدیاء اولوب انجمه الحاله نصف دولن علیه اری
رویسه دولنیله مصالح بولنمق جزیله بکونه اعانه صبیه صوفی محکمه اولمزایریده بولندیره بوصال ایله قیاوب نصف اولوجهله واری
وقوعنه نظرًا کلیا اغماض اولنمق وجهی نادر اولدیغندن صاحب موی الیه طرف حیاکیدن مکتوب تحریله دولن علیه اری دولنمغله
مصالح اولنمق صبیله کندوری وجهی من جنب الاسلامیه ذات شوکتلو ضلاقیا هیدیه ابناعا محاسبه دن کف یدایدیك رویسه لوایله
مصالحه اصولنه ثبت ایلمدیه دائر بعض نصحت اولنمی مقطع کلمش وبوصوف مأمور موی الیه لدی الافاده غائله اظهار شکر و محبتله
ایدیك رویسه لوایله بیلدیه کیرمش اولدن شدت مخافتی بو نصفیله ازاله ایدیك اویوشه حضرتی افاده انجمن اولمغله شوفدر که
یوماده رویسه ایچیلك ضبطی اولنمغیچون اجل اولنه ثابت بکونه ایلك اولسی محظوظ اولدیغندن اولك امده ضمن دیانتمزده
ایچی مسومه یاخاسنه افاده واتمام اولزمان اندیجه بکونه مخدومی موجب اولیه بعض عمل کسریکی صالده بعنوان محرر اجل ایله مأمور
موی الیك مطبأ اعاده سی صوفی کیمه کون بین الخواص مذاکره ونصب اولنمق ایریده اوطاریق نوصیله اراده سنیه ملوکانه زی شرفصدور
بویلوایرادم وفطن نخطو کرامتلو مطاوعتلو قدرتلو ویعمتلو افندم یادشاهم

ÇEÇEN HAKİMİ GAZİ MUHAMMED EFENDİ'NİN YARDIM TALEBİ
REQUEST FOR ASSISTANCE OF CHECHEN RULER GHAZI MUHAMMAD

Çeçen Hakimi Gazi Muhammed Efendi'nin Ruslara karşı yardım ve ülkesindeki madenlerin işletilebilmesi için madenci gönderilmesi talebi

Request of Chechen ruler Ghazi Muhammed for help against the Russians and for sending miners for operating the mines

1827

Benim vezirim;

Meseleden malum-ı hümâyûnum olmuştur. Çünkü bu Çeçen ahalisi dindar ve maneviyatı güçlü insanlar olduklarından imkân dahilinde olan taleplerinin yerine getirilmesine bakılmak lâzımdır. Müzâkereleriniz neticesinde almış olduğunuz karar vechile icrasına başlansın.

Şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli velinimetim efendim Padişahım

Çeçen Hâkimi Gazi Muhammed Efendi tarafından mahsus bir memur ile Arapça bir mektup geldi. içeriğinde sözkonusu memurun bazı yardım istekleri hususunda gönderildiğinden ve hâl-i hâzırda Ruslarla muharebe üzere bulunduklarından bahsedilmektedir. Tercüme metin manzûr-ı âlîleri olmak üzere arz ve takdim kılındı. adı geçen memur Ramazan-ı Şerif ayı içinde gelmiş olduğundan Ahmed Cemil Efendi'ye misafir olarak verildi. Kendisi ile yapılan mülâkâtta, Çeçen diyarlarında pek çok madenler olmasına rağmen bunları işleyebilecek ustalardan yoksun bulunduklarından birkaç üstat madenci talep ettiklerini, Rusyalının kendilerine şiddetli tasallutu sebebiyle senelerdir muharebe hâlinde bulunduklarını söylemektedir. Bu Çeçen ahalisinin ekserîsi ulemadan ve cümlesi dinine bağlı bir kavimdir. Bu sebeble yüce şahsiyetinizi de

My vizier;

I know the matter. Because Chechens are religious and moral people, it is necessary to take care of their requests.

My Sublime Sultan,

An Arabic letter came with a special official by Chechen Leader Ghazi Muhammad Efendi. In the letter, it is mentioned about aid requests and war with Russia. Interview with him he said that they want several expert miners to operate their mines, and they had been in war with Russia because of their attacks. They accept his majesty as the leader of Muslims.

Several expert miners in Gümüşhane may be sent with the official of Chechen leader. It is obvious that they expect help from us about war. For the Ottoman Empire is at peace with Russia we cannot make war aid. But some advices may be done to you for peace with Russia. When that matter was explained to the official, he agreed with that. But that matter must be negotiated with Russian envoy. If Russians agree with that, the official may be send. In the negotiation among dignitaries, it was decided to go such a way. But eventually decision is our Sultan.

[1827]

müminlerin emiri ve sığınağı olarak bilmektedirler. Zaten darda kalanlara ve isteyene yardım etme geleneği sizin şânlı saltanatınızın alâmetlerindendir.

Madenci hususu için Trabzon valisi kulunuza bir mektup yazılarak Gümüşhane'de bulunan madenci ustalarından birkaç tanesi Çeçen hâkiminin memuru ile birlikte gönderilebilir. Ancak muharebe meselesine gelince her ne kadar tam olarak açıklanmamış ise de üstü kapalı olarak yardım istediği açıktır. Fakat hâl-i hâzırda Devlet-i aliyyeleri Rusya Devleti ile sulh hâlindedir ve bu cihetiyle hiçbir şekilde savaş yardımı yapmamız mümkün olamaz. Bununla beraber Rusya karşısında kırılıp telef olmalarına da duyarsız kalınamaz, revâ da değildir. Çeçen hâkimine sadrazamınız olarak tarafımdan mektup kaleme alınarak "*Devlet-i aliyyeleri Rusya ile sulh hâlinde olmak hasebiyle kendileri dahi hilâfet-penâhîlerine bağlı olması hasebiyle muharebeye son vererek Rusyalı ile sulh usulüne teşebbüs eylemelerine dair bazı nasihat olunması*" hatırıma gelmektedir. Bu suret bahsi geçen memura da açıklandığında gayet olumlu karşılamıştır. Rusyalı ile aralarına girmiş olan şiddetli nefret bu yolla ortadan kaldırılarak uyuşabileceklerini ifade eylemiştir. Ancak şu kadar ki; bu madde Rusya elçisi ile de müşavere edilmelidir. Ruslar tarafından da olumlu karşılanacağına akıl kestiği hâlde bu minvâl üzere sözkonusu memurun gönderilmesi suretine bakmalıdır. Geçen gün devlet erkânı arasında yapılan müzâkerede böyle bir yola başvurulması kabul görmüştür. Ancak her hâl ü kârda karar ve irâde Padişahım efendim hazretlerinindir.

[1243/1827]

HAT, 781/36549

خوقند حضرتی زاده خواجه کلان واعیانه اولانه مکالمه نامه صورتیدر

خاکپای عبودیتده حضرت ملوکانه یه خوقند خانی محمد خان حضرتلرینک بودفعه تقدیم ایدیکی نامه سنده بعضه خصوص زاده سنک شفاهاً افاده سنه حواله
بورلدیغی محرر راضنه اکانظراً افاده واستدعا کلندیکدن دیوانجه سئوال اولنکده مومی الیه دخی بزم خاقمزک زیر حکمنده اولانلره ممالک برطرفی بخارا
وبرطرفی حیصه ماجیه وبرطرفی روسیه دولتی راضنه بخارا ایله دائماً صلح اوزره اولدیغی حیصه ماجینک دخی اوزرینه دار بلوار یسی محاربه یه قیام ایدوب واردیغی
حالده کندوحدودندن خارجه تجاوز اتمامک عادت مستمره سیدر صنی کاشغر وختنه وسائر یدی شهر چینلرک ضبطنده ایکیه عنوغا وزرع اولنمز
ایچیه حاکم ترعلو بزم طرفمزدن نصب اولنوب وخاقانه حیصه بهسنه خاقمزه رفع ید ویرلدیکی برحیصه ایچه دخی ویرا ایچه روسیه دولتی حدت مدیده دنبرو
رشته قیجاغان قوزکوحیصه سنده خاندنی ایچه وسائر حیصه ایله کندوطرفنه جلب وبیضیدی بزم خاقمزه اطاعتله ایدوب ذکا قدنی ویرلر وبیضیدی
هیچ برطرفه میل ایتمیوب کندوباشنه دولر ویکله قونکر دخی رشته قیجاغان نفوسی سکز ملیون درت مقداری خانه هفتاد یک نفوسی دخی قدری روسیه دولتنه تابع اولوب
درت مقداری کندوباشنه دولر ولیکن اولدسته مقدم خوقنده یکرمی کوتلک سادات بیکی نام جولک باشنده روسیه دولتی برلیغنه اتباع ایدوب خانه هفتاد
طرفندن عسکر سالیله یلغتنی لهدم وروسیه عسکری طرد ورفع ایتمیچ ایدی شمدی نه حالده در دیو سؤاله رشته قیجاغان نفوسی وخانمزالیه
روسیه دولتنه مقداری تابع اولوب دخی قدری کندوباشنه اولدقدری معلومم دکلدر وذکر اولنان یلغتنی لهدم اولنوب یه بوطرفه عزیمتده ایکی کوده
اول اول محله روسیه لرینه یلغتنی البدی دیو احمد وشد ایدن تجار دن روایه اولنمغله خاقمز تحقیقه امر کوندیمچ ایدی اشته معلوم مکز اولدیغی
محذورلی رفع اچیه اسبابنه تشبث لازم کلدوکندن بزم عسکرمزک جمله سی سواری اولوب پیاده سی اولدیغندن ومقابله یالنز شرط ایدوکندن
برقاچ سنه دنبرو لهندستاندن کلانه معلم کریم خانه واسطه ویرلدیکله اوروپا اصولی اوزره پیاده وطوپچی تعلیمنه شروع اولنمش ایرمچ جبراً التعلیب
الحاله هذه استکلیه یازیلوب پیاده نفری بشیوز وطاغیله چرخ طوپی اوده ایکی قطعه یه رسیده اولوب الله تعالی ساید دولتلو پادشاه اعلی
الیشوب کوندمه کوره تزاید بولدیغی وعسکرک تعلیمی انکلیز قاعده سی اوزره اولوب خاقمزک التفاتی اولاً طرف اشرف شاهانه دن ایکی پیاده
وایکی سواری وایکی طوپچی تعلیمچیلری ارسالنه عنایه بیوریلوب واکر بدسکه اولمازایسه پیاده وسواری وطوپچی تعلیمدنیه وسائر حرب وقتال رائج
طبع الیشمق واولوجه کتابلردن برنسخه اهدا بیوریلمسی ثانیاً خاقمز اولطرف زاده لهمایون شهنشاهیلرینک برسرعسکری اولوب سیف نظام شاهانه
ونشانه لهمایونه ملکانه لریله مفتخر وبنده لکه قبول بیوریلمش یدی سکز سنه بالغ اولوب سائر بکلرینک مثلو قطع رتبه وکسب نفوذ ایتمکه استحقاقی
اولدیغندن ناشی لهمایونه معدلتپوه شاهانه لرنده کافه ملل فرعانه ورشته قیجاغه فائقیته ورشته الی قرقزیه خاندنی عنوانیله معنونه بولمسی
وبووسیله ایله هیچ برطرفه اطاعتی اولمیوب کندوباشنه اولانلره ابدت خاندنیه نصبت واولی الامره اطاعته دعوت ایله ملت اسلامیه لجه
اتخار قلوبه رغبته لطف ومرحمت ملوکانه لری ارزانی بیوریلمسی ثالثاً اوزه ایکی باشنده فقط براولغوم وولی عهدلرینک اولانلره محمد امیه خانه بهادر لریله
رضی ایله خانی نصیب وعنوانیله سرور وبکلرینه بیوریلمسی استدعا والتماس ایدیکی سفیر مومی الیهک شفاهاً تقریر وافاده سنه معلوم
اولمغله باقی امر وفرمانه حضرت حضرت اولدر

HOKAND HANI MUHAMMED HAN'IN RUS YAYILMACILIĞINA KARŞI OSMANLI PADİŞAHINDAN YARDIM TALEBİ

REQUEST FOR ASSISTANCE OF KOKAND KHAN MUHAMMAD FROM THE OTTOMAN SULTAN AGAINST THE RUSSIAN EXPANSIONISM

Hokand Hanı Muhammed Han'ın Rus yayılmacılığına karşı Osmanlı Padişahı'ndan yardım talebi

Help request of Kokand Khan Muhammed from the Ottoman sultan against Russian expansionism

1839

Hokand Elçisi Zahid Hâce-i Gülen ile yapılan görüşme

Interview with Hokand Envoy Zahid Hâce-i Gülen

Hokand[1] Hanı Muhammed Han'ın nâmesinde bazı konuların elçi tarafından şifahen anlatılacağı belirtildiğinden *"diyecekleriniz ve istekleriniz nedir"*, diyerek elçiye sordum. Bunun üzerine elçi *"bizim ülkemizin bir tarafı Buhara, bir tarafı Çin ve bir tarafı Rusya ile çevrilidir, Buhara ile barış hâlindeyiz. Çin, şayed üzerine gidilmezse kendisi saldırıya kalkışmaz. Hatta Kaşgar, Hoten ve diğer yedi şehir Çin yönetimi altındayken şer'î hâkimler bizim tarafımızdan seçilir ve huzursuzluk olmasın diye Çin tarafından Hanımıza para gönderilirdi.*

Ancak Rusya uzun zamandan beri Kıpçak bozkırının konar-göçer bazı hanlarını para ve çeşitli yöntemlerle kendi tarafına çekmektedir. Bunlardan bazıları bize itaat ederler, bazıları kimseye bağlı olmadan kendi başlarına gezerler" dedi. Bunun üzerine ben de *"Kıpçak bozkırının nüfusu 8 milyondur, ne kadarı Han'a ve Rusya'ya tâbidir ve ne kadarı kimseye bağlı değildir, beş-on sene önce Hokand'a yirmi gün mesafede Bedbaht isimli çölde Rusya Devleti bir palanga inşa etmişti. Han hazretleri asker göndererek palangayı yıkmış ve Rus askerini kovmuştu. Şimdi durum*

I asked about Hokand Khan's Muhammed Khan's letter to the envoy. Therefore, the envoy said that their country was surrounded by Bukhara, China and Russia. When Kashgar, Hotan and other seven cities were under Chinese government, we selected their rulers and China paid money to our khan.

However, Russia, for a long time, has attracted nomadic khans of Kipchak step with money and other ways to itself. He said that some of them obey us but some of them live independently. Therefore I asked about how many Kipchak people are dependent to Russia or not and what was the situation of the block that Russia constructed and Khan Excellency distracted.

The envoy said that he did not know anything about population and the mentioned block and he sent men to observe situation of the Khan. Later he said that they did not have enough infantry and they began training of infantry and artillery in European style by Muallim Kerim Khan from India. He wanted from the Sultan to send infantry, cavalry and artillery trainers, if not, to send books about training of the

nedir" diye sordum.

Elçi, nüfus durumunu bilmediğini, sözü edilen palanganın Ruslar tarafından yeniden yapıldığının tüccarların ifadelerinden anlaşıldığını, Han'ın durumu incelemek için adam gönderdiğini söyledi. Devamında, bu gibi sakıncaları gidermek için gereğinin yapılması gerektiğini, fakat ellerinde piyade askeri olmadığını, Hindistan'dan gelen Muallim Kerim Han vasıtasıyla Avrupa usulü piyade ve topçu eğitimine başlandığını, fakat yeterli asker ve techizât bulunmadığını belirtti. Padişahtan piyade, süvari ve topçu eğitmenler göndermesine izin vermesini, bu mümkün değilse konu ile ilgili kitapların gönderilmesini ifade etti. Bunun haricinde Hokand Hanı'nın Padişah'ın bir başkomutanı olduğundan dolayı, kendisine *Fergane Toprağı Kırgız ve Kazak Bozkırı Hanlar Hanı* unvanı ile hitap edilmesini, kimseye tâbi olmayan İlat hanlarına ulu'l-emre itaat etmesinin nasihat olunmasını, oğlu Muhammed Emin Han'a da *İller Hanı* diye hitap edilmesi arzusunda olduğunu bildirmiştir. Emir ve fermân Padişahımızındır.

[1839]

soldiers. Furthermore, he said that he wanted to be addressed to Hokand Khan as the title of “Khan of Khans of Fergane land and Kırgız and Kazak step”, to be adviced to İlat Khans for submission, and to be addressed to Muhammed Emin Khan as İller Khan. The order is our Sultan’s.

[1839]

HAT, 781/36565-A

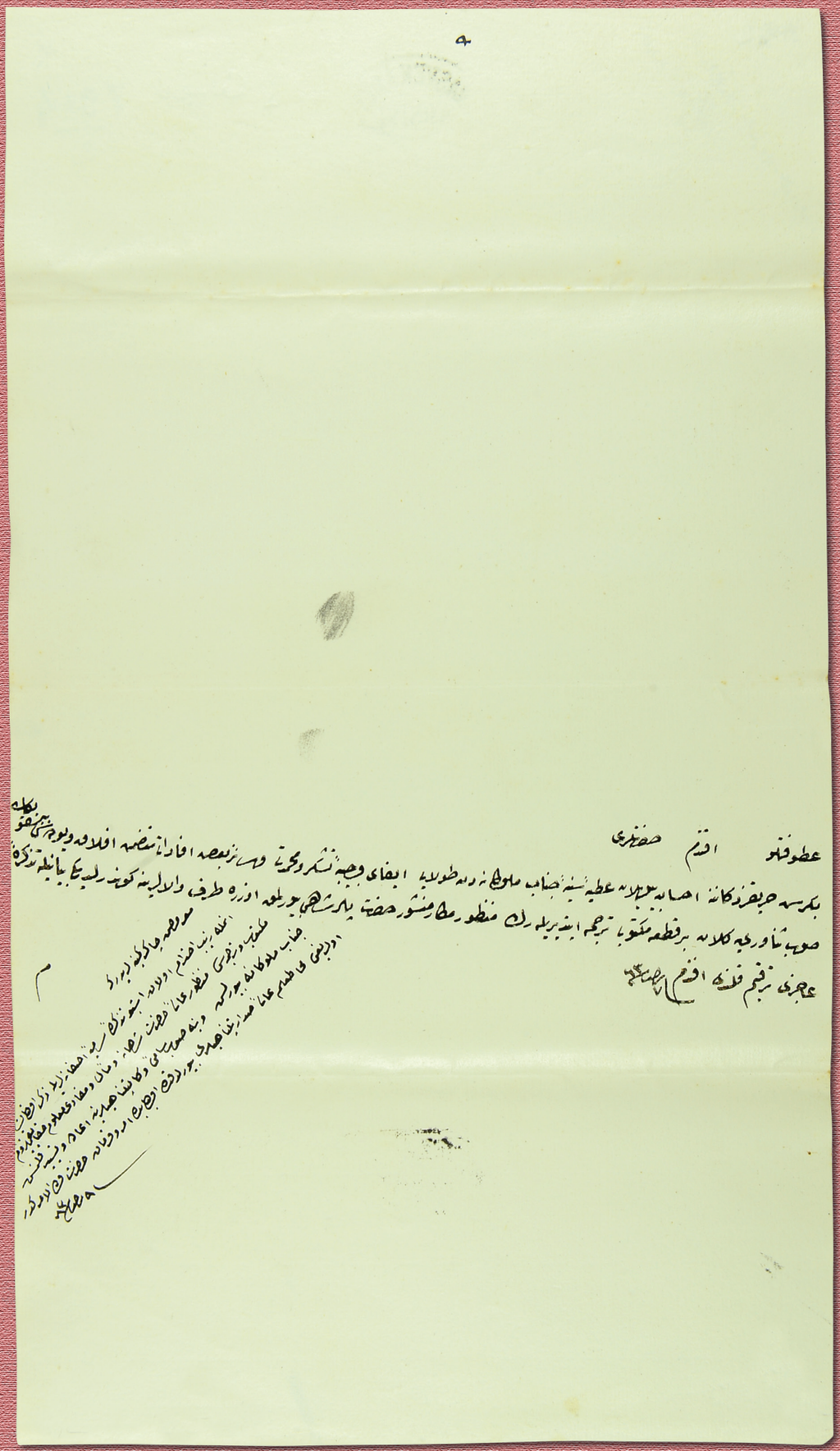

عطوفتلو افندم حضرتلری

بکرسه حریفزدکانه احسان بیوبلان عطیه سنیه جناب ملوکانه دن طولایی ایفای وجیبه تشکر و محمدتی و سائر بعض افاداتی متضمن افلاق و بوده سی بیمسقوبکله

صوب ثناوریه کلان بر قطعه مکتوبی ترجمه ایتدیریله رک منظور مطالعه منشور حضرت پادشاهی بیورلمق اوزره طرف والالرینه کوندرلدیکی بیانیله تذکره

عاجزی ترقیم قلنه افندم

معروضه چاکرکیه لیدرکه

انلره زیب اختتام اولان استبو تذکره سنیه احسانه لریله ذکر اوطانیت

مکتوب و ترجمه سی منظور عالی حضرت شاهانه و مآل و مفادی معلوم مقابلی بزوم

جناب ملوکانه بیورلسه و بنه صوب سامی و کاتبنا هیلرینه اعاده و تسلیم قلنسه

اولدیغی حاطعلم عالی صدارتپناهیلری بیورلدقده اوچ بیک امر و فرمان حضرت قدر الامه کدر

BÜKREŞ'TEKİ YANGINZEDELERE SULTAN ABDÜLMECİD'İN YARDIMI

ASSISTANCE BY SULTAN ABDÜLMECID TO FIRE VICTIMS IN BUCHAREST

Bükreş'te yangından zarar görenlere Sultan Abdülmecid tarafından yapılan yardıma teşekkür etmek maksadıyla Eflak Voyvodası Bisko Bey tarafından gönderilen ariza

Presentation of petition sent by Wallacian Voivode Bisko to the Sultan in order to thank for the help made by Sultan Abdülmecid to fire victims in Bucharest

1847

Eflak Voyvodası Bisko Bey tarafından Yüce Sadrazamlık makamına sunulan 25 Mayıs 1847 tarihli arîzanın tercümesidir.

Padişah hazretleri tarafından, yangından zarar görenlere yapılan ihsân, Logofet Aristarki tarafından bana haber verilince Padişahımızın bu yeni yardım ve merhametinin derhal ilânına girişilmiştir. Bendeniz de, binlerce çaresizin, bu konuda Padişah hazretlerinin ömür ve ikbâlinin artması için Hüdâ'ya ettikleri dualarının sâdık tercümanıyım. Uğranılan belâya rağmen Eflak'da ve Eflak'ın diğer yerlerinde asayiş ber-kemâldir. Rusya konsolosunun değişikliği Hükümet düşmanlarının ümit ve emellerinin tazelenmesine yol açmağa başlamış ise de yakın zamanda vazgeçmek zorunda kalacaklarını umuyorum.

Dış politikaya gelince; siz Sadrazam hazretlerinin de malumu olduğu üzere göze görünür hiçbir şey yoktur. Ancak şu sırada Yunanistan ihtilâli ile meşgul olunmakta ise de Osmanlı Devleti'nin dostları bunun da yakın bir zamanda son bulmasını arzu etmektedirler. Mişel Obranyoviç bu taraftan Viyana'ya dönmüştür. Burada ikameti sırasında dürüstçe ve sâdıkâne hareket ettiğine şahitlik etmem gerektiğini ve zât-ı âlînize olan kulluğumun ve sonsuz saygılarımın kabulü ricamı ifade ederim.

The translation of a letter of gratitude, dated May 25, 1847 from Wallachia Voivode Bisko Bey to the Grand-Vizierate.

When Logofet Aristarki informed assistance of the Sultan to me, it was set out to be announced. I am the translator of the prayers made to you by desperate people. In spite of trouble, Wallachia and its surroundings are in secure. Although change of Russian Council renewed enemies' hopes, I expect that they will give it up. There is nothing seemed about foreign policy. Friends of the Ottoman Empire demand that it will end soon though it was involved in Greece Revolution. Mişel Obranyoviç returned to Vienne. I have to watch his behaviors.

***

My venerable master,

Translation of the letter came to your friend by Wallachia Voivode Bisko Bey to explain gratitude and compliments for the assistance of the Sultan to harmed people by fire in Bucharest was sent to the Sultan.

June 21, 1847

***

Değerli efendim hazretleri

Bükreş'te yangından zarar görenlere Padişah hazretleri tarafından ihsân buyurulan bağıştan dolayı teşekkür ve övgü görevini ifâ ve diğer bazı hususları ifade etmek üzere Eflak Voyvodası Bisko Bey tarafından bu dostunuza gelen mektup tercüme ettirilerek Padişah hazretleri tarafından görülüp incelenmesi için yüce tarafınıza gönderilmiştir.

7 Receb 1263/21 Haziran 1847

Aciz kulunuz şunu arzeder ki;

Siz Sadrazam hazretlerinin bu tezkiresi ile ekindeki mektup ve tercümesi yüce Padişah hazretleri tarafından görülüp incelenerek muhtevası malumları olmuş ve zât-ı âlîniz tarafına iade kılınmıştır. Artık bu konuda emir ve fermân sizindir.

9 Recep 1263/ 23 Haziran 1847

Your humble servant submits that,

You Grand-Vizier's report, letter and its translation supplemented to the report were seen by the Sultan and remanded to you. After now, order is yours.

June 23, 1847

İ. HR, 41/1904

To

His Imperial Majesty
SULTAN
ABDUL MEDJID KHAN
EMPEROR OF TURKEY

MAY IT PLEASE YOUR MAJESTY

We the undersigned NOBLEMEN, GENTLEMEN & Inhabitants of

IRELAND

beg leave most respectfully to approach Your Majesty, in order to testify our deep-felt thanks and gratitude for the *munificent act* of *benevolence* and *attention* lately displayed by Your Majesty towards the suffering and afflicted Inhabitants of IRELAND, and to thank Your Majesty on their behalf, for the *liberal Contribution* of

One Thousand Pounds

lately given by Your Majesty to relieve the wants and mitigate the sufferings of the Irish People.

It has pleased PROVIDENCE in its wisdom to deprive this Country suddenly of its staple article of food and to visit the poor Inhabitants with privations, such as have seldom fallen to the lot of any civilized nation to endure. In this emergency the People of Ireland had no alternative but to appeal to the *kindness* and *munificence* of other Countries, less afflicted than themselves, to save them and their Families from *Famine* and *Death* and Your Majesty has responded nobly to the call, thereby displaying a worthy example to the other great nations of Europe, to assist their suffering fellow-creatures in affliction.

For this *timely* and *benevolent act* whereby numbers were relieved and *saved from perishing*, We beg leave again on their behalf, to testify our grateful acknowledgments to Your Majesty and to express an ardent hope that the *vast territories* which acknowledge Your *sway* and participate in Your *bounties*, will be saved from these privations and afflictions which it has been our unhappy destiny to endure.

His Grace The Primate of all Ireland, Prelate of the Order of Saint Patrick.
The Right Honorable The Lord High Chancellor of Ireland.
His Grace The Archbishop of Dublin, Primate of Ireland and Chancellor of the Order of Saint Patrick.
His Grace The Roman Catholic Archbishop of Dublin.
His Grace The Duke of Leinster, Premier Marquis and Earl of Ireland, K.P.
The Most Noble The Marquis of Ormonde, K.P.
The Most Noble The Marquis of Clanricarde, K.C.M.G., K.P.
The Most Noble The Marquis of Waterford.
The Most Noble The Marquis of Londonderry, K.C.B., D.C.L., General Officer in the Army, &c.
The Most Noble The Marquis of Headfort, K.P., Lieutenant of County Cavan.
The Most Noble The Marquis of Ely.
The Most Noble The Marquis of Sligo.

The Right Honorable The Earl of Charlemont, K.P., P.C., K.S.A., Lieutenant of Tyrone.
The Right Honorable The Earl of Cork and Orrery, K.P., General Officer in the Army.
The Right Honorable The Earl of Gosford, G.C.B., P.C., Lieutenant of Armagh.
The Right Honorable The Earl of Roden, P.C., K.P.
The Right Honorable The Earl of Caledon.
The Right Honorable The Earl of Leitrim, K.P., P.C.
The Right Honorable The Earl of Fingall, P.C., K.P.
The Right Honorable The Earl of Rosse, K.P.
The Right Honorable The Earl of Erne, Lieut. of Fermanagh.
The Right Honorable The Earl of Bandon, K.P., P.C.
The Right Honorable The Earl of Enniskillen.
The Right Honorable Viscount Ashbrook.
The Right Honorable Lord Monck.
The Right Honorable Lord Stuart de Decies, Lieutenant of Waterford.
The Right Honorable Lord Claude Hamilton, M.P.

Sir Lucius O'Brien, Baronet, M.P.
Sir James Stronge, Baronet.
Sir R. A. Ferguson, Baronet, M.P. and Lieutenant of Londonderry.
Sir Henry Winston Barron, Baronet, M.P.
Sir George Hodson, Baronet.
Lieutenant General Sir Charles Napier, K.C.B., Commander in Chief of the British Army in India.
Sir R. Shackenborn, Baronet.
Lieutenant Colonel J. M. Caulfield, M.P.
The Provost of the University of Dublin.
The Recorder of Dublin, Frederic Shaw, D.L.
The High Sheriff of Dublin, David La Touche.
Etrington Regius Professor.
Charles Hare, Senior Fellow.
The Very Reverend Theobald Mathew.
John Anster, L.L.D.

KITLIK SEBEBİYLE İRLANDA HALKINA YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE TO IRISH PEOPLE DUE TO FAMINE

İrlanda'da meydana gelen kıtlık sebebiyle Osmanlı Devleti'nin yaptığı yardımdan dolayı ülkenin soyluları, ileri gelenleri ve halkının gönderdiği teşekkür mektubu

Letter of gratitude sent by the Irish nobles, dignitaries and people concerning the assistance made by the Ottoman Empire due to famine

1847

Bizler İrlanda'nın soyluları, ileri gelenleri ve halkı olarak, Osmanlı Padişahına, yaşadığımız kıtlık felaketi sebebiyle yaptığı cömerçe yardımdan dolayı şükran ve minnetlerimizi sunarız. İçinde bulunduğumuz ölüm ve açlık tehdidinden kurtulmak için diğer ülkelerin yardımına başvurmamız kaçınılmaz olmuştur. Osmanlı Padişahının bu yardım çağırısına verdiği cömertçe cevap Avrupa devletlerine de örnek olmuştur. Bu isabetli davranış sayesinde pek çok kişi ferahlamış ve ölümden kurtulmuştur. Onlar adına teşekkürlerimizi sunuyor ve başımıza gelen bu sıkıntıların Osmanlı padişahı ve ülkesinin başına gelmemesi için dua ediyoruz.

We, as Irish nobles, dignitaries and people, submit our gratitude to the Ottoman Sultan for his generous assistance to us due to famine disaster. It is inevitable that we apply for the other countries' assistance to get rid of threat of hunger and death. The answer given to assistance call generously by the Ottoman Sultan has also been a model for the European countries. Thanks to this accurate behavior, many people have been relaxed and got rid of death. We submit our gratitude on behalf of them and pray for the Ottoman Sultan and his country not to face any disasters as we do.

HSD. MLE, 12

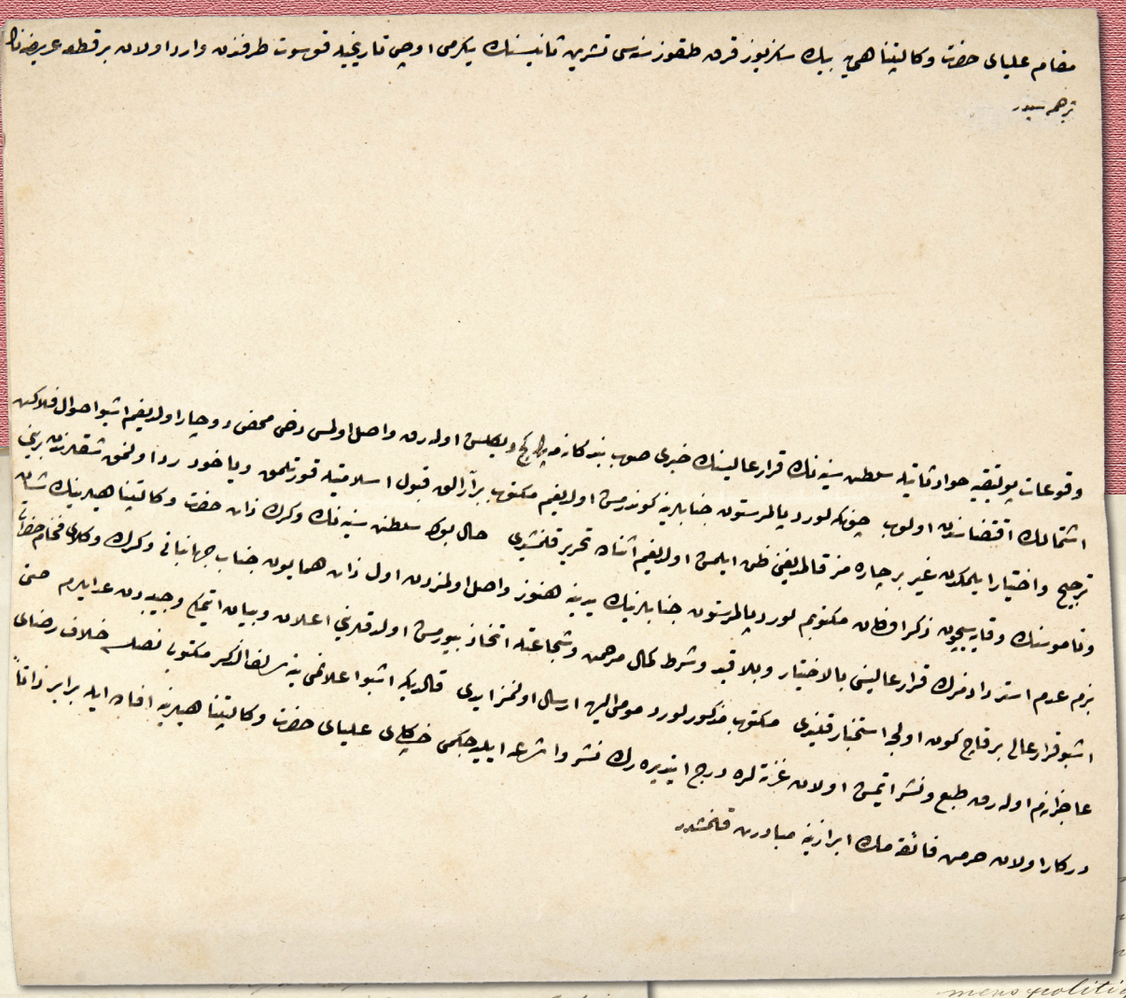

مقام عظای حضرت وکالتپناهی بك سلامیور قرده طقوزنجی نشریه ثانیسنك یکرمی اوچی تاریخلی قوسوت طرفدنه وارد اولان برقطه عریضه نك

ترجمه سیدر

وقوعات یوقیه هوادثانیه سطعه سنیه نك قرارعالیسنك خبری صحب بنه کامزه بلاغ و بلسنی اولدیغه واصل اولمش رضی محض و وجهاً اولیغم اشبو احوال فلاکتمه

اشتمالك اقتضاسنه اولوب هیچبك لورد پالمرستونه جنابلریله کونشمیش اولیغم مکتوب براز الله قبول اسلامیه قونشولمه ویا خود ردا اولنمه شقدنیه بی بك

ترجیح واختیارا یلمکدن غیر برچاره مز قالمدیغی ظهر ایلمش اولیغم اثناده تحریر قلندی حال بوکه سطعه سنیه نك وکرك زاده حضرت وکالتپناهیدنك شاه

وناموسنك وقایه سیچون ذکر اولنان مکتوم لورد پالمرستونه جنابلریله بیننه حصول واصل اولمزدن اول زاده حضرتلرینك جنابلرینه وکرك وکلای محترم حضرتلرینك

بزم عدم استرداد امرك قرارعالیسی بالاختیار وبلاقید وشرط کمال مرحمه وشجاعتله اتخاذ بیورمش اولدقدن اعلامه وبیانه اتحاج وجبیزده عاجزیم حتی

اشبو قرارعالی برفاج کومه اولجه استخبار قلندی مکتوب مذکور لورد مومی الیه ایله اولمزایدی قالیکه اشبو اعلامی بنه برلفافه کبر مکتوبا نصلب خلاف رضای

عاجزیم اولدیغه طبع ونشر اتیمش اولدیغه غزته لرده درج اینیرك نشر واشاعه ایدیلمکی حکمای عظای حضرت وکالتپناهیدنك افاده ایلدکلری اوزره دائما

درکار اولدیغه حرصه فائقه مك ابرازیه مبادرت قلمشدر

Si cette dernière, ultérieure n'était parvenue quelques jours plutôt, la lettre ne saurait pas expédiée.

Je ferai imprimer cette déclaration dans tous les journaux qui, tout à fait à mon insu, ont exploité ma lettre.

C'est ce que j'ai jugé de mon devoir de communiquer à Votre Altesse.

Agréer l'expression de ma plus haute considération

Louis Napoléon

Schumla le 26 Novembre 1849.

Altesse

Reschid Pacha

Ministre de l'Empire

Ottoman.

au dévastateur

situation actuelle

nouvelles des événements politiques et des décisions définitives de la Sublime Porte me parviennent trop tard et d'une manière aussi incorrecte. La lettre que j'avais expédiée à Lord Palmerston fut conçue dans un moment où j'avais la pleine conviction qu'il ne nous restait que le choix entre l'abjuration et l'extradition.

Mais je dois à l'honneur de la Sublime Porte, à l'honneur de Son Illustre Gouvernement et à l'honneur

de Votre

MACAR BAĞIMSIZLIK ÖNDERİ LAJOS KOSSUTH'UN OSMANLI DEVLETİ'NE İLTİCASI
TAKING REFUGE OF LAJOS KOSSUTH, THE INDENPENDENCE LEADER OF HUNGARIA, IN THE OTTOMAN EMPIRE

Macar bağımsızlık önderi Lajos Kossuth'un hiçbir kayıt ve şarta bağlı kalmaksızın iltica başvurusunun kabul edilmiş olmasına dair

Acceptance of taking refuge of independence leader of Hungary Kossuth without being bound by any terms and conditions

1849

Yüce Sadrazamlık makamına Kossuth tarafından gelen 23 Kasım 1849 tarihli arizanın tercümesidir.

Politik olaylar ve Osmanlı Devleti'nin almış olduğu kararla ilgili haberlerin tarafıma pek geç ve yanlış olarak ulaşması içinde bulunduğum acıklı durumu ortaya çıkarmıştır.

Çünkü Lord Palmerston cenablarına göndermiş olduğum mektup, bir aralık İslamiyeti kabul ederek kurtulmak veya iade edilmek şıklarından birini tercih ve seçmekten başka bir çarem kalmadığını zannetmiş olduğum esnada yazılmıştı. Halbuki Osmanlı Saltanatının ve gerek siz sadrazam hazretlerinin şan ve şerefinin korunması için zikr olunan mektubum Lord Parlmeston cenablarının eline henüz ulaşmadan önce padişah hazretlerinin ve gerek Osmanlı hükümetinin bizim iade edilmememiz kararını kayıtsız şartsız, engin merhamet ve cesaretle aldıklarını ilan ve beyân etmeyi bir borç sayarım. Hatta bu karardan birkaç gün evvelce haberdar olunsaydı Lord Parlmeston'a bu mektup gönderilmezdi. Kaldı ki ben zaten bu açıklamamı, sözkonusu mektubu benim isteğim dışında yayımlamış olan gazeteler yolu ile yayımlatacağım. Bunu siz sadrazam hazretlerinin yüce makamına arz ve ifade ederken çok açık olan saygılarımı da belirtmek isterim.

The translation of the petition dated 23 November 1849 submitted by Kossuth to the supreme office of Grand Vizier

Reaching news concerning the political events and decision taken by the Ottoman Empire to my side late and incorrectly has revealed my deplorable condition in which I am.

The letter which I sent to His majesty Lord Palmerston was written at a time in which I thought I had no choice but to accept the Islam or to be returned. However, I feel myself compulsory to declare that His majesty the Sultan and the Ottoman government took a decision to refuse to surrender us without being bound by any terms and conditions with a profound compassion and courage before reaching the mentioned letter to His majesty Lord Parlmeston for protecting honor and glory of the Ottoman Sultanate and Your majesty Grand Vizier. If I had had information concerning this decision even some days this letter would not have been sent to Lord Parlmeston. On the other, I anyway will publish my explanation through the newspapers which published the mentioned letter out of my desire. While submitting this subject to the supreme authority of His majesty Grand Vizier I would like to express my clear respect.

İ. DUİT, 148/41

FRANSA'DAKİ SELZEDELERE SULTAN ABDÜLMECİD'İN YARDIMI

ASSISTANCE BY SULTAN ABDÜLMECİD TO FLOOD VICTIMS IN FRANCE

Fransa'da nehir taşkınlarından zarar gören halka Sultan Abdülmecid tarafından yapılan yardım

Assistance of Sultan Abdülmecid for the victims of river floods in France

1856

Devletli efendim hazretleri

Fransa'daki bazı nehirlerin taşkınlığından zarar gören fakir halka yardım olmak üzere yüce Halife hazretleri tarafından 40 bin frank ihsan buyurulduğu ve sözkonusu paranın Mösyö Pilevil tarafına havale ettirilmiş olduğu belirtilerek gereğinin yerine getirilmesi siz nâzır hazretlerinin telgraflarınızla emir buyurulmuştu. Söz konusu para derhal Mösyö Pilevil'den alınarak bir mektup ile birlikte Fransa Dışişleri Bakanlığı'na gönderilmiş; daha sonra da Padişah hazretlerinin işbu yardımı *Monitör* gazetesinde yayınlatılarak ilân kılınmıştır. Merhameti bol Halife efendimizin bu lütuf ve ihsanı Fransa kamuoyunda pek çok olumlu etkiler yapmış ve bütün halkın dilinde buna yönelik övgüler dile getirilmiştir.

Bu vesile ile, kulluk borcu olarak Halife hazretlerinin ömür ve ikbâlinin uzun olması için yüce Allah'a hayır dualarda bulunma vazifesinin tam bir sevinçle daima yerine getirilmekte olduğunu ve sözkonusu mektubun bir suretinin ekte sunulduğunu arz ederim.

Artık emir ve fermân sizindir.

18 Şevval 1272/ 22 Haziran 1856

Paris Sefiri
Mehmed Cemil

His majesty,

You Minister Excellency ordered that the caliphate aided 40000 franc as assistance for poor people damaged by river-flood in France and the money mentioned was transferred to Monsieur Pilevil.

The money taking from Monsieur Pilevil was sent to Ministry of Foreign Affairs with a letter; later that assistance of the Sultan was announced in the *Monitor* newspaper. That grant of our merciful caliph made positive effects on French people and all people mentioned that with compliments.

On that occasion, I report that the duty of prayer for Caliph has been done with happiness, and the mentioned letter was submitted in addition.

From now on, the order is yours.

June 22, 1856

Ambassador in Paris
Mehmed Cemil

İ. HR, 132/6789

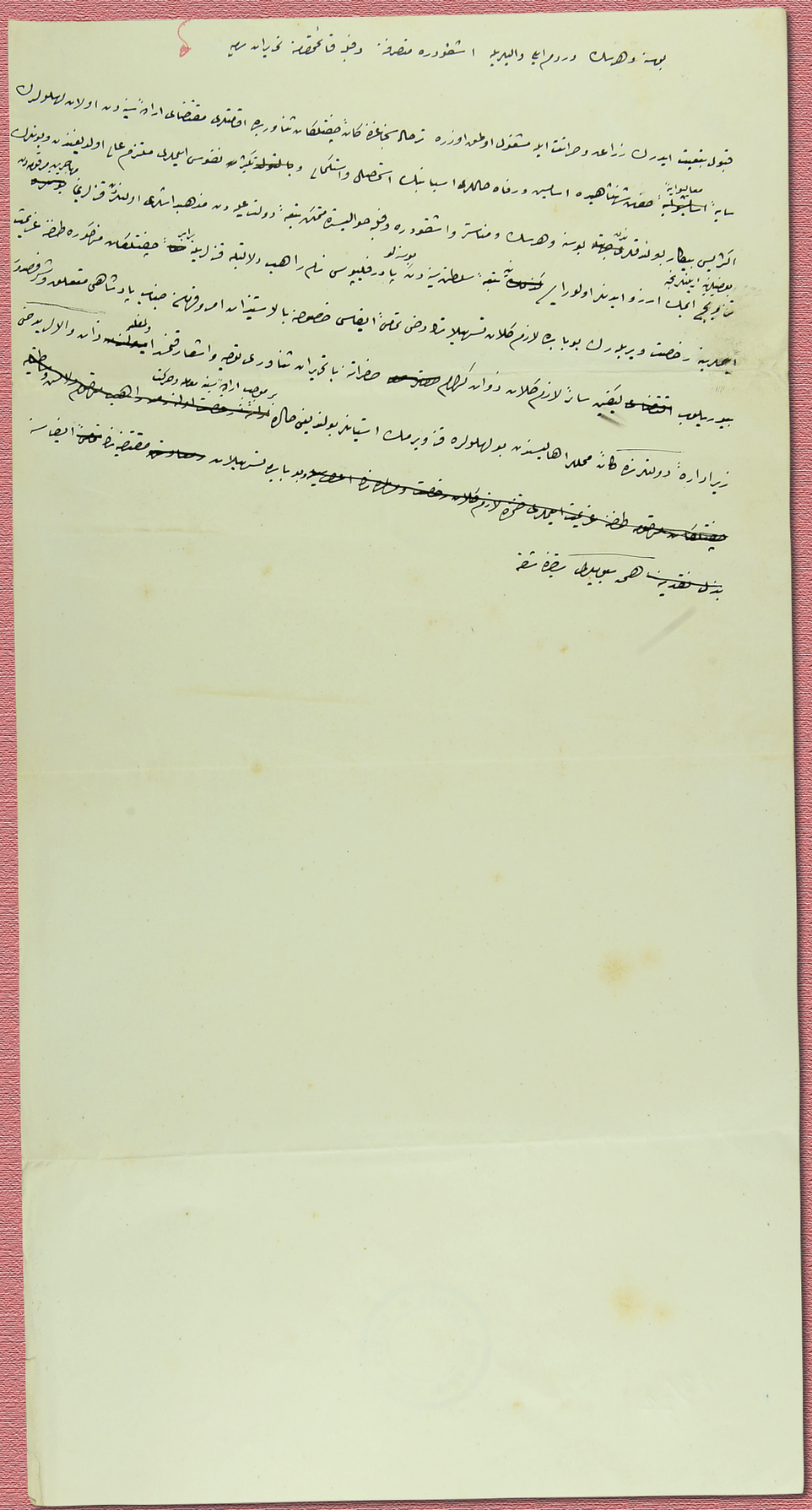

LEHİSTANLI BEKAR MÜLTECİLERİN DEVLET YARDIMI İLE EVLENDİRİLMELERİ

MARRIAGE OF SINGLE POLISH REFUGEES WITH ASSISTANCE OF THE STATE

Sadrazam Mustafa Reşid Paşa'nın Tırhala'daki çiftliklerinde iskân olunan Lehistanlı bekar mültecilerin Bosna, Manastır ve Filibe havalilerindeki kendi mezheplerinden olan kızlarla evlendirilmelerine dair

Marriage of single Polish refugees settled in Trikala farms of Grand-Vizier Mustafa Reşid Pasha, with girls in their own sects around Bosnia, Bitola and Plovdiv

1857

Bosna ve Hersek ve Rumeli Valileriyle İşkodra Mutasarrıfı'na ve Filibe Kaymakamı'na Sadâret'ten Yazı

Osmanlı uyruğuna geçmeyi kabul ederek tarımla uğraşmak üzere benim Tırhala Sancağı'ndaki çiftliklerimde ikamet etmeleri Padişah tarafından emrolunan Lehlilerin asayiş ve refahlarının temini ile nüfuslarının artması lüzumlu görülmekte ve bunların çoğu da bekâr bulunmaktadır. Bu sebeple bunların Bosna, Hersek, Manastır, İşkodra ve Filibe havalisinde ikamet eden Osmanlı uyruklu mezhepdaşlarından kızlarını bunlarla dinî inançlarına göre evlendirmek isteyenlerin Osmanlı uyruklu Peder Filipos isimli Bosnalı rahip vasıtasıyla ve kızlarıyla birlikte bahse konu çiftliklere gitmelerine izin verilip gerekli kolaylığın gösterilmesi Padişah tarafından emredilmiş, durum diğer ilgililere tarafımdan yazı ile bildirilmiştir. Siz de, idareniz altında bulunan yerler ahalisinden bu Lehlilere kız vermek isteyenler olur ise Padişah emri gereğince hareket edip gerekli kolaylığı gösteresiniz.

23 Mart 1857

Writing from the Sublime Porte to governors of Bosnia and Herzegovina and Rumelia, to the "mutasarrıf" of Shkodra and to the "kaymakam" of Plovdiv

It is necessary to provide secure and welfare and to increase the population of the Poles who accepted to be Ottoman subjects in order to engage in agriculture in my farms in the *sancak* of Trikala. But many of them are single. Marriage of those single Poles with girls in their sects, living in Bosnia, Herzegovina, Bitola, Shkodra and Plovdiv, by Father Filipos and departure of them to mentioned farms permitted by the Sultan's order. And the situation was informed to the related sides. And you make contribution to these Poles about their marriage.

March 23, 1857

HR. MKT, 183/22

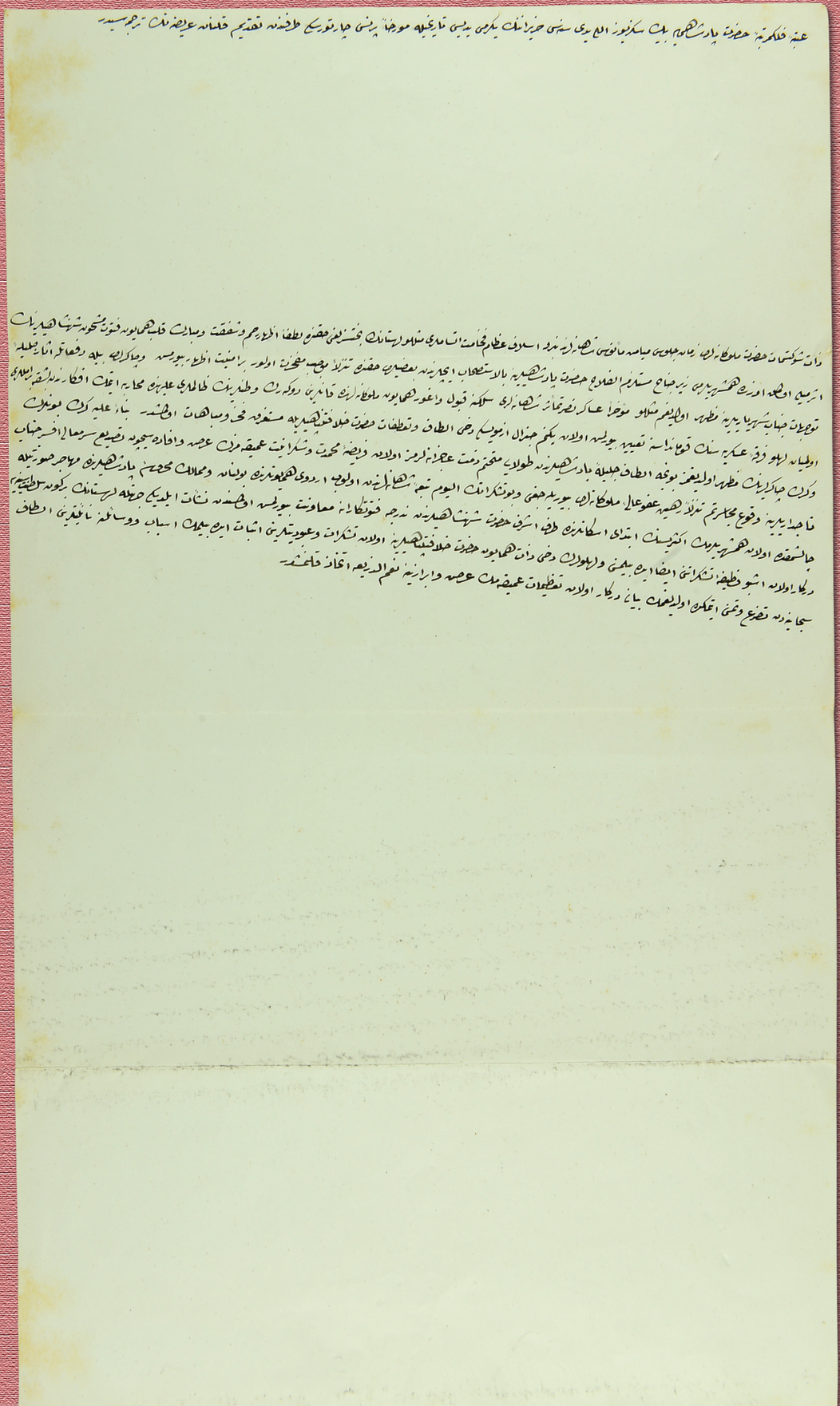

PRENS WİTOLD CZARTORYSKİ'NİN LEH MÜLTECİLERİNE YARDIM EDEN OSMANLI PADİŞAHINA TEŞEKKÜRÜ

GRATITUDE OF PRINCE WITOLD CZARTORYSKI TO THE OTTOMAN SULTAN FOR HIS GRANTS FOR THE POLISH REFUGEES

Prens Witold Czartoryski'nin, Leh mültecilerine kucak açıp ihsanlarda bulunan Osmanlı padişahına teşekkür için sunduğu ariza

Petition of Prince Witold Czartoryski to the Sultan in order to thank for his grants for the Polish refugees

1857

Prens Czartoryski[1] tarafından Padişah hazretlerine takdim kılınan 27 Haziran 1857 tarihli arîzanın tercümesidir.

Siz şevketli Padişah hazretleri tahta çıktığınız günden beri, sizden önceki yüce padişahlar gibi Lehistan'ın bahtsızlığı noktasında şefkat ve merhametinizi ortaya koydunuz ve cömertlik dolu kalbinizin yönelmesi neticesinde hemşehrilerimi Padişahlığınızın kurtarıcı kanatları altına aldınız. İçlerinden bazılarına, kendileri için iftihar vesilesi olacak şekilde tenezzül buyurup güvendiniz. Bu kulunuz bile defalarca yüce sultanlığınızın teveccühlerine mazhar oldum. Aynı şekilde daha sonra, Osmanlı askerî sınıfına kabul edilen ve uğrunuzda kanlarını dökerek vatanlarının zâlimlerine karşı savaşmaktan başka bir emelleri olmayan Lehlilerden kurulu askerî birliğin kumandanlığına tayin olunan yeğenim General Zamovsky de siz Halife hazretlerinin lütuf ve ihsanlarıyla şereflendi. Bu sebeble siz Padişah efendimizin mazhar olduğumuz bu kadar lütuflarından dolayı gerek bahsettiklerimin ve gerek ben kulunuzun, boynumuzun borcu olan derin şükran ve övgülerimizi ifade etmek için başınızı ağrıtma cesaretini göstermemi affetmeye tenezzül buyuracağınızı umarım. Bu teşekkürler, şu anda Osmanlı uyruğu ile Osmanlı ordusunda bulunan ve siz Padişah hazretlerinin ülkesinde göçmen olarak çalışmakta olan hemşehrilerimin çoğunun iskânlarına başlandığı sırada çok şerefli yüce hükümdarlığınız tarafından cömertce yardımda bulunulmuş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sebeble Lehistan'ın bir gün Osmanlı Devleti'ne karşı olan bu teşekkür vazifesini yerine getirebilmesini ve Lehlilerin de siz Halife hazretlerine olan teşekkür ve bağlılıklarını ortaya koyabilecekleri imkânlara kavuşmalarını lütfu bol olan yüce Allah'tan dilediğimi ifade ederim. Bu güzel vesile ile en derin saygılarımı sunarım.

4 Rebîülevvel 1274 / 23 Ekim 1857

İ. HR, 149/7832

[1] Prens Witold Czartoryski.

This is the translation of report, dated June 27, 1857, submitted by Prince Czartoryski[1] to the Sultan.

From beginning of ascending to the throne, you showed your mercy to the Poles and took them under your protection. And you trusted in some of them. Even I reached to your good favor. Likewise, my nephew General Zamovsky was honored by his majesty with being the commander-in-chief on troops composed of Poles. Therefore, we hope that you will excuse us from disturbance given by my nephew and me who were honored by your grace. This gratitude is because of your generous contributions to our citizens. Therefore, I wish God would give us the opportunity to serve his majesty.

October 23, 1857

[1] Prince Witold Czartoryski.

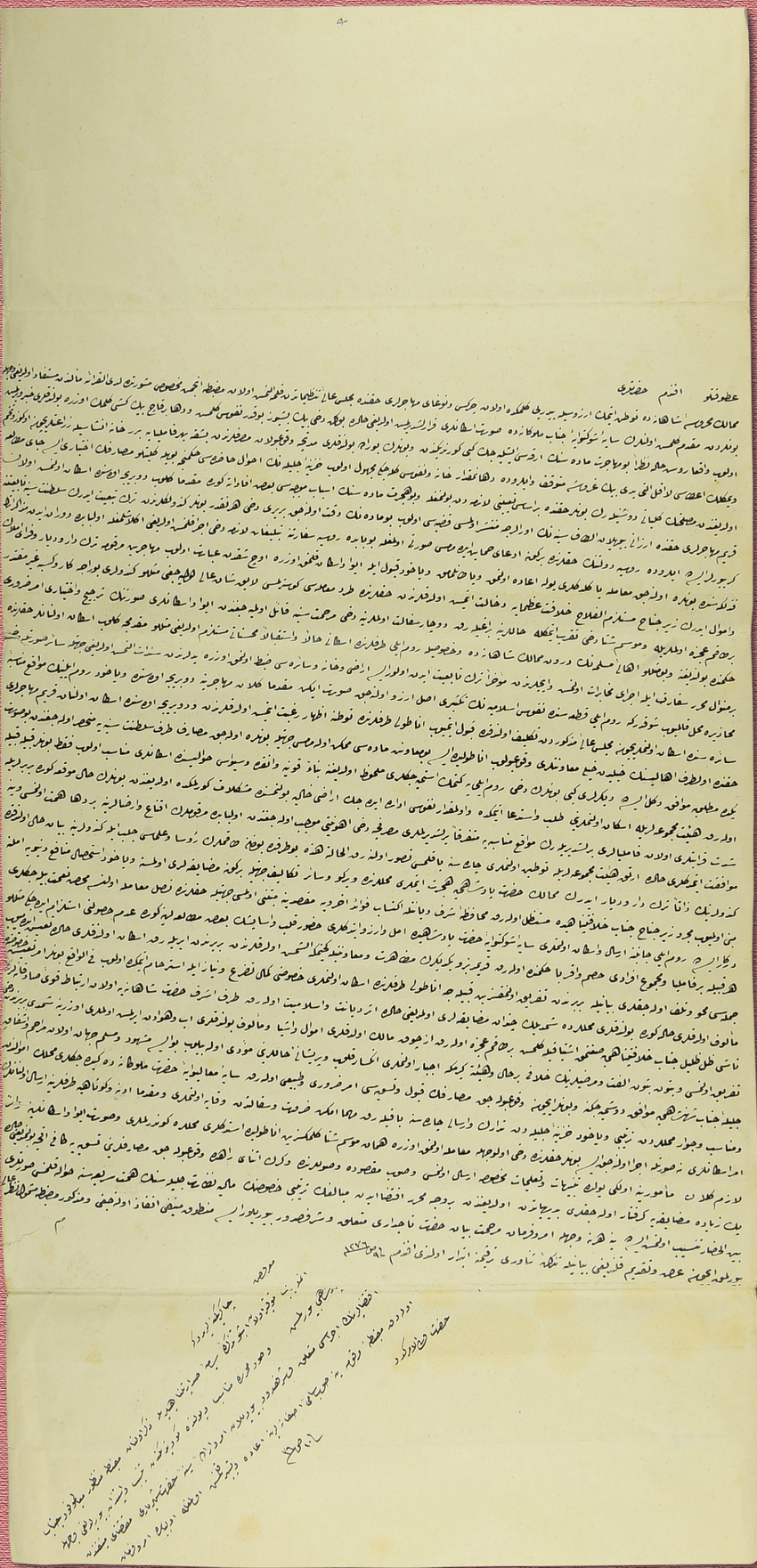

ÜLKELERİ RUSLAR TARAFINDAN İŞGAL EDİLEN ÇERKES VE NOGAYLARIN OSMANLI TOPRAKLARINA HİCRETLERİ

MIGRATION OF CIRCASSIANS AND NOGAIS WHOSE COUNTRIES WERE OCCUPIED BY RUSSIANS TO THE OTTOMAN LANDS

Ülkeleri Ruslar tarafından işgal edilen Çerkes ve Nogayların sırf dinî şereflerini muhafaza etmek maksadıyla Osmanlı topraklarına hicret ettiklerine dair

Migration of Circassians and Nogais whose countries were occupied by Russians to the Ottoman lands in order to preserve their religious honor

1859

Muhterem efendim hazretleri;

Memâlik-i Şahane'ye yerleşme arzusuyla bölük bölük gelmekte olan Çerkes ve Nogay muhacirleri hakkında Tanzimât Meclisi tarafından kaleme alınmış olan mazbata Encümen-i Mahsus-ı Meşveret'de okundu.

Bu mazbatadan da anlaşılacağı üzere; bunlardan daha önce gelmiş olanların, iskân edilmelerine karar verildiği sırada 1.500 kişilik yeni bir grup daha gelmiş; geriden de daha birkaç bin kişinin gelmek üzere olduğu haber alınmıştır. Gidişât göçün devam edeceğini göstermektedir. Bunlara burada bulundukları süre içerisinde yapılan masraflardan başka, her bir aileye bir ev inşa edilmesi ve tarım yapabilmeleri için öküz, tohum ve yemeklik verilmesi en az 6-7 bin kuruşu gerektirmektedir. Ayrıca ileride daha ne kadar nüfus geleceği de bilinmemektedir. Devlet Hazinesi'nin mevcut durumuna göre böyle büyük çaplı masraf yapılması, üzerinde düşünülmesi gereken bir noktadır. Bu göç konusu, bütünüyle göz önünde bulundurulup bir esas belirlenmelidir. Bu göçün asıl sebebinin, daha önce gelip Dobruca Ovası'nda yerleştirilmiş olan Kırım göçmenlerine Padişah hazretlerinin yapmış olduğu lütufların o taraflarda yayılıp duyulması olduğuna dair bazı görüşler mevcuttur. Bu konu ile ilgili dikkat edilmesi gerekli bir başka husus da; her ne kadar bunlar uyruklarını kendiliklerinden terk edip Osmanlı Devleti uyruğuna giriyorlar ise de ileri-

My respectable master,

Record written by Council of Tanzimat was read in Encümen-ı Mahsus-ı Meşveret about Circassian and Nogay refugees who come to the Ottoman lands.

According to that record, thousands of them was about to come after the ones come before. The aids, which have to be made to them for their houses and agriculture, necessitate 6-7 thousand kurushs. Thinking of that migration matter, a certain procedure must be determined. Another matter about them to be cared about is whether Russia will claim any right on them after they passed to the Ottoman nationality. The negotiations about that matter, three terms are: to send them back, to be not recognized or to be settled any place. Sending them back is not for the sublimity of the Sultan. And the Sultan’s mercy will not let them to be left alone. So it is inevitable to accept the term of settlement. There is no objected situation about their settlement because bonds were taken from them if they leave their nations according to the correspondence with the Russian Embassy. When a proposal submitted to those migrants about their settlement in Rumelia, they refused that proposal and wanted to settle in Anatolia. For any aid will not be made to them in

de Rusya Devleti'nin bunlar hakkında herhangi bir şekilde himaye iddiasında bulunamaması noktasıdır ki, bu konuda Rusya Büyükelçiliği'ne gerekli tebligatta bulunulmuş olduğu anlaşılmıştır. Bu konuda yapılan görüşmelerin fezlekesinde bunlar hakkında yapılacak işlemlerle ilgili olarak; geri yollanmak, ilgilenilmemek veya kabul edilip bir yere yerleştirilmek şeklinde üç şık gösterilmiştir. Bunlar mal ve mülklerini bırakıp yurtlarını terk ederek yüce Halifeliğin kurtarıcı kanatları altına sığınmış olduklarından geri gönderilmeleri Padişah hazretlerinin şânına uygun düşmeyecektir. Osmanlı ülkesinde herhangi bir geçim imkânına sahip olmayan aciz insanlar durumunda bulunmaları ve kış mevsiminin yaklaşmış olması göz önüne alındığında da kendi hallerine bırakılmalarına Padişah hazretlerinin merhameti izin vermeyecektir. Dolayısıyla bunların bir yere yerleştirilmeleri şıkkının benimsenmesi kaçınılmaz hâle gelmiştir. Bu gibi Müslüman ahalinin Osmanlı ülkesinde özellikle de Rumeli taraflarında yerleştirilmeleri şimdi de, gelecekte de iyi sonuçlar doğuracağı gibi daha önce gelip yerleştirilenler haklarında yukarıda yazılı olduğu şekilde adı geçen büyükelçilik ile haberleşilerek bunlardan daha sonra uyruğunu terkeden olur ise arazi, ev vs. şeylerine el konulmak üzere ellerinden senetler alınmış olduğundan, ortada sakıncalı bir durum kalmamıştır. Ancak Rumeli bölgesinde Müslüman nüfusun çoğaltılması asıl amaç olması gerekirken daha önce gelen göçmenlere Dobruca Ovası veya Rumeli'nin diğer münasip mevkilerinde yerleştirilmeleri yukarıda adı geçen Meclis tarafından teklif edildiğinde kabul etmeyip Anadolu taraflarında yerleşmek istemişlerdir. Oysa Dobruca Ovası'nda iskân olunan Kırım muhacirlerine o bölge ahalisinin pek çok yardımda bulunmasına karşılık bunun Anadolu'da pek mümkün olmaması sebebiyle bunlara yapılması gereken masrafların tamamen Devlet tarafından karşılanması gerekecektir. Her ne kadar bu durum beklentiye uygun düşmese de diğerleri gibi bunların da Rumeli'ye gitmek istemeyecekleri değerlendirildiğinden Konya, Ankara ve Sivas havalisinde iskânları münasip olacaktır. Fakat bunlar kabile olarak topluca iskân olunmalarını talep

Anatolia, the Ottoman Empire will be obliged to pay their expenses. Their settlement in Konya, Ankara and Sivas will be appropriate. Because of the absence of enough lands, they will be settled dispersedly in suitable places according to their degree of kinship, and that situation was explained to their leaders. Therefore, they explained and requested that “they came here escaping from hard responsibilities and they wanted to live together with their tribes and relatives.” Actually, they are poor people who came to the Ottoman lands in order to take refuge to the shadow of the Caliphate. If they lose their beloved and accustomed ones after leaving their properties, their hearts will be broken and that situation will not be suitable to mercy of the Sultan.

For that reason, it is accepted in the Council that expenses of them to be paid from places they go or from state treasury; their settlement in Anatolia must be done as settlement of those in Adana and Kütahya before; payment of their travel expenses to be met by the Ministry of Finance. But whatever the Sultan wishes its necessities will be done. Above-mentioned report was submitted to the Sultan.

September 7, 1859

Your humble servant submits that,

Report and record of the Grand-Vizier was seen and examined by the Sultan and the Sultan ordered execution of its necessities; and the mentioned record was returned to you. After now, comment and *firman* about that is yours.

September 8, 1859

etmekte olup o kadar nüfusu idare edecek miktarda boş arazi bulunmasında zorluk çekileceğinden, hâl ve mevkilerine göre birbirleriyle daha sıkı akrabalık bağı bulunan ailelerin birleştirilerek uygun mevkilere dağınık olarak yerleştirilmeleri daha az masraflı olacaktır. Bu konuda kendilerinin ikna ve razı edilmelerine bir kez daha çalışılıp razı olmadıkları takdirde mecburen topluca yerleştirilmeleri çaresine bakılması düşüncesiyle hâlen bu tarafta bulunan toplulukların reisleri ve âlimleri getirtilerek kendilerine durum açıkça anlatılmıştır. Bunun üzerine onlar da; "*ülkelerini terkederek Padişah hazretlerinin ülkesine hicret etmelerinin, vergi ve benzeri yükümlülüklerden dolayı sıkıntı içerisinde olmalarından veya bir takım dünya menfaatleri elde etme isteğinden kaynaklanmadığını, sırf Halifeliğin kanatları altında gölgelenerek dinî şereflerini muhafaza edip ahiret kazancı sağlama amacı taşıdığını, bu sebeble haklarında ne şekilde muamele olunursa bunu nimet bileceklerini, ancak kendi değerlendirmelerine göre Rumeli tarafına gönderilip iskân olunmalarının Padişah hazretleri sayesinde ulaşmayı umdukları kalp huzuru ve asayişin ortaya çıkmamasına sebep olacağını, ayrıca her kabilenin bir aile ve bütün fertlerinin de birbirlerinin hısım ve akrabaları hükmünde bulunduğunu, eskiden beri birbirlerinin yardım ve desteğiyle geçinmeğe alışmış olduklarından birbirlerinden ayrılarak iskân olundukları takdirde geçinemeyeceklerini ve hepsinin yok olup gideceklerini*" belirterek birbirlerinden ayrılmadan kabile hâlinde Anadolu taraflarında iskân olunmaları hususunu yalvar yakar istirhâm etmişlerdir. Hakikaten de bunlar bulundukları yerlerde, alışık oldukları geçim durumuna göre herhangi bir sıkıntıları olmadığı hâlde, dindarlık ve Müslümanlıkları gereğince Padişah hazretlerine olan sağlam ve sâdıkâne bağlılıklarından dolayı Halifeliğin gölgesine sığınma isteğiyle gelmiş bir takım aciz kimselerdir. Az çok sahib oldukları mal, eşya ve alışık oldukları havadan sudan ayrılmış olmalarının üzerine bir de birbirlerinden ayrılıp sevdikleri ve alışık oldukları hallerine aykırı bir duruma girmeğe zorlanmaları kaplerinin kırılıp perişan olmalarına sebep olabilecek; bu ise Padişah hazretlerinin cümle âlem tarafından bilinip takdir edilen merhamet ve şefkatine uygun düşmeyecektir.

Bu sebeple, bunlar için yapılacak masrafların, Padişah hazretlerinin sayesinde gidecekleri mahallerin gelirlerinden ve münasip ve civar yerlerden karşılanması veya Devlet Hazinesi'nden tedarik edilip gönderilmesi çaresine bakılarak mümkün olduğunca sıkıntı ve sefaletten korunmaları; daha önce Adana ve Kütahya taraflarına gönderilenlerin yerleştirilmeleri ne şekilde olmuş ise bunların da aynı muameleye tâbi tutulmak üzere kış mevsimi gelmeden Anadolu'da istedikleri mahallere gönderilmeleri ve ne şekilde yerleştirileceklerine dair ilgili memurlara tenbihât ve özel talimât gönderilmesi; istedikleri yere ulaştıklarında ve yol boyunca ortaya çıkan masraflarını karşılamaya yetecek kadar para bulunmadığı takdirde fevkalade sıkıntıya düşecekleri çok açık olduğundan, yukarıda belirtildiği şekilde gerekli olan paranın hızlı bir şekilde bulunması hususunun Maliye Nezareti'ne havale olunması çareleri Meclis'te bulunanlarca uygun görülmüş ise de bu konuda yüce ve merhametli Padişah hazretleri tarafından ne şekilde ferman buyurulursa gereği yerine getirilecektir. Söz konusu mazbata Padişah hazretlerinin de incelemesi için arz ve takdim kılınmıştır.

9 Safer 1276 / 7 Eylül 1859

Aciz kulunuz şunu arzeder ki;

Siz Sadrazam hazretlerinin bu tezkireleri ile ekindeki mazbata yüce Padişah hazretleri tarafından görülüp incelenmiş ve yazılı olan çareler uygun ve yolunda göründüğünden tarafınızdan uygun görülüp onay istendiği şekilde gereklerinin yerine getirilmesi için Padişah efendimiz tarafından emir ve irâde buyurulmuş; söz konusu mazbata da yine zât-ı âlîniz tarafına iade kılınmıştır. Artık bu konuda emir ve fermân sizindir.

10 Safer 1276 / 8 Eylül 1859

İ. MMS, 16/649

حضرتِ سعادتلو مولانا السلطان عبد المجيد خان

اللهم ان قلوبنا لم تزل برفو اخلاص الدعاء صادقة والسنتنا في حالة السر والعلانية ناطقة سائلين بلسان الضراعة وقلب الانكسار باسطين ايدي الذل والافتقار ان تسعفنا بامداد ربيس هذه الدولة الميمونية السلطانية العثمانية بمزيد العلا والتمكين وان تحقق لنا امالنا فيها باعلاء كلمة الدين القويم واقامة دعائم الدين القويم وقمع مكايد الكفار الملحدين لانها الدولة التي برئت من غشيان الجنوح والحيف وسلمت من طغيان القلم والسيف اخص بذلك حضرة السلطان الاعظم والخاقان الافخم وارث الخلافة والسلطنة والملك سلطان العرب والعجم والتركمان الرافع لاعلام الرايات الدينية القامع لمعاندي الملة المحمدية ناصر الاسلام والايمان وباسط بساط الامن والامان خلد الله تعالى سلطنته وملكه وجعل الدنيا باسرها ولايته وملكه

ولازال لواء عدله المنشور باقيا الى يوم النشور امين بجاه طه الامين صلى الله وسلم عليه وعلى آله وصحبه اجمعين وبعد تقبيل الاعتاب السامية التي هي ملجاء العفاة ومحل الكرم الذي ماخاب من التجاء فالمنهي الى المسامع الكريمة والعواطف الرحيمة اننا معاشر سكان اقليم اثيبه بل وجميع سكان جزيرة سماطرا لهم محسوبين من رعايا الدولة العليه العثمانيه جيلا بعد جيل من لدن مولانا المرحوم السلطان سليم خان ابن المرحوم مولانا السلطان سليمان خان ابن المرحوم مولانا السلطان سليم اي الفتوح خان عليهم من المولى الرحمة والرضوان وذلك مثبوت في الدفاتر السلطانية وكانت تلك الجزيرة عظيمة مستطيلة تحتوي على جملة اقاليم ولكل اقليم وال من تحت الدولة العليه العثمانية غيران لكل وال منهم لقوة سلطانا وملكا يحسب اسلوبهم نظرا لكون كل واحد منهم مستقل بالتصرف والتدبير في اهل اقليمه لايعارضه فيه معارض وكانت احوالهم مستقيمة لكون المرحوم حضرة الوزير الاعظم سنان باشا قهر سلطان كل اقليم على سلطنته في اهل اقليمه وكان نصف الدائرة الشرقية تحتوي على جملة جزائر كبار وصغار منها جزيرة بنا سماطرا ومنها جزيرة بورنيو ومنها جزيرة سندة ويقال لها جزيرة جاوة ومنها جزيرة بوقيس وكل جزيرة منها تحتوي على اقاليم شتى وكل اقليم يحتوي على بنادر في ساحل البحر المالح وعلى بلدان كثيرة في البرور فاراد الله تعالى بما اراد جاءت طائفة من النصارى يقال لهم هولندا ويقال لهم الغلمنك ودخلوا جزيرة لندة واقاموا فيها بمضاة من سلطانها بقدر معلوم من محصول كل سنة بسنته مكوا وخديعة الى ان تمكنوا منها شيئا كثيرا الى ان اخذوا الجزيرة كلها بسائري اقاليمها واخذ السلاطين عندهم فهن انفاقهم في كل شئ هـ ابقوه على ملكه بما هيد من عندهم ويسر له في احكام الرعية شيئا وتسلطوا على الرعية في اهانتهم وتسخيرهم في شغالهم الشاقة طول النهار والذي عصاهم نفوه الى جهة بعيدة وسلطوا الرعية بعضها على البعض حتى اهانوا اهل الجزيرة كلها بسائر اقاليمها فبعضهم جعلوهم عسكر ومنهم حمال ومنهم مسخرين رجالا ونساء في الزرع والفلح وغرموهم كل واحد قدر معلوما ومنعوهم من الحج واتيان الحرمين الشريفين ومن اراد الحج منهم ما يقدر له الا بتسليم خمسين ريال فرانسه ومن لم يسلم ذلك ونفذ الى الحج خفية فعند رجوعه يحطون عليه مكال اضافا فوق ذلك ومنعوا اهل العلم من الاشتغال بالعلم الشريف وجعلوهم اخس من العبيد هذا اما فعلوا في خصوص جزيرة سندة ويقال لها جزيرة جاوة وجعلوا كرسي مملكتهم في بندر بتاوي فهو مقر الجندرال حقهم دائما وابدا واخذ وا من جزيرة بورنيو بندر فورتيناف وبنجرو سمبس واخذ وا من جزيرة بوقيس بندر منكاسر واخذ وا من جزيرة سماطرا بندر فلمبان واخذ وا سلطانهم ونفوه واستملكوا الرعيه واهانوهم واخذ وا من جزيرة سماطرا ايضا بندر فادن وبنكاهولو وفريامن ونائر والبنادر المذكورين لهم سلطان يقال له المهرجا وكرسي مملكته مكان يقال له فاقرربون فتحايلوا على الوصول الى السلطان المذكور بمراسلات وهدايا الى ان وصلوا اليه وحصلت بينهم صحبة ابتداء مكاوخديعة الى ان يتمكنوا منهم فاخذ والسلطانه المذكور ونفوه الى بندر بتاوي وقتلوا العلما ومنفوا اهل العلم من الاشتغال بالعلم واخذ وا اولاد الناس واموروهم بتعلم كتبهم ورغبوهم بالمناهرات وسخروا البا قين في شغالهم الشاقة رجالا ونساء واطفالا بغير اجرة وفعلوا في النساء الفواحش جهارا واهانوا المسلمين والمسلمات وليس مرادهم من المسلمين الا الخروج من دين الاسلام مرة واحدة هذا ما فعلوا في اقليم منكابو واراد وا ان يجهروا علينا الى اقليم اشيه فحمانا الله تعالى منهم بسبب اثار انعامات المرحوم مولانا السلطان سليم خان بواسطة المرحوم الوزير سنان باشا رحمهم الله تعالى واخذنا الغبره واردنا ان نجهز عليهم لطلب ثار السلطان الذي نفوه لكون ذلك السلطان من بني عمنا وبيجمعنا واياه جد واحد فيلزم اننا نستاذن من الدولة العليه العثمانيه لحيث اننا محسوبين من رعيتهم برقيا تلغرافا في ١٢٥٣ سنة رفعناه الى الاستانة العليه بحضرة القبطان بون المرحومي لعله يحضر الينا جواب بالاذن لاجل اسلافنا اذا رفعنا كتابا الى الدولة العليه يحضر اليهم جواب فلم يحضر الينا جواب ثم حررنا كتابا اخر في ١٢٥٤ سنة صحبة قبطان يانقين الغرنساوي فلم يحضر الينا جواب ثم بعثنا في ١٢٦١ سنة صحبة قبطان اسئلون الغرنساوي فلم يحضر الينا جواب ايضا وبعثنا كتاب في الثلاث النوبات هذه تليفه بقدر المهيد اليه قد قولنا في الكتب في طي الكتاب ثم اننا ارسلنا جماعة من اولادنا وكبرهم يقال له محمد خون بكتاب من عندنا واعلمناهم انهم يتوجهون الى الاستانة العليه لتقبيل الاعتاب السامية من طريق الحرمين الشريفين يحجون ويزورون النبي صلى الله عليه وسلم ويتوجهون الى اسلامبول وذلك ١٢٦٥ سنة قالي حال التاريخ ما جانا عنهم علم ولا خبر ولا اندري عنهم انهم وصلوا اوما وصلوا فحررنا ايضا هذا الكتاب وبعثناه في مركب الدخان الى مكة المشرفة لعلم يصل الى الاستانة العليه لاجل ان يحيط علمكم الشريف بما حل بالمسلمين من هولاء الطائفة النصاري الهولندا فالمرجو من مراحم سعادتكم ان تنعمو علينا بما مورية سلطانية تحمي بها الكابر عنا من المسلمين لاجل ان نصبر لمشتهم متوافقة في اقامة الجهاد في سبيل الله تعالى واخراج هولاء الكفار النصاري من بلاد المسلمين لاننا ان لم نخرجهم من بلدان المسلمين نخافو على اهل الجزيرة كلها من الارتداد والخروج عن دين الاسلام مرة واحدة والعياذ بالله تعالى ربنا لا يقدر ذلك فترسلون تلك المامورية والجواب حضرة الباشا والى مكة المشرفة ومنه الى المكرم الشيخ اسماعيل ابن عبد الله الخالدي هو الذي يرسله الينا بقطر ان شاء الله تعالى اليه الله هذه غاية ما نترجى من مراحم سعادة الدولة العليه العثمانية المجيدية واما اسأنا معه الادب في ذلك هذا واسأل المولى الكريم الرحيم متوسلين اليه بنبيه سيدنا محمد الرؤف الرحيم ان يديم لنا سلطاننا اجل الملوك قدرة وقدرا وافخر السلاطين عنصرا وعصرا حامي حمى الحرمين المحترمين مؤيد شريعة سيد الكونين بلا ميين مولانا السلطان ابن السلطان ابن السلطان مولانا السلطان عبد المجيد خان ابن المرحوم مولانا السلطان محمود خان ابن المرحوم مولانا السلطان عبد الحميد خان اللهم ايده وانصره وادم ايامه واشرح برياح النصر اعلامه امين يجاه النبي الامين صلى الله وسلم عليه وعلى آله وصحبه اجمعين امين محرر في ١٣ جمادى الاول ١٢٦٦ سنة

الى الامين محمد خون اولاده

بدعوة الشيخ مرحوم رؤف افندي

المنشور السلطاني المسطور

AÇE SULTANI ŞAH MAHSUR'UN, HALKININ HOLLANDALI ZULMÜNDEN KURTARILMASINA DAİR YARDIM TALEBİ

REQUEST FOR ASSISTANCE OF ACEH SULTAN SHAH MANSUR FOR HIS PEOPLE TO BE RESCUED FROM THE DUTCH CRUELTY

Açe Sultanı Şah Mahsur'un bölgelerindeki Hollandalı zulmünü anlatan ve kendilerinin bu zulümden kurtarılmasını talep eden mektubu

Letter of Aceh Sultan Shah Mansur about the Dutch cruelty in their region and his request for being rescued

1850

Allahım! Kalplerimizi gizli açık bütün hâllerde, ellerini sana açıp fakr ve zillet içinde kırık gönüllerle senden isteyen kullar gibi sıdk ile dua ve senâlara devam edenlerden eyle. Bu mübarek Saltanat-ı Seniyye-i Osmaniyye'nin bizlere yardım eylemesi için onlara güç, kuvvet ve temkin ihsân eyle. Böylece bizlere, Allah'ın yüce ismini daha da yükseklere eriştirme imkânı ihsân eyle, dinin temellerinin desteklenmesini, küffârın ve dinsizlerin sökülüp atılmasını nasîb eyle. Zira bu devlet, kendisine orduların ve kılıçların korku salmasından berîdir. Bu hasletlere sahib yüce sultan, ulu hakan, hilâfet ve saltanatın vârisi, bütün Arap, Acem ve Türklerin sultanı, dinin sancağını yüksekle-re diken, ümmet-i Muhammed'in düşmanlarını söküp atan, İslâm ve ehl-i imanın destekçisi, insanların arasında huzur ve sükûnetin güvencesidir.

(…)

Allah Teâlâ onun saltanatını ve mülkünü ebedi eylesin, bütün dünyayı da onun mülkü eylesin. Onun adalet sancağı kıyâmet gününe kadar dalgalansın. Âmin. Allahım! Emin olan Peygamber'in *sallallâhu aleyhi ve sellem* hürmetine kabul buyur.

Kerem ve afv dileyenlerin sığınağı yüce eşiği öperek hürmetlerimizi bildiririz. Zira bu eşiğe tâbi olanlar asla hüsrana uğramazlar, ihsânlardan mahrum

Oh my Allah! Make us one of those who praying with sincerity and loyalty to you. Give power and stability to the Ottoman Empire to help us. So grant us to exalt your name, to support basis of the religion, and to throw infidels. The Sublime Sultan is heir of Caliphate and Sultanate and Sultan of Arabs, Acems and Turks, supporter of Islam and Muslims and assurance of peace and tranquility of people.

(…)

May Allah make his sultanate and property everlasting. May has justice standarts wave until the Judgment Day. Accept that in sake of the Prophet.

We submit our respects to the merciful kissing his threshold. We, as dwellers of İşibil region, Sumatra Island, are the subjects of the Ottoman Empire from generation to generation. We are the nation of Sultan Selim Khan ibn-i Sultan Suleiman Khan ibn-i Ebü'l-Fütûh Sultan Selim Khan. These islands include big and large regions. All regions have governors depended to the Ottoman Empire. Each one of these governors is independent to act towards people of their own regions. Grand-vizier Sinan Pasha gives independence to these regions. Eastern part of that region consists of Islands of Sumatra, Burnibo, Sunda (Cava) and Bukays. Each region of these islands has

kalmazlar. Bizler, İşibil bölgesinin ve Sumatra Adası'nın sakinleri olarak hepimiz eskiden beri nesilden nesile Devlet-i aliyye'nin tebaası sayılmaktayız. Yani biz merhum Sultan Selim Han oğlu merhum Sultan Süleyman Han oğlu Sultan Selim Han'ın -*Allah'ın rahmeti ve rızası onların hepsinin üzerine olsun*- milleti sayılmaktayız. Bu husus Saltanat defterlerinde kayıtlıdır. Bu adalar büyük ve çok geniş bölgeleri ihtivâ etmektedir. Her bölgenin, Devlet-i aliyye'ye bağlı olmak kaydıyla bir valisi bulunmaktadır. Ancak burada bu valilere yerel tabir ile Sultan ve Melik denilmektedir. Bu valilerin herbiri kendi bölgelerindeki tasarruflarda ve bölgesiyle ilgili alınacak tedbirler konusunda kendi halkına karşı bağımsız hareket etmekte, başka bölgenin idarecileri onlara müdahalede bulunmamaktadır. Veziriazam Sinan Paşa'nın kararıyla her bölgeye müstakil hareket etme yetkisi verildiğinden ahvâl bu durum üzere sürüp gitmekteydi. Bu bölgenin doğu yarısı irili ufaklı birçok adalar grubundan oluşmaktadır. Bu adalar, bizim adamız olan Sumatra Adası, Burnibo Adası, Sunda Adası -ki buna Cava Adası da denilmektedir- ve Bukays Adası'dır. Bu adaların herbiri muhtelif bölgelerden oluşmakta ve her bölgede ise deniz kıyısında muhtelif limanlar bulunmaktadır. Derken aradan bir süre geçtikten sonra, Hıristiyan taifesinden kendilerine Hollandalı veya Flemenk denilen bir takım kimseler geldiler. Bu Flemenkler, sultanının rızası ve izniyle, her yıl belli miktarda mahsul vermek şartıyla Sunda Adası'na girip yerleştiler. Bu Flemenkler zamanla hile ve tuzaklarla adanın bütün bölgelerine hakim oldular ve sultanı da elde ettiler. Her husta kendilerine tam bağlılık gösterenleri mülkünde ibkâ ettiler. Ancak onların halk üzerinde herhangi bir hükümleri bulunmuyordu. Sadece ihanet konusunda ve işgallerine boyun eğdirme konularında o sultanları halka musallat ediyorlardı. Kendilerine isyan edenleri uzak bölgelere sürgün ediyorlar, halkı birbirine düşürme siyaseti güdüyorlardı. Bu yolla ada halkının tamavarious ports. But some time later, Christians named themselves as “Dutch” or “Flemish” came. Those Flemishes settled in Sunda Island in condition to give product by permission of the Sultan. In the course of time, they dominated these regions and sultans with wiles and traps. They provoked those sultans against people. They obtained soldiers, porters among those people, and composed men and women obeying to their commands. They debited those people after that prevented them from pilgrimage. People who want to go for pilgrimage were compelled to pay 50 French riyals. Also they prohibited scholars from science, and employed them in ordinary works.

That is the situation about Sunda Island (Cava). They made Tavi their center founding a port there. Flemishs took various ports from other islands. They made sultans of these islands their slaves. Also Flemishs took Sumatra Island. They prohibited scholars from science. They ordered native children to read their own books for that paid them salaries. They compelled men and women to work in hard works without wages. They humiliated Muslim men and women, and wanted them to change their religion. Flemishs made like that in Mankabo region. But Allah protected us from their cruelties by Sinan Pasha. We want to take revenge from Flemishs because they exiled our sultan. We need to take permission from the Ottoman Empire for we are its subjects. For this reason, we sent several times letters to the Ottoman Empire by American Captain Ton in 1253, and by French captain Bankin in 1257, and by French Captain Istilon in 1261. But no answer reached to us. This time we decided to send letter with a committee headed by Mohammad Gavs. They set out in 1265 for Istanbul, but we do not know anything about their situation. Likewise, we send that letter by a ship to Mecca and we hope it will reach

mını ihanet tarafına geçirmeyi başardılar. Bu halk arasından kendilerine askerler, hamallar edindiler; ziraat işlerinde ve kalelerde kendi emirlerine itiraz etmeden uyan erkekler ve kadınlardan bir topluluk oluşturdular. Bunları belli miktarlarda borçlandırdılar, sonra da onların Haremeyn-i Şerifeyn'e gitmelerine hac yapmalarına engel oldular. Hacca gitmek isteyen kişi, elli Fransa Riyali ödemek zorunda bırakıldı. Bu meblağı ödemeden gizlice gidenlerden, dönüşünde kat kat fazlasını talep ettiler. Ayrıca ilim ehlini ilimle uğraşmaktan men‘ ettiler, onları en adi işlerde kullandılar.

İşte Sunda Adası'nda olup bitenlerin durumu bundan ibarettir. Bu adaya aynı zamanda Cava Adası da denilmektedir. Taviy denilen yere bir liman kurarak burayı idarelerinin merkezi yaptılar. Flemenkler diğer adalardan da muhtelif limanlar aldılar. Bu adaların sultanlarını sürgün ederek halkını kendilerine köle yaptılar. Yine Flemenkler, Sumatra Adası'nı da elde ettiler. Önce bu adada mevcud birkaç limanı buranın sultanından aldılar. Adanın sultanına, önce hediyeler ve mektuplar göndererek iyi bir ilişki kurdular. Bu hilelerle önceleri aralarında dostluk teşekkül etti. Bu sayede o adaya yerleşme imkânı buldular. Bu sultandan limanlar satın aldılar. Âlimleri katledip ilimle uğraşmalarına engel oldular. Halkın çocuklarını alıp kendi kitaplarını okumalarını emrettiler ve onlara aylık bağlayarak bunu teşvik ettiler. Geri kalan kadın ve erkekleri ise kendilerinin verdikleri ağır işlerde herhangi bir ücret almadan çalışmaya zorladılar. Kadınlara açıkça fuhşiyat işlediler, Müslüman erkekleri ve kadınları olabildiğince aşağıladılar. Onların Müslümanlardan istedikleri İslâm dinini terk etmelerinden başka bir şey değildi. Flemenklerin Mankabo bölgesinde yaptıkları işte bunlardır. Bunun benzerlerini diğer bölgelerde de yapmak istediler. Fakat Allah Teâlâ bizleri, merhum Sultan Selim Han'ın veziri merhum Sinan Paşa'nın ihsanlarının üzerimizdeki eseri sebebiyle on-

to Istanbul. We wish that you will help us so that a concensus will be reached for holy war against Dutch. Also Sheikh Ismail b. Abdullah al-Khalidi's aid will be with us. We hope from the Ottoman Empire to pay attention that matter. If any unrespect occurred from our behaviors we hope Sultan Abdulmajid forgive us. My Allah! You support him and keep on his sultanate. Wave his standard with wind of the Prophet. Amin.

March 17, 1850

Sultan Mansur Shah

lardan korudu. Allah Teâlâ onlara rahmetini ihsan eylesin. Bizler bunlardan ibret aldık. Flemenklerin sürgün ettiği sultanın intikamını almak için onlara karşı hazırlık yapmak istiyoruz. Zira o sürgün edilen sultan bizim amcamızın çocuklarındandı ve ikimizin dedesi de birdir. Bizim Devlet-i aliyye tebaasından olmamız hasebiyle bu konuda sizden izin almamız gerekmektedir. Bu maksatla 1837 yılında Devlet-i aliyye'ye Amerikalı Kaptan Ton vasıtasıyla bir mektup gönderdik. İzinle ilgili cevabın gelmesini umuyorduk. Çünkü bizim seleflerimiz Devlet-i aliyye'ye bir mektup gönderdiklerinde bunun cevabını alırlardı, ama bize cevap gelmedi. Sonra bir mektup daha yazdık ve bunu da 1841 yılında Fransalı Kaptan Bankin vasıtasıyla gönderdik, buna da cevap gelmedi. Ardından 1845 yılında Fransalı Kaptan İstilon vasıtasıyla bir mektup daha gönderdik, buna da cevap alamadık. Gönderilen bu üç mektupla birlikte hediyeler de gönderilmişti. Bunların ardından mektubu buradan bir hey'etle göndermeye karar verdik. Bunların başında Muhammed Gavs isimli biri bulunmaktadır. Bunların, Devlet-i Aliyye'nin yüce eşiğine kabul edilmelerini ümit ediyoruz. Hey'et Harameyn-i Şerifeyn tarîkıyla haccedip Nebî *sallallâhu aleyhi ve sellem*'i ziyaret ettikten sonra İstanbul'a doğru yola çıkacaktır. Bunlar da 1848 yılında gerçekleşti. Bunların şu andan sonra durumları hakkında bir bilgimiz yoktur, İstanbul'a ulaşıp ulaşmadıklarını bilmiyoruz. Aynı şekilde bu mektubu yazarak gemiyle Mekke-i Mükerreme'ye gönderiyoruz ve Âsitane-i Aliyye'ye ulaşmasını, bu vesileyle buralardaki Müslümanların bu zâlim Hıristiyan Hollandalılara karşı ne durumda olduklarının bilgisinin zât-ı âlînizce bilinmesini ümit ediyoruz. Sizlerin yüce merhametinden dileğimiz, bizlere yardım ve ihsânlarınızı esirgememenizdir. Bu sayede Müslümanların ileri gelenlerini bir araya toplar, küffâr Hollandalıları Müslümanların ülkesinden çıkarıp atmak için cihad etmek üzere fikir birliği sağlanmış olur. Çünkü, eğer biz onları Müslümanların ülkesinden çıkarmaz isek, bütün ada halkının -*Allah muhafaza*- topyekün irtidâd ederek İslâm dininden çıkmasından korkuyoruz. Rabbimiz böyle bir akıbetten bizleri korusun. Bu görevle yola çıkılmıştır. Bu hususta cevap paşa hazretlerine aittir. Mektup ayrıca Mekke-i Müşerrefe'ye, Şeyh İsmail b. Abdullah el-Hâlidî'ye gönderilmiştir ki, inşâallah onun manevî destekleri bizimle olacaktır. Allah için bu önemli konuya gereken ilgiyi Devlet-i aliyye'nin engin merhametinden umuyoruz. Eğer bu davranışımızla saygısızlık sâdır olduysa, bizleri bağışlamasını, ümmetine karşı Rauf ve Rahîm olarak nitelenen Peygamberimiz'i vesile ederek; kudret ve kıymet yönünden sultanların en değerlisi, en fazla övgüye değer olanı, Harameyn-i Şerifeyn'in hâmîsi, iki cihanın Efendisi'nin şeriatının destekçisi efendimiz Sultan Abdülhamid Han oğlu Sultan Mahmud Han oğlu Sultan Abdülmecid Han'dır. Allahım! Ona desteğini gönder ve ona yardım et, saltanatını devam ettir. Onun sancağını, senin emin olan Peygamberin hürmetine zafer rüzgarlarıyla dalgalandır. Allah'ın salât ve selâmı O'nun, şerefli ailesinin ve ashâbının üzerine olsun. Âmin.

3 Cemaziyelevvel 1266 /17 Mart 1850

Sultan Mansur Şah

İ. HR, 73/254

Sultan Abdülmecid'in 1841 tarihli bir fermanındaki tezhibli tuğrası

Açe Sultanı Şah Mansur'un mührü

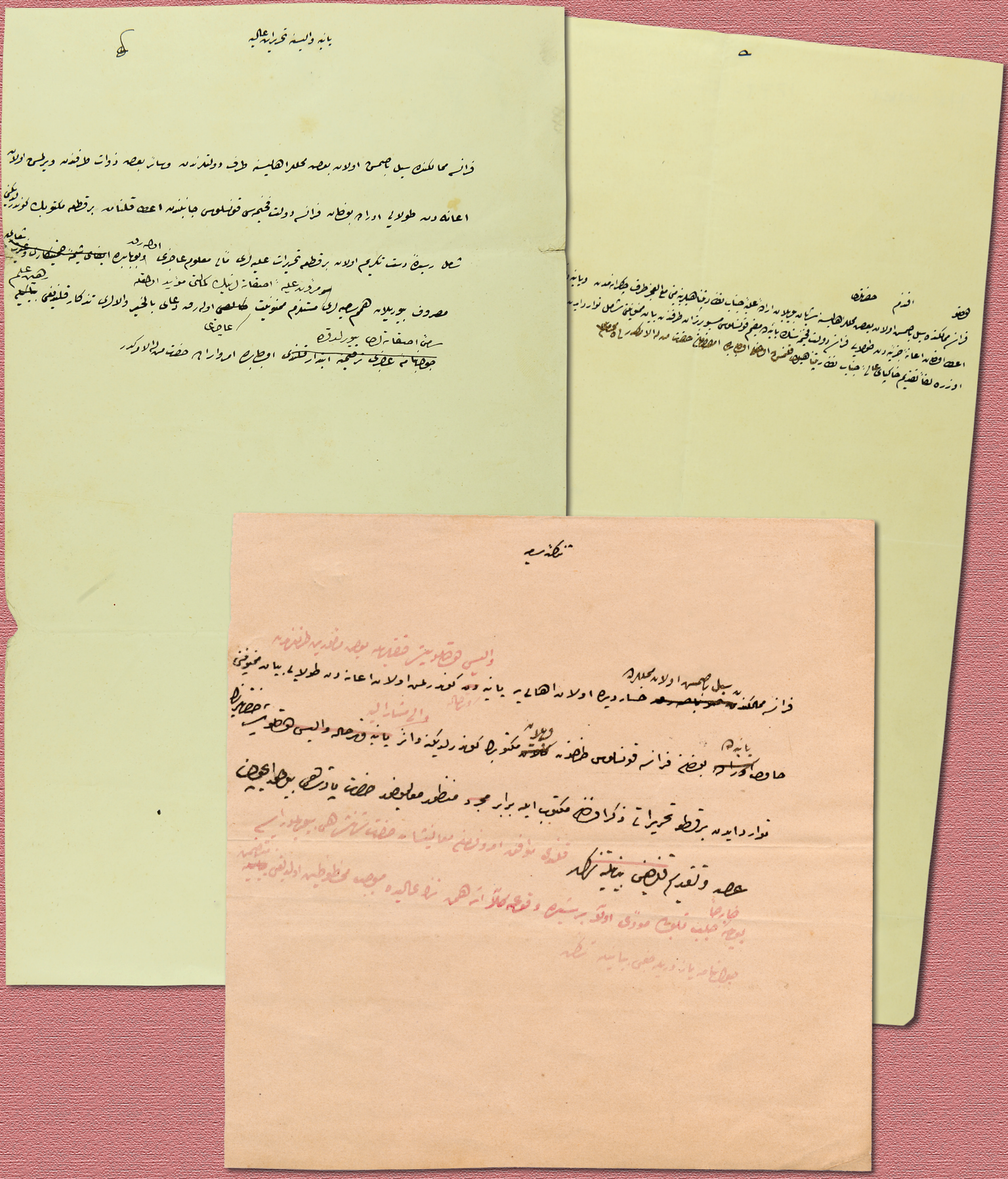

FRANSA SELZEDELERİNE YARDIM

ASSISTANCE TO THE FLOOD VICTIMS IN FRANCE

Fransa'da selden zarar gören ahaliye Yanya valisi ve defterdarı ile sâir memurların para yardımı

Monetary assistance of Yanya governor, treasurer and other officers for the flood victims in France

1856

Yanya valisine;

Fransa'da sel basmış olan bazı yerlerin ahalisine tarafınızdan ve sâir bazı kişilerden verilmiş olan iâneden dolayı orada bulunan Fransa konsolosu tarafından verilen mektubu bu tarafa gönderdiğinize dair olan yazınızı okudum. O konuda gösterdiğiniz himmetten dolayı memnun olduk. Size hayır dualarda bulunduğumuzu bilmenizi isteriz. O konuda emir ve fermân efendimizindir.

*

Devletli efendim hazretleri

Fransa'da sel basmış olan bazı yerlerin ahalisine Padişahın irâdesi üzerine tarafımdan ve Yanya defterdarı ve sâir bazı memurlar tarafından yapılan para yardımından dolayı Yanya'da ikamet eden Fransa Konsolosu Mösyö Bertram'ın memnuniyetini bildiren mektubu ekte gönderilmiştir. O konuda emir ve fermân efendimindir.

5 Muharrem 1273 /5 Eylül 1856

Yanya ve Tırhala Eyaletleri Valisi

Mehmed

***

Sadaret Tezkiresi

Fransa'da selden zarar gören ahaliye Yanya ve Tırhala Valisi ve bazı memurlar tarafından gönderilmiş olan yardımdan dolayı Yanya Fransa Konsolosunun memnuniyetini bildiren mektubu ve Yanya Valisinin yazısı takdim olundu. Eğer muvâfık buyurursanız Yanya valisine, yaptığı yardımın Padişahın beğenisini kazandığına dair cevapname yazdırılacaktır.

To the Governor of Janina,

I read your writing about that you sent the letter of French Council including the assistance of Janina Governor and others to the people damaged by flood in France. We are pleased with your assistance. We pray for you. The order is our master's.

*

His Majesty,

The letter of French Consul Monsieur Bertram reporting his gratitude because of money aid made by me and Janina Treasurer and other officers for the people damaged by flood in France. The order is our master's.

Muharram 5, 1273 (September 5, 1850)

Governor of Janina and Trikala

Mehmed

***

Report of Grand Vizier

The letter of French Consul Monsieur Bertram reporting his gratitude because of money aid made by the Governor of Janina and Trikala and some officers for the people damaged by flood in France and writing of Janina Governor were submitted. If you accept, a respond will be written to Janina Governor reporting appreciation of the Sultan.

HR. MKT, 161/90-2
A. AMD, 77/79

ÇERKES MUHACİRLERİNE YERLİ HALKIN YARDIMI

ASSISTANCE BY THE NATIVE PEOPLE TO THE CIRCASSIAN REFUGEES

Sivas-Uzunyayla'da iskan edilen Çerkes muhacirlerinden on beş hanenin masraflarının Tenos kazası ahalisi tarafından karşılandığına dâir

Covering the expenses of fifteen households of Circassian immigrants settled in Uludere in Sivas, by people of Tenos district

1860

Rabbimiz hazretleri, veli-nimetimiz ve de âlemin veli-nimeti olan Padişahımız efendimiz hazretlerini güneşin ve ayın doğması gibi, felekler kadar yüksek hükümdarlığının ve tûbâ misâli, hilâfetinin gölgesini bütün âlemlerin başında sonsuza kadar gölgelendirsin, âmin. Saltanat-ı Seniyyelerinin merhamet kanatları altına iltica etmiş olan Çerkes muhacirlerinin emniyet ve istirahatleri için gerekli şartlar sağlanmış olup kendi arzuları doğrultusunda Uzunyayla adlı mahalde yerleşmeye karar kılmışlardı. Hâne inşaatlarının bir an önce nihayete erdirilebilmesi maksadıyla da inşaat masrafları vilâyetin muhtelif kazalarına taksim edilmişti. Bu masraflar bilâhare Hazine tarafından karşılanacaktı. Bu doğrultuda, Sivas Vilâyeti Tenos Kazası hissesine de on beş hâne muhacir düşmüştü. Âzâsı bulunduğumuz Tenos Kazası Meclisi olarak bizler bu muhacirlerin Padişahımız efendimiz sayesinde talep olunduğu üzere yerleşimlerini tamamladık.

Arz ve beyandan müstağnî olduğu üzere bu muhacirler sonsuza kadar devam edecek olan Devlet-i aliyyemizin misafirleri demek olup, evlerini ve diyarlarını terk etmiş olmalarından dolayı bunların hoşnutluk ve istirahatlerinin sağlanmasına çalışıp çabalamak üzerimize farz olduğundan kudretli Padişahımız sayesinde, iftihar edilecek güzel bir hizmet olmak üzere bu hânelerin inşaat masrafları için bizlere ödenecek meblağı almayıp hepimiz son derece istekli ve arzulu olarak hazineye bağışlıyoruz. Bu bağışımızın kabulü hususunda yüksek müsaadelerinizi ve kerem sahibi

May our Allah shadow His Majesty under sun and moon. Circassian refugees were settled with their own wish in Uzunyayla. Their expenses of house construction were allocated to various cities of the province. The Treasury met those expenses. In that way 15 refugee houses remained to Tenos city of Sivas Province. As members of the Assembly of Tenos city, we settled those refugees to requested places.

As it is known those refugees are guests of our state. And we donate the expenses of construction of mentioned houses to the Treasury voluntarily. We demand your exalted permissions for our donation. The order is our Sultan's.

Director of Tenus Town
Seyyid Yusuf

Members of Town Assembly and Seals of Mukhtars and İmams of connected villages.

*

To the Sublime Prime Ministry,

It is the petition of your humble servant that,

May our Creator ornament the throne of His Majesty, our Sultan.

Even if the Sultan ordered for payment of construction expenses of houses for Circassian refugees in Uzunyayla, from the Imperial Treasury,

yüce himmetlerinizi niyaz ediyoruz. Her hâlde emr u fermân efendimiz hazretlerinindir.

Tenos Nahiyesi Müdürü
Seyyid Yusuf

Nahiye Meclisi üyeleri ile bağlı köylerin muhtar ve imamlarının mühürleri

*

Yüce Vekâlet makamına

Aciz kullarının arzıdır ki,

Ortağı ve şerîki olmayan cenâb-ı Hâlık, bütün cihanı gölgelendiren ve adaleti ile nâm salan veli-nimetimiz Padişahımız efendimiz hazretlerinin yüce tahtını, güneş ve ayın doğması gibi süslesin

Saltanat-ı Seniyye'nin kanatlarının altına girerek iskân için Sivas Eyaleti'ne sevk olunan Çerkes muhacirlerinin Padişahın irâdesi gereğince ve kudreti sayesinde seçmiş oldukları Uzunyayla nâm mahalle hâneler imar ve inşa olunmuş ve bu hânelerin bedellerinin Hazine-i Celîle tarafından verilmesi yönünde Padişahın yüce talimâtı bulunmuş ise de mezkûr Uzunyayla isimli mahal ahalisi inşa olunmuş olan hânelerden Kangal ve Aşudu kazaları hisseleri bulunan beş aded hânelerin bedelini, sırf kendi arzularıyla Hazine-i Celîle'ye terk ve bağış ile kabulü niyazında bulunmaktadırlar. Konu ile ilgili bu kere söz konusu kazalardan gelen mazbata ekte vekâletinize takdim kılınmıştır. Bu kazaların yönetici, ileri gelen ve sâir ahalinin hizmet ve gayretleri takdire şâyândır. İşbu iâne-i acizânelerinin yüksek müsaadelerinizle kabûl buyurulması bâbında ve her hâlde emr u fermân efendimiz hazretlerinindir.

25 Rebîülâhir 1277 / 10 Kasım 1860

Sivas Eyaleti Mutasarrıfı
Es-Seyyid Ahmed Hamdi

we beg the acceptation of our donation to the Treasury about expenses of five houses to be paid by Kangal and Aşudu towns. The minutes coming from mentioned towns about the situation was presented as an attachment to the Prime Ministry. Service of director, notables and other people are noteworthy. The order is our Sultan's about accepting our assistance. On Rabī' al-Thānī 25, year [12]77 [November 10, 1860]

Mutasarrıf of Sivas Province
Es-seyyid Ahmed Hamdi

A. MKT. UM, 435/43

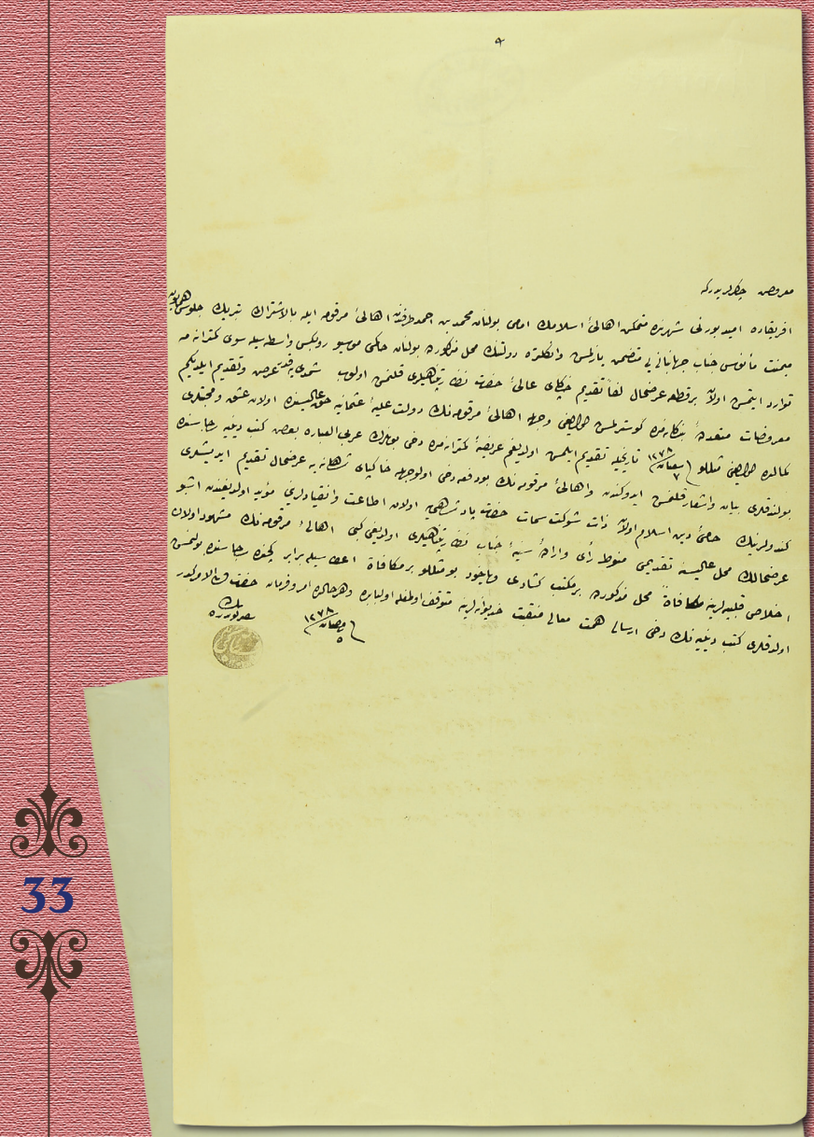

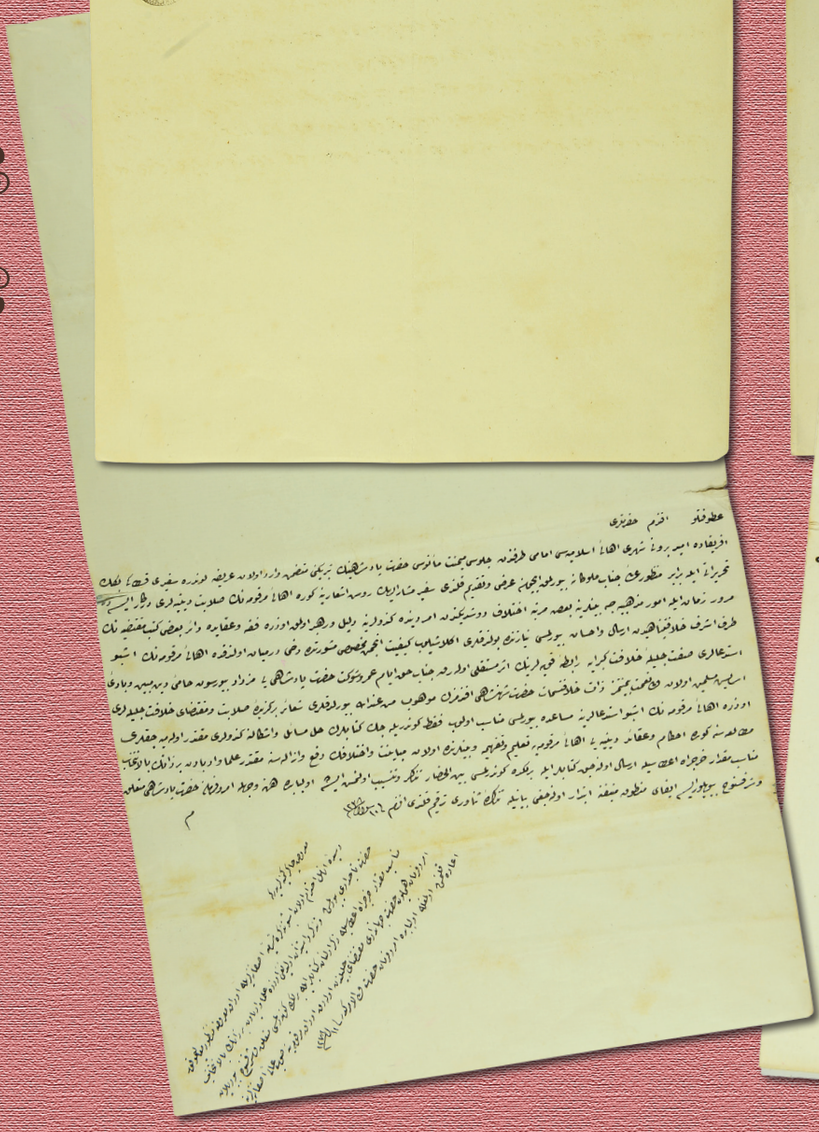

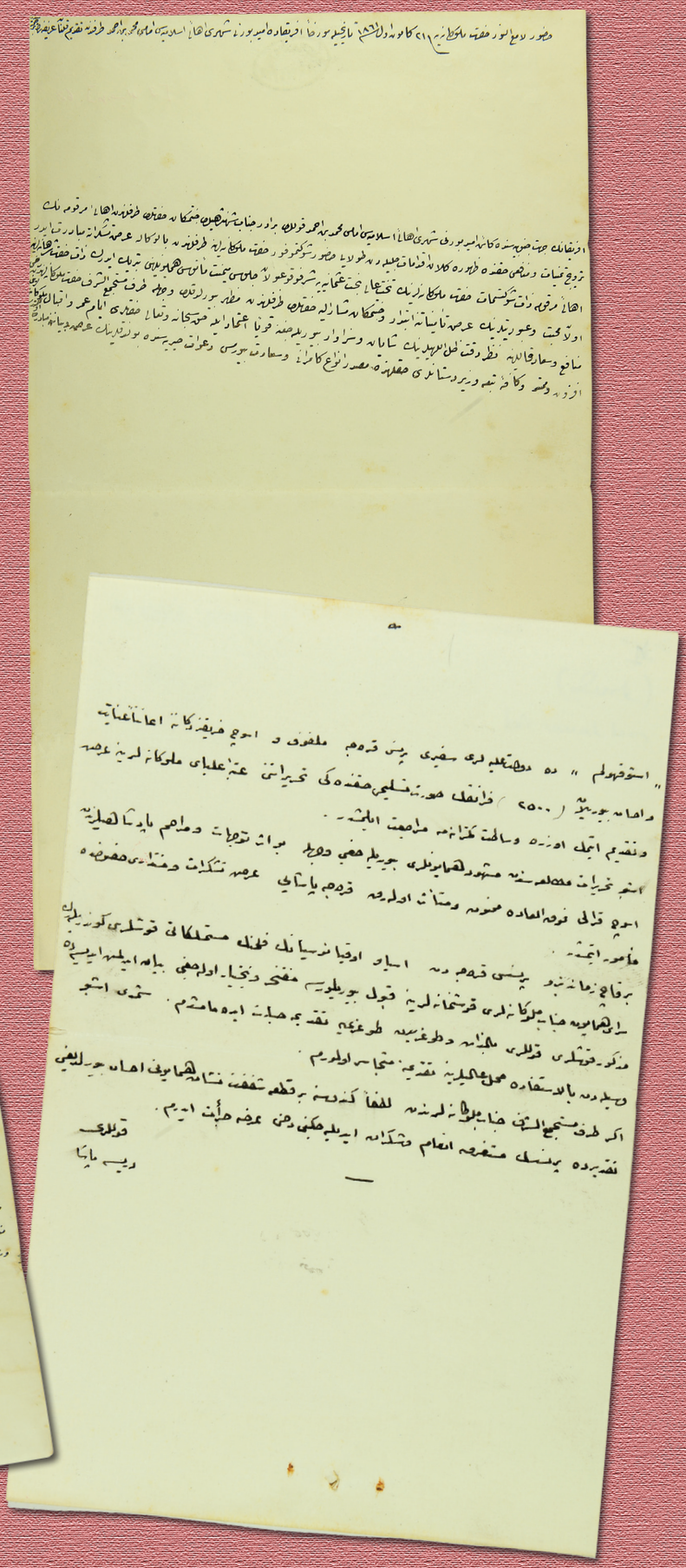

ÜMİTBURNU MÜSLÜMANLARININ OSMANLI DEVLETİ'NDEN DİNÎ BİLGİLERİNİN ARTIRILMASI RİCASI

REQUEST OF THE MUSLIMS IN CAPE TOWN FROM THE OTTOMAN EMPIRE FOR INCREASING THEIR KNOWLEDGE ON RELIGION

Afrika'daki Ümitburnu şehri ahalisinin irşadı için bazı fıkıh ve akaid kitaplarıyla birlikte ulemadan birisinin münasip bir harcırahla gönderilmesi

Sending fiqh and akaid books and a scholar with an appropriate allowance for guiding people of Cape Town city in Africa

1862

Aciz kullarının arzıdır ki:

Afrika'da Ümitburnu şehrinde ikamet eden İslâm ahalisinin imamı Mehmed bin Ahmed tarafından ahali-i merkûme ile beraber cülûs-ı hümâyûn tebriki için yazılmış ve İngiltere Devleti'nin Ümitburnu'nda bulunan hakimi Mösyö Roubaix vasıtasıyla tarafımıza gelmiş olan bir adet arzuhâl ekte yüksek nezaretinize takdim kılınmıştır. Şimdiye kadar arz ve takdim eylediğim çeşitli marûzâtlarımda gösterilmiş olduğu üzere söz konusu ahalinin Devlet-i aliyye-i Osmaniyye hakkında olan aşk ve muhabbetleri kemâlde olduğu gibi 7 Şubat 1862 tarihiyle takdim eylemiş olduğum arîzamda dahi bunların Arapça yazılmış bazı dinî kitaplar ricasında bulunduklarını beyan etmiştim. Bu ahalinin bu defa dahi o şekilde Padişaha arzuhâl takdim edişleri kendilerinin, İslâm dininin hâmîsi olan haşmetli Padişaha olan itaat ve bağlılıklarını arttırmış olduğundan işbu arzuhâlin Padişahın yüce makamına takdimi nezaretinizin emir ve görüşlerine bağlı olduğu gibi merkûm ahalinin kalplerindeki ihlâs ve samimiyete bir mükâfât olarak Ümitburnu'nda bir mekteb açılması veya bu tarzda bir ödül verilmesiyle beraber geçende ricasında bulunmuş oldukları dinî kitapların

The petition of your humble servant,

The petition written by İmam of Muslims Mehmed bin Ahmed and sent by England Governor of Cape Town Monsieur Rubiks in Cape Town in Africa to congratulate the ascending of the Sultan to the throne was submitted to your Excellency. As I mentioned before those people are loyal to the Ottoman Empire and again as I reported on February 7, 1862 they want Arabic religious books. As a gift for their sincerity, opening a school in Cape Town and sending of religious books to them are dependent to your Excellency's wish.

Ramadan 5, 1278 / March 6, 1862

Your servant,
Ambassador in London
Kostaki

*

The translation of the petition, dated December 21, 1861, submitted to the Sultan by İmam of Muslims Muhammad bin Ahmed in Cape Town in Africa.

İmam of Muslims Muhammad bin Ahmed in Cape Town in Africa presents his gratitude to you

dahi gönderilmesi yüksek himmetlerinize bağlı olmakla ol bâbda ve her hâlde emr u fermân efendimizindir.

5 Ramazan 1278/ 6 Mart 1862

Bende
Londra Sefiri
Kostaki

*

Padişahın nur gibi parlayan huzuruna 21 Aralık 1861 tarihinde Afrika'da Ümitburnu Şehri ahali-i İslâmiyesi İmamı Muhammed bin Ahmed tarafından takdim kılınan arîzanın tercümesidir.

Afrika'nın güneyinde bulunan Ümitburnu Şehri ahali-i İslâmiyesi imamı Mehmed bin Ahmed kulları, mekânı cennet olan biraderiniz hazretleri taraflarından bahsi geçen ahalinin istek ve menfaatlerinin karşılanması hakkında zuhura gelen yüksek gayretlerinden dolayı haşmet ve izzeti geniş olan huzurunuza vekilleriyle teşekkürlerini sunar. Ümitburnu İslâm ahalisi bahtı yüksek Osmanlı tahtına cülûs-ı hümâyûnunuzu tebrik ederek yüce zâtınıza olan muhabbet ve kullukla rını arz ederler.

Mekânı cennet olan Sultan (Abdülmecid Han) hazretleri taraflarından mazhar buyuruldukları gibi sizin şerefli tarafınızdan dahi ahali-i merkûmenin menfaat ve saadetlerini şefkatle gözeteceğinize kuvvetle inanmaktayız. Her türlü kusur ve eksiklikten uzak olan Cenâb-ı Allah ömür ve ikbâl günlerinizi uzun ve bütün tebaanız hakkında bahtiyarlık ve saadetlere vesile kılması için hayır dualarda bulunduğumuzu beyan ediyoruz.

**

Pek merhametli efendim hazretleri

Afrika'da Ümitburnu Şehri İslâm ahalisi imamı tarafından Padişahın cülûs tebrikini içeren arîza

because of efforts of your brother to help them. Muslim people of Cape Town congratulate your ascending to the throne and submit their respects to you.

We believe that you will show mercy to us as the Sultan (Abdülmecid) had done. We explain that we pray your long life and happiness.

His Merciful Excellency,

Petition of İmam of Muslims in Cape Town in Africa including ascending of the Sultan to the throne and the writing of Kostaki Bey Ambassador in London were presented to your Excellency. It was understood from the report of Ambassador in London that those people want religious law books to solve their discussions about their sectarian problems occurred between them.

Request of those people after the discussion in *Encümen-i Mahsus-ı Meşveret* was affirmed but for they did not have enough knowledge about religion, it was decided to send a religion scholar to teach them religion and to solve their sectarian problems. But whatever the Sultan wishes it will be done.

On Shawwal 11, year 1278

The petition of your humble servant that,

The Sultan saw the minutes of your sublime grand-vizierate and mentioned paper and it was accepted by the Sultan to send a religious scholar and the mentioned books. After that, the papers were returned to your grand-vizierate.

April 11, 1862

Londra Sefiri Kostaki Bey'in yazısı ile beraber yüksek görüşlerinize arz ve takdim kılındı. Londra sefirinin bildirdiğine göre ahali-i merkûmenin dinî sağlamlığı malum ise de zaman geçtikçe mezheblere dair meselelerde aralarına bazı mertebe ihtilâf düştüğünde dinî işlerinde kendilerine delil ve rehber olmak üzere fıkıh ve akaide dair bazı gerekli kitapların halife olan Padişah tarafından ihsân ve irsâl buyurulması niyâzında bulundukları anlaşılmıştır.

Durum Encümen-i Mahsus-ı Meşveret'de dahi görüşüldükte ahali-i merkûmenin bu talepleri Padişahın hilâfet-i kübrâ sıfatına kuvvetli bağlılıklarının bağımsız bir eseri olarak -*Cenâb-ı Hakk Padişahın ömür ve haşmetini uzun eylesin*- din-i mübînin koruyucusu ve Müslümanların asayişinin sebebi olan Padişah ve halife efendimizin Allah tarafından verilmiş olan üstün özellikleri ve yüce hilâfetlerinin iktizâsı üzere merkûm ahalinin bu taleplerine müsaade buyurulması uygun olup, fakat gönderilecek kitaplarla meseleleri halletmeye kendileri muktedir olamayacakları düşünülerek dini hükümleri ve akideleri ahaliye anlatıp öğretmeye ve aralarında olan görüş ayrılığı ve ihtilâfın ortadan kaldırılmasına muktedir âlim ve edîblerden bir zât seçilip, münasip miktarda harcırah verilerek kitaplarla beraber gönderilmesi mecliste bulananlar arasında kararlaştırılmış ise de ol bâbda her ne şekilde Padişahın emir ve fermânı sudûr eder ise yerine getirileceği beyanıyla bu tezkire yazıldı efendim.

11 Şevval 1278

Aciz kullarının arzıdır ki,

Hürmetli elinize ulaşmış olan işbu Sadâret'in yüce tezkiresiyle arz olunan evrak Padişah tarafından görülmüş ve beyan olunduğu ve izin istenildiği üzere ulema ve edîblerden bir zâtın seçilip, münasip miktar harcırah verilerek zikrolunan kitaplar ile birlikte gönderilmesi şeref-sudûr buyurulan emir ve fermân-ı hümâyûnun yüce iktizâsından olarak merkûm evrak yine taraf-ı vekâletinize iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân efendimizindir.

11 Şevval 1278 /11 Nisan 1862

İ. HR, 333/21415

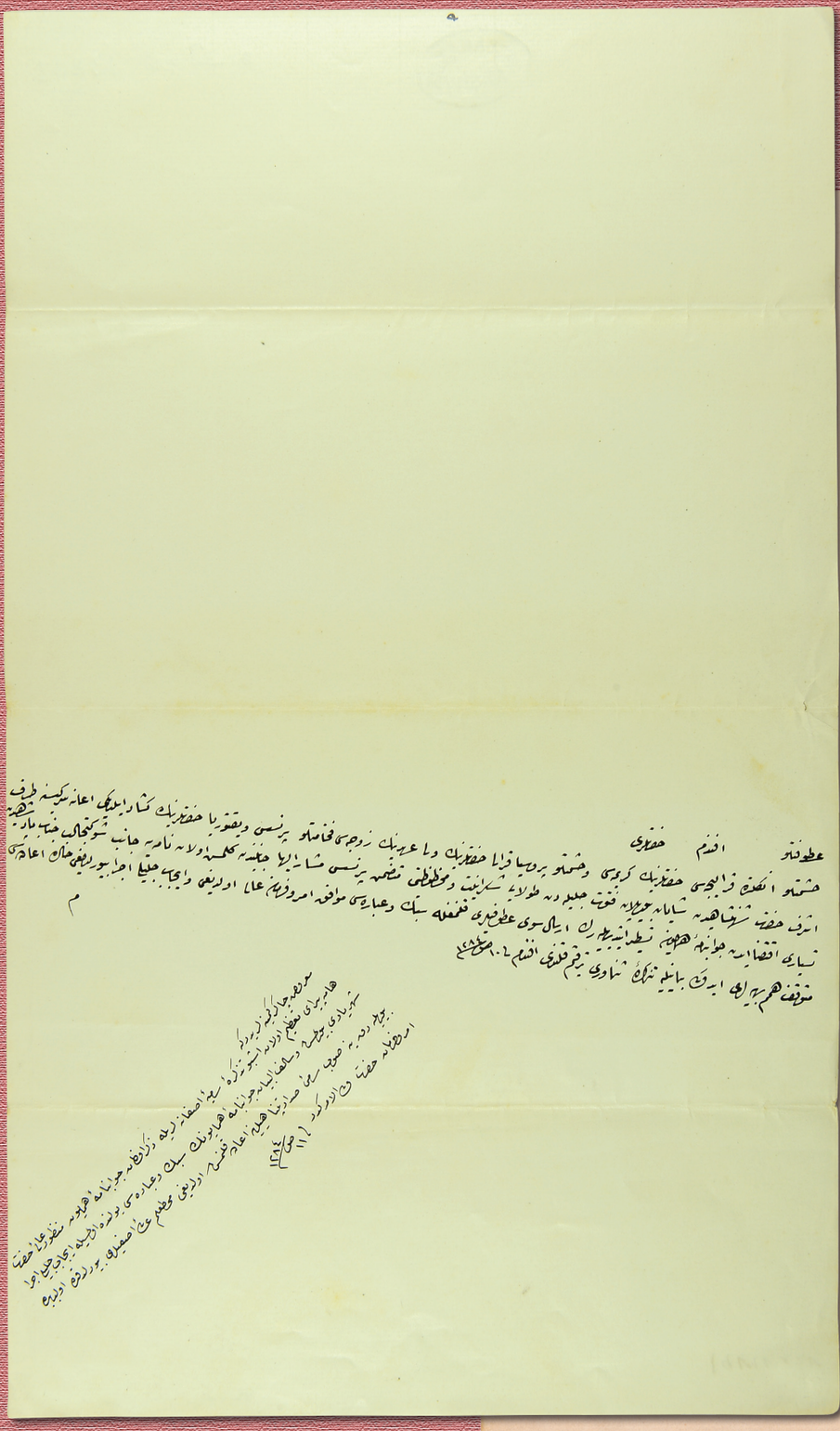

J'ai reçu la gracieuse lettre
que V. A. Royale a bien voulu
m'écrire.

Je m'estimais très heureux
de pouvoir contribuer dans
une faible mesure à l'œuvre
de charité que le cœur généreux
de V. A. R lui a inspirée et
de rendre ainsi hommage à ses
nobles sentiments, la bienveil-
lante lettre de V. A. R en venant
m'apprendre tout le plaisir
que lui avait causé mon offrande
ne pouvait qu'ajouter aux sen-
timents de haute estime et d'ad-
miration que je professe pour
l'auguste personne de V. A. R

YARALI PRUSYA ASKERLERİNE OSMANLI PADİŞAHI TARAFINDAN GÖSTERİLEN İLGİ VE YARDIM

ATTENTION AND ASSISTANCE OF THE OTTOMAN SULTAN TO THE WOUNDED PRUSSIAN SOLDIERS

Yaralı Prusya askerleri menfaatine Prusya veliahtının eşi Prenses Victoria tarafından tertip edilen hayır çarşısına padişah tarafından gösterilen ilgiye teşekkür

Thanks to the Sultan's interest to the charity market for wounded Prussian soldiers organized by Princess Victoria the wife of Prussian heir

1867

Padişah efendimizin yüce taraflarına
16 Nisan 1867 tarihiyle
Prusya ve İngiltere Prensesi kıymetli Victoria hazretleri tarafından gelen nâmenin tercümesidir.

Son muharebede yaralanan Prusyalıların durumlarını iyileştirmek için nezaretim altında olarak tertip olunup ülke sınırlarının dışına ulaşması idealim olan hayır çarşısı (Kermes) hakkında gösterdiğiniz yüce şefkat ve merhametinizden hâsıl olan memnuniyetimden dolayı haşmetli zâtınıza nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Sefirinizin vermeye memur olduğu değerli ve nefis güldeste, itibarına uygun bir şekilde arz olunmuş olduğundan hâlisâne teşekkürlerimin kabulünü yüce zâtınızdan son derece minnetdârlık ile rica ederim.

***

Pek merhametli efendim hazretleri,

Haşmetli İngiltere kraliçesi hazretlerinin kızı ve haşmetli Prusya kralı hazretlerinin veliahdının zevcesi kıymetli Prenses Victoria hazretlerinin açtığı hayır çarşısına tarafınızdan gösterilen cömertlikten dolayı beğeni ve şükraniyetlerini ifade eden Prenses tarafından gelmiş olan nâmeye haşmetli Padişahlığınız tarafından gönderilmesi icab eden cevapnâme yazılarak merhametli huzurunuza gönderilmekle üslup ve ibaresi yüce emrinize uygun olduğu ve gereği icra buyurulduğu hâlde iadesi yüksek irâdenize bağlı olduğu beyanıyla bu tezkire yazıldı efendim.

10 Safer 1284

Aciz kullarının arzıdır ki,

İşbu Sadâret tezkiresiyle zikrolunan cevabnâme-i hümâyûn, Padişah tarafından görülmüş ve beyan olunan cevabnâme-i hümâyûnun üslub ve ibaresi uygun bulunmakla gereği icra buyurularak yine makamınıza (Sadâret) iade kılınmıştır. Ol bâbda emr u fermân efendimizindir.

11 Safer 1284 /14 Haziran 1867

This is the translation of the letter dated April 16, 1867 coming from

Prussia and England Princess Victoria to His Majesty, the Sultan.

I do not know how to thank you because of your mercy about organizing an assistance bazaar to recover the situation of Prussians injured at last war. I request that you accept my gratitude for the bouquet that your ambassador presented to me.

***

My merciful Excellency,

The response of your Sultan to the letter of Princess Victoria, the daughter of England Queen and wife of Prussia Prince, about generosity for their assistance exhibition was written and if you confirm it will be remanded.

On Safar 10, year 1284

The petition of your humble servant that,

Sultan saw these records of the Grand-Vizierate and imperial letter of Sultan and the imperial response was confirmed and remanded to the Grand-Vizierate. Therefore, the order belongs to his majesty.

June 14, 1867

İ. HR, 226/13221

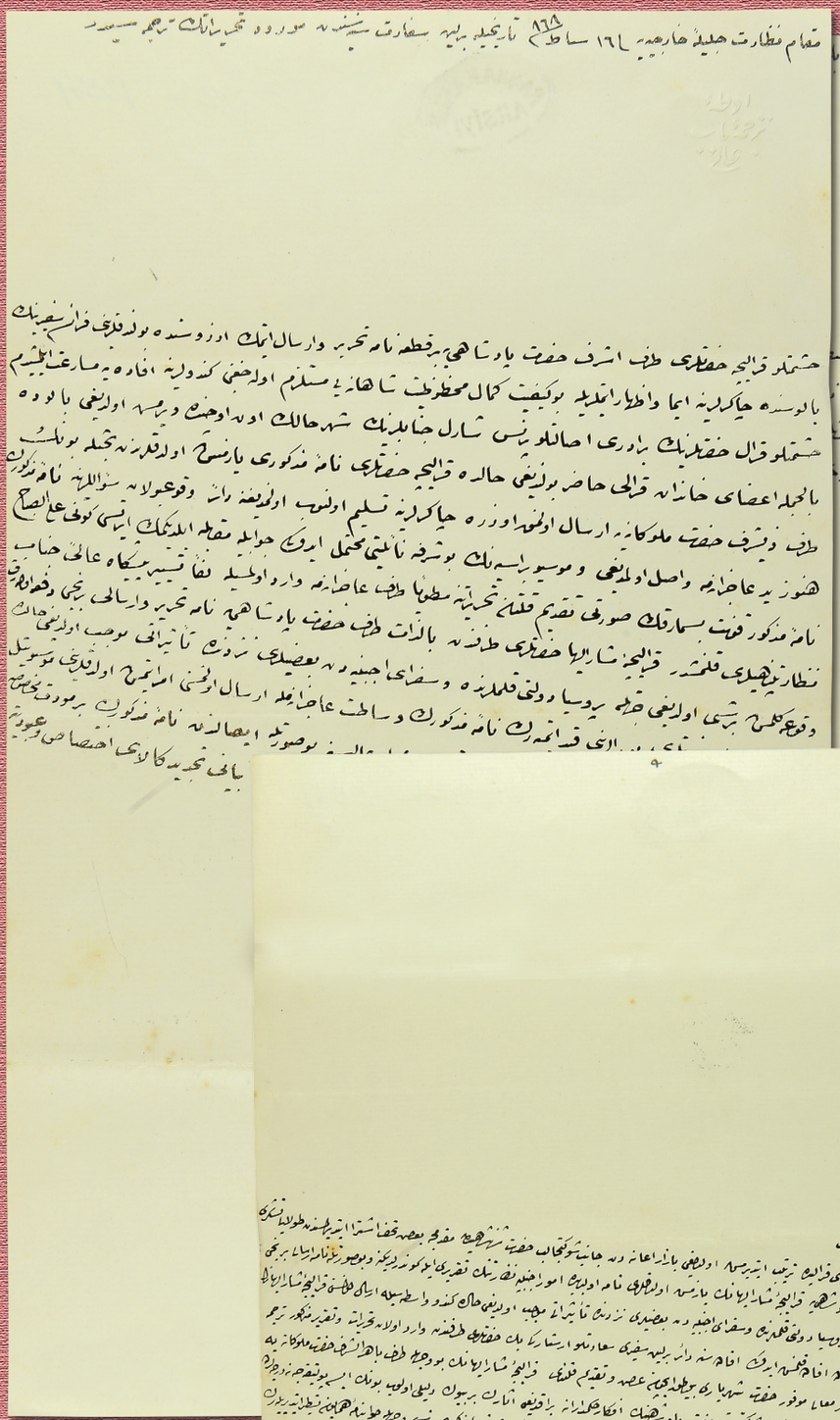

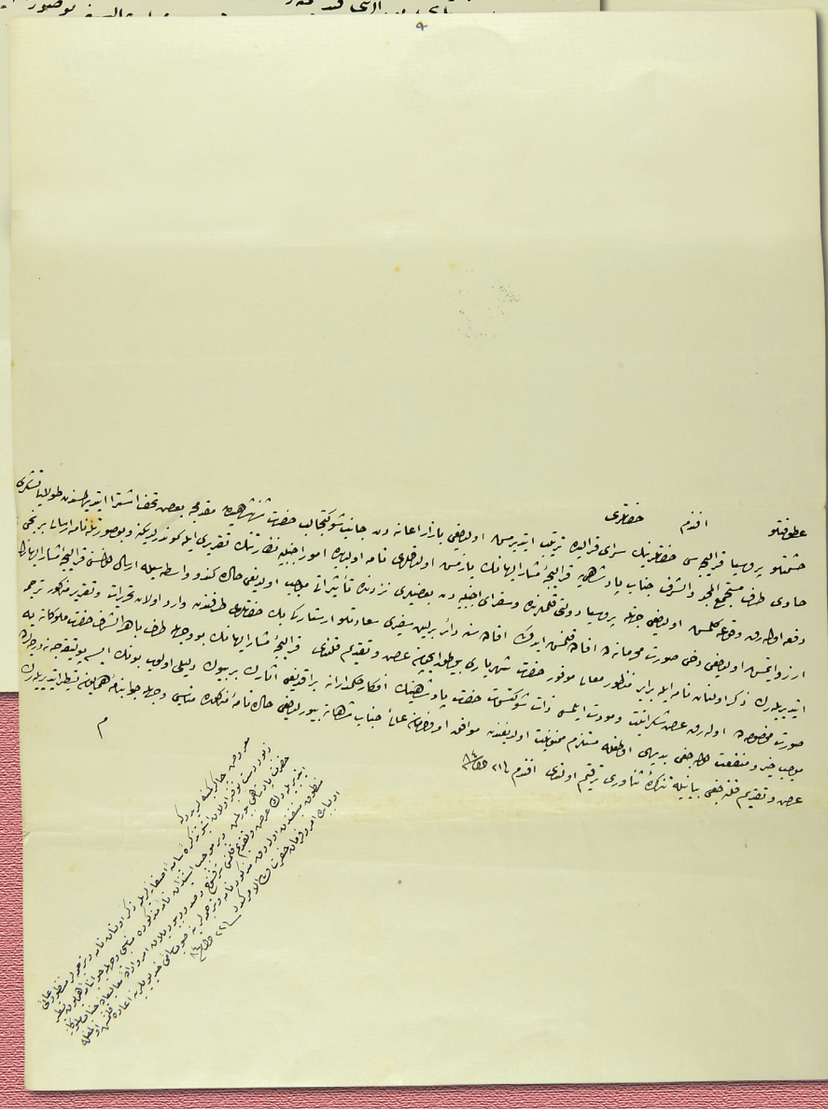

PRUSYA KITLIKZEDELERİNE YARDIM

ASSISTANCE TO THE FAMINE VICTIMS IN PRUSSIA

Doğu Prusya kıtlıkzedeleri yararına Prusya kraliçesinin tertip ettirmiş olduğu hayır çarşısında padişah adına satın alınan hediyeler sebebi ile kraliçe hazretlerinin padişaha yazmış oldukları nâmeye dâir

Letter of the Prussian Queen to the Sultan because of gifts purchased in name of the Sultan from charity market, organized by the Queen for famine victims of Eastern Prussia

- 1868 -

Hariciye Nezareti'ne Şubat [1]868 tarihiyle Berlin Sefâreti'nden gelen yazının tercümesidir.

Fransa sefirinin balosunda haşmetli kraliçe hazretleri, Padişah tarafına bir adet nâme yazıp göndermek arzusunda bulunduklarını bu kullarına beyan etmişti. Ben de kendilerine bu durumdan Padişah efendimizin son derece memnun kalacağını ifade eylemiştim. Bunun üzerine ayın 13'ünde haşmetli kral hazretlerinin biraderi Prens Şarl cenâblarının vermiş olduğu ve bütün kraliyet ailesinin hazır bulunduğu baloda kraliçe hazretleri söz konusu nâmeyi yazdığını söylemiş ertesi gün de Kont Bismarck'ın takdim yazısıyla birlikte tarafıma ulaşmış ve bilâhare nezâret-i âlîlerinize gönderilmiştir. Kraliçe hazretleri tarafından bizzat Padişaha nâme yazılıp gönderilmesi ilk defa olan bir şey olduğu cihetle Prusya Devleti kalemlerinde ve bazı yabancı sefirler nezdinde içerlenmelere sebep olduğu hâlde kraliçe hazretleri buralarını önemsemeyerek nâmesinin benim vasıtamla gönderilmesini emretmiş olduklarını Mösyö Teyl(?) gizlice bana ifade etmiş ve Padişahın yüce makamına bu suretle gönderilmesinden bu nâmenin özel bir nâme şeklinde olmasını istediklerine kesin kanaatim gelmiş olduğunun beyanı hislerimin ve kulluğumun

This is the translation of writing coming from the Embassy in Berlin to the Foreign Ministry with date of February 1868.

Her Majesty, the Queen said in the ball of French Embassy that he wanted to send a letter to the Sultan. So I answered that the Sultan would be glad to that. Therefore, Her Majesty, the Queen said in the ball of Prince Charle that he wrote the letter and the mentioned letter reached to me with the introduce writing of Count Bismarck, and it was sent to His Majesty. According to the words of Mr. Tail (?), the Queen wanted that letter to be sent to the Sultan by me therefore I think that the letter is special one.

This is the translation of the writing sent to the Ambassador in Berlin by Foreign Minister of Prussia with the date of February 14, 1868.

The letter of the queen of Prussia in order to thank to the Sultan for he bought gifts from the assistance bazaar organized by the Queen to relieve pains of East Prussian people suffered from famine.

***

His merciful majesty,

The writing coming from the Ambassador in Berlin explaining that the letter of the queen of

tazelenmesine güzel bir vesile olmuştur.

**

Prusya Devleti Dışişleri Bakanlığı tarafından 14 Şubat [1]868 tarihiyle Berlin Sefirimiz Beyefendi hazretlerine gönderilen yazının tercümesidir.

Hâsılâtı Doğu Prusya ahalisinin uğradıkları kıtlıktan dolayı acılarının dindirilmesine vesile olmak üzere haşmetli Prusya kraliçesi hazretlerinin kraliyet sarayında tertip ettirmiş oldukları hayır çarşısında Padişah adına olarak bazı hediyeler satın alınmasından dolayı teşekkürü içeren kraliçe hazretlerinin Padişaha yazmış oldukları dostluğunu bildiren nâmenin yüce mahalline ulaştırılması ricasıyla ilişikle tarafıma gönderildiğinin beyanı saygı ve bağlılığımı göstermeme vesile olmuştur.

**

Pek merhametli efendim hazretleri

Haşmetli Prusya kraliçesi hazretlerinin kraliyet sarayında tertip ettirmiş oldukları hayır pazarından daha önce haşmetli Padişah adına bazı hediye satın aldırılmasından dolayı teşekkürü içeren, Padişaha kraliçenin yazmış olduğu nâme Prusya Dışişleri Bakanlığı'nın yazısı ile birlikte gönderildiğine ve bu şekilde nâme gönderilmesi ilk defa olduğundan Prusya Devleti kalemlerinde ve yabancı sefirlerin bazılarının nezdinde içerlenmeye sebep olduğu hâlde kendi vasıtasıyla gönderilmesini kraliçenin arzu etmiş olduğu dahi gizlice ifade kılınmış olduğu ifadesine dair Berlin Sefiri tarafından gelen yazı ve Prusya Dışişleri Bakanlığı'nın yazısı tercüme ettirilerek zikrolunan nâme ile beraber yüce görüşlerinize sunuldu. Kraliçenin bu şekilde Padişah tarafına özel bir surette dostluk ve teşekkürlerini sunması Padişahın kişiliğinin hükümdarların fikirleri üzerinde bıraktığı tesirin bir büyük delili olup, bunun ise politikaca ne

Prussia in order to thank to the Sultan for he bought gifts from the assistance bazaar organized by the Queen, and writing of Prussia Foreign Ministry were sent to the Sultan and sending of letter by this way was the first sample.

For the letter of the Queen, displaying the friendship towards to the sultan's personality was seen gratifying if it is confirmed and imperial letter would be written and sent to them.

Dhu al-Qi'dah 21, year [12]84

The petition of your humble servant that

The Sultan saw the record of the Grand-Vizierate and the mentioned letter and translation. It is order of our Sultan that the response to be written and to be presented.

[March 16, 1868]

derecelerde hayır ve faydalara sebep olacağı apaçık görülmekle memnuniyet verici olduğundan, yüce zâtınız tarafından uygun görülürse nâme-i mezkûra lâyıkı üzere cevabnâme-i hümâyûn yazdırılarak arz ve takdim kılınacağı beyanıyla bu tezkire yazıldı efendim.

21 Zilkade 1284

Aciz kullarının arzıdır ki:

İşbu Sadâret tezkiresiyle zikrolunan nâme ve tercümeler Padişah tarafından görülmüştür. Sözkonusu nâmeye lâyıkı üzere cevap yazdırılarak arz ve takdim kılınması Padişah efendimizin buyruğudur.

22 Zilkade 1284 /16 Mart 1868

İ. HR, 230/13541

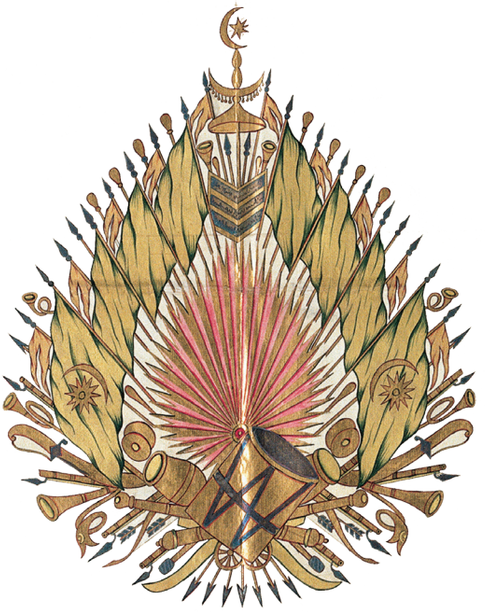

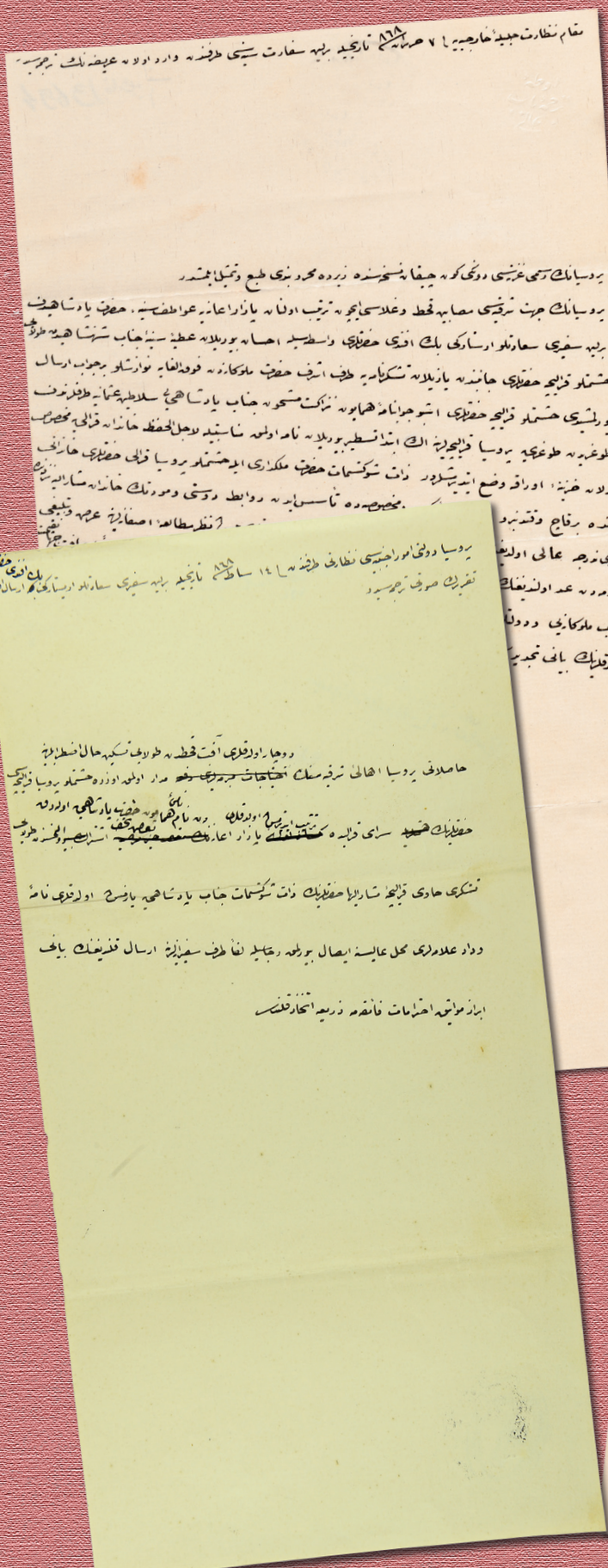

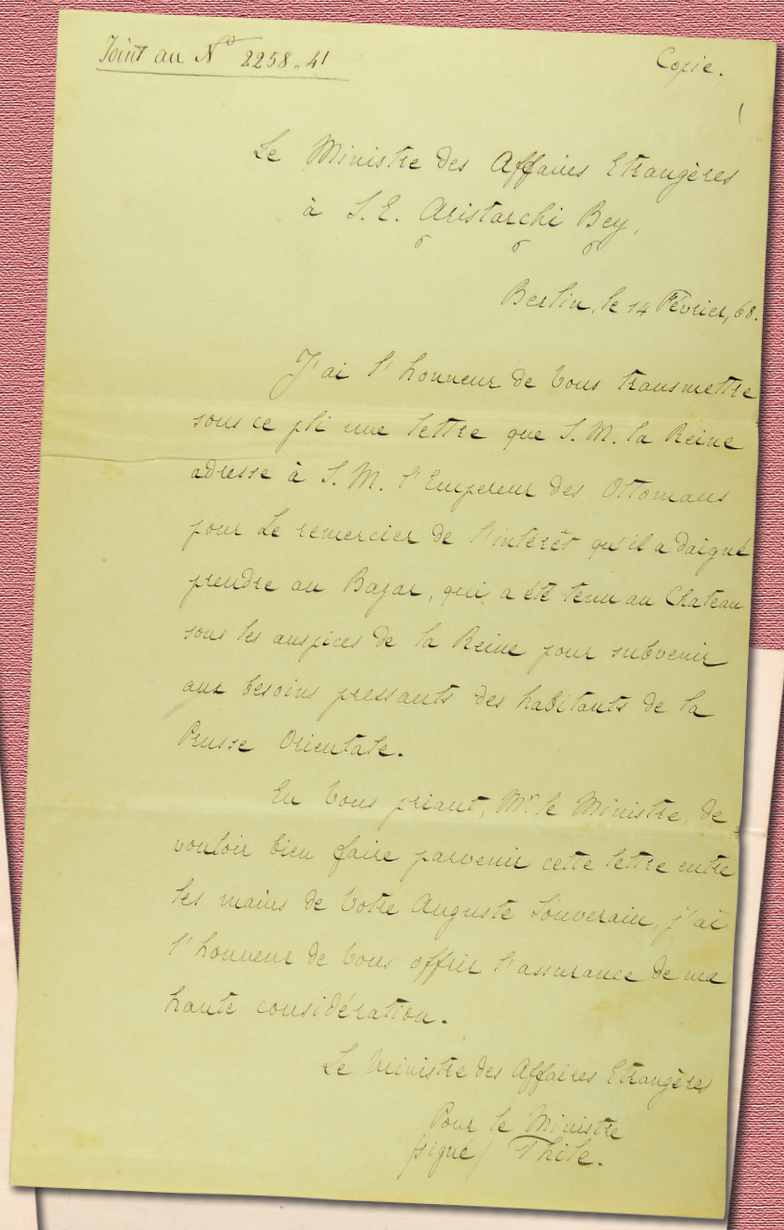

Joint au N° 2258. A1

Copie.

Le Ministre des Affaires Etrangères
à S.E. Aristarchi Bey,
&c &c

Berlin, le 14 Février, 68.

J'ai l'honneur de vous transmettre
sous ce pli une lettre que S.M. la Reine
adresse à S.M. l'Empereur des Ottomans
pour le remercier de l'intérêt qu'il a daigné
prendre au Bazar, qui a été tenu au Château
sous les auspices de la Reine pour subvenir
aux besoins pressants des habitants de la
Pauvre Orientale.

Je vous prierai, M.le Ministre de
vouloir bien faire parvenir cette lettre entre
les mains de Votre Auguste Souverain, j'ai
l'honneur de vous offrir l'assurance de ma
haute considération.

Le Ministre des Affaires Etrangères
Pour le Ministre
Signé/ Thiele.

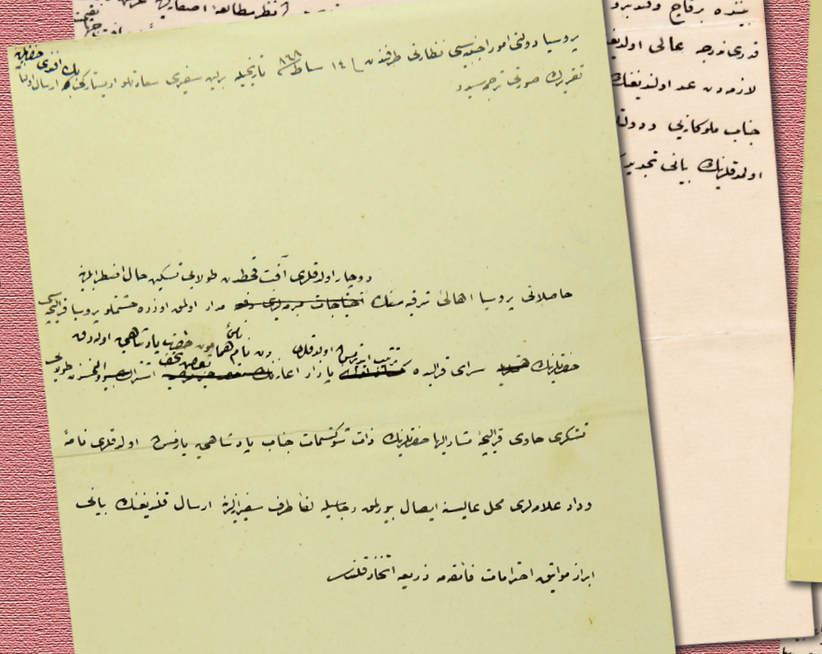

DOĞU PRUSYA AHALİSİNE PADİŞAH TARAFINDAN YAPILAN YARDIMA TEŞEKKÜR

GRATITUDE OF WESTERN PRUSSIA PEOPLE TO THE SULTAN FOR HIS ASSISTANCE

Kıtlıktan zarar gören doğu Prusya ahalisine padişah tarafından yapılan yardım ve Prusya kraliçesinin teşekkür mektubu

Assistance of the Sultan for famine victims in Eastern Prussia and letter of gratitude of the Prussian Queen

1868

Berlin Sefâretince Hariciye Nezareti'ne 7 Haziran sene [1]868 tarihinde gönderilmiş olan arîzanın tercümesidir.

Prusya'nın resmî gazetesi dünkü gün çıkan nüshasında aşağıda yazılı bendi yayınlamıştır.

Prusya'nın doğu tarafında kıtlığa ma'rûz kalanlar için tertip olunan hayır çarşısına Padişah tarafından Berlin Sefiri Aristariki Bey vasıtasıyla ihsân buyurulan bağıştan dolayı haşmetli kraliçe hazretleri tarafından yazılan teşekkür nâmeye Padişah tarafından son derece iltifatlı bir cevap gönderilmişti.

Haşmetli kraliçe hazretleri işbu nazik cevabnâmeyi hümâyûnu, Osmanlı sultanları taraflarından doğrudan doğruya Prusya kraliçelerine yazılan ilk nâme olması münasebetiyle saklamak için Kraliyet arşivine koydurtmuştur. Şevketli Padişah ile haşmetli Prusya kralı ve hanedanı arasında birkaç vakitten beri sağlam ve hususî bir surette kurulan dostluk ve sevginin Prusya hanedanı nezdinde kıymeti ne derece yüksek olduğunun apaçık bir delili olan bu sonsuz dostluk belirten kelimelerin Sadâretinize arz ve tebliğini gerekli görmekteyim. Padişahla gerçekleşen görüşmeden beri kraliçe hazretleri hiçbir vesileyi kaçırmayarak daima Padişahın ve Şehzade Yusuf İzzeddin Efendi'nin sağlık ve afiyetlerini sormakta olduklarının beyanı bağlılığımı bildirmek için vesile olmuştur.

***

This is the translation of petition sent in the date of June 7, 1868 by the embassy in Berlin to the Foreign Ministry.

The official newspaper of Prussia published the following writing in its copy of yesterday.

A response was sent by the Sultan for gratitude letter of Her Majesty, the Queen about grant that the Sultan sent by Aristariki to the assistance bazaar organized for famine victims around the east of Prussia. Her Majesty, the Queen put that imperial letter in the Royal Archives for it is the first kind of such letter. I see it necessary to report to *the Grand-Vizierate* the words of friendship of Prussian dynasty. I inform that Her Majesty the Queen always askes about health of the Sultan and Prince Yusuf İzzeddin.

***

The Embassy in Berlin to the Ministry of Foreign Affairs with the date of June 7, [1]868

His merciful Majesty,

The translation of writing of embassy in Berlin about that Her Majesty, the Queen put the imperial letter in the Royal Archives for it is the first kind of letter which was a response sent by the Sultan for gratitude letter of Her Majesty, the Queen about grant that the Sultan sent to the assistance bazaar

Hariciye Nezareti'ne 7 Haziran [1]868 tarihiyle Berlin Sefâreti

Pek merhametli efendim hazretleri

Prusya'da bazı kıtlıkzedeler için tertip olunan hayır pazarına Padişah tarafından ihsân buyurulmuş olan bağıştan dolayı haşmetli kraliçe hazretleri tarafından yazılan teşekkürnâmeye gönderilen cevabnâme-i hümâyûn Osmanlı sultanları taraflarından doğrudan doğruya Prusya kraliçelerine yazılan ilk nâme olup, şevketli Padişah ile haşmetli Prusya kralı hazretleri arasında sağlam ve hususî bir şekilde kurulan dostluk ve sevgi bağlarının açık bir delili olmak üzere kraliçeye yazılan nâme-i hümâyûnun Kraliyet arşivinde saklandığına ve kraliçenin daima Padişahın ve Şehzade Yusuf İzzeddin Efendi'nin sağlık ve afiyetlerini sorduklarına dair Berlin Sefâreti'nin yazısı tercümesi yüksek görüşlerinize arz ve takdim kılındığı ve yüce tarafınızdan uygun görüldüğü hâlde işbu dostluk ve sevgi göstergesinin Padişah nezdinde büyük memnuniyet ve beğeniye sebep olduğunun kraliçeye tebliğ ettirileceği beyanıyla bu tezkire yazıldı efendim.

13 Rebiülevvel 1285

Aciz kullarının arzıdır ki:

Hürmetli elinize ulaşmış olan işbu Sadâret tezkiresiyle zikrolunan tercüme Padişah tarafından görülmüş ve izin istenildiği üzere işbu dostluk ve sevgi göstergesinin Padişah nezdinde büyük memnuniyet ve beğeniye sebep olduğunun kraliçeye tebliğ ettirilmesi Padişahın ulu buyruğunun yüce mânâsından olarak mezkûr tercüme yine tarafınıza iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân efendimiz hazretlerinindir.

14 Rebiülevvel Sene 1285 /5 Temmuz 1868

***

organized for famine victims in Prussia and Her Majesty, the Queen always asks about health of the Sultan and Prince Yusuf İzzeddin. On Rabi' al-awwal 13, Year [12]85.

The petition of your humble servant that

This minutes of the Grand-Vizierate and mentioned translation were seen by the Sultan and for the Sultan ordered that this friendship caused gratitude of the Sultan to be reported to the Queen. In all respects, the order belongs to the Sultan.

Rabi' al-awwal 14, Year [12]85 / July 5, 1868

***

This is the translation of writing sent by the Foreign Ministry of Prussia with the date of February 14, 1868 to Aristariki, the ambassador in Berlin.

The letter of the queen of Prussia in order to thank to the Sultan for he bought gifts from the assistance bazaar organized by the Queen to relieve pains of East Prussian people suffered from famine.

Prusya Devleti Dışişleri Bakanlığı tarafından 14 Şubat [1]868 tarihiyle Berlin Sefiri Aristariki Beyefendi hazretlerine gönderilen yazının tercümesidir.

Hasılâtı Doğu Prusya ahalisinin uğradığı kıtlık âfetinden dolayı acılarının dindirilmesine katkı sağlamak olmak üzere haşmetli Prusya kraliçesi hazretlerinin Kraliyet sarayında tertip ettirmiş oldukları hayır çarşısından Padişah nâmına olarak bazı hediye satın alınmasından dolayı teşekkürü içeren kraliçe hazretlerinin Padişaha yazmış oldukları dostâne mektubun yüce makamına ulaştırılmak ricasıyla ilişikle tarafıma gönderildiğinin beyanı, üstün saygı ve bağlılığı belirtmeye vesile kılındı.

İ. HR, 232/13694_2
HR. TO, 30/4

Présenté le 20 Juin N° 5493

June 18
Heron House
Richmond

Mon cher ami

Pouvez vous me dire les cas ou le Sultan nous a envoyé de l'argent pour les malheurs arrivés soit ici, soit en Irlande.

Je veux voir ce que je peut faire pour Pera actuellement.

J'ai resté ici cette année pour le bon air

Mille amitiés

H Bulwer

...ble
...Bulwer.
M.P.

1 Bryanston Square
le 20 Juin, 1870.

...cher Ami,

C'est avec bien du plaisir
...'empresse de répondre
...aimable billet.

...me rappelle qu'à l'occasion
...ine en Irlande le Sultan
...gé une somme de £1,000
...contribuer au soulage=
ment des malheureux.

En 1857, j'ai remis au
Lord Maire de la part du Sultan
une somme de £1,000, à titre

İRLANDA'DA BULUNAN FUKARAYA YARDIM

ASSISTANCE TO THE NEEDY PEOPLE IN IRELAND

İrlanda'da bulunan fukaraya yardım maksadı ile padişah tarafından gönderilen meblağa dâir teşekkürü hâvi Sir Henry Bulver'in mektupları

Gratitude letters of Sir Henry Bulwer for financial assistance of the Sultan for poor people in Ireland

1870

[Londra Sefâreti'ne]
18 Haziran 1870
Steron Slonne Richmond

Sevgili dostum,

Buradaki felâketzedeler için Padişah tarafından para tahsis olunup olunmadığı hakkında bana bir malumât verebilir misiniz? Bu yolda yapılması mümkün olabilen şeyi bizzat görmek isterim.

Bu hayırlı yardım için bu sene burada kalacağım.

Nihayetsiz dostluklar dileğiyle.

H. Bulwer

*

20 Haziran 1270

[Londra Sefâreti'nden] Sir Henry Bulwer'e gelen cevap:

Sevgili dostum,

Sizin o latif mektubunuza cevap vermekten oldukça keyif alıyorum..

İrlanda'da zuhur eden kıtlık felâketine ma'rûz kalanlara yardım olarak Padişah tarafından 1000 Sterlin gönderilmiştir. 1857 senesinde Hindistan'da zuhur eden isyan esnasına zarara uğrayanlara yardım olarak Padişah tarafından temin olunan 1000 sterlin de yine tarafımdan Londra Belediye Reisi'ne teslim edilmişti.

Sâdık Dostunuz

[To the Embassy in London]
June 18, 1870
Steron Slonne Richmond

My Dear Friend,

Can you give me information whether the Sultan appropriated money for victims here? I want to see personally the things can be done about that.

I will stay here for this assistance in this year.

Wishing endless friendship…

H. Bulwer

*

June 20, 1270

The response coming from the embassy in London to Sir Henry Bulwer:

My dear friend,

I am glad to answer your good letter.

The Sultan sent 1000 Sterlins to famine victims in Ireland as assistance. I delivered 1000 Sterlin given by the Sultan to the victims of rebellion in India in 1857 to the London Mayor.

Your loyal friend

HR.SFR (03), 164/29

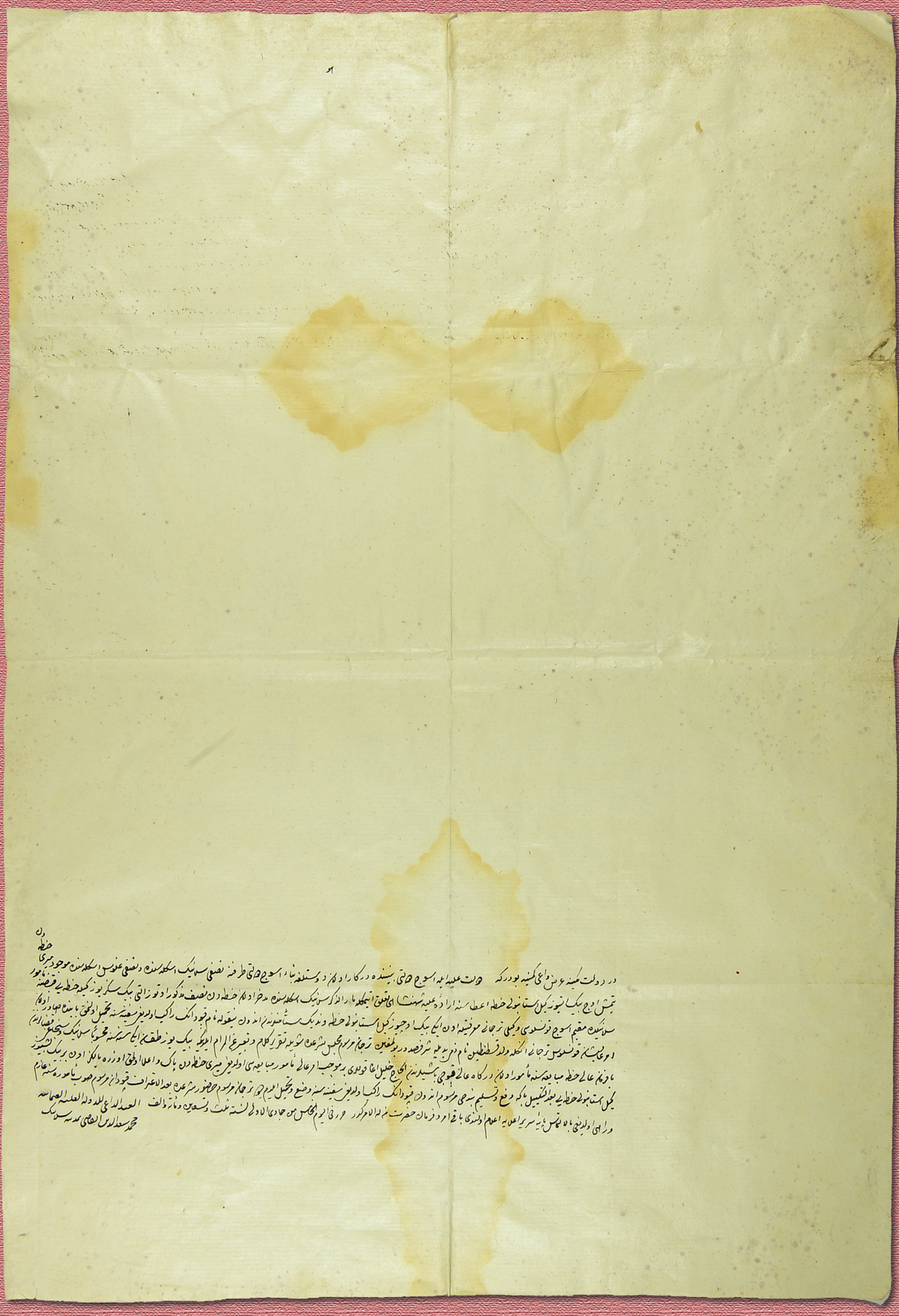

KITLIK SEBEBİ İLE İSVEÇ'E BUĞDAY GÖNDERİLMESİ

SENDING WHEAT TO SWEDEN BECAUSE OF FAMINE

İsveç'te hüküm süren kıtlık sebebi ile Selanik ve Galos İskelelerinden edilen temin buğdayın gönderildiğine dair

Sending wheat provided from wharves of Thessaloniki and Galos because of famine in Sweden

1876

Arz olunur ki

Osmanlı Devleti ile İsveç Devleti arasında öteden beri geçerli olan dostluk dolayısıyla İsveç Devleti tarafına yarısı Selanik'te ve diğer yarısı Galos İskelesi'nde mevcud devlete ait yetmiş üç bin altı yüz İstanbul kilesi buğdayın verilmesine dair Padişah hazretleri emir vermişlerdir. Söz konusu Selanik İskelesi'nde de bulunan buğdaydan diğer yarısı olan otuz altı bin sekiz yüz kile buğdayı almakla görevli Selanik'te bulunan İsveç Konsolos Vekili Tercümanı tarafından on iki bin üç yüz İstanbul kilesi buğdayın Venedik tüccarlarından Andon Nikola isimli kaptana ait gemiye yüklenmesi hakkında gönderilen emir konsolos tercümanı Kostantin oğlu Ankele isimli gayr-ı Müslim eliyle ulaştırılmıştır. Adı geçen tercüman kadı huzurunda şu şekilde beyanda bulunmuştur: "*Bin yüz doksan iki senesi malından karşılanmak üzere Selanik ve kazalarından Padişah emri ile buğday satın almaya memur olan Dergâh-ı âli Kapıcıbaşılarından Hacı Halil Ağa kendisine verilen emir gereği satın almakla görevli olduğu devlete ait buğdaydan iyi kalitede yalnız on bir bin beş yüz İstanbul kilesi buğdayı satın aldıktan sonra bana teslim etmiştir. Ben de adı geçen Andon kaptanın gemisine yükledim*". Kadı huzurunda verilen bu ifadelerle kayda geçmiş ve adı geçen kaptan görev yerine doğru yola çıkmıştır. Arz olunur.

5 Cemaziyelevvel 1293 / 29 Mayıs 1876

Selanik Kadısı
Mehmed Sadeddin

It is submitted that,

His Majesty the Sultan ordered that wheat of 73600 *İstanbul kile* to be sent to Sweden in their wharves of Thessaloniki and Galos because of friendship between two states.

The order about charging of that wheat to the ships transported by the translator of the Sweden Consul Ankele, the son of Kostantin. The mentioned translator spoke before the qadi: “Hadji Halil Agha in charge to by wheat from Thessaloniki and its towns by order of the Sultan bought high quality wheat of 11500 *İstanbul kile* and delivered it to me. I charged that wheat to Captain Andon’s ship.” Those explanations were registered and the mentioned captain set out for his mission. It is submitted.

May 29, 1876

Qadi of Thessaloniki
Mehmed Sadeddin

C. HR, 77/3817

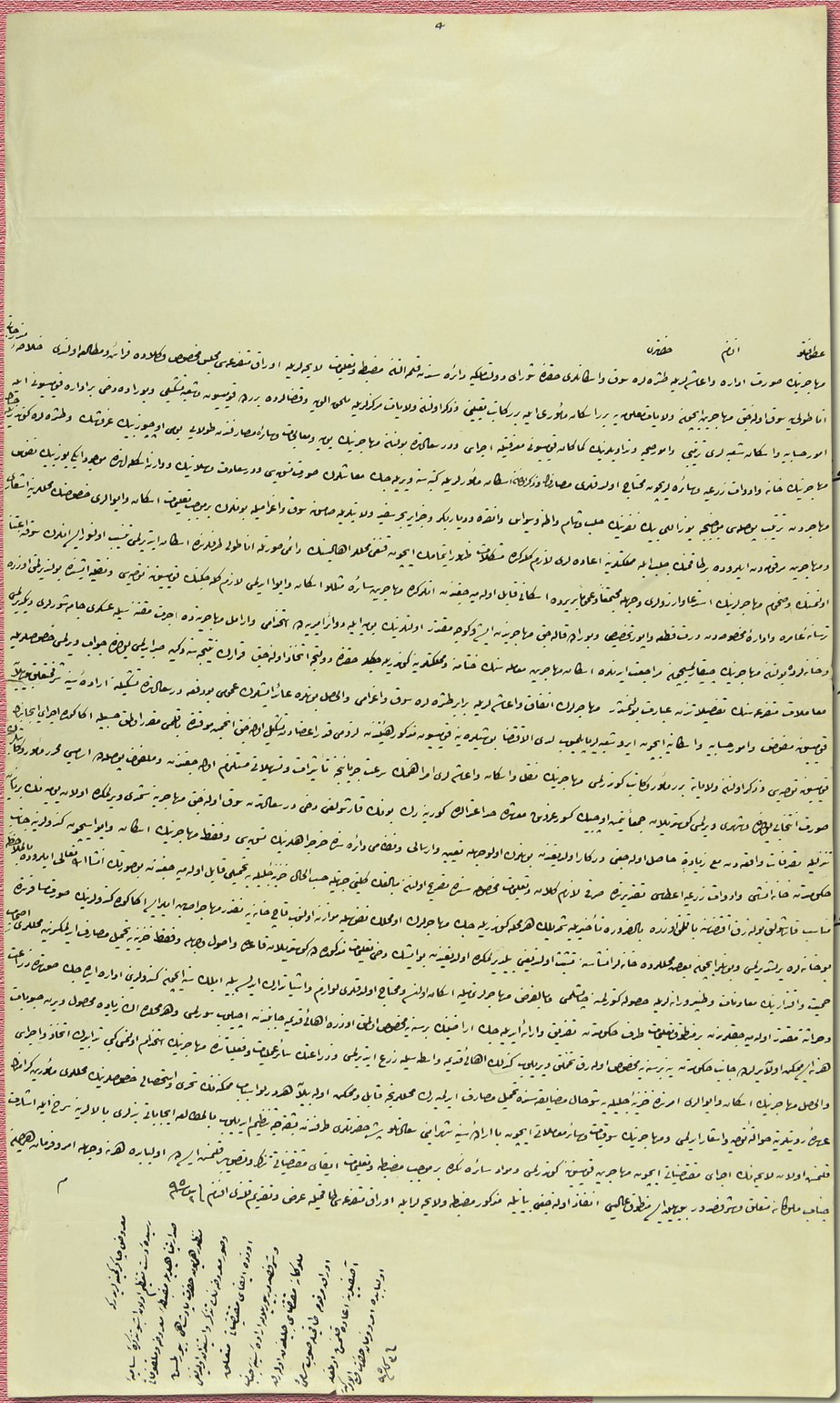

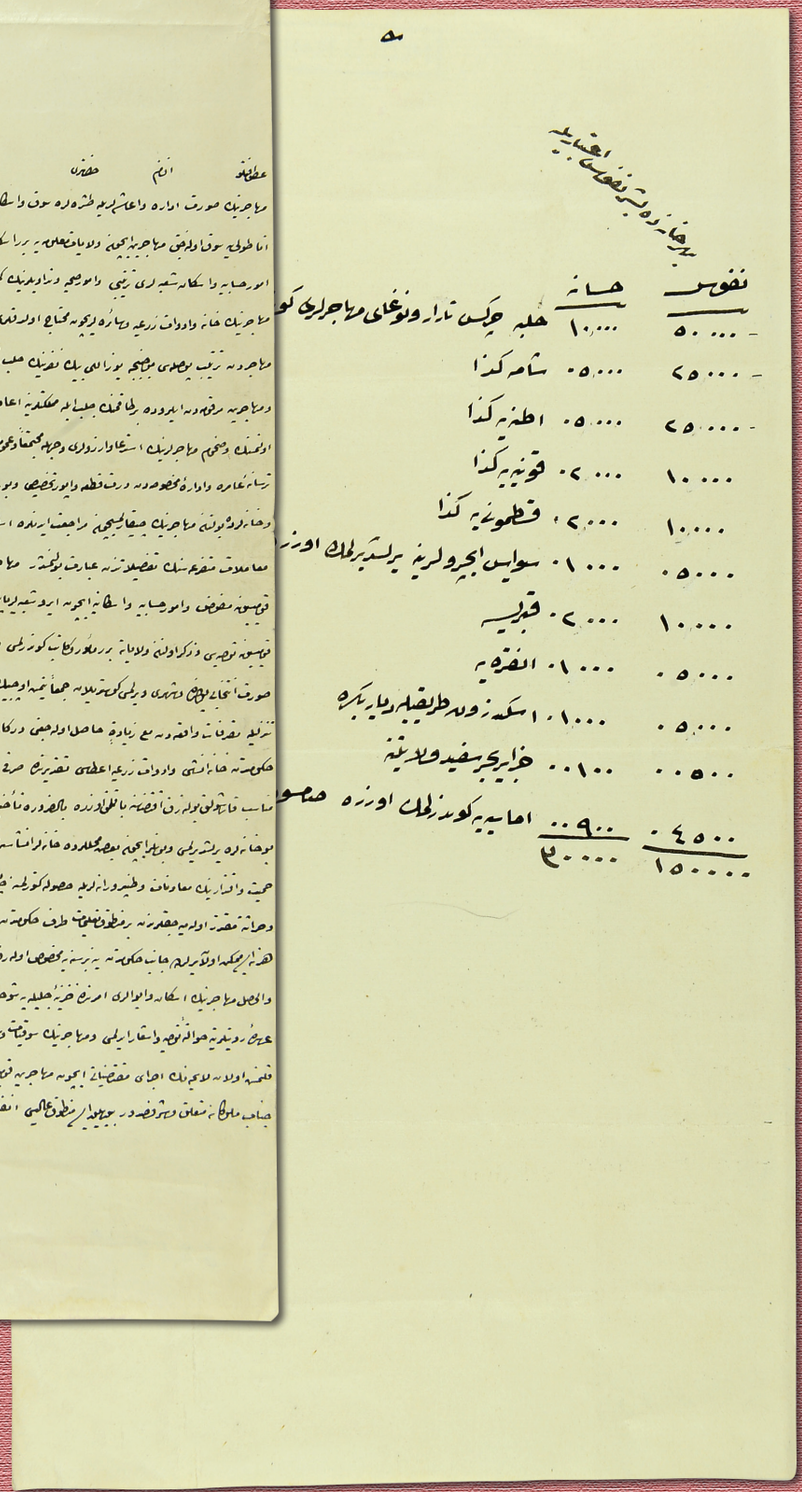

MUHTELİF İSKELELERDEKİ İKİ YÜZ BİN KAFKASYALI MUHACİRİN SEVK, İSKÂN VE İDARESİ

SENDING, SETTLEMENT AND ADMINISTRATION OF TWO HUNDRED THOUSAND CAUCASIAN IMMIGRANTS IN VARIOUS WHARVES

İstanbul, Selanik ve Varna iskelelerinde biriken iki yüz bin Kafkasyalı muhacirin sevk, iskân ve idaresi

Transportation, settlement and control of two hundred thousand Caucasian migrants gathered in wharves of Istanbul, Thessaloniki and Varna

1878

Pek merhametli efendim hazretleri,

Muhacirlerin idare ve iâşeleriyle taşralara sevk ve iskânları hakkında Şûrâ-yı Devlet Mülkiye Dairesi'nden yazılan mazbata ve talimât lâyihalarıyla diğer evrakları Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da okunup görüşüldü. İçeriğinin özeti; Anadolu'ya sevk olunacak muhacirler için malum vilâyetlere birer iskân memuru ile birer katip tayin edilmesi, zikrolunan vilâyetlerin merkezleriyle bağlı sancak ve kazalarda da aynı şekilde birer de komisyon ve şube teşkili, muhacirlerin sağlık işleri ve tedavilerinin bu komisyonlar marifetiyle icrası, İstanbul'daki muhacirlerin günlük giderleri, taşralara gönderilecek muhacirlerin hâne, tarım aleti ve sâireleri için muhtaç oldukları masrafları, Dersaâdet, Selanik ve Varna iskelelerinde mevcut iki yüz bin muhacirden yüz elli bin neferinin Halep, Şam, Adana, Sivas, Ankara, Diyarbakır, Cezâir-i Bahr-ı Sefid vilâyetleriyle Samsun'a sevk ve iskân edilmeleri, Sohum muhacirlerinin topluca bir yerde iskânı mümkün olamayacağı, İstanbul'da kalacak muhacirlerden çalışabileceklerin devlet dairelerinde istihdamı ve dul kalmış muhacirlere de düzenli ücretle askerî çamaşırlar diktirilmesi gibi hususlardan ibarettir. Muhacirlerin iâşeleriyle beraber taşralara sevkıyâtı ve'l-hâsıl bunlara ait işlerin tamamı İstanbul'da teşkiline Padişah tarafından irâde buyurulan komisyona havale edilmiştir.

His merciful majesty,

Minutes, directives and other documents written by Civil Service Department of *Şurâ-yı Devlet* (Council of State) about controlling and subsistence of immigrants and their transportation and settlement to the provinces were read and discussed in the Private Council of Ministers. Summary of its content: appointment of one settlement officer and one clerk to the known provinces for the immigrants to be transported to Anatolia; formation of a commission and a department in centers of each mentioned provinces and in their sanjaks and districts; solving their health problems by means of these commissions; daily expenses of the refugees in Istanbul; costs of house, agricultural equipment and other similar needs of refugees to be sent to provinces; transportation and settlement of 150000 in 200000 immigrants in the wharfs of Istanbul, Thessaloniki and Varna to Aleppo, Damascus, Adana, Sivas, Ankara, Diyarbakır, Eyalet of the Archipelago and Samsun; impossibility of settlement of all Sukhumi immigrants in one place; employment of the refugees, stay in Istanbul and can work, in government departments; sewing the military clothes by widowed immigrants in exchange for money. All of these works are transferred to the commission that the Sultan ordered.

(…)

Her mahalle gönderilecek muhacirlerin o mahallin nüfusuyla orantılı olarak dengelenmesi; kaç hâneye ne kadar muhacir isabet eder ise ona göre kendilerinin misafir olarak bu hânelere yerleştirilmesi ve bunlar için bazı mahallerde inşa edilecek ve edilmekte olan hânelerin gösterilen kurallar çerçevesinde yapılması, muhacir evleri masraflarının hazineye yüklenmeksizin mahallerin hayırsever ve zenginlerinin vatanseverâne yardımlarıyla temin edilmeye çalışılması, muhacirler yerleştikleri bölgenin tarım ve ziraatine yabancı olabileceklerinden, sadece ilk sene kendilerine tahsis edilecek olan arazilerinin onlar adına yerli ahaliye ektirilmesi ve işletilmesi, velhasıl hazinenin şu parasızlık zamanında ek masraf açılmadan kâbil ve mümkün olabilen her türlü çarenin aranılıp bulunması hususlarının üst düzey mahallî memurlarının görüşlerine havalesi ve bildirilmesi gibi hususların da ayrıca mütâlaa edilerek Muhacirîn Komisyonu'na gönderilmesi uygun görülmüştür. Emir ve fermân Padişahımızındır.

2 Şaban 1295

Aciz kullarının arzıdır ki:

Hürmetli ellerinize ulaşmış olan işbu mazbata ve ilişikleri Padişah tarafından görülmüş ve arz olunan maddeler görüşüldüğü ve izin istenildiği üzere yapılması Padişahın yüce buyruğunun gereğidir. Emr u fermân Padişahımız efendimiz hazretlerinindir.

3 Şaban 1295 / 2 Ağustos 1878

***

(...)

Also the issues above were discussed and approved to be sent to Immigrant Commission: Keeping balance of immigrant population in proportion to the native population of the places, settlement of immigrants to some houses as guests and construction of houses for those people within the framework of certain rules, covering the costs of those houses from charitable and wealthy residents, in short, trying to find solutions for covering all the expenses without applying to the Treasury in such a poverty time. The order is our Sultan's.

On Shaban 2, year [12]95

It is the petition of your humble servant:

The Sultan saw this minutes and other attachments reached to you and it is the necessity of the Sultan's sublime order to make what is needed about the submitted matters. The order is our Sultan's.

On Shaban 3, year [12]95 / [August 2, 1878]

***

Her hânede beşer nüfus itibarıyla **Nüfus**	**Hâne**	
50.000	10.000	Haleb'e Çerkes, Tatar ve Nogay muhacirleri gönderilmiş ve gönderilebileceği ve Zor Sancağı'na
25.000	5.000	Şam'a
25.000	5.000	Adana'ya
10.000	2.000	Konya'ya
10.000	2.000	Kastamonu'ya
5.000	1.000	Sivas ve içerilerine yerleşdirilmek üzere Samsun'a
10.000	2.000	Kıbrıs'a
5.000	1.000	Ankara'ya
5.000	1.000	İskenderun yolu ile Diyarbakır'a
500	100	Cezâyir-i Bahr-ı Sefid Vilâyeti'ne
4.500	900	Amasya'ya gönderilmek üzere Samsun İskelesi'ne
150.0000	**30.000**	

As five populations in each household **Population**	**Households**	
50.000	10.000	Circassian, Tatar and Nogai immigrants were sent and may be sent to Aleppo and the Sanjak of Zor also.
25.000	5.000	To Damascus also.
25.000	5.000	To Adana also.
10.000	2.000	To Konya also
10.000	2.000	To Kastamonu also.
5.000	1.000	To settle them to Sivas and Samsun also.
10.000	2.000	To Cyprus
5.000	1.000	To Ankara
5.000	1.000	To Diyarbakır from the way of İskenderun
500	100	To the Vilayet of the Archipelago
4.500	900	To the wharf of Samsun in order to be sent to Amasya
150.000	**30.000**	

İ. MMS, 59/2786

مقام نظارت جلیله خارجیه یه ۱۵ مارس ۷۹ تاریخیله وبانه سفارت سنیه سندن وارد اولان تلغرافنامه نك ترجمه سیدر

باب عالی

نظارت جلیله خارجیه

ترجمه اوطه سی

صولرك طغیاننده همان کاملا خراب اولمش اولان « استرغدین » شهری فلاکتزده کانیچون هر طرفده اعانه وقدرتی کشاد ایدلدیکی پشته باشی شهرلرك طرفندن
بنده کزه اشعار اولنمشدر پشته ده کی بالجمله قونسلوسخانه لر کلیتلو اعانه لر ویرمش و شهر مذکور اهالیسی ذاتا مجروحین عسکر عثمانیه ایله مهاجرین اسلامیه حقنده پك چوق معاونده
بولنمش اولدقلرینه مبنی شمدی بویله احوال مؤلمه اره سنده کندولرینه اجرای معاونتدن کیرو طورمق شعار انسانیت اقتضاسندندر بو صورتله یولتیقه جه دخی حسن تأثیر حاصل ایدر
بناء علیه اعانه مصائبین قومیه لرینه کوندرلمك اوزره یا سفارت سنیه یه و یاخود پشته باشی شهرلرك برقره دیتو اچلمسی قتنده یا تلغراف اوامر لازمه اعطا بیورلمسنی رجا ایدرم

عطوفتلو افندم حضرتلری

مجارستانده صولرك طغیاننده طولایی خراب اولان سکدین شهری اهالیسی ایچون پشته ده کی بالجمله قونسلوسخانه لردن اعانه لر ویرلمش اولدیغندن طرف
دائر و بانه سفارت سنیه سندن وارد اولان تلغرافنامه نك ترجمه سی لفا عرض و تقدیم قلندی شهر مذکور مجارستانك ایکنجی شهری اعتبار اولنان معمور بر بلده ایکن بو
فلاکتزده و مصاب اولمش هر طرفك رقت و مروتی جلب ایتمش اولدیغندن اهالی مرقومه یه بشیوز فلورین اعطا ایچون کچنه مأذونیت ویرلمش ایسه ده وارد اولان خبرلره نظرا شهر
مذکورك خرابی ابتدا ظن و تخمین اولنان درجه دن قات قات زیاده ایدوکی تبین ایتمش اولدیغندن و اهالیسی محاربه زائله اثناسنده دولت علیه اغوزنده فوق العاده حمیت و غیرت کوسترمش
اولدقلرندن شمدی بویله احوال مؤلمه اره سنده کندولرینه طرف اشرف حضرت ملوکانه دن دخی مرحمت بر مقدار عطیه سنیه اعطا و احسان بیورلدیغی حالده بونك یولتیقه جه حسن تأثیری پك زیاده
اولدیغی خارجیه نظارت جلیله سی طرفندن افاده قلنمش اولمغله اولبابده هر نوعیله امر و فرمان همایون جناب جهانبانی شرفسوخ و صدور بیوریلدیغی منطوق منیفنك انفاذینه مبادرت
اولنه جغی بیانیله تذکره تناوری ترقیم قلندی افندم ۱۱ ۹۶

SU TAŞKINLARINDAN ZARAR GÖREN MACARİSTAN'IN SEGEDİN ŞEHRİ AHALİSİNE YARDIM

ASSISTANCE TO THE FLOOD VICTIMS IN SZEGED, HUNGARY

Su taşkınlarından zarar gören Macaristan'ın Segedin şehri ahalisine yardımda bulunulması

Assistance for flood victims in Szeged in Hungary

1879

Efendim

Macaristan'daki su taşkınlarından zarar gören Segedin şehri halkı için Budapeşte'de bulunan yabancı konsolosluklar tarafından yardımlar yapılmış olduğundan Osmanlı Devleti tarafından da yardımda bulunulması gerektiğine dair Viyana Büyükelçiliğimizden gelen telgrafın tercümesi ekte sunuldu. Macaristan'ın mamûr ve gelişmiş bir kenti iken böyle aniden sel taşkınlarıyla harap olan şehir halkına daha önce 500 Florin yardım yapılmasına izin verilmişti. Ancak son gelen haberlerden şehirdeki zarar ve yıkımın tahminlerin çok çok üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Geçen savaşta Devlet-i aliyye uğruna üstün gayretleri görülen bu insanlara bir miktar daha yardım yapılmasının onlar üzerinde çok olumlu etkileri olacağı Hariciye Nezareti tarafından ifade edilmiştir. Bu konuda verilecek emrin gereğinin yerine getirileceği beyanıyla bu tezkire yazılmıştır.

4 Nisan 1879

****

Hariciye Nezareti'ne 15 Mart 1879 tarihiyle Viyana Osmanlı Büyükelçiliği'nden gelen telgrafın tercümesidir.

Su taşkınlarından dolayı tamamen harap olmuş olan Segedin şehri halkı için her taraftan yardım defterleri açıldığı Budapeşte Başşehbenderliğimizden tarafımıza bildirilmiştir. Budapeşte'de bulunan diğer konsoloslar yüklüce yardımlar yapmışlardır. Geçmişte de yaralı Osmanlı askerleri ile muhacirlerine pek çok yardımda bulunmuş olan bu şehir halkına yardım etmek insanlığın gereğindendir. Yapacağımız yardımın politik açıdan da olumlu etkileri olacaktır.

Dolayısıyla yardım komitelerine gönderilmek üzere Büyükelçiliğe veya Budapeşte Başşehbenderliği'ne bir kredi açılması için telgraf ile emir verilmesini rica ederim.

His majesty,

Translation of the telegraph coming from the Embassy in Vienna about that the assistance has to be done by the Ottoman Empire because foreign consulates in Budapest made assistances for flood-victims of Szeged in Hungary. Formerly, it was permitted to make assistance of 500 florins to flood-victims of the city in Hungary. However, it is understood from the latest news that the damage was more than estimates. It is declared by the Ministry of Foreign Affairs that making assistance to those people will have positive effects on them. That minutes was written with the explanations that the necessity of an imperial order will be done.

April 4, 1894

****

Translation of the telegraph coming from the Ottoman Embassy in Vienna with the date of March 15, 1879 to the Ministry of Foreign Affairs

It is reported by the Consulate-general in Budapest that assistance books were opened for the people of Szeged city damaged by flood. Large amount of assistances were made by other consulates in Budapest. It is the necessity of humanity to help those people who aided Ottoman soldiers and refugees in past. Our assistances will also have political effects.

For that reason, I request an order to be given to open a credit to the Embassy or Consulate-general in Budapest in order to be sent to assistance committees.

Y. A. RES, 2/50

مابین همایون تحریرات اجنبیه کتابتنه ١٧ شباط سنه ٨٠ تاریخیله
اسپانیا سفیرندن کلان تذکره نك ترجمه سیدر

دولت متبوعه‌م باش وکیلی طرفندن دونکی تاریخلی الدیغم بر قطعه تلغرافنامه موجبنجه
اسپانیاده نهرلرك طغیانیله وقوعه کلان خساراتدن مصاب اولنلره اعانه
اولمق اوزره طرف اشرف حضرت پادشاهیدن اعطا واحسان بیوریلان
عطیه سنیه‌دن طولایی قرال حضرتلریله وکلاسنك تشکرات خالصه‌لرینی خاکپاسی
شوکت احتوای حضرت ملوکانه‌یه عرض ایتمك وظیفه نظیفه‌سنی ایفا ایتمکه
مأمور اولدیغمدن کیفیتك حضور معالی موفور جناب شهریاریه عرض اولنمسنی
رجا ایدر وبو وسیله ایله ابراز مآثر احترامکاریه ابتدار ایلرم

İSPANYA'DA NEHİR TAŞKINLARINDAN ZARAR GÖRENLERE YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE BY THE SULTAN TO THE RIVER FLOOD VICTIMS IN SPAIN

İspanya'da nehir taşkınları sebebiyle zarar görenlere padişah tarafından yapılan yardım

Assistance of the Sultan for victims of river floods in Spain

1880

Mâbeyn-i Hümâyûn Tahrirât-ı Ecnebiye Kitâbeti'ne 8 Şubat 1880 tarihiyle İspanya büyükelçisinden gelen yazının tercümesidir

Dünkü tarihle başbakanımdan aldığım telgrafta İspanya'daki nehirlerin taşmasından dolayı zarar görenlere verilmek üzere Osmanlı Padişahı tarafından yapılan yardımdan dolayı İspanya Kralı ve Hükümet üyelerinin teşekkürlerini iletmek üzere görevlendirildiğimden durumun Padişah'a arz olunmasını saygılarımla rica ederim.

Translation of the writing coming from the Spain Ambassador with the date of February 8, 1880 to the Secretariat of Foreign Correspondences in Mâbeyn-i Hümayun

I request the situation to be presented to the Sultan about that I was charged to submit the gratitude of the Spain King and the members of government because of assistance made by the Ottoman Sultan to flood-victims in Spain.

Y. PRK. EŞA, 2/6

(لاهای) و (استوکهولم) سفیری فریدون پاشا حضرتلرینه یازدیغم جفتی پاشایه ایصال ایتدیکده ۱۲۸۵ شوال ۲۱ / ۲۸ تاریخلی تحریراتک جوابی:

اشبو تاریخلی اولفو مفخر بولندیغم توقیع ضیاءلرینه استناداً مواد آتیه‌ی عتبهٔ فلکرتبهٔ جناب تاجداری یه عرضه ایتمکدن عبارتدر:

لهاگ شرف صدور بولان ده اسوچ فریقرکانه اعیانیه‌لرینک اولرجه حذیه فاخره شاهانه‌لرینک تقدیمی حقنده واصل ایتدیکی بیورلدی ایکی یوز دانه آلتون مذکور فخامتمآب اولنده معاونت حضرت شاهانه‌لرینه اعانه قرمیسینه محصوصه تسلیم ایتملک اوزره مبلغ مزبوری لهامه استوکهولمده خاجه‌لقه اعطا اولندی.

اسوچ وزیر خارجیه ناظری مذکور مبلغک اقتضای اسمایه باب عالی یه تسلیم ایله کرک عنایت وحمایت پادشاهانه‌لرینه مستند اولمق والطاف اولتمز بحمایکانه حسیات شکرکارانه‌لری ومنتدارینک وکرک اشبو تاریخلی تحریراتک جوابنده شاهانه‌لرینه مکرمت قرالیه وطاقت اسوچ ملتنه تبعه ایتکلی شرف ومسرتک زائد درجه صمیمیات جناب ملوکانه‌یه عرضه وتبلیغنده صادقانه عاجزانه‌ی طلب ودعا ایتمکدن عبارتدر.

لهذا وزیر ده الطوب اولسون - نقدر اوزاقده بولوندیغی حالده بولسون - تمام محاجبه ومصاحبه اولدیغی الطاف وانعاف ومرحمتی تمامیه اظهاریه حاضر بولنمامه زائد قدسیتمآب جناب شهنشاهی یه بیحد ادعیهٔ خالصانه‌لرینک استجدیه سبب اولدیغی وظیفه وخدمتگارانه‌لرینک جوابنده دخی بوقولدیغی تلاقی احتجاب بولدیغندن طولایی اولدرجه فکریات معالی اقتضای جناب ولی النعمت پادشاهلرینه حیات صحتکارانه وعمودیت قاهرانه‌لرینک عرضه اتمت بوجه مذکی استرحام ایلدم.

امضا

(حرف)

مترجمی
سعید فریدون

"استوکهولم" ده دولتعلیه‌لری سفیری پیش قدوم ملفوف و اسوچ فریقرکانه اعیانیه‌لرینک واصل اولدقلری صورت تسلیم حفظه‌لری تحریراتی عتبهٔ علیهای ملوکانه‌لریه عرضه وتقدیم اتمک اوزره وسالت کذائیم ملاحظت ایلمشدر.

اشبو تحریرات محصلانه‌یه مشعر لهامیولدی جریلدی وجوابی تحریرات ومراسم پادشاهانه اسوچ قرالی قدوم همایونلرینک اولرجه قدوم پادشاهی عرضه تشکرات وحسیات مخصوصه مأموره اتمکدن عبارتدر.

برقاچ یمانبوت پیش قدوم ده اسیاد اوقیانوسیانک خطوط مستقیمه‌لرینی قوشدیکوندیلک ایلهامیولده جناب ملوکانه‌لری قرشمانه‌لریه قبول جریلدیکی مفتی وبیان اولدیغی وجهله ایلهامیولده مذکور قرالی طرفنده وطرفیندن تقدیم تهنیات طوغیجی تقدیم حیات ایده ماشم.

وبیلدرده بالاستفاده محل عالیلرینه تقدیم احترامات ایلدم.

اکر طرف مستجمع الشرف جناب ملوکانه‌لرینه لفظاً کذلک برقطعه شفقت نشانه‌لرینی اهدا جریانی تقدیمده پیشکاه مستفیض الانعام حکمدارانه ایدیلدیکی وجهله عرض جرأت ایدم.

قوللرک
ریس پاشا

Légation Impériale
de Turquie.

La Haye le 21 Août 1888.

N° Gl. 1285.

N° Sl.

Mon cher Pacha,

Permettez moi de me prévaloir de la bienveillante amitié dont Votre Excellence m'honore pour La prier de porter respectueusement à la connaissance de Sa Majesté Impériale le Sultan, Notre Auguste Maître, ce qui suit:

Dès que j'ai reçu les 2500 francs que Sa Majesté Impériale m'a fait envoyer par le Ministère de la Liste-Civile pour être remis aux incendiés de Suède, je me

Son Excellence
le Muchir Dreyssé Pacha,
Aide de Camp-Général
de Sa Majesté Impériale le Sultan.

Constantinople.

---

ma reconnaissance à toute épreuve et sans bornes.

En remerciant par anticipation Votre Excellence, je saisis avec empressement cette occasion pour Lui réitérer les assurances de ma plus haute et amicale considération.

Haradja

İSVEÇ'TE YANGINDAN ZARAR GÖRENLERE II. ABDÜLHAMİD'İN PARA YARDIMI

FINANCIAL ASSISTANCE OF ABDULHAMID II TO THE VICTIMS OF FIRE IN SWEDEN

İsveç'te yangından zarar görenlere Sultan II. Abdülhamid tarafından yapılan para yardımı

Monetary assistance of Sultan Abdülhamid II. for fire victims in Sweden

- 1888 -

Lahey ve Stokholm Sefiri Karaca Paşa tarafından Yâver-i Ekrem-i Hazret-i Padişahî Dreyse Paşa'ya gönderilen 1285 numaralı ve 21 Ağustos 1888 tarihli yazının tercümesi:

Kazanmış olmaktan iftihar ettiğim iyilik ve teveccühlerinize sığınarak aşağıdaki maddeleri yüce Padişahımıza arz etmenizi ricaya cüret ederim.

Padişahımız tarafından İsveç'te yangından zarar görenlere yardım olarak Hazine-i Hassa-i Şahaneleri Nezareti vasıtasıyla gönderilen 2.500 frankı alır almaz yangından zarar görenlere yardım için oluşturulan özel yardım komisyonuna teslim edilmek üzere parayı hemen Stokholm'de İsveç Hariciye Nezareti'ne ulaştırdım.

İsveç ve Norveç Hariciye nâzırı, parayı almakla beraber bu vesile ile gerek Padişahın merhamet ve yardımlarına mazhar olan biçarelerin minnet ve şükran duygularını ve gerek Padişahın yaptığı bu yardımın İsveç kraliyeti, hükümeti ve milletine bahşettiği şeref ve sevincin Padişaha arz ve tebliğinde aracı olmamı talep ve rica etmiştir.

Her nerede olursa olsun ne kadar uzakta bulunursa bulunsun, şefkat ve merhamet duygularıyla musibete uğramış muhtaç durumdaki kişilerin sıkıntılarını hafifletlemeye hazır olan yüce Padişahımıza

Translation of the writing dated September 2, 1888 and numbered 1285 sent by Karaca Pasha, the ambassador in The Hague and Stockholm, to Dreyse Pasha, the aide of the Sultan:

I request you to present the following terms to our sublime Sultan refuging to your good intentions.

I transferred 2500 francs sent by our Sultan from the State Treasury for fire-victims in Sweden to Ministry of Foreign Affairs of Sweden in Stockholm to be delivered to assistance commission.

The Minister of Foreign Affairs of Sweden and Norway took the money and he requested me to present their gratitude to the Sultan's assistance.

I present my loyalty to the Sultan for his helps with his feelings of mercy towards the victims all over the World.

Signature
Karaca

***

Prince Karaca the Ottoman Ambassador in Stockholm requested me to present his writing to the Sultan about delivering of 2500 francs sent as assistance to fire-victims in Sweden.

As it is understood, the Sweden King charged Karaca Pasha for presenting his gratitudes to the

hayırlı nice dualaların edilmesine sebep olan bu ulvi vazifenin yerine getirilmesinde görevlendirilmiş olmamdan dolayı bahtiyar olarak yüce Padişahımıza olan sadakat ve bağlılığımı arz ederim efendim.

İmza

Karaca

***

Stokholm'de Devlet-i aliyyeleri Sefiri Prens Karaca Paşa ekte bulunan, İsveç'te yangın felâketine uğramış olanlara yardım olarak gönderilen 2500 frankın ilgililere teslim edilmesine dair olan yazısını yüce Padişaha arz ve takdim etmek üzere aracı olmamı talep etmişlerdir.

Bu yazıdan da anlaşılacağı üzere yüce Padişahın merhamet ve teveccühlerinden dolayı İsveç kralı fevkalâde memnun olarak Karaca Paşa'yı minnet ve şükran duygularının arzı için görevlendirmişlerdir.

Birkaç zamandan beri Prens Karaca tarafından, Asya ve Okyanusya'da bulunan Hollanda sömürgelerindeki kuşlardan gönderilerek Padişahın sarayındaki kuşhânelere kabul buyurulursa onur ve sevinç duyacağı bildirilmiş idiyse de bahsi geçen kuşları bendeniz bizzat ve doğrudan doğruya takdim etmeye cesaret edememiştim. Şimdi bu vesileden istifade ederek bu hususu da takdime cesaret ettim.

Eğer tarafınızdan kendisine lutfen bir adet Şefkat Nişanı verilirse prensin iyilik ve şükran duygularına gark edileceğini arz ederim.

Kulları

Dreyse Paşa

Sultan.

Although Prince Karaca sent birds of Holand colonies in Asia and Oceania for birdhouses in the Sultan's Palace, I could not dare to submit those birds. Finally, I dare to submit them.

If an Order of Charity is given to the Prince, he will be overwhelmed by gratitude.

His Servant

Dreyse Pasha

Y. PRK. MYD, 7/75

Sultan Abdülaziz'in 1873 tarihli bir fermanındaki tuğrası

نومرو	ملفوظات	تاریخ	نوع مسوده	مسودی اسمی		
3860 ا 3950						

الجای قحط ایله قره ه غدیه یزم لوزم کلیه متعیدلک تذکره بحمله بعضه افاراتی هادی اشقودره
ولایت عدیسنک تلف اقتام ایریلک لفیه واجبه نفقه ت جلیله سنه وارداولدیغی تقدیمه
تذکره عدیه حواله بیورلمغله مه لم تقدیمه

فی الحقیقه قره ه غلولرك جلیله الجی لریله ولایت تجاوزه دائر وهبا خصوصی تابعیه احمد ایری
محافظه ایدکاری حالک سائره ادکاری سیاسته مرجع محاذیر اولدیغی درکار اولوب ذاتاً
بویله جلیلهای وهبا جرت خصوصی منفرداً وقوعبولانه التجالره قیاس قبول ایده یه جه
جهتلرجه جایز اولانه قاعده موجبنجه بویله طوریه کلدیکده وهبا جریمك قبول ادکاری
الجی ایله کمرك ودل تابعیتنه دخالت ایجاب ایدن توقیف اولنمسی و عدم
تشبث بویله نفه مامه لم بوقاعده یه توسل بولنمسی نبی ذکر اولنان قره ه غلولرك حقنده
وفی بوقه مامه یه توفیقه معامله اولنمسی تابعیت عثمانیه وحفظ وحمایه حکومت
سنیه صداقت بولنه جقلرینه دائر تحقیقاری اجرا نهایتده نصکره قبول ایدلکلری و
فقط هرحال حدودیه بعیده ولایت شاهانه اقامه ایدکلری تقدیرده برده قبایل
مرقومه بولنمك الجای قحط ایله ترك دیار وطنیه اجباریه نظراً ایکیرنده برده قبایل
مشیه مجبوریت زمانیه محلکلریه عودت ایلمدکلری محتمل اولدیغندن حقلرنده نفه مامه
مذکوره نك تطبیقه واجرای جهتنه کیدیلمك لازم ولزمی مالک شاهانه
طرفنه قطعیاً رشتك ایتدکلری حالک حقلرنده بولنمسی

ولیکن اجباری لازم کلمکسزین کندولریله بالتفهیم بویله بر جهت تابعیت احداث
ایله انقضاسنه تابعیت ودولت علیه دخالت وحمایت یاخود محلکلریه عودت
ایچون جنس تخییر ایدلدکری حالده وهبا لرك بعضلری قبیله نفسنه بوصورت

KITLIK SEBEBİ İLE KARADAĞ'DAN OSMANLI TARAFINA İLTİCA EDEN KARADAĞLILARIN İSKÂNLARI

SETTLEMENT OF MONTENEGRINS MIGRATING FROM MONTENEGRO TO THE OTTOMAN LANDS BECAUSE OF FAMINE

Karadağ'daki kıtlık sebebiyle Osmanlı Devleti'ne iltica eden Karadağlıların Osmanlı vatandaşlığına kabul edilerek iskan edilmeleri

Settlement of Montenegrins refuging to the Ottoman lands by accepting them to the Ottoman citizenship because of famine

1889

Numara: 3860-3990

Kıtlık sebebi ile Karadağ'dan bizim tarafa geçen mültecilerin fazlalığından dolayı İşkodra Vilâyeti'nin telgraflarının ilişiğiyle Dahiliye Nezareti'nden gelen iki adet tezkire üzerinde görüşüldü.

Gerçekten Karadağlıların kalabalık ilticalarıyla civardaki vilâyetlerde özellikle tâbiiyet-i asliyelerini muhafaza ettikleri hâlde yerleşmelerinin siyaseten birçok zararı olacaktır. Zaten böyle kalabalık göçler kişisel ilticalarla kıyas kabul etmez. Her yerde geçerli olan kaide gereğince böyle toptan gelen muhacirlerin kabul olunmaları duruma göre tayin olunan bazı şart ve düzenlemelere bağlıdır. 1 Receb 1273 (25 Şubat 1857) tarihinde yayınlanan nizâmnâmede kolonizasyon suretiyle hicret edenlerin Osmanlı tâbiiyetini kabul edecekleri ve Osmanlı Devleti tarafından kendilerine arazi verilmesi ve çeşitli kolaylıklar gösterilmesi yazılıdır. Devletçe uygun görüldüğü halde Karadağlılardan belli bir zaman sonra geri dönme niyetinde bulunanlar müstesna diğerleri hakkında bu nizâmnâme gereğince muamele yapılacaktır. Osmanlı tâbiiyetine geçerek Hükümete sadakatte bulunacaklarına dair yemin ettirildikten sonra vatandaşlığa kabul olunmaları fakat sınırdan uzak vilâyetlerde iskân edilmeleri gerekli görülmektedir. Dahiliye Nezareti'ne bu mânâda cevap yazılması ve Sırbistan'a geçen Karadağlılara Sırbistan'ın nasıl muamele ettiğine dair Belgrad Sefâreti'nden alınacak cevabın ilerde Dahiliye Nezareti'ne tebliği gerekmektedir. Yine de fermân efendimizindir.

6 Mart 1305 /18 Mart 1889

Number: 3860-3990

It was negotiated on telegraphs of Shkodra Province about refugees coming from Montenegro because of famine and on two minutes of the Ministry of Interior.

Actually several disadvantages will occur in respect of policy if huge amount of Montenegrin refugees settle in the surrounding provinces protecting their origins. As the general rule, such mass migrations are dependant to certain conditions and regulations. It is written in the regulation published in the date of Rajab 1, 1273 (February 25, 1857) that colonial immigrants should enter in the Ottoman citizenship and lands would be given to them by the Ottoman Empire. The regulation was executed about those Montenegrins as the Empire approves. It is considered necessary that those people would be settled in provinces far from borders of the country after they accept the Ottoman citizenship. It is necessary to write a response to the Ministry of Interior and to inform the response of the Embassy in Belgrade to the Ministry of Interior. The order is our Sultan’s.

March 18, 1889

HR. HMŞ. İŞO, 107/2

RUSYA'DAN HİCRET EDEN DOKUZ BİN MUHACİRİN KIŞ BASTIRMADAN KONYA VİLAYETİNDE İSKÂNLARI

SETTLEMENT OF NINE THOUSAND REFUGEES, MIGRATING FROM RUSSIA IN KONYA PROVINCE BEFORE WINTER COMES

Rusya'dan hicret eden dokuz bin muhacirin kış bastırmadan Konya vilayetinde iskanları

Settlement of nine thousand migrants coming from Russia to the province of Konya before winter comes

1890

Sadâret makamına

Rusya'dan Osmanlı topraklarına göç eden ve Konya'da iskân edilmeleri kararlaştırılan 9 bin küsûr nüfustan birinci kafile olan 2400 kişinin arzu edildiği şekilde yerleştirme işlemlerine başlamak üzere Konya'ya gönderilmesi Aydın, Konya ve Adana vilayetleri iskân memuru Eşref Efendi'ye yazı ile bildirilmiştir. Bu göçmenlerin Konya'da iskân edilecekleri yerler farklı ve birbirinden uzak olmasından dolayı bir memur ile bunun üstesinden gelinemeyeceği açıktır. Gerek şimdiki gerekse gelecek olan kafilelerin kış bastırmadan kalacakları yerlere yerleştirilmeleri için Aydın ve Trabzon memurluklarından ayrılan Saim ve Baha efendilerin de 75 kuruş yevmiye ile iş bitimine kadar görevlendirilmeleri hususuna dair Muhacirîn Komisyonu Başkanlığı'ndan gönderilen yazı ekte sunulmuştur. Söz konusu göçmenlerin Padişahın sayesinde sefil olmadan bu şekilde iskân edilecek olmaları uygun görülmüş olduğundan gereğinin yapılması hususunun Maliye Nezareti'ne tarafınızdan tebliğ edilmesi arz olunur.

4 Kasım 1890

To the Grand-Vizierate

It was informed to Eşref Efendi, settlement officer of Aydın, Konya and Adana Provinces, to go to Konya to settle the first 2400 of 9000 people there coming from Russia to the Ottoman lands. It is obvious that one officer cannot handle the settlement work because the places for settlement are far from each other. The writing; coming from the Directorate of Refugee Commission about charging the officers named Saim and Baha departed from offices in Aydın and Trabzon to settle those people before winter comes; was presented. It is submitted to you to inform the matter of settlement of mentioned immigrants to the Ministry of Finance.

November 4, 1890

DH. MKT, 1778/38

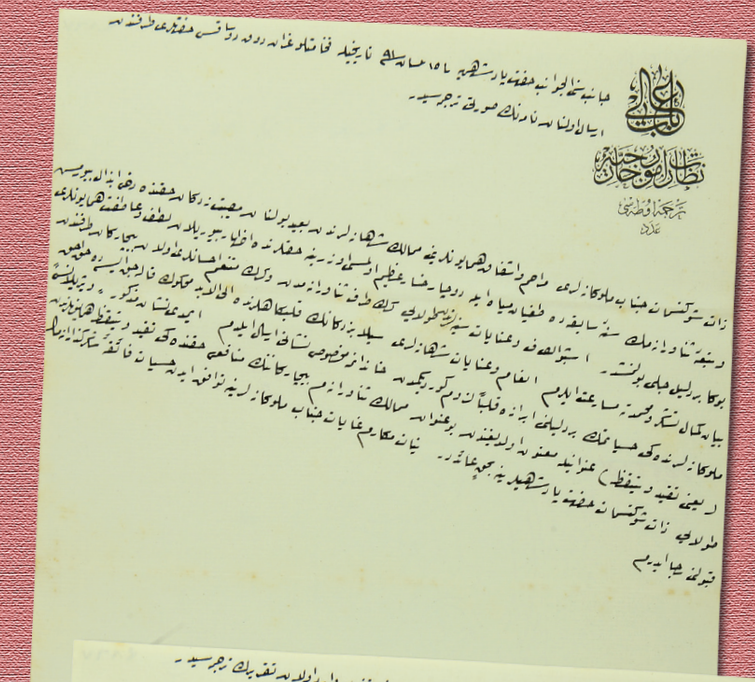

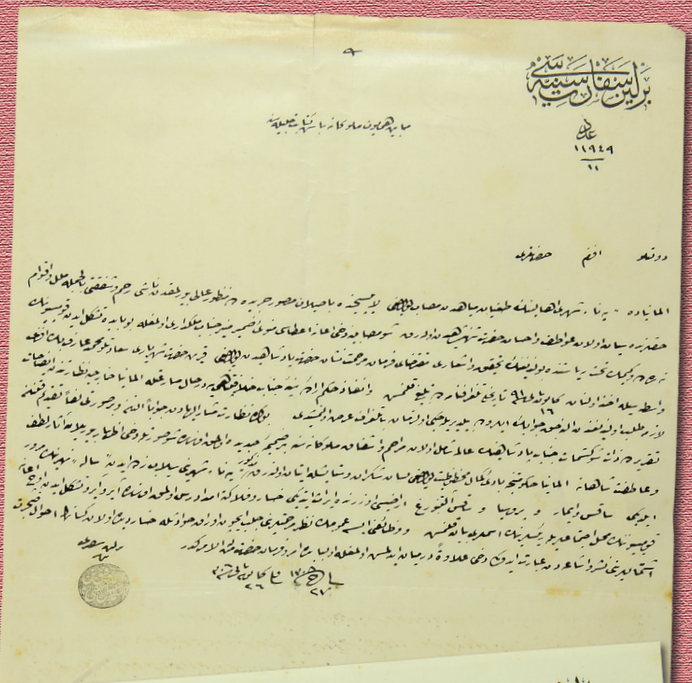

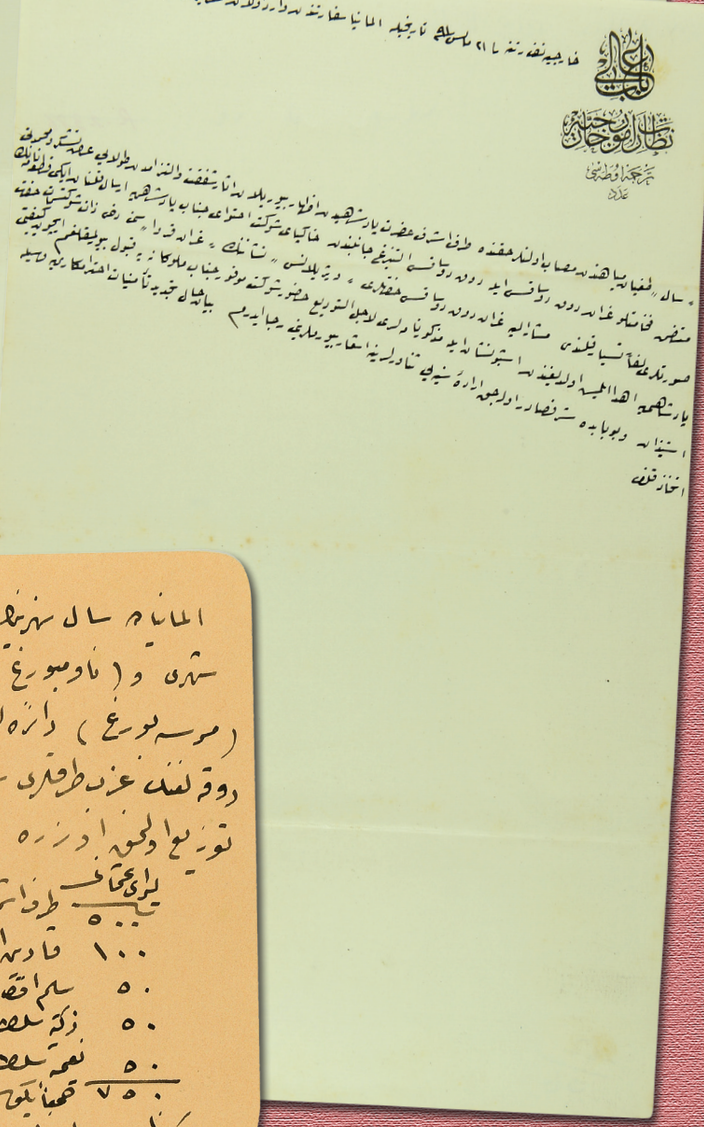

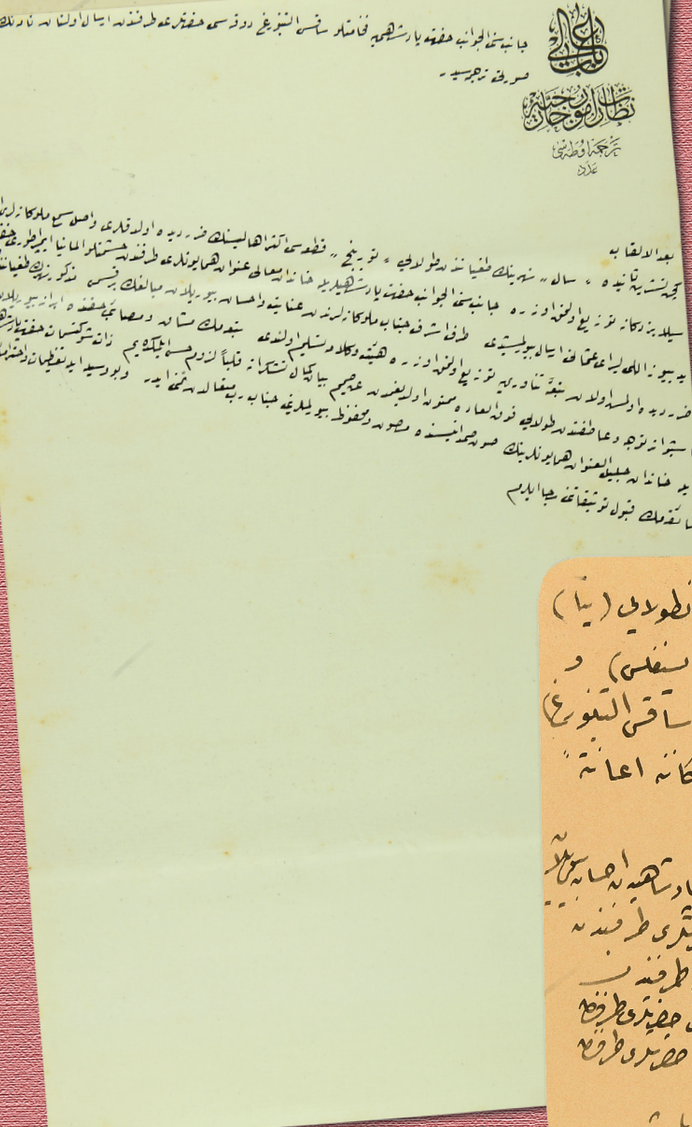

المانیاده سال شهرینك طغیاننده طولایی (ینا) شهری و (ناومبورغ) و (ایسنفلس) و (مرسه بورغ) دائره‌لریله (ساقس التنبورغ) دوقه‌لغنك غرب طرفلری سیلابزدکانه اعانة توزیع اولنمق اوزره :

لیرای عثمانی	
٥٠٠	طرف اشرف حضرت پادشاهیدن احسان بیورلان
١٠٠	قادین افندی حضرتلری طرفندن
٥٠	سلیم افندی حضرتلری طرفندن
٥٠	زکیه سلطان افندی حضرتلری طرفندن
٥٠	نعیمه سلطان افندی حضرتلری طرفندن
٧٥٠	جمعاً یکون

کاظم بك واسطه‌سیله کوندرلمشدر

ALMANYA'DAKİ SAALE NEHRİ'NİN TAŞMASINDAN ZARAR GÖREN AHALİYE YARDIM

ASSISTANCE TO THE PEOPLE SUFFERING FROM OVERFLOW OF THE RIVER SAALE IN GERMANY

Almanya'nın Jena şehrinde Saale Nehri'nin taşması yüzünden zarar gören ahaliye padişah tarafından yardım yapılmasına Almanya hükümetinin teşekkür ettiği

Gratitude of German government because of assistance by the Sultan for victims of Saale River flood in Jena, Germany

1891

Berlin Sefâret-i Seniyyesi

Aded: 11949/11

Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitâbeti'ne

Efendim,

Almanya'nın Jena şehri halkının su taşkınlarından zarar gördüğü Leibzig'de basılan resimli gazeteden öğrenilmiştir. Padişah efendimizin hiçbir milletten esirgemediği şefkatinin eseri olarak bu selzedelere de yardım yapılacaktır. Konuyla ilgili oluşturulacak komisyonun nerede ve kimin başkanlığında olacağının araştırılmasına dair emir ve irâde, Padişah efendimizin Mâbeyncisi Mehmed Arif Beyefendi aracılığıyla alınan 16 Ocak 1891 tarihli telgrafla bildirilmiştir. İvedilikle emrin gereği yerine getirilerek Almanya Dışişleri Bakanlığı'ndan gerekli bilgi istenmiş olup alınacak cevabın ileriki günlerde bildirileceği telgrafla arz olunmuştu. Bu kez Almanya Dışişleri Bakanlığı'ndan cevap olarak gelip bir kopyası ekte sunulan yazıda yardım konusunda Osmanlı Padişahı'nın gösterdiği duyarlılıktan dolayı Almanya Hükümetince duyulan memnuniyet ifade edilmektedir. Ayrıca sözkonusu yazıda Jena şehrini sular altında bırakan Saale Nehri'nin, güzergâhındaki Sasce Weimar, Prusya ve Sasce Altenburg arazileri üzerinde verdiği zararı telafi etmek üzere ayrı ayrı oluşturulan üç yardım komisyonunun toplanma merkezleriyle başkanlarının isimleri bildirilmekte ve bu komisyonların görevinin, su taşkınlarından zarar gören kimselerin içler acısı durumunu basın yoluyla ortaya koyarak kamuoyunun

To the Chief-Secretariat of Mâbeyn-i Hümâyûn

His Excellency,

It is learned from the illustrated newspaper published in Leipzig that the people of Jena town in Germany was damaged by flood. His Majesty the Sultan will assist to those victims of flood. The imperial order about the foundation of commission on this matter was reported by telegraph dated January 16, 1891 taken by *Mabeyn* Officer Mehmed Arif Beyefendi. It was submitted by the telegraph that the answer would be taken from Germany Ministry of Foreign Affairs. Gratitude of German Government for sensitivity of the Sultan was explained in In the writing coming from Germany Ministry of Foreign Affairs. Also in that writing, explanation was made about functions of the commission gathered to recover damages occurred by flood of Saale River on the lands of Sasce Weimar, Prussia and Sasce Altenbourg.

February 7, 1891

Ambassador in Berlin

Mehmed Tevfik

***

desteğini almaktan ibaret olduğu dahi ilâve olarak ifade edilmişdir.

7 Şubat 1891

Berlin Büyükelçisi
Mehmed Tevfik

***

Almanya'daki Saale Nehri'nin taşmasından dolayı Jena şehri, Naumbourg, Weissenfels ve Mersabourg daireleriyle Sasce Altenburg Dükalığı'nın batı tarafları selzedelerine yardım olarak dağıtılmak üzere:

Osmanlı Lirası
500 Osmanlı Padişah'ından ihsân olunan
100 Kadın efendi tarafından
050 Selim Efendi tarafından
050 Zekiye Sultan tarafından
050 Nimet Sultan tarafından
750 Toplam

Kâzım Bey aracılığıyla gönderilmiştir.

***

Bâb-ı Âlî
Nezaret-i Umûr-ı Hariciye
Tercüme Odası

Osmanlı Padişahı'na
Saks Altenburg Dükası tarafından gönderilen mektubun tercümesi

[Unvan ve saygı ifadelerinden sonra]

Geçen Kasım ayında Saale Nehri'nin taşmasından dolayı Turinc bölgesindeki ahalinin çoğu zarar görmüş oldukları anlaşıldıktan sonra bunlara dağıtılmak üzere Osmanlı Padişahı tarafından Almanya İmparatoru'na 750 Osmanlı lirası gönderilmişti. Bu paranın bir kısmı nehrin taşmasından zarar görmüş olanlara dağıtılmak üzere ilgililere teslim olundu. Vatandaşlarımın karşılaştığı sıkıntı ve musibetler karşısında gösterilen bu insaniyetli yaklaşımınızdan dolayı son derece memnun olduğumdan bütün içtenliğimle teşekkürlerimi sunmak istedim. Şahsınız ile hanedanınızı her türlü belâ ve âfetlerden korumasını Allah'tan temenni eder bu vesile ile saygılarımın kabulünü rica eylerim.

***

In order to distribute to funds to the victims of Saale River flood in Jena town, Naumbourg, Weissenfels and Mersabourg regions, Dukedom of Sasce Altenbourg:

Ottoman Lira

500 from the Ottoman Sultan

100 from Kadınefendi

050 from Selim Efendi

050 from Zekiye Sultan

050 from Nimet Sultan

750 Total

Kazım Bey sent them.

***

The Sublime Porte
Ministry of Foreign Affairs
Translation Office

Translation of the letter sent by Saks Altenbourg Doge to the Ottoman Sultan

[After respect words]

750 Ottoman Liras were sent by the Ottoman Sultan to the German Emperor to be distributed to victims of Saale River flood in Turinc region. A part of this money was delivered to authorities to be distributed to the victims. I want to extend my sincere gratitude for humanitarian approachment towards my citizens. I wish Allah would protect your personality and dynasty.

***

Bâb-ı Âlî
Nezâret-i Umûr-ı Hariciye
Tercüme Odası

Osmanlı Padişahı'na 15 Nisan 1891 tarihli Grand Duc De Saks tarafından gönderilen mektubun tercümesi

Zâtınız geçen seneki su taşkınlarından zarar görmüş olan vatandaşlarımın yaralarının sarılması hususunda büyük bir hassâsiyet gösterip yardımlarınızı esirgememiştiniz. Bundan dolayı gerek şahsım gerekse vatandaşlarım tarafından size minnet ve şükranlarımızı sunar, bu davranışınızla selzede vatandaşlarımın kalbinde sonsuza kadar yaşayacağınızı bilmenizi isterim. Bu duygu ve düşüncelerimizin bir delili olarak size hanedanıma aid Vigilance Nişanı'nı gönderdim. Çaresiz insanlarımın yararına gösterdiğiniz üstün gayret ve çabalardan ötürü siz bu nişanı kelimenin tam anlamıyla hak ettiniz. Minnet ve saygılarımın kabul edilmesini rica ederim

***

Bâb-ı Âlî
Nezâret-i Umûr-ı Hariciye
Tercüme Odası

Hariciye Nezareti'ne 21 Mayıs 1891 tarihiyle Almanya Büyükelçiliği'nden gelen yazının tercümesidir

Saale Nehri'nin taşmasından zarar görenler hakkında gösterilen duyarlılık ve yapılan yardımdan dolayı Grand Duc De Saks ile Duc De Saks Altenburg taraflarından Padişaha gönderilen iki mektubun kopyaları ekte gönderildi. Grand Duc De Saks aynı zamanda Padişah'a Vigilance Nişanı'nın Grand Cruva'sını da vermiş olduğundan bu nişan ile mektupları takdim etmek için huzura kabulüme izin verilmesini arz ederim.

The Sublime Porte
Ministry of Foreign Affairs
Translation Office

Translation of the letter, dated April 15, 1891, sent by Grand Duke De Saks to the Ottoman Sultan

You helped showing mercy to our citizens damaged by flood last year. Therefore, I extend my gratitude of myself and my citizens and I want you to know that you will live in hearts of my victim citizens. I sent you an order of vigilance belonging to my dynasty as the proof of my feelings. You deserved that order because of your efforts for my people. I request the acceptance of my respects.

***

The Sublime Porte
Ministry of Foreign Affairs
Translation Office

Translation of the letter, dated May 21, 1891, sent by German Embassy to the Ministry of Foreign Affairs

Copies of two letters sent by Grand Duke De Saks and Duke De Saks Altenbourg because of helps and sensitivity shown towards victims of Saale River flood was sent in attachment. Also I want to be accepted to your presence to submit the letters and the Grand Cruva of the Order of Vigilance given by Grand Duke De Saks.

Y. MTV, 47/189-3
Y. A. HUS, 247/56

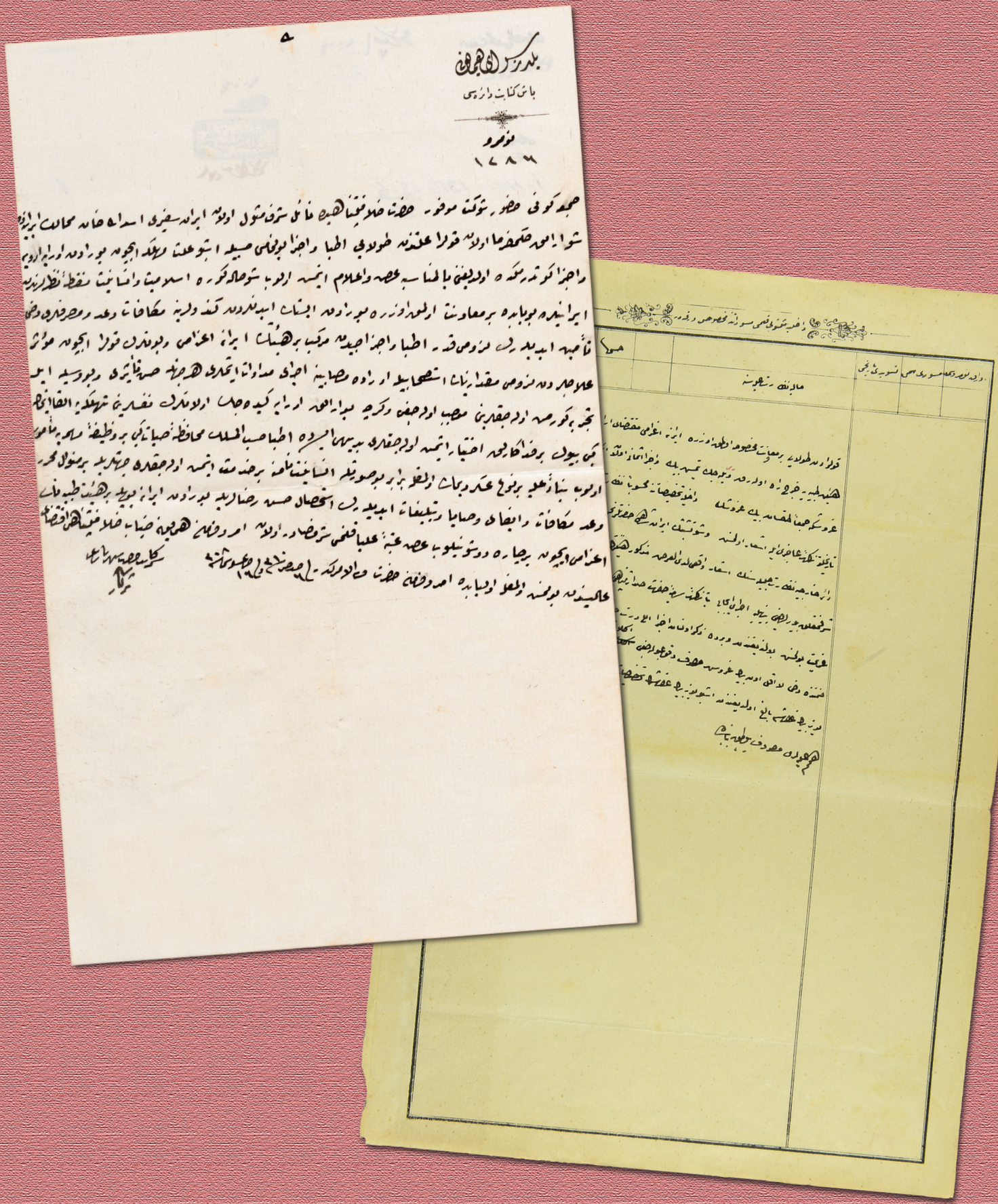

٥

بلدرس ای همایونی

باش کتابت دائره‌سی

نومرو

١٧٨٦

İRAN'DAKİ KOLERA SALGINI SEBEBİYLE DOKTOR VE ECZACI GÖNDERİLMESİ

SENDING DOCTORS AND PHARMACISTS TO IRAN DUE TO OUTBREAK OF CHOLERA

İran'daki kolera salgını sebebiyle yardım talebinde bulunulması üzerine ilaç ve tıbbî malzeme ile donatılmış doktor ve eczacılardan oluşan bir heyetin İran'a gönderilmesi

Sending a delegation consisting of doctors and pharmacists supplied with medicines and medical supplies to Iran due to outbreak of cholera there upon the request for assistance

1892

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Başkitâbet Dairesi
Numara
1286

Cuma günü Padişah'ın huzuruna kabul edilen İran Büyükelçisi Esedullah Han, ülkesinde şu günlerde var olan kolera hastalığından dolayı yeterli doktor ve ilaç bulunmadığından buradan oraya tıbbî malzeme ve ilaç gönderildiğini ifade etmiştir. Bu duruma İnsaniyet ve İslâmiyet açısından baktığımızda İranlılara yardım etmemiz gerekmektedir. Gitmek isteyenlere ikramiye vaad edilip yol masrafları karşılanarak yeterli sayıda doktor ve eczacıdan oluşan bir heyetin İran'a gönderilmesi ve bunların yanlarında götürecekleri ilaçlarla hastaları tedavi etmeleri halk üzerinde olumlu bir etki bırakacak ve aynı zamanda da kendileri bir deneyim kazanmış olacaklardır. Gerçi oraya gidenler kendi hayatlarını da tehlikeye atmış olacaklardır. Doktorluk mesleğinde hayat kurtarmak bir görevdir, dolayısıyla doktor bir çeşit asker sayılır. Bu şekilde insanlık adına hizmet etmiş olacaklardır. Mükâfât vaadiyle gerekli bilgilendirme yapılıp rızaları alınarak İran'a böyle bir sağlık heyetinin gönderilmesi için bir çare bulunması Padişah'ın emrinin gereğidir.

30 Ağustos 1892

Mâbeyn Başkatibi
Süreyya

***

Yıldız Imperial Palace
Chief-Secretariat Office
Number
1286

Ambassador of Iran Esedullah Khan, who was accepted to the presence of the Sultan on Friday, expressed that medical equipment and medicines were sent to his country due to cholera because of lack of enough doctors and medicines there in these days. From the perspective of Humanity and Islam, we have to help Iranians. It will affect the people there positively to send a commission consisting of enough doctors and pharmacists by assuring grants and covering the travel expenses and to treat patients by medicines. However, the ones going there will also risk their lives. Saving lives is a duty of medicine profession, so doctors are like soldiers. In this way, they will be serving in the name of humanity. It is the necessity of the Sultan's order to find a solution for sending such a health commission to Iran by informing health professionals about assurance of grants and by their approval.

August 30, 1892

Chief Secretary of *Mabeyn*
Süreyya

***

Dahiliye Mektubî Kalemi
Müsveddelerine Mahsus Evraktır
11 Rebîülevvel 1310 /3 Ekim 1892

Maliye Nezareti'ne

Koleradan dolayı İran'a özel bir yardım yapılması hususundaki Padişah irâdesi üzerine gönderilecek sağlık heyetine verilecek toplam doksan bin kuruş harcırahın Dahiliye tahsisâtından karşılanması gerektiği 20 Eylül 1892 tarihli yazımızla bildirilmişti. Ayrıca bu teşebbüsün İran Şahı hazretlerince çok büyük bir memnuniyetle karşılandığına ve teferruâtına dair Hariciye Nezareti'nin yazısı arz ile söz konusu heyetin bir an evvel gönderilmesi hususunun Padişah hazretleri tarafından emredildiğini bildiren Sadâret yazısı alınmıştır. Heyet harekete hazırdır. Ayrıca elli dört sandık dolusu ecza mevcut olup bunların nakli için de en az on bin kuruş masraf olacağı anlaşıldığından istenilen akçe bu durumda yüz bin kuruşa ulaşacaktır. İşbu yüz bin kuruşun bahsi geçen tahsisâttan karşılanması için Dahiliye veznesine gönderilmesi hususu rica olunur.

19 Eylül [1]308 / 1 Ekim 1892

This is a special document of the drafts of
Secretariat of the Ministry of Interior
October 3, 1892

To the Ministry of Finance

It was reported in our writing dated September 20, year 1892 that 90.000 kurush travel expenses to be given to health commission depending on the imperial order about making a special assistance to Iran because of cholera must be met from the allowance of the Ministry of Interior. Additionally, writing of the Ministry of Foreign Affairs that His Majesty Iran Shah is pleased to hear this attempt and writing of the Grand-Vizierate that the Sultan ordered sending the mentioned commission urgently was taken. The commission is ready to go. Furthermore, needed money will reach to 100.000 kurushs because at least 10.000 kurushs are needed for transportation of 54 boxes of medicine. The mentioned 100.000 kurushs are requested to be sent to cash office of the Ministry of Interior for covering it from the mentioned allowance.

October 1, 1892

İ. HUS, 3/1310_S/37
DH. MKT, 2007/27

Sultan II. Abdülhamıd'in (1876-1909) hilal ve yıldız işlemeli tuğrası

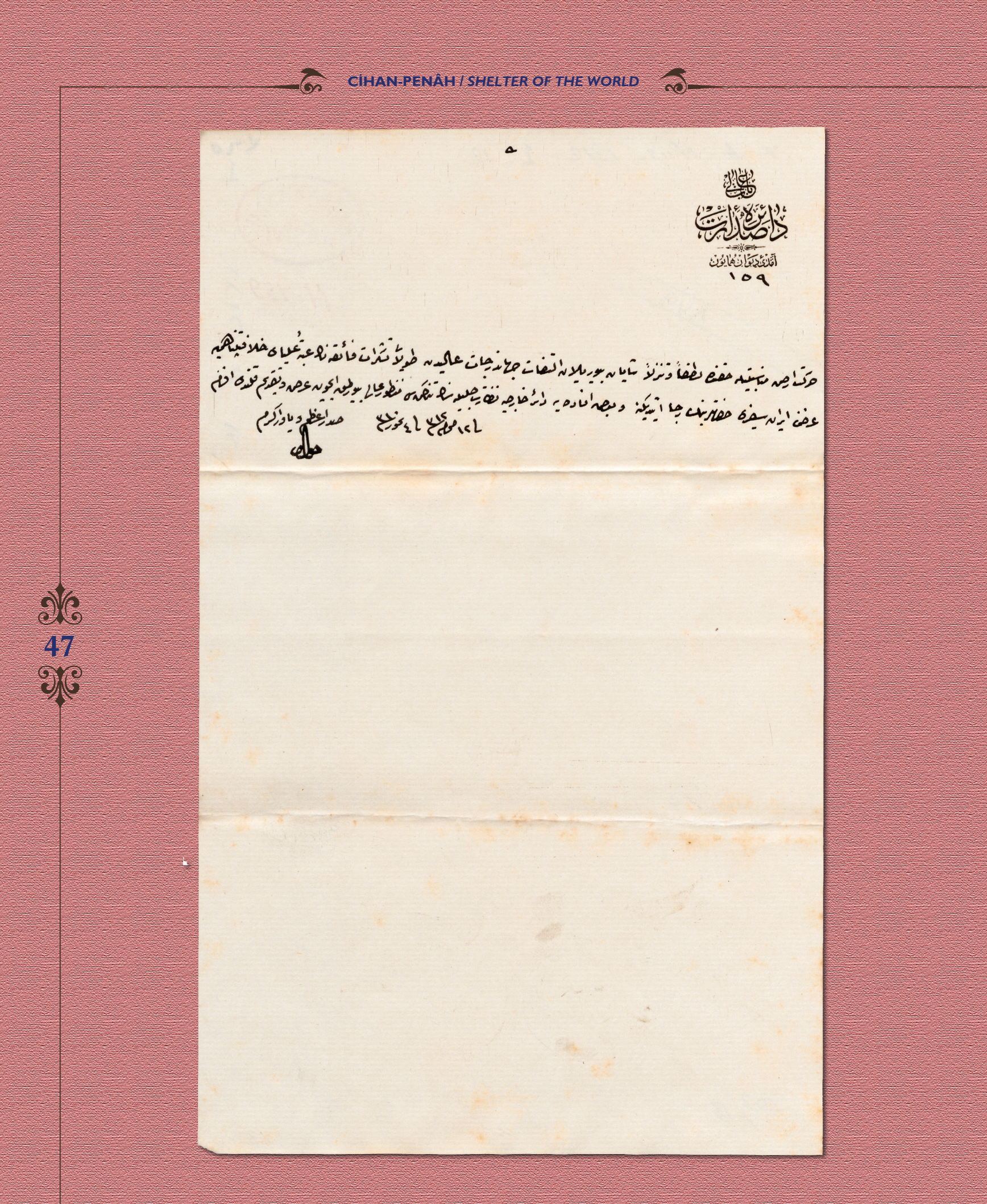

٥

باب عالی
دائرهٔ صدارت
آمدی دیوان همایون
١٥٩

حرکت ارضیه مناسبتیله حقنده لطفاً و تنزلاً شایان بیوریلان التفات جهاندرجات عالیدن طولای تشکرات فائقه نك عتبهٔ علیای خلافتپناهیه
عرض ایران سفیری حضرتلرینك رجا ایتدیکنه و بعض افاده یه دائر خارجیه نظارت جلیله سنك تنکره سی منظور عالی بیورلمق ایچون عرض و تقدیم قلندی افندم

١٢ محرم سنه ١٣١٢ ٤ تموز سنه

صدر اعظم و یاور اکرم

İRAN DEPREMZEDELERİNE YARDIM

ASSISTANCE TO THE EARTHQUAKE VICTIMS IN IRAN

İran Büyükelçisinin ülkesindeki depremde zarar görenlere yardımından dolayı padişaha teşekkürü

Gratitude of Iran ambassador to the sultan for his assistance for earthquake victims in Iran

1894

Bâb-ı Âlî
Daire-i Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
159

Ülkesindeki deprem dolayısıyla yapılan yardımlara teşekkür etmek üzere İran büyükelçisinin, Padişah'ın huzuruna kabulünü rica ettiğine dair Hariciye Nezareti'nin yazısı takdim kılındı.

16 Temmuz 1894

Sadrazam
Cevat

The Sublime Porte
Grand-Vizierate
Amedi-i Divân-ı Hümâyûn
159

The writing of the Ministry of Foreign Affairs, about request of Iran Ambassador to be accepted to the presence of the Sultan for extending his gratitude for the assistances made for the earthquake in his country, was submitted.

July 16, 1894

Grand-Vizier
Cevat

Y. A. HUS, 303/18

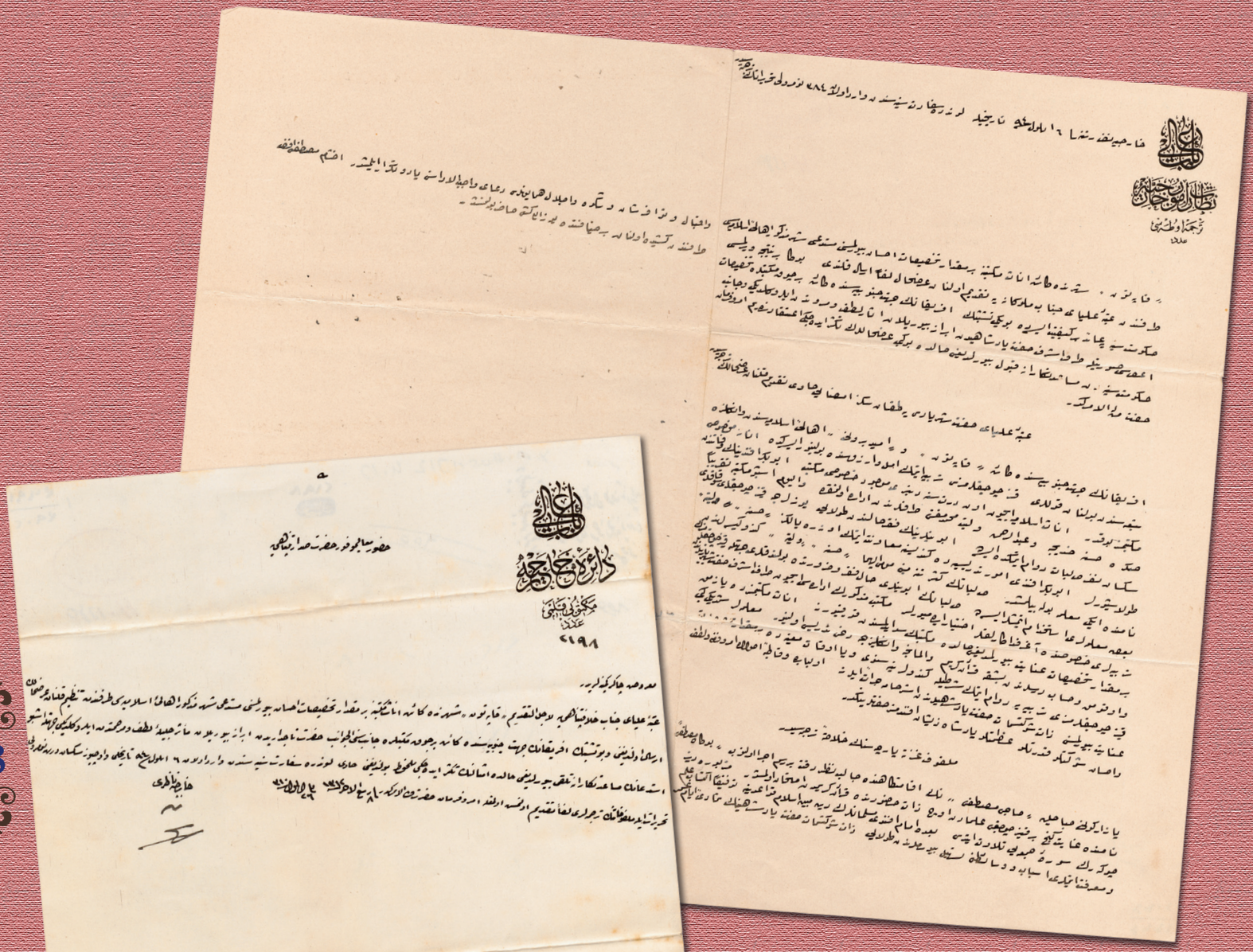

CAPE TOWN'DAKİ KIZ MEKTEBİNE YARDIM TALEBİ

REQUEST FOR ASSISTANCE TO THE SCHOOL FOR GIRLS IN CAPE TOWN

Cape Town şehrindeki kız mektebine bir miktar yardım yapılması talebinde bulunulduğu, bunun daha önce o bölgedeki birçok okula padişah tarafından yapılan ihsanlardan kaynaklandığına dair

Demand for assistance for the girl school in Cape Town based on the assistances made by the sultan for many schools there before

1894

Bâb-ı Âlî
Daire-i Hariciye
Mektubî Kalemi
Aded 2198

Sadâret'e

Arzımdır

Cape Town şehrindeki kız mektebine bir miktar yardım yapılması talebiyle oradaki Müslümanlar tarafından yazılan dilekçenin Padişaha sunulmak için gönderildiği ve bu girişimin Afrika'nın güney bölgelerindeki birçok okula daha önce Padişah tarafından yapılan yardım ve gösterilen merhametten ileri geldiği ve bu talebe olumlu cevap verildiği takdirde benzer taleplerinin çoğalacağı ifadesini içeren Londra Osmanlı Büyükelçiliği'nden gelen 6 Eylül 1894 tarihli ve 384 numaralı yazı ile eklerinin tercümeleri ek olarak sunulmuştur. Emir Padişahındır.

9 Ekim 1894

Hariciye Nâzırı
Sait Halim

***

The Sublime Porte
Department of External Affairs
Secretariat
Number 2198

To the Grand-Vizierate

This is my kind submission.

The writing dated September 6, 1894 and numbered 384 and translations of its attachments coming from the Ottoman Embassy in London about making assistance to a girl school in Cape Town and after that in southern regions of Africa on the requests of people of mentioned area.

October 9, 1894

Minister of Foreign Affairs
Sait Halim

***

The Sublime Porte
Ministry of External Affairs
Translation Office

Translation of the writing coming from the Ottoman Embassy with the date of September 6, 1894 in London to the Ministry of Foreign Affairs

The petition submitted to the Sultan by the Muslims of Cape Town city with the request of assistance for girl school was sent. That attempt was because of allowance made by the Sultan for schools

Bâb-ı Âlî
Nezaret-i Umûr-ı Hariciye
Tercüme Odası

Hariciye Nezareti'ne 6 Eylül 1894 tarihiyle Londra Osmanlı Büyükelçiliği'nden gelen 384 numaralı yazının tercümesidir.

Cape Town şehrindeki kız okuluna bir miktar tahsisât verilmesi talebiyle şehir Müslümanları tarafından Padişaha sunulan dilekçe ek olarak gönderildi. Bunu bir sonuca bağlamak Osmanlı Hükümeti'ne aid bir karar ise de bu yeni girişim Afrika'nın güney bölgelerindeki okullara daha önce tahsisât verilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu talep kabul edildiği takdirde bu gibi dilekçelerin çoğalacağını düşünüyorum. Emir Padişahındır.

98 imza ile Padişaha sunulan dilekçenin tercümesidir:

Afrika'nın güneyindeki Cape Town ve Ümitburnu şehirlerindeki Müslümanlar ve İngiliz vatandaşları olarak kız çocuklarımızı eğitmek istiyorsak da kızlara ait okulumuz yoktur. Müslüman kızlar için 14 seneden beri var olan özel okul Ebubekir Efendi'nin ölümünden sonra Hasene, Hatice, Abdurrahman, Velite, Muhammed Müftü taraflarından idare olunmuş olup bugün okulun yaklaşık 80 öğrencisi vardır. Ancak velilerinin fakirliğinden dolayı yüzlerce kız çocukları okula gidememektedir. Ebubekir Efendi eğitim ve öğretimde kendisine yardım etmek üzere ancak Hasene ve Velite adında iki bayan öğretmen bulabilmiştir. Kız çocuklarının çokluğundan dolayı Hasene ve Velite kendi keselerinden ücretlerini vererek bazı bayan öğretmenler çalıştırmışlardır. Fakir olan veliler kız çocuklarının eğitimi için ağır fedakârlıklar altına giremiyorlar. Okulumuza tarafınızdan yardım edilmediği takdirde kapanmasından korkuyoruz. Kız okulumuzda yazma, okuma ve hesap derslerinden in the southern regions of Africa. I think such kind of petitions will increase if that request is accepted. The order is the Sultan's.

Translation of the petition submitted to the Sultan with 98 signatures

Although we want to train our girls as Muslims and English citizens in Cape Town, we do not have schools special to girls. The special school of 14 year for Muslim girls has been directed by Hasene, Hatice, Abdurrahman, Velite, Muhammed Müftü after the death of Ebubekir Efendi, and has about 80 students. Ebubekir Efendi could find only two women teachers named Hasene and Velite to assist himself. Hasene and Velite employed some women teachers paying their wages with their own purses. Poor parents cannot undergo hard sacrifices for education of their daugthers. We fear that the school will close if you do not help. Writing, reading, counting, Qur'an, German and English lessons are taught in our girl school. We request from the Ottoman Sultan to give some allowances with certain periods to our women teachers. The order is the Sultan's.

It is the abstract of the translation of newspaper part.

A ceremony was performed in the place where Hadji Mustafa lives in Sunday morning. A young girl named Bunah Mustafa was tested on Qur'an before scholars. She read the Surat Al-Jumu`ah. Later, the imam prayed for long life of the Ottoman Sultan because of his contributions about training of Muslims according to the Islamic law.

başka Kur'ân-ı Kerîm, Almanca ve İngilizce dersleri de okutulmaktadır. Bayan öğretmenlere, şimdiki gibi çocuklarımızı eğitmeğe devam etmeleri şartıyla, yıllık veya belirli zamanlarda bir miktar tahsisât verilmesini Osmanlı Padişahı'ndan istirhâm ederiz. Emir Padişahındır.

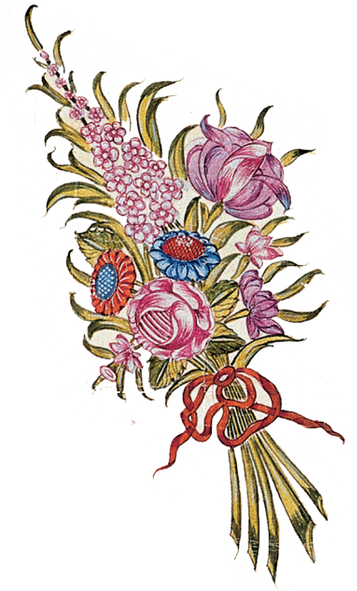

Ekli gazete parçasının tercümesi özetidir

Pazar günü sabahleyin Hacı Mustafa'nın kaldığı yerde dikkati çeken bir seremoni yapıldı. Bunah Mustafa adında genç bir kız çocuğu âlimler huzurunda Kur'ân-ı Kerîm'den sınav olmuştur. Kız çocuğu diz çökerek Cuma sûresini okudu. Daha sonra imam efendi Müslümanların İslâm dininin kurallarına uygun olarak ilim tahsil etmelerini kolaylaştırmasından dolayı Osmanlı Padişahı'na ömrünün uzun ve şânının yüce olması için dua eylemiştir.

Y. A. HUS, 310/62-1

نظارت موزه جهانی

ترجمه و طبع

عدد

خاجه لطفی افندی ۱۵ ایلول ۹۴ تاریخلی و شیقه‌لرینه سفارت سنیه سندن
وارد اولان ۷۷۵ نومرولو تلغرافنامه‌نك ترجمه‌سیدر

... نوبورده ... بلدیه مدیری اویاندیریلمسنده مصاب اولنده اعانهٔ لطف اشرف حضرت پادشاهیده
احسانه بویورلمسی مبالغده طولایی تشکرات فائقه‌سنی عتبهٔ علیای جناب شهریاریه عرضه و ابلاغ
ایتمکلکی رجا ایلدی امر یقاعه‌ترینك جملهسی اشبو عطیهٔ سنیه‌دن بحث ایدیورلر

دائرهٔ مخابره

مکتوب قلمی

عدد

۱۰۹۹

حضور معاون حضرت صدارتپناهی

معروضه حقیر کلیدر

امر یقاده واقع محترقه اولسنده طولایی دوچار مصاب اولنده اعانهٔ اوجیون بزه اعطاسنك بالاستیذانه مرخص صدارتپناهی جنابنه خدمتکاری مقتضای جبلیتدن
بولندیغی مبلغ ریسهٔ دست تعظیم اولدیغی ۹ مایسنده تاریخلی و بویورلمش خطهٔ سنیه‌لرینه صدارتپناهی اوزرینه واسطهٔ سفارت سنیه‌لرینه تلغرافنامه‌لرله بلدیهٔ مشارالیهایه
اولنمش لطف اشرف حضرت جهانبانانه برحسب معاونت دولتلو تشکراته فائقه‌سنك عتبهٔ علیای جناب شهریاریه عرضه و ابلاغی بویورلمه بلدیه مدیری
جنابنه رجا اولنمش دیانجه امریقا غزتهلرینك بعضلرینك جنابنه یازمش اولدقلری تشکراته مبنی سفارتپناهی حاوی سفارتپناهی ۱۵ ایلول ۹۴
تاریخلی و بکمور نامیله مسمی دولتلو تلغرافنامه‌نك رجوس لفا تقدیم قلنمه اقتضه امر و فرمان حضرت ولی الامرندر

۱۷ رجب سنه ۱۳۱۲ ماه ایلول سنه ۱۳۱۰

خاجه بناوی

AMERİKA ORMANLARINDA ÇIKAN YANGIN DOLAYISIYLA ZARARA UĞRAYANLARA YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE TO THE PEOPLE DAMAGED BY FOREST FIRES IN AMERICA

Amerika ormanlarında çıkan yangın dolayısıyla zarara uğrayanlara yapılan yardım

Assistance for victims of forest fire in America

1894

Bâb-ı Âlî
Daire-i Hariciye
Mektubî Kalemi
Aded 1099

Sadâret'e

Arzımdır

Amerika'daki orman yangınlarından zarar görenlere yardım olarak 300 Osmanlı Lirası verilmesi kararlaştırılmış olup 10 Eylül 1894 tarihli ve 795 numaralı Sadâret'in yazısı üzerine söz konusu para ilgili husus Washington Büyükelçiliğimize telgrafla bildirilmiştir. Padişahımızın bu şekilde yaptığı yardımdan dolayı içten teşekkürlerinin kendisini iletilmesi Newyork Belediye Başkanı tarafından rica olunduğu ve tüm Amerika gazetelerinin bu yardımdan övgü ve minnetle bahsettiklerini içeren büyükelçilikten alınan 15 Eylül 1894 tarihli ve 225 numaralı telgrafın tercümesi ekte sunulmuştur. Emir Padişahındır.

18 Eylül 1894

Hariciye Nâzırı
Sait Halim

***

Bâb-ı Âlî
Nezâret-i Umûr-ı Hariciye
Tercüme Odası
Aded

Hariciye Nezareti'nden 15 Eylül 1894 tarihli Washington Osmanlı Büyükelçiliği'nden gelen 225 numaralı telgrafın tercümesidir.

Newyork Belediye Başkanı orman yangınlarından zarar görenlere yardım olarak Padişahımız tarafından gönderilen paradan dolayı içten teşekkürlerini Padişahımıza iletmemi rica etti. Amerika gazetelerinin tamamı bu yardımdan (atiyyeden) bahsediyorlar.

The Sublime Porte
Department of External Affairs
Secretariat
Number 1099

To the Grand-Vizierate

This is my kind submission.

Giving 300 Ottoman Liras as assistance for victims of forest fire in America was decided and the matter about the mentioned money was reported to the Embassy in Washington depending on the writing of the Grand-Vizierate, dated September 10, 1894 and numbered 795. Translation of the Embassy telegraph, dated September 15, 1894 and numbered 225, containing information about request of New York Mayer to convey his sincere gratitude to the Sultan for his assistance and praises and gratitude in all American newspapers was presented. The order is Sultan's.

September 18, 1894

Minister of Foreign Affairs
Sait Halim

***

The Sublime Porte
Ministry of External Affairs
Translation Office
Number

This is translation of the telegraph, dated September 15, 1894 and numbered 255, coming from the Ottoman Embassy in Washington through the Ministry of Foreign Affairs.

New York Mayer requested from me to convey his sincere gratitude to our Sultan for his assistance for victims of forest fire in America. All American Newspapers are mentioning this assistance.

Y. A. HUS, 309/31

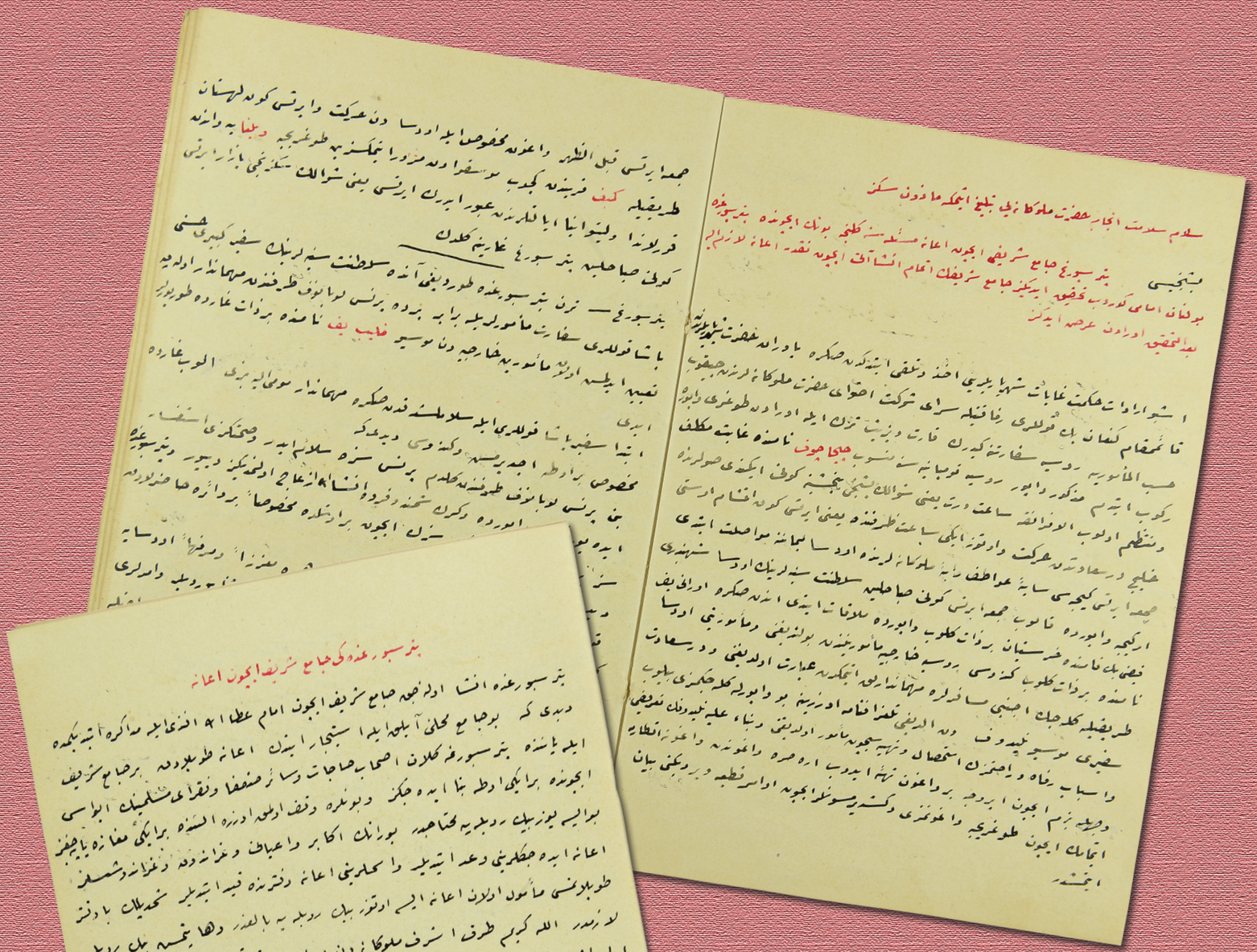

بتسبوره غده‌ی جامع شریف ایچون اعانه

بتسبوره غده افسا اولنجه جامع شریف ایچون امام عطا ۱۵ افندی‌یه مراجعت بیورلمه‌سی
وبدی که بوجامع لحالی آیلهایله استیجار ایدیلن اعانه طوپلاوده برجامع شریف
ایله یاشاده بتسبوره‌ی کلان اصحاب حاجات وسائر ضعفا وفقرای مسلمین ایواسی
ایجونده برایکی اوطه بنا ایده جکز وبونده وقف اولمه اوزره السنه برایکی معازه یاپدیرمق
برایسه یوزیلی رویه‌یه محتاجه بولنان اکابر واعیاط وغزاته وقف وغزاته وشمسلر
اعانه ایده جکلرینی وعده ایتمیله واکمالینی اعانه وفتره‌ده قبول ایتمیلر تحدیلات بادنتر
طوپلانمسی مأمول اولان اعانه ایسه اوتوز بیک روپیه یه بالغدر دها تخمینه بیک روپیه
لازمدر الله کریم طرف اشرف ملوکانه دن بویله بیوک بر خیری تصدره واحسان بیورمجه
اولوالعزم ورسعادت روپیه سفارتی واسطه سیله کوندرلدیکی حالده بوراده حسه تأثیر
حاصل ایده دیدی

حرف ایبراطوریه ویرلدی تلغرافی

جمعه ایرتسی کونی طرف ایبراطوریه تولغرافخانه سنه آن تلغرافنامک یازمغی یازمه سنده کیفیات
بیان تولغرافخانه سنه استانبولدن تلغرافنامک یازمغی یازمه سنده یازدقده مأمور مخصوص ایله
کوندرلمسه اولدیغندن تولغرافی ایبراطور حضرتلرینک اشبو التفات حشمتلرینه
مواجه اعلیه شکر اولدیغنک کون ایبراطور حضرتلرینه وکون برنس لوبانوف عرضه
اولنمق مأمور مومی الیهمز جا ایتدم ودرحال عتبهٔ علیای سپهر اعتلای حضرت
ظل الله حضرتلرینه تلغرافنامه عبارتنم عرضه ایتدم

سلام سعادت اقترانم حضرت ملوکانه‌یی تبلیغ ایتمکه مأذون کنم

بتسبوره جامع شریفی اعانه مسئله‌سنه کلنجه بونک ایچونده بتسبوره
برقاچ اسامی کوردوب تخصیص ایتمکیز جامع شریفک اتمام انشاآتی ایچون تقدیر اعانه لازم الاعم
بعد التخصیص اوراق عرضه ایدکز

استیذانات شکست غایات شهریاریدن اخذ وتلقی ایتدکده صکره یاوه‌ی حضرت پادشاهیدن
قائممقام کفایتلو بك تولغرلی خانقیله سرای شوکت اعتلای حضرت ملوکانه‌لرینه حضور
هب الماثوریه رویه سفارتنه کیدرك فاتحه وتبریك تزین ایله اوراده طوعرلی داوده
کوب ایتیم مذکور داوود رویه قونصولیله بعض سؤالات بیننده کوفی ایکنجی صولره
وتنظیم اولوب اوقاته ساعت درت بوچغی یرینه کوفی ایکنجی صولره افنام ارسنی
خلیج درسعادتده حرکت واوتوزایکی ساعت طرفنده یعنی ارتسی کونه افنام ارسنی
جمعه ارتسی کیجه‌سی سایهٔ عواطف رأفت پیرایهٔ ملوکانه‌لرینده اودسا شهرینه
ارکیجه واپوردن تاوب کلوب واپوردن بردات کلوب واپورده سلامات ابدی ایله
فضلیله کلدیلر اصبحی ساعت یدیده کوفی صاحلیه سلطنت سنیه‌لرینك اودسا
تاسنده برات کلوب کوفی رویه قونصولیله برابر یتیشه‌رك برابر بنی اودسا
طوپچیله کلدیلر اصبحی ساعت اونده کوفی صاحلیه سلطنت سنیه‌لرینك اودسا
شهرینه وصولنده طوپچیله سلام توپ اطلاق اولنمغله مقابله‌ده قلعه‌ده
واسباب رفاه واحتشام استحصال وتهیه سجویه مأمور اولدیغی وبناء علیه ذکر اولنان
وصیله ترسم ایچون ایروجه یرداعون تهیه ایدوب اره صره واعونه واعونه‌انطلاقیه
اتمامات ایچون طوغریجه واغوتمزی دکشه‌یه سوق اولنوب ایچونه اداسر قطعیه ویرلدکدن سکره
ایچنه

Translation

Bitsevrağda Cami Şerif Ianesi

Bitsevrağda inşa olunacak Cami Şerif için Imam Ata Efendi'ye müracaat edilmesi
Dedi ki bu Cami Şerif için şimdiye kadar toplanan ianeler bu Cami Şerifin
idaresi için kiralanan iki dükkanın kirasından ve sair fukara ve yetimlerin
için Bitsevrağda Kilan ashabı hacat ve sair fukara ve yetimlerin
için bir iki oda daha yapılacak ve bunlara vakıf olmak üzere
bir iki dükkan daha yapılacak bu iş için yüz bin rubleye ihtiyaç vardır
bu iş için yüz bin rubleye ihtiyaç vardır bu iş için yüz bin rubleye ihtiyaç vardır
ianeler toplanmak üzere iken bu işe yardım etmeyi vaat etmişlerdir
ianeler toplanmak üzere iken bu işe yardım etmeyi vaat etmişlerdir
Allah Kerim tarafından padişahımızdan böyle büyük bir hayır
Allah Kerim tarafından padişahımızdan böyle büyük bir hayır
ve ihsan bekliyoruz
ve ihsan bekliyoruz
Rusya sefaretinin vasıtasıyla gönderilmesi
Rusya sefaretinin vasıtasıyla gönderilmesi
hasıl olacak etkisi
hasıl olacak etkisi
dedi

Telgrafhane-i Hümayun Müdürü Hakkında

Cuma günü Telgrafhane-i Hümayun'dan
Bu telgrafhane-i hümayun müdürünün
bu telgrafhane-i hümayun müdürünün
gönderilmesi
gönderilmesi
müdürünün bu iltifatlarından dolayı
müdürünün bu iltifatlarından dolayı
arz olunmak üzere
arz olunmak üzere
Bu telgrafnameyi
Bu telgrafnameyi

PETERSBURG'DA YAPILACAK CAMİ İNŞASINA PADİŞAH TARAFINDAN YARDIMDA BULUNULMASI

ASSISTANCE BY THE SULTAN TO THE MOSQUE TO BE BUILT IN ST. PETERSBURG

Petersburg'da yapılması düşünülen camiye padişah tarafından da yardımda bulunulması

Assistance of the Sultan for the mosque to be built in Petersburg

1896

(…)

Beşincisi: Petersburg Cami-i Şerifi için yardım meselesine gelince; bunun için de Petersburg'da bulunan imamı görüp, araştırınız. Cami-i şerifin inşaâtının tamamlanması için ne kadar yardım lâzım ise araştırdıktan sonra oradan bildiriniz."

Yüce Padişah hazretlerinin, hikmetlerle dolu şu emirlerini aldıktan sonra kendilerinin yâverlerinden Kaymakam Kenan Bey kulları eşliğinde Padişah hazretlerinin sarayından çıkıp görev gereğince Rusya Büyükelçiliği'ne giderek kartvizit bıraktıktan sonra doğruca vapura bindim. Rusya şirketine ait Çihaçov isminde gayet mükemmel ve düzenli olan bu vapur alafranga saat dörtte, yani 5 Şevval Perşembe günü ikindi sularında İstanbul'dan hareket etti ve 32 saat sonra yani ertesi gün akşam ertesi Cumartesi gecesi Odessa Limanı'na ulaştı. O gece vapurda kaldım. Cumartesi günü sabahleyin Osmanlı Devleti'nin Odessa Şehbenderi Feyzi Bey isminde Hıristiyan bir zât vapura geldi. Ondan sonra da Oraniyef isminde bir zât geldi ve kendisinin Rusya Dışişleri memurlarından olduğunu, görevinin Odessa yoluyla gelecek yabancı misafirlere mihmandarlık etmek olduğunu, bu vapurla geleceğimizi Rusya'nın İstanbul Büyükelçisi Mösyö Nelidof'dan aldığı telgraftan öğrendiğini, rahatımızın sağlanması ile görevli olduğunu, bu sebeple Nelidof'un

(…)

Fifth: See the imam in Petersburg and research about the assistance matter for the mosque in Petersburg. Inform us about the amount of assistance necessary for the construction of the mosque."

I got on the ferry with Kaymakam Kenan, the aide of the Sultan, after taking order of the Sublime Sultan and leaving business card to the Embassy of Russia. That ferry named Çihaçov belonging to a Russian company departed from Istanbul afternoon at 4 o'clock Thursday Shawwal 5 and reached to Odessa port next day at Saturday night. A Christian named Feyzi Bey, the Ottoman Consul in Odessa, came to the ferry. After him, a man named Oraniyef came and declared that he was the officer of Russian Ministry of Foreign Affairs, and he learned our arrival from Monsieur Nelidof, the ambassador of Russia in Istanbul, and he prepared wagons for us, and he ordered to authorities not to change our wagons.

We reached to Vilna via Lehistan and around Kiev departing from Odessa on Saturday and from there, we came to Petersburg Terminal in Monday morning of Shawwal 8, passing through Kurlanda and Lithuania.

talimâtı doğrultusunda bizim için ayrıca bir vagon hazırlattığını, ara sıra vagondan vagona aktarma yapılmaması ve vagonumuzun değiştirilmemesi için ilgililere kesin emir verdiğini beyan etti.

Cumartesi öğleden önce özel bir vagon ile Odessa'dan hareket edip ertesi gün Lehistan yoluyla Kiev'in yakınından geçip Moskova'ya uğramadan doğruca Vilna'ya ve oradan Kurlanda ve Litvanya eyaletlerinden geçerek ertesi gün yani 8 Şevval Pazartesi günü sabahleyin Petersburg garına geldik.

[Sayfa 18]

Petersburg'daki Cami-i Şerif İçin Yardım

Petersburg'da inşa olunacak cami-i şerif için İmam Ataullah Efendi ile görüştüğümde; "*Bu cami yerini aylık ile kiraladık. Yardım topladık. Burada bir cami-i şerif ve Petersburg'a gelen ihtiyaç sahibi ve fakir Müslümanların barınmaları için yanında bir-iki oda ile bunlara vâkıf olmak üzere altında bir-iki mağaza yapacağız. Tüm bunların yapılabilmesi için yüz bin ruble gerekmektedir. Buranın ileri gelenleri ile grandük ve grandüşesler yardım yapma sözü verdiler ve isimlerini yardım defterine kaydettiler. Bu listeye göre toplanması umulan yardım miktarı şimdilik otuz bin rubleye ulaşmıştır. Daha yetmiş bin ruble gerekmektedir. Allah kerîm. Şâyet Padişah hazretleri tarafından da bu hususta bir yardımda bulunulacak olur ise İstanbul'daki Rusya Büyükelçiliği vasıtasıyla gönderilebilir ve böyle bir hareket burada olumlu bir etki meydana getirir.*" dedi.

[9 Nisan 1896]

[Page 18]

Assistance for the mosque in Petersburg

When I interviewed with İmam Ataullah, he said: "*We hired a place for the mosque and collected aid. We will construct a mosque, several rooms for poor passenger Muslims and several stores. 100000 Rubles are necessary for these. Nobels, Grand Duke and Grand Duchess promised to help and write their names to assistance book. The assistance amount reached to 300000 Rubles according to that book. 70000 Rubles is necessary. If the Sultan helps, it can be sent by Russian Embassy in Istanbul and such an action will cause a positive effect.*"

[April 9, 1896]

Y. EE, 8/28

Sultan III. Selim'in 1809 tarihli bir fermanındaki tezyinatlı tuğrası

نظارت امور مالیه

مجلس مالیه

عدد ۲۴۹

FRANSA'DA PASTÖR ADINA DİKİLECEK HEYKELE PARA YARDIMI YAPILMASI

FINANCIAL AID FOR THE STATUE TO BE ERECTED IN FRANCE IN THE NAME OF PASTEUR

Meşhur bilim adamı Pastör adına Fransa'da dikilecek heykelin masrafına Osmanlı Düyun-ı Umumiye İdaresi'nin de dahil olması

Participation of Ottoman Public Debt Administration to costs of the statue to be erected in France in the name of famous scientist Pasteur

1896

Maliye Nezareti
Maliye Meclisi
Aded
349

Arzımızdır.

İnsanlığa olan hizmetleri ve Osmanlı ülkesinde ipek böceği yetiştirmek usulünü ıslâh için gayretleri açık olan merhum Pastör'ün anısına Fransa'da dikilecek heykelin masrafına Düyun-ı Umumiye'nin katılması hakkında teşkil olunan heyet tarafından yapılan müracaata dayanarak bin franklık bir yardım gönderilmesinin uygun olacağından gereğinin yapılmasına izin verilmesi Genel Müdürlük tarafından istenmiştir. Pastör sayesinde elde edilen kazanımlar dikkate alınarak böyle bir yardım yapılması isteğinin Hükümet tarafından da takdirle karşılanacağı umuduyla adı geçen Meclis tarafından da teklifin uygun görüldüğü Düyun-ı Umumiye Komiserliği'nden 9 Mayıs 1896 tarihli tezkirede bildirilmiş olduğundan durumun Sadâret makamına arz edilmesi Maliye Meclisi tarafından ifade edilmiştir. Emir ve fermân yüce makamındır.

8 Zilhicce 1313/21 Mayıs 1896

Maliye Nâzırı
[Ahmed Nazif Paşa]

Ministry of Finance
Council of Ministry
Number
349

This is our kind submission.

A statue will be erected in France in memory of Pasteur who served to humanity and endeavored to improve the methods of sericulture in the Ottoman country. General Directorate requested sending 1000-franc assistance for the costs of the statue because it is approved depending on application of the commission constituted for participation of the Ottoman Public Debt Administration. The request was approved by the Council expecting that the Government will appreciate the request for such assistance. Submission of this situation reported in the minutes dated May 9, 1896 by Commissioner of Ottoman Public Debt Administration was expressed by the Council of Finance.

The order belongs to the sublime authority.

May 21, 1896

Minister of Finance
[Ahmed Nazif Pasha]

ŞD, 365/66

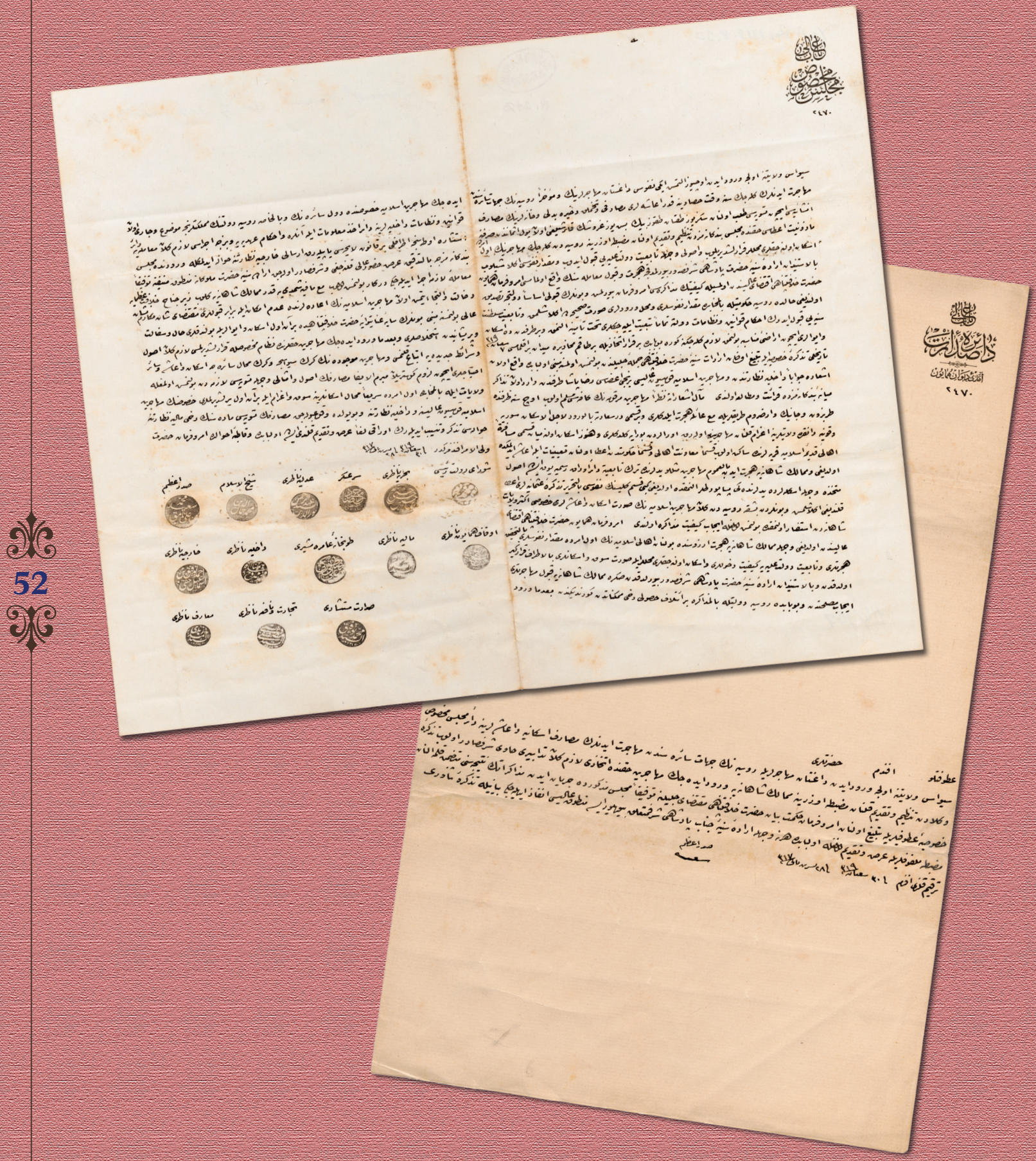

İSLÂM MUHACİRLERİNİN ÜLKEYE KABUL EDİLEREK SEFALETTEN KURTARILMALARI

ACCEPTING MUSLIM IMMIGRANTS IN TO THE OTTOMAN LANDS AND SAVING THEM FORM POVERTY

İslâm muhacirlerinin kabullerinin devletin şanından olduğuna, muhacirlerin bir an evvel sefillikten kurtarılmaları gerektiğine ve yeni dönemde Osmanlı topraklarına göç edenler hakkında alınacak tedbirlere dâir

About that it was dignity of the Sultan to accept Muslim migrants, it was necessary to save them from misery, and about precautions to be taken for immigrants coming to the Ottoman lands

1901

Bâb-ı Âlî
Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
2470

Efendim hazretleri,

Sivas'a önceden gelmiş olan Dağıstan muhacirleriyle Rusya'nın çeşitli bölgelerinden hicret edenlerin iskân ve iâşeleri konusuna dair Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da tarafından daha önce mazbata düzenlenmişti. Bunun üzerine Osmanlı topraklarına gelecek muhacirler hakkında alınması gereken tedbirlerle ilgili yine Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da gerçekleşen görüşmelerin neticesini kapsayan mazbata arz ve takdim olunmuştur. Bu hususta Padişah emri neyi gerektiriyorsa o şekilde hareket edilecektir.

30 Şaban 1319 / 11 Aralık 1901

Sadrazam
Said

***

Bâb-ı Âlî
Meclis-i Mahsus
2470

Sivas Vilâyeti'ne daha önce gelmiş olan 362 nüfus Dağıstan muhacirinin ve bilâhare Rusya'nın

The Sublime Porte
Grand-Vizierate
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
2470

His Majesty,

A minutes was prepared by Private Council of Ministers about settlement and subsistence of Dagestan refugees and immigrants coming from Russia to Sivas. Therefore, the minutes, containing results of interviews executed in Private Council of Ministers about precautions necessary for refugees to come to the Ottoman lands, was presented. Things will be done as the Sultan wishes.

December 11, 1901

Grand-Vizier
Said

***

The Sublime Porte
Private Council
2470

A minutes was prepared by Private Council of Ministers about covering the expenses of subsistence, grain and house construction of 362 Dagestan refugees and especially immigrants coming

sâir cihetlerinden hicret edenlerin gelecek hasat mevsimine kadar iâşe masrafları ve tohumluk zahire bedelleri, hâne inşaâtı masraflarının tesviyesi hususunda Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ tarafından bir mazbata hazırlanmıştı. Buna göre Rusya'dan gelen muhacirlerin öncelikli olarak iskân olunacakları mahaller kararlaştırılacaktı. Bilâhare usulüne uygun olarak Osmanlı Devleti tâbiiyetini kabul etmeleri gerekecek, akabinde gelen kafilelerin toplam nüfus miktarı tesbit edildikten sonra Padişahın izin ve onayı beklenecekti. Bu süreç olmadan hicret ve kabul muamelesi gerçekleşmiş sayılmayacaktı. Ancak Padişah tarafından durumun yeniden müzâkeresi fermân buyurulmuştu.

Bu konu ile ilgili olarak Muhacirîn-i İslâmiye Komisyonu azâsı Rıza Paşa tarafından hazırlanan tezkireler Meclis-i Mahsus'ta görüşülmüştür.

Bunlardan anlaşıldığına göre gelenlerin tamamı Müslüman olup aileleriyle beraber göç ettiklerinin anlaşıldığı, bir kısmının İstanbul'a varıp yerleştikleri, bir kısmının Suriye, Konya ve Ankara vilâyetlerine gönderilen muhacirlerden olup sonradan yerlerini beğenmeyerek Sivas'a geldikleri, henüz iskân edilemeyen kısmının misafir olarak kaldıkları köylerde, ahaliden ve Hükümetten sağlanan yardımlarla geçindikleri, göç eden bütün muhacirler gibi eski vatandaşlıklarını terk ettiklerine dair resmî evraklarının bulunmadığı, büyük kısmının nüfusu tespit edilip Osmanlı hüviyetlerinin kendilerine verilmiş olduğu anlaşılmıştır. Bunlardan başka Rusya'dan gelen İslâm muhacirlerinin yerleştirilme ve geçinmeleri hususu çoğunlukla vilâyetlerden sağlanması konusu sorulmuş olup durumun gereği görüşülmüştür.

Rusya'dan muhâceret hususunda Rusya Devleti ile de görüşülüp bir antlaşma yapılması dahi mümkün görünmektedir. Bundan sonra gelecek İslâm muhacirleri hususunda, muhacirlerin terk ettikleri memleketlerde ve özellikle Rusya'da geçerli olan kanun ve ku-

from Russia to the Sivas Province. According to that minutes refugees from Russia would accept the Ottoman citizenship and later order of the Sultan would be waited after determination of total tribal population. However, re-interview of the situation was ordered by the Sultan.

Minutes prepared about that subject by Rıza Pasha, the member of Commission of Islamic Refugees, was interviewed.

It was understood from these things that coming people are Muslims, some of them were settled in Istanbul, some of them came to Sivas disliking Syria, Konya and Ankara, some lived by assistances of native people, some did not have official papers about leaving their citizenships and Ottoman identity cards were given to them. Apart from them, settlement and living situations of Muslim refugees coming from Russia was discussed.

It is possible to contract with the Russian State about migration from Russia. It is also important to take information about laws current in Russia and in countries that refugees departed. It is necessary to accept, to rescue from misery settling the Muslim refugees coming to the Ottoman Empire, to confirm new procedures and conditions about refugees, and to cover the expenses of them. The subject of refugee settlement in regions must be transferred to the Commission of Islamic Refugees and the Ministry of Interior. Likewise, covering of the expenses on this way will be transferred to the Ministry of Finance. The order is our Sultan’s.

December 11, 1901

Grand-Vizier Mehmed Said

And seals of members of the Private Council

rallara dair bilgi edinilmesi de önemlidir. Bunlar hazırlanacak kanun taslağı için elzemdir. Yalnız şimdiye kadar Osmanlı ülkesine gelip iltica etmiş olan İslâm muhacirlerinin iadeleri mümkün olmamakta ve kabulleri devletin şânından olduğundan, bu göçmenlerin bir an evvel iskânlarıyla içinde bulundukları sefillikten âcilen kurtarılmaları, bundan sonra gelecek muhacirler hakkında özel kanunla kararlaştırılması gereken usul ve yeni şartlara uyulması, muhacirlerin gerek Sivas gerek diğer mahallerde yerleştirilme, geçinme ve diğer ihtiyacları için gereken zorunlu masrafların karşılanması şarttır. İlgili vilayetler ile haberleşilerek muhacirlerin öncelikle iskân bölgelerine sevk ve bir an önce yerleştirilmeleri hususunun Muhacirîn-i İslâmiye Komisyonu ile Dahiliye Nezareti'ne havalesi gerekmektedir. Aynı zamanda bu yolda çıkacak masrafların karşılanması hususu da Maliye Nezareti'ne havale edilecektir. Emir ve fermân yüce Padişahımızındır.

30 Şaban 1319 / 11 Aralık 1901

Sadrazam Mehmed Said
ve Meclis-i Mahsus azâlarının mühürleri

Y. A. RES, 114/102-1,2

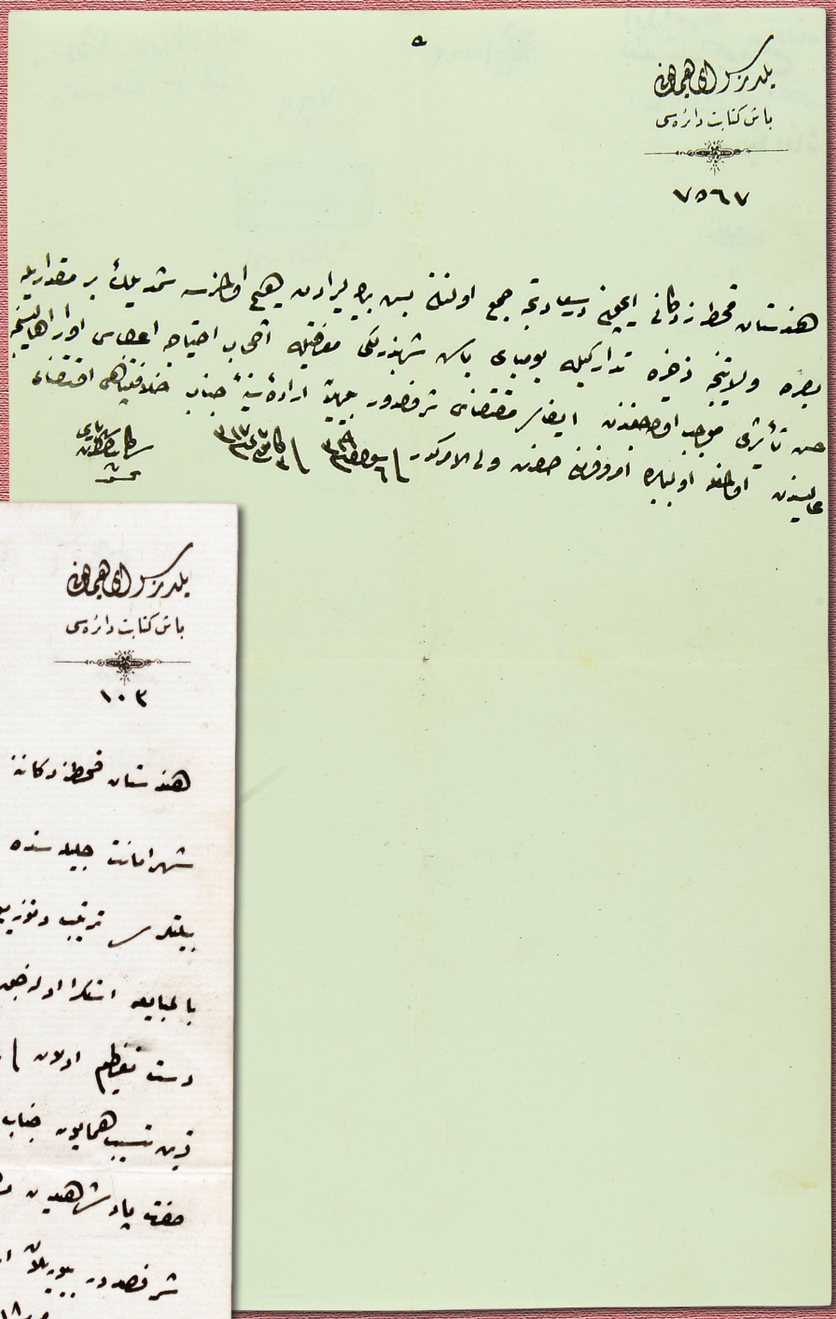

٥

بلدیزک ایالتی
باش کتابت دائره‌سی

٧٥٦٧

هندستان قحط‌زدگانی ایچون دیسه‌دیجه جمع اولنان بش بیک لیرادن هیچ اولمزسه شمدیلک بر مقداریله
بصره ولایتنجه ذخیره تدارکیله یومبای باش شهبندرلکی معرفتیله اصحاب احتیاج اعطاسی اوراهالیسنجه
حسن تأثیری موجب اولدیغندن ایفای مقتضای شرفصدور بیورلمق اراده سنیه جناب خلافتپناهی اقتضاسی
عالیسندن اولمغله اولبابده امر و فرمانی حضرت ولی الامرکدر ٦ محرم سنه ٣١٨ / ٤ کانون ثانی سنه ٣١٧

[illegible]

٥

بلدیزک ایالتی
باش کتابت دائره‌سی

١٠٢

هندستان قحط‌زدگانه حکومت سنیه‌جه دخی معاونت اولنمق ضمننده ایدن حرکت ارحمه مصابینی ایچون
شهر امانت جلیله‌سنده تشکل قومیسیونجه قحط‌زدگان حقنده یوز دالی دادن دیشه غرشلق اعانه
بیلتدی ترتیب و توزیع اولنرق حاصل اولدیغی مبالغ ایله بغداد و بصره طرفلرندن لزومی قدر ذخائر
بالمبایعه استکرا اولنجه دایورلرله همان هندستان اسکله‌لرینه ارسال مناسب مصالحه ایله حقنده دائر واصل
دست تعظیم اولان ٤ محرم سنه ٣١٨ تاریخلی تزکره خصوصیه صدارت‌پناهیدر منظور عالی و صورت معروضه
قرین تسبیب همایون جناب تاجداری اولرق بوجهه ایفای مقتضاسی و قحط‌زدگانه طرف اشرف
حضرت پادشاهیدن دخی معاونت بیورلمق اوزره منظور بیلتدن بحث علیای ملوکانه‌یه تقدیم قلنمق
شرفصدور بیورلان اراده سنیه جناب خلافتپناهی منظور جلیلندن اولمغله اولبابده اودنلغنه حضرت
ولی الامرکدر ٥ محرم سنه ٣١٨ و ٢١ نیسان سنه ٣١٦

[illegible]

HİNDİSTAN'DA KITLIKTAN ZARAR GÖRENLERE YARDIM GÖNDERİLMESİ

SENDING ASSISTANCE TO THE PEOPLE SUFFERING FROM FAMINE IN INDIA

Hindistan'da kıtlıktan zarar görenler için toplanacak nakdî yardımlarla Bağdat ve Basra vilayetlerinden zahire satın alınıp gemilerle gönderilmesi

Sending monetary assistance and grains bought from the provinces of Baghdad and Basra to famine victims in India by ship

1902

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Başkitâbet Dairesi
103

Hindistan'da kıtlıktan zor durumda olanlara daha önce Aydın depremzedeleri için Şehremaneti (İstanbul Belediyesi) tarafından oluşturulan komisyon tarafından 100-50-10 ve 5 kuruşluk bağış biletleri hazırlatılması, elde edilecek gelir ile Bağdad ve Basra taraflarından yeteri kadar zahire satın alınıp vapurlar kiralanarak Hindistan iskelelerine gönderilmesinin uygun bulunduğuna dair 4 Mayıs 1900 tarihli Sadâret tezkiresi Padişahça görülmüştür. Arz edilen husus Padişah tarafından uygun bulunmuş ve kıtlıkzedelere Padişah tarafından da yardım edileceğinden basılan biletlerden Padişah'a da gönderilmesi çıkarılan irâde gereğidir. Emir ve fermân yüce makamındır.

5 Muharrem 1318 / 5 Mayıs 1900

Padişah Başkâtibi
Tahsin

***

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Başkitâbet Dairesi
7567

Hindistan kıtlıkzedeleri için İstanbul'da toplanan 5000 liradan şimdilik bir miktarıyla Basra Vilâyetince zahire tedariki ve Bombay Başşehbenderliği kanalıyla ihtiyaç sahiplerine gönderilmesinin bölge ahalisi üstünde olumlu tesir yapacağı konu ile ilgili Padişah emri ile bildirilmiştir. Bu hususta yetki Sadrazamındır.

6 Şevval 1319/16 Ocak 1902

Padişah Başkâtibi
Tahsin

Yıldız Imperial Palace
Chief-Secretariat Office
103

The Sultan saw the minutes of the Grand-Vizierate dated May 4, 1900 about that it is suitable to prepare donation tickets (valued at 100, 50, 10 and 5 kurush) for the famine victims in India by the commission constituted by the Istanbul Municipality for the Aydın earthquake victims and to purchase enough rations from Baghdad and Basra and to send them to the Indian wharfs by renting ships. The Sultan approved the mentioned issue; so it is necessity of the order to send some donation tickets to the Sultan.

Muharram 5, 1318/May 5, 1900

Chief-Clerk of the Sultan
Tahsin

***

Yıldız Imperial Palace

Chief-Secretariat Office

7567

It is pointed out in the imperial order that supply of grains by the Basra Province with an amount of 5000 Liras collected in Istanbul for the famine-victims in India and sending them to people in need through Consulate-general in Mumbai would have positive effects on the people in the region. The authority belongs to the Grand-Vizier in this matter.

Shawwal 5, 1319/January 16, 1902

Chief-Clerk of the Sultan
Tahsin

İ. HUS, 82/9 - 93/28

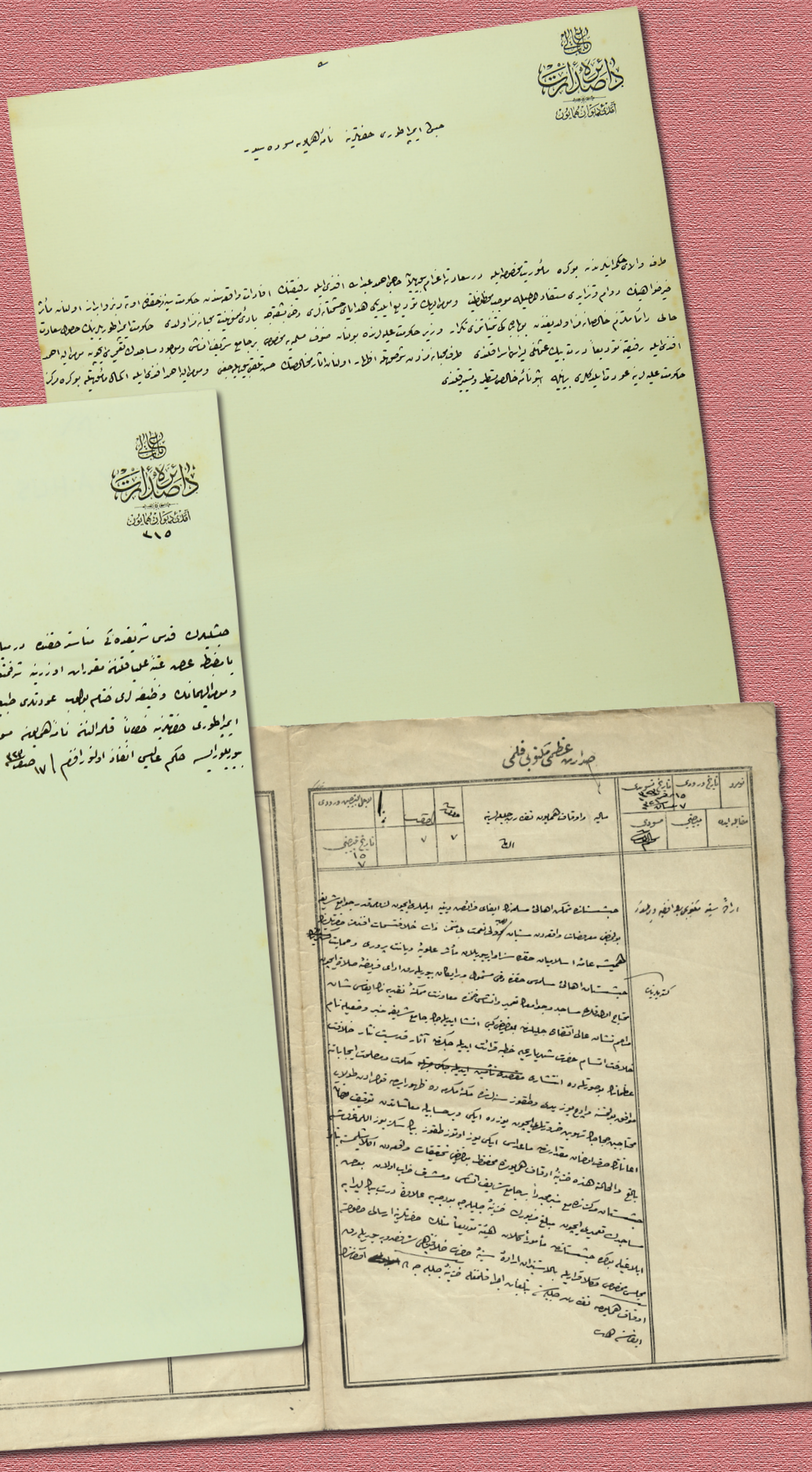

HABEŞİSTAN'IN BAŞKENTİNDE BİR CAMİ YAPILMASI VE BAZI CAMİLERİN TAMİRİ

CONSTRUCTION OF A MOSQUE IN THE CAPITAL CITY OF ETHIOPIA AND REPAIR OF SOME MOSQUES

Habeşistan merkezinde bir cami-i şerif inşası ve yıkılmaya yüz tutan bazı camilerin tamirinin Osmanlı Devleti tarafından yapılması

Construction of a mosque in the center of Ethiopia and repair of some dilapidated mosques by the Ottoman Empire

1905

Sadâret-i Uzmâ Mektubî Kalemi
Düzenleme tarihi : 21 Nisan 1905

İrade Mektupçu beyefendiye verilmiştir.

Maliye ve Evkâf Nezâretlerine elden

Habeşistan'da yaşayan İslâm ahalisinin dinî görevlerini yerine getirebilmeleri için, lüzumu kadar cami bulunmadığı şikâyetlerden anlaşılıp Padişahımızın dâima İslâm halkları hakkında kucaklayıcı tavrının Habeşistan İslâm ahalisini de kapsadığından, ibadetleri için gerek duydukları cami ve mescitlerin tamir ve yapımı hususunda gerekli nakdî yardımın yapılması Padişahımızın şânının gereğindendir. İnşa edilecek camilere minber konularak halife nâmına hutbe okunacağından hilâfetin bu şekilde de duyurulması her bakımdan uygun olacaktır. 1890 ve 92 senelerinde Mekke'de ortaya çıkan koleradan dolayı hacıların sıkıntılarını gidermek için yüzde iki borç hesabıyla maaşlardan kesilen iânenin sarf olunan miktarından fazlası olan 239.850 kuruşun hâlen Evkâf Hazinesi'nde tutulduğu inceleme sonucu anlaşılmıştır. Habeşistan merkezinde minberiyle yeni bir cami inşası ve harab olan bazı mescidlerin tamiri, sözü edilen meblağın üzerine, Hazine İdaresince bir miktar ilâve edilerek bu paranın 4000 liraya çıkarılması ile mümkün olabilecektir. Sözkonusu paranın Habeşistan'dan

Secretariat of the Grand-Vizierate
Preparation Date: April 21, 1905

The imperial order was given to the secretary

To the Ministries of Finance and Foundations by hand

It is the necessity of the Sultan's dignity to make financial assistance for construction and repairing expenditures of mosques and masjids, which Muslim people in Ethiopia need. It will be suitable to announce the Caliphate by khutbah in those mosques. It was understood from examination that surplus of financial assistance, made to relieve the troubles of pilgrims in Mecca endured with cholera in the years of 1890-1892, had been kept in the Foundation Treasury. Construction of a new mosque and repairing of masjids in the center of Ethiopia can be possible with increasing the mentioned amount to 4000 Liras. There is the decision of the Council of Ministers about sending the money by a committee coming from Ethiopia. However, the Sultan does not approve it yet. It will be reported to the Ministry of Foundations after approval.

***

gelen heyete verilerek gönderilmesi hususunda Meclis-i Vükelâ kararı bulunmaktadır. Ancak henüz Padişah tarafından onaylanmamıştır. Onay sonrası Evkâf-ı Hümâyûn Nezareti'ne tebliğ edilecektir. Hazine İdaresi de kendi vazifesi için gereğini yapmalıdır.

***

Bâb-ı Âli
Sadâret Dairesi
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
315

Habeşlilerin Kudüs'teki manastır hakkında ileri sürdükleri iddiaya ve bazı camilerin tamirine dair Padişah tarafından da onaylanmış bulunan Meclis-i Vükelâ kararı Habeş temsilcileri Hacı Abdullah Efendi ile arkadaşına bildirilmiştir. Adı geçenlerin görevleri tamamlanıp dönmeleri tabiî bulunmuş olacağından Padişahın onayıyla Habeşistan İmparatoru Hazretlerine hitaben yazılan mektup müsvettesi ek olarak gönderilmiştir. Bu konuda ne şekilde emr edilirse ona göre hareket edilecektir.

Sadrazam
Ferid

***

Bâb-ı Âlî
Daire-i Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn

Habeş İmparatoruna gönderilen nâme (mektup) müsveddesi.

Tarafınızdan bu defa özel görevle İstanbul'a gönderilen Hacı Ahmed Abdullah Efendi ile arkadaşının ifadelerinden Hükümetimiz hakkında öteden beri gösterdiğiniz olumlu yaklaşımın devamı ve arttırıl-

The Sublime Porte
Office of the Grand-Vizierate
Amedi-i Divan-ı Hümayun
315

The decision of the Council of Ministers about the claim of Ethiopians related to monastery in Jerusalem and repairing of some mosques was declared to Ethiopian delegates Hadji Abdullah and his friends. The Sultan's letter addressing to the Ethiopia Emperor was sent for above-mentioned people would return to their country. Whatever order is given, its necessity will be done.

Grand-Vizier
Ferid

***

The Sublime Porte
Office of the Grand-Vizierate
Amedi-i Divan-ı Hümayun

Draft of letter sent to Ethiopia Emperor.

Your positive approach to our government, understood from speeches of Hadji Ahmet Abdullah and his friend sent to Istanbul by you, was met with pleasure. Your gifts were appreciated. We repeat our good intentions towards Ethiopian Government. 4000 Liras were given to Ahmet Efendi and his friend for construction of a mosque and repairing of masjids. A letter was written informing that your friendship was appreciated and Ahmet Efendi was about to return to his country.

ması arzusunda olduğunuz anlaşılmış olup bu durum memnuniyet ile karşılanmıştır. Gönderilen hediyeler de büyük bir beğeni görmüştür. Habeş Hükümetinin saadeti daimî isteğimiz olduğundan bu hususstaki temennilerimizi tekrar ederiz. İdareniz altında bulunan İslâm ahaliye mahsus bir cami inşası ve mevcut mescitlerin tamiri için adı geçen Ahmed Efendi ile arkadaşına 4000 lira verildi. Tarafımızdan gösterilen dostluğun lâyıkıyla karşılık bulmuş olduğu ve Ahmed Efendi'nin görevini tamamlayarak memleketine dönmekte bulunduğunu bildirir bu mektup yazıldı.

BEO, 2556/191629
Y. A. HUS, 486/94

RUSYA'DA KATLEDİLEN MUSEVİLERİN YAKINLARI İÇİN YARDIM TOPLANMASI

CHARITY COLLECTION FOR THE RELATIVES OF THE JEWS MASSACRED IN RUSSIA

Rusya dahilinde özellikle Hocabey'de Ruslar tarafından katledilen Musevilerin ihtiyaçlarının karşılanması için Osmanlı Musevileri arasında iâne toplanması, Museviler haricindeki tebaanın da bu yardıma dahil edilmesi

Collecting assistance among the Ottoman Jews for meeting the needs of Jews massacred by the Russians in Hocabey, Russia and participation of other citizens out of Jews in this assistance

1906

Adliye ve Mezâhib Nezareti
Mezheb Müdürlüğü
587

Sadâret Makamına

Kullarının arzıdır ki,

Rusya'da bulunan Hocabey'de ve diğer yerlerde ortaya çıkan olayların sonucu olarak katledilen Musevîlerin ailelerinin ihtiyaçlarının karşılanması konusunda diğer ülke Musevîlerinin yaptığı gibi Osmanlı ülkesinde bulunan dindaşlarının da nakdî yardımda bulunmalarına izin verilmesi Hocabey Musevîleri tarafından rica edilmiştir. Musevî ileri gelenlerinden bir heyet aracılığıyla cemaatten yeterli miktar yardım toplanmasına izin verilmesi Hahambaşı Kaymakamlığı'nın dilekçesi üzerine görüşüldü.

Osmanlı vatandaşı olan Musevîlerin sadakatlerinden dolayı istenilen iznin verilmesi ve kendilerine ayrıca gayet şefkatle davranılması insaniyete uygun olacaktır. Bu yolda Musevîlerden başka ahali tarafından da yardımda bulunacak olanlar olursa bunda da bir sakınca olmayacaktır. Hazırlanacak yardım biletlerinden bir kısmının Padişaha takdimi ve sonradan verilecek fermâna uygun olarak davranılması hakkında Mâbeyn'den Dahiliye Nezareti'ne tebligât ya-

Ministry of Justice and Sects
Sect Directorate
587

To the Grand-Vizierate

The petition of your servant that,

Hocabey Jews requested from the Sultan to make assistance to families of their co-religionists massacred in Hocabey and other places in Russia. The petition of deputy chief rabbi about collecting assistance for mentioned Jews was discussed.

It will be suitable to give permission to the Ottoman Jews because of their loyalty. No objection will be if anyone out of Jews wants to help the Jews. Some of assistance tickets were submitted to the Sultan and after the order; it was informed from *Mabeyn* to the Ministry of Interior. It was informed to deputy chief rabbi that necessities of minutes of the Grand-Vizierate dated December 30, 1905 and the order of the Sultan were being executed. Therefore, the answer about the minutes of gratitude prepared in the name of Ottoman and Russian Jews praying for long life of the Sultan was submitted to the Grand-Vizierate. The order belongs to the sublime authority.

January 5, 1906

Minister of Justice and Sects
Abdurrahman Nureddin

***

pılmıştır. 30 Aralık 1905 tarihli Sadâret tezkiresi ile Padişahın emrinin yerine getirilmekte olduğu Hahambaşı Kaymakamlığı'na bildirilmiştir. Bunun üzerine Musevî cemaati tarafından Padişahın ömrünün uzun olması için dualar edildiği Osmanlı ve Rusya Musevîleri adına ortak düzenlenen (şükran mazbatasının) takdim edildiğine dair verilen cevap ek olarak Sadârete sunulmuştur. Bu hususta emir ve fermân yüce makamındır.

9 Zilkade 1323/5 Ocak 1906

Adliye ve Mezâhib Nâzırı
Abdurrahman Nureddin

***

Bâb-ı Âlî
Daire-i Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
2338

Rusya dahilinde Hocabey'de ve diğer bölgelerde Ruslar tarafından katledilen Musevîlerin ailelerinin ihtiyaclarının karşılanması hususunda diğer ülke Musevîleri gibi Osmanlı ülkesinde bulunan dindaşlarının da nakdî yardımda bulunmaları hakkında Padişah tarafından verilen izin üzerine Osmanlı ve Rusya Musevîleri tarafından Padişahın ömrünün uzun olması için düzenlenen şükran mazbatasının takdim edildiğine dair Adliye ve Mezâhib Nezareti'nden gelen tezkire arz edilmiştir.

15 Zilkade 1323/11 Ocak 1906

***

Dersaâdet Hahamhânesi
ve Cemaati
Aded: 237

Adliye ve Mezâhib Nezareti'ne

Kullarının arzıdır ki,

Rusya'da ve özellikle Hocabey'de Ruslar tarafından katledilen Musevîlerin ailelerine yardım

The Sublime-Porte
Grand-Vizierate
Amedî-i Divan-ı Hümayun
2338

The minutes coming from the Ministry of Justice and Sects about that the minutes of gratitude prepared in the name of Ottoman and Russian Jews praying for long life of the Sultan because the Sultan permitted them to make assistance to families of massacred Jews in Hocabey and other places in Russia was submitted.

January 11, 1906

***

Istanbul Rabbinate
And Its Community
Number 237

To the Ministry of Justice and Sects

The petition of your servant that,

Prayers were committed by Jews for long life of the Sultan for the permission were given by the Sultan to make assistance to families of massacred Jews in Hocabey and other places in Russia, and for content of the minutes of the Grand-Vizierate dated December 24, 1905 about sending some of the tickets to himself. The minutes prepared in the name of Ottoman and Russian Jews was submitted to the sultan. The order belongs to the supreme authority.

January 4, 1906

Istanbul Deputy Chief-Rabbi
Moşe Levi

May Allah strengthen sultanate of our Sultan, destroy his enemies,

Jewish community was in gratitude to the Sultan because of the Sultan’s mercy towards Jewish

edilmek üzere cemaatimiz ve diğer ahaliden yardım toplanmasına Padişah tarafından izin verildiği ve bastırılacak biletlerden bir kısmının kendisine gönderilmesini istediğine dair 24 Aralık 1905 tarihli Sadâret tezkiresinin içeriği ve Musevî cemaatinin sadakat hislerini takdir için ayrıca yapılan övgülerin bildirilmesi üzerine Musevîler tarafından Padişahın ömrünün uzun olması için dualar edilmiştir. Bu hususta bütün Osmanlı ve Rusya Musevîleri adına düzenlenen mazbata Padişahımıza takdim edilmek üzere sunulmuştur. Emir ve fermân yüce makamındır.

8 Zilkade 1323/4 Ocak 1906

Dersaâdet Hahambaşı Kaymakamı
Moşe Levi

Allah Padişahımızın saltanatını devamlı ve güçlü kılsın, düşmanlarını perişan etsin.

Merhameti bütün âlemce bilinen Padişahımız felâkete uğrayanlara gösterdiği şefkat gereği olarak Rusya'da zulme ma'rûz kalan Musevîlere iltifat ve himaye tavrı üzerine cemaat tarafından kendisine büyük bir minnet duyulmuştur. Musevî cemaati gece gündüz Padişahın ömrünün uzun, saltanatının devamlı, düşmanlarının kahrolması için dua etmektedir.

Emir ve fermân dâima Padişahımızındır.

Osmanlı ülkesi ve Rusya'da bulunan
bütün Musevîler adına

Hahambaşı Kaymakamı
(Mühür)
İstanbul Hahambaşı Kaymakamı
Moşe Levi

victims endured Russian cruelties. Jewish community prays night and day for long life of the Sultan and continuity of his sultanate and devastation of his enemies.

The order is always our Sultan's.

In the name of all Jews in the Ottoman Empire
and Russia Deputy Chief-Rabbi
(Seal)
Istanbul Deputy Chief-Rabbi
Moşe Levi

Y. A. HUS, 498/43

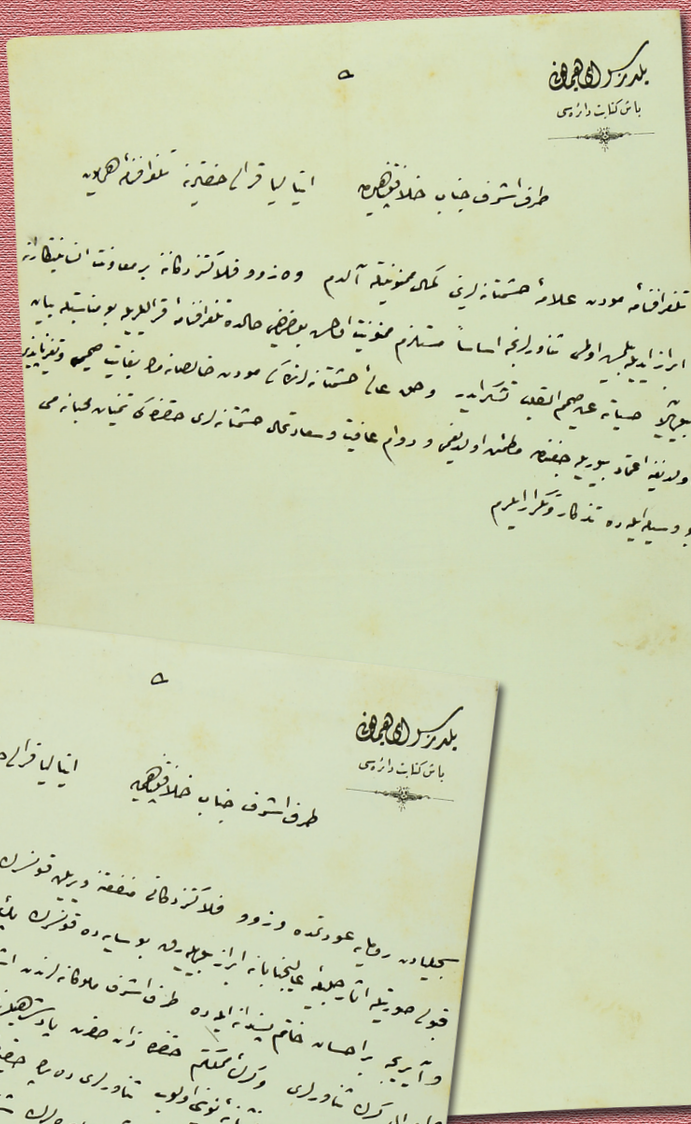

بلدیه ایتالیانی
باش کتابت دائره‌سی

طرف اشرف جناب خلافتپناهیه ایتالیا قرالی حضرتلرینه تلغرافنامه‌لریدر

تلغرافنامه مودن علامه حشمتانه‌لری کمال ممنونیتله آلدم وه زوو فلاکتزدگانه بر معاونت انسانیتکارانه
ابراز ایدیلمسی اولمی تناورلرنجه اساساً مستلزم ممنونیت اولمسی بو خصوصی حالده تلغرافنامه قرالیلریله بو مناسبتله بیان
بیورلان حسیاته عین صمیم القلب تشکر ایدر وحق عالی حشمتانه‌لرنده مودن خالصانه‌مه بغایت صمیمی و تقریباً
اولدیغنه اعتماد بیوریله جغندن مطمئن اولدیغمی و دوام عافیت و سعادتلری حشمتانه‌لری حضرتلرینه تمنیات محبانه‌می
بو وسیله ایله ده تذکار و تکرار ایلرم

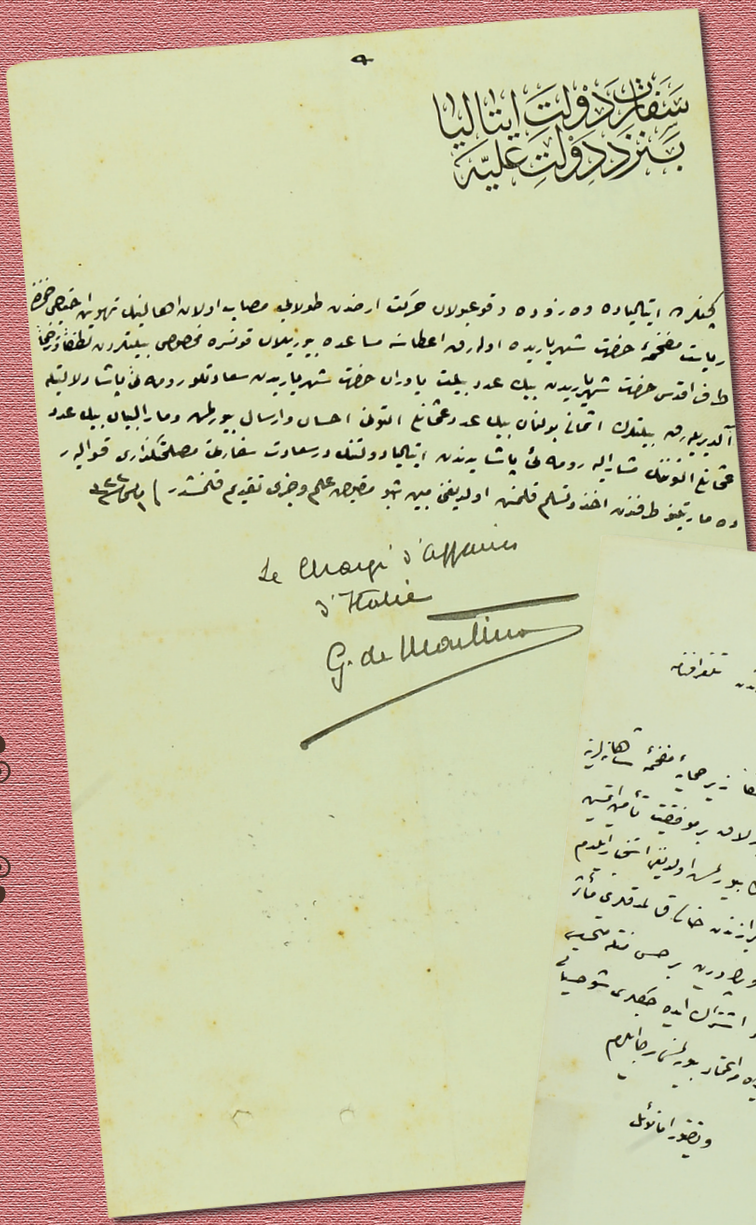

سفارت دولت ایتالیا
بنزد دولت علیه

کچنلرده ایتالیاده وه زوده وقوعبولان حرکت ارضدن طولایی مصاب اولان اهالینک تهوینه احتیاجی حضرت
ریاست مفخمه حضرت شهریاریده اولرق اعطاسنه مساعده بیوریلان قونسره مخصوص بیلتلردن لطفاً و رحماً
طرف اقدس حضرت شهریاریدن بیک عدد بیلت یاوران حضرت شهریاریدن سعادتلو رومه‌لی پاشا دلالتیله
آلدیریلرق بیلتلرک اثمانی بولنان بیک عدد عثمانلی التونی احسان و ارسال بیورلمش و مارالیان بیک عدد
عثمانلی التوننک مشارالیه رومه‌لی پاشا یدندن ایتالیا دولتنک در سعادت سفارتی مصلحتگذاری قوالیه‌ر
ده مارتینو طرفندن اخذ و تسلم قلنمش اولدیغنی مبین شو مقبوضه علم و خبری تقدیم قلنمشدر. [illegible]

Le Chargé d'affaires
d'Italie
G. de Martino

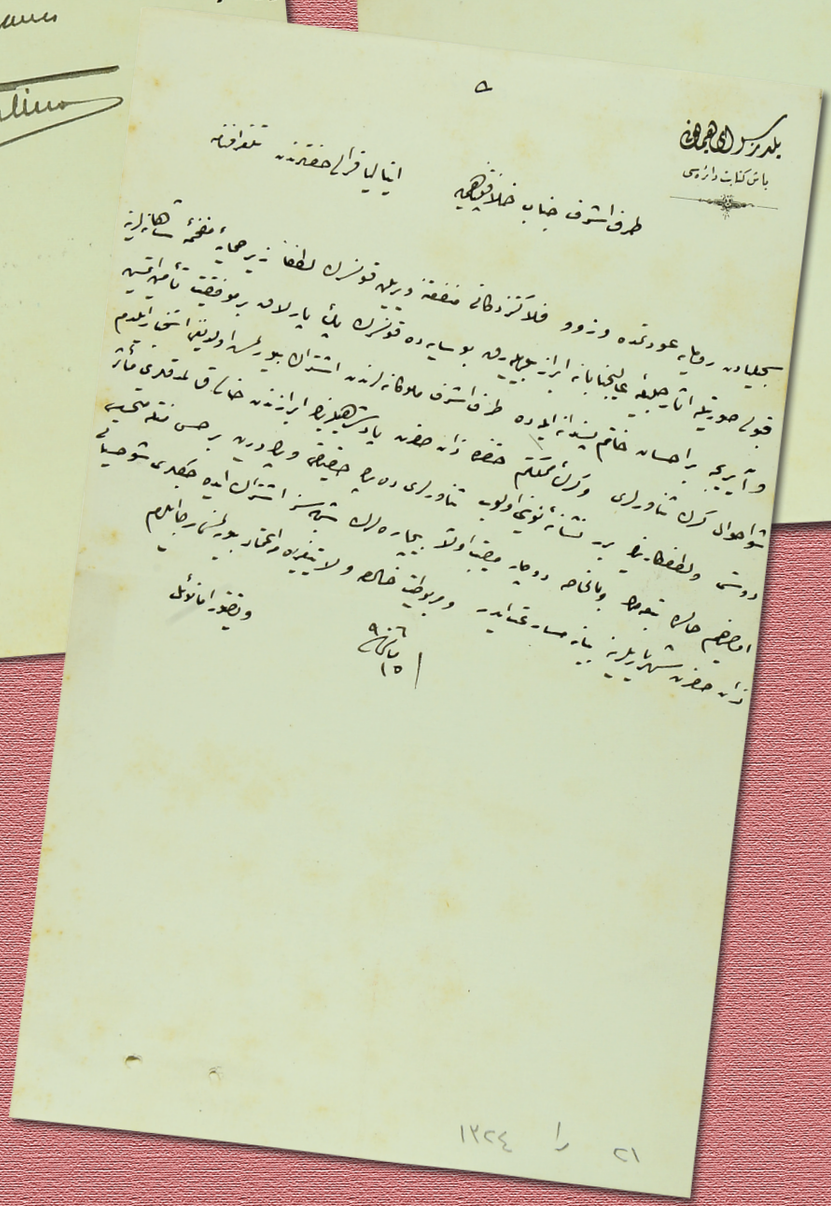

بلدیه ایتالیانی
باش کتابت دائره‌سی

طرف اشرف جناب خلافتپناهیه ایتالیا قرالی حضرتلرندن تلغرافنامه‌لریدر

سجلیاده رومایه عودتده وزوو فلاکتزدگانی منفعتنه ویریلن قونسرک لطفاً زیر حمایه مفخمه شاهانه‌لرینه
قبول صورتیله آثار جلیله عالیجنابانه ابراز بیوریلدیغی بو سایه‌ده قونسرک پک پارلاق بر موفقیت تأمین ایتمسی
و آیریجه بر احسان خاتم پسندانه ایله ده طرف اشرف ملوکانه‌لرندن اشتراک بیورلمش اولدیغنی اشتهار ایلدم
شو احوال کرک تناورلری و کرک ممکنتم حضرت ذات حضرت پادشاهیلرینه ابرازندن خالی قالمدقلری مأثر
دوستی و لطفکارینه بر نشانه نوینی اولوب تناورلری ده بر حقیقتی و پدرینه بر حسن نیتی متحسس
اولدیغم حالده تبعه‌مده و بالخاصه دوچار مصیبت اولان بیچاره‌لرک شبهه‌سز اشتراک ایده جکلری شو حسیاتی
ذات حضرت شهریاریلرینه بیانه مسارعت ایدر و مربوطیت خالصه و لایتغیره‌مه اعتماد بیورلمسنی رجا ایلرم
و تصور امانوئل

۱۵ مارت ۹۰۶

۲۱ را ۱۳۲۴

SİCİLYA'DAKİ VOLKAN PATLAMASINDA MAĞDUR OLANLARA PADİŞAHIN YARDIMI

ASSISTANCE BY THE SULTAN TO THE VICTIMS OF VOLCANIC ERUPTION IN SICILY

Sicilya'da Vezüv'de meydana gelen volkan patlamasında mağdur olanlar yararına padişahın öncülük ettiği yardım ve İtalya kralının teşekkürü

Assistance under the leadership of the sultan for the benefit of the victims of Vezuv volcano eruption in sicily and gratitude of the Italian king

1906

İtalya Devleti Sefâreti
Devlet-i Aliyye Nezdindeki

Geçenlerde İtalya'da Vezüv'de meydana gelen volkan patlamasından dolayı mağdur olan ahalinin ihtiyaçlarının karşılanması hususunda Padişahın teşviki ve izniyle yapılan konsere mahsus biletlerden 100 adedi Padişah yâverlerinden Romei Paşa tarafından teslim alınmıştır. Biletlerin bedeli olan 100 Osmanlı altını gönderilmiş olup sözü edilen meblağ Romei Paşa tarafından İtalya'nın İstanbul Maslahatgüzârı Kavalyer De Martino'ya teslim edildiğine dair bu makbuz takdim edilmiştir.

14 Mayıs 1906

***

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Başkitâbet Dairesi

Padişaha İtalya Kralı hazretlerinden telgrafnâme,

Sicilya'dan Roma'ya dönüşümde Vezüv felâketzedeleri yararına verilen konserin Padişahın himayesiyle yapıldığı belirtilmiş ve bu sayede konserin pek parlak bir başarıyla icra edildiği ve Padişahın da büyük bir lütufkârlıkla bizzat iştirak etmiş olduğunu haber aldım. Ülkemin durumu hakkında Padişahın gösterdiği dostluk ve lütufkârlığa

The Embassy of Italy
To the Sublime Ottoman Empire

100 of tickets for the concert performed by encouragement and permission of the Sultan for the benefit of victims of Vezuv volcanic eruption in Italy were received by Romei Pasha, the aide of the Sultan. Cost of the tickets, 100 Ottoman Golds, were sent and this receipt regarding that the mentioned amount were delivered by Romei Pasha to the Istanbul chargé d'affaires of Italy Cavalier De Martino were submitted.

May 14, 1906

***

Yıldız Imperial Palace
Chief-Secretariat Office

Telegraph from His Majesty the Italian King to the Sultan,

When I returned from Sicily to Rome, I learned that the concert for the benefit of Vezuv victims was performed with a crowning achievement under the patronage of the Sultan and he also participated in the concert personally with a great grace. It is my duty to express our ideas immediately that we are grateful for friendship and grace of the Sultan for the situation of my country, and I kindly ask you to trust our sincere feelings.

May 15, 1906

Victor Emmanuel

***

karşı tarafımızdan da ne kadar minnet duyulduğunu bu hislerime bütün vatandaşlarımın ve özellikle felâkete uğrayan zavallıların da şüphesiz iştirak edeceklerine dair düşüncelerimi ivedilikle açıklamayı görev bilir ve samimî hislerimize güvenilmesini rica ederim.

15 Mayıs 1906

Victor Emmanuel

***

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu

Başkitâbet Dairesi

Padişahtan İtalya Kralına telgrafnâme,

Değerli telgrafınızı memnuniyetle aldım. Vezüv felâketzedelerine insanî bir yardım yapılabilmiş olması tarafımızca memnuniyet sebebi olmuştur. Telgrafınızda bu sebeple bildirilen duygulara samimiyetle teşekkür ederiz. Size karşı samimî muhabbetimize itimat edeceğinizden emin olduğumu, sağlık ve mutluluğunuz için içten hislerimi bu vesile ile tekrar ederim.

Yıldız Imperial Palace

Chief-Secretariat Office

Telegraph from the Sultan to the Italian King,

I received your precious telegraph with pleasure. Making humanitarian aid to the Vezuv victims is a reason of pleasure for us. We thank you sincerely for your feelings that you mentioned in your telegraph. On this occasion, I repeat that I am sure that you will trust our friendship and I repeat my cordial feelings for your health and happiness.

Y. PRK. NMH, 9/90

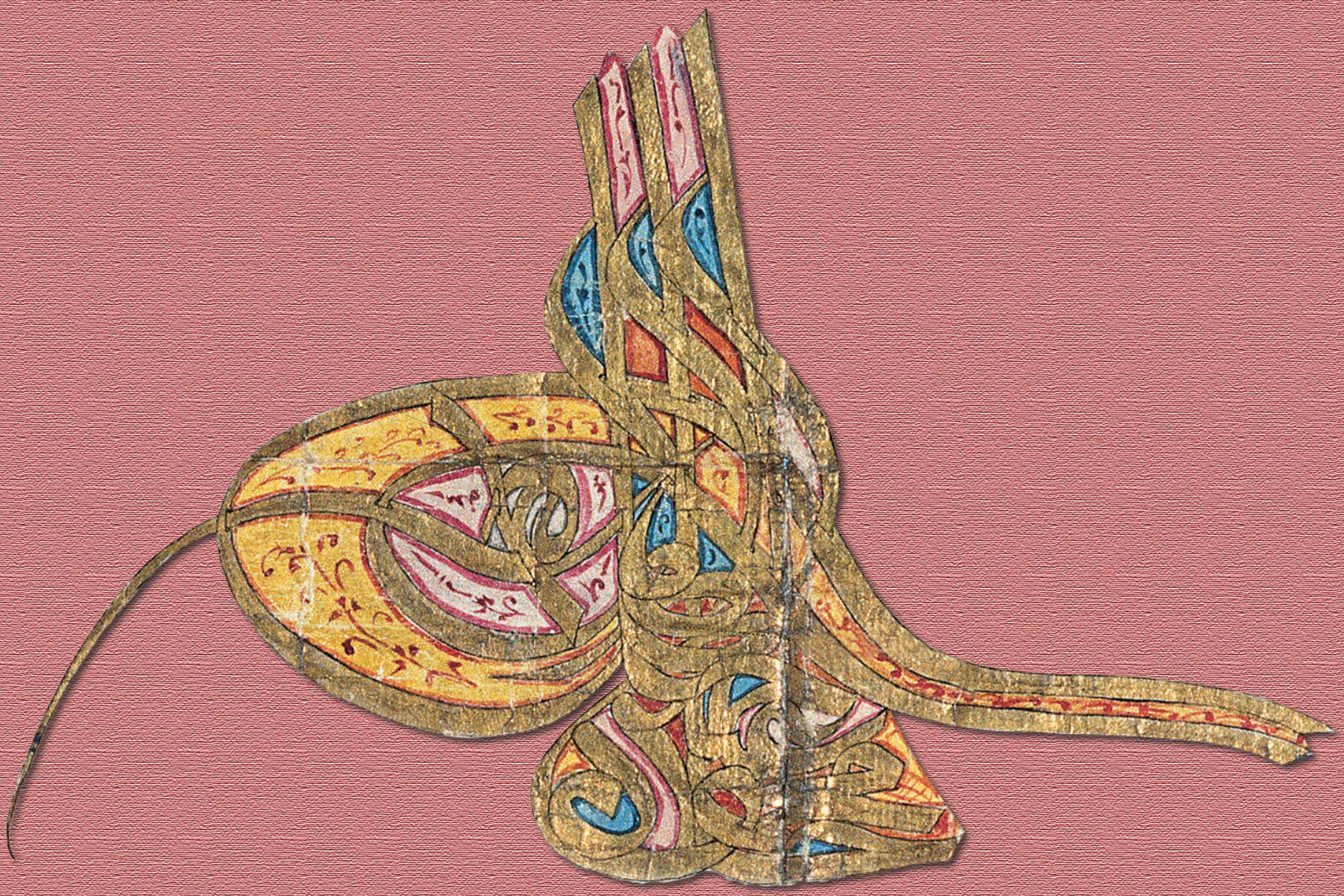

Sultan II. Mahmud'un 1809 tarihli fermanı üzerindeki tuğrası

ÇİNLİ MÜSLÜMANLARIN TALEPLERİ DOĞRULTUSUNDA DİN ADAMI GÖNDERİLMESİ

SENDING RELIGIOUS SCHOLAR TO CHINA IN ACCORDANCE WITH THE DEMANDS OF THE CHINESE MUSLIMS

Pekin müftüsü ve Çinli alim Abdurrahman Efendi'nin talebi üzerine Çin'e din adamı gönderilmesi

Sending religion scholars to China on request of beijing mufti and Chinese scholar Abdurrahman

1909

Devletli efendim hazretleri

Hacca gitmek niyetiyle Çin'den hareket edip Hac öncesi Padişaha bağlılıklarını bildirmek ve bazı hususları arz etmek üzere bugün İstanbul'a hareket edecek olan Pekin Müftüsü Abdurrahman Efendi ile görüşüldü.

Abdurrahman Efendi, Çince'den başka bir dil bilmediği gibi Arapça'yı da ancak yazılı olarak anlayabildiğinden maksat ve meramımız yazılı olarak bir kağıda Arapça yazılarak kendisine gösteriliyor ve yine yazılı olarak cevap alınabiliyor.

İstanbul'a gelmesinden yegâne maksadı; yüce Padişaha bazı hediyelerin takdimiyle beraber, Çin'de bulunan kırk milyonu aşkın Müslümanın çok fazla cahil olmalarından dolayı misyonerlerin bunları yavaş yavaş Hıristiyan yapmakta olduğundan, esef edilecek bu durumu va'z ve nasihat yolu ile engellemek üzere birkaç âlim kişinin Çin'e gönderilmesini arz etmekten ibaret olduğu anlaşılmıştır.

Böyle hayırlı bir işe vesile olmak devlet için hayırlı bir davranış olduğu şüphesiz olmakla beraber Abdurrahman Efendi'nin isteğinin yerine getirilmesi Padişahın yardımlarına bağlı olduğundan emir ve fermân efendimizindir.

11 Şevval 1324 / 28 Kasım 1906

Mısır Fevkalâde Komiseri
Es-Seyyid Gazi Ahmed Muhtar

His majesty,

A negotiation was carried out with Mufti of Beijing Abdurrahman Efendi who will come to Istanbul departing from China in order to submit his allegiance to the Sultan before going to pilgrimage.

Our intentions and considerations are being written on paper in Arabic for Abdurrahman Efendi does not know another language apart from Chinese, and know Arabic only on writing.

It was understood from his words that his purpose to come to Istanbul was to submit gifts to the Sultan and to request some religious scholars to be sent to China in order to prevent activities of Christian missionaries to seduce negligent Muslims.

Although it is a fine work for the Empire to act in such a good behavior, realizing of Abdurrahman Efendi's request depends on the Sultan's order.

November 28, 1906

Extraordinary Commissioner of Egypt
Es-Seyyid Gazi Ahmed Muhtar

***

To the Grand-Vizierate

Our submission that,

Explaining of religion and loyalty of the Muslims in all countries to the Sultan is an important policy in

***

Sadrazamlık makamına

Arzımız şudur ki;

Bütün Osmanlılarla beraber vatanımızda bir ilerleme ve gelişme yolu açan Meşrutiyet Devri memleketimiz içinde olduğu gibi dinen İslâm halifeliğine bağlı olması gereken Müslümanların yaşadığı bütün memleketlerde İslâm inancının anlatılıp yayılması ve bu sayede oradaki Müslümanların halife olan Padişaha bağlanmaları siyaseten de devlet ve millet açısından önemli bir siyasî meseledir.

Şu günlerde Çin'e, oradaki kardeşlerimize dinin esaslarını öğretmek üzere müderrisler gönderileceği gazetelerde görüldüğünden Türkçe'den başka oldukça Arapça ve Fransızca konuşabilen bizler, Osmanlı'nın kudretini, İslâmiyetin yayılıp yüceltilmesi, Uzakdoğu'da ticaret ve Osmanlı siyaseti için yeni açılımlar sağlamak ve orada bir Osmanlı Mektebi açarak İslâmiyet'in feyzinden Çin'de bulunan kardeşlerimizi faydalandırmak ve bu sayede onlara aydınlık fikirler kazandırarak ihtiyaç duyulduğunda devlet ve milletimizin dış siyasetini tâ oralarda oturtmak üzere Çin'e gitmek arzusunda bulunduğumuzdan ve bu arzu en özel dileğimiz olduğundan bu hususta şanlı Hükümetimizin gençliğimizi göz önüne almayarak yalnız harcırahlarımızın bir kısmına karşılık olmak üzere yardımda bulunulmasını arz ile şimdiye kadar Avrupalıların bu hususta etmiş oldukları yararlık ve fedakârlıklara hiç bir vakit kayıtsızlıkla bakamayacak olan Meşrutiyetçi sadrazamımızın emir ve cevabını beklemekteyiz efendim.

22 Mart 1909

Mahir	**Adil**	**Osman**

***

respect of state and people. We wait for the answer and the order of Constitutional Grand-Vizier to help us paying a part of travel expenses because we intend to settle our foreign policy in China by explaining intelligent ideas to our Muslim brothers in China and opening an Ottoman school there.

On March 22, 1909

Mahir	**Adil**	**Osman**

***

Bâbı Fetvâ
Office of Meshihat
Secretariat
Number: 21

To the Grand-Vizierate

It is my submission that,

This is response to the writing of the Grand-Vizierate dated March 15, 1325 and numbered 17.

Beforehand, Ali Rıza and Hafız Hasan Efendi were charged to teach religious sciences and Qur'an to the Muslims of China and later Mehmed Tayyib Efendi, from the hodjas of Fatih Mosque, was charged in place of Hasan Efendi.

It was reported by the Lecture Substitution that another hodja was not sent and petition presented by Mahir and etc. signatures was remanded to the Grand-Vizierate.

April 17, 1909

Shaykh al-Islam
Mehmed Ziyaeddin

Bâb-ı Fetvâ
Daire-i Meşihat-ı İslâmiye
Mektubî Kalemi
Aded: 21

Sadâret makamına

Arzım şudur ki,

28 Mart 1909 tarihli ve on yedi sayılı Sadâret makamının yazısına cevabdır.

Çin'deki Müslümanlara dinî ilimler ve Kur'ân okumayı öğretmek üzere daha önceden görevlendirilen Ali Rıza ve Hâfız Hasan Efendilerden, Hasan Efendi'nin görevinden ayrılmasından dolayı yerine Fatih Camii hocalarından Mehmed Tayyib Efendi görevlendirilmiştir.

Bundan başka herhangi bir hocanın gönderilmesine dair bir işlem yapılmadığı Ders Vekâleti'nden bildirilmiş ve Mahir vesâire imzalarıyla takdim edilen arzuhâl ekte Sadâret makamına iade edilmiş olmakla emir ve fermân efendimizindir.

26 Rebîülevvel 1327 /17 Nisan 1909

Şeyhülislâm
Mehmed Ziyaeddin

Y. PRK. MK, 22/15
BEO, 3523/264187

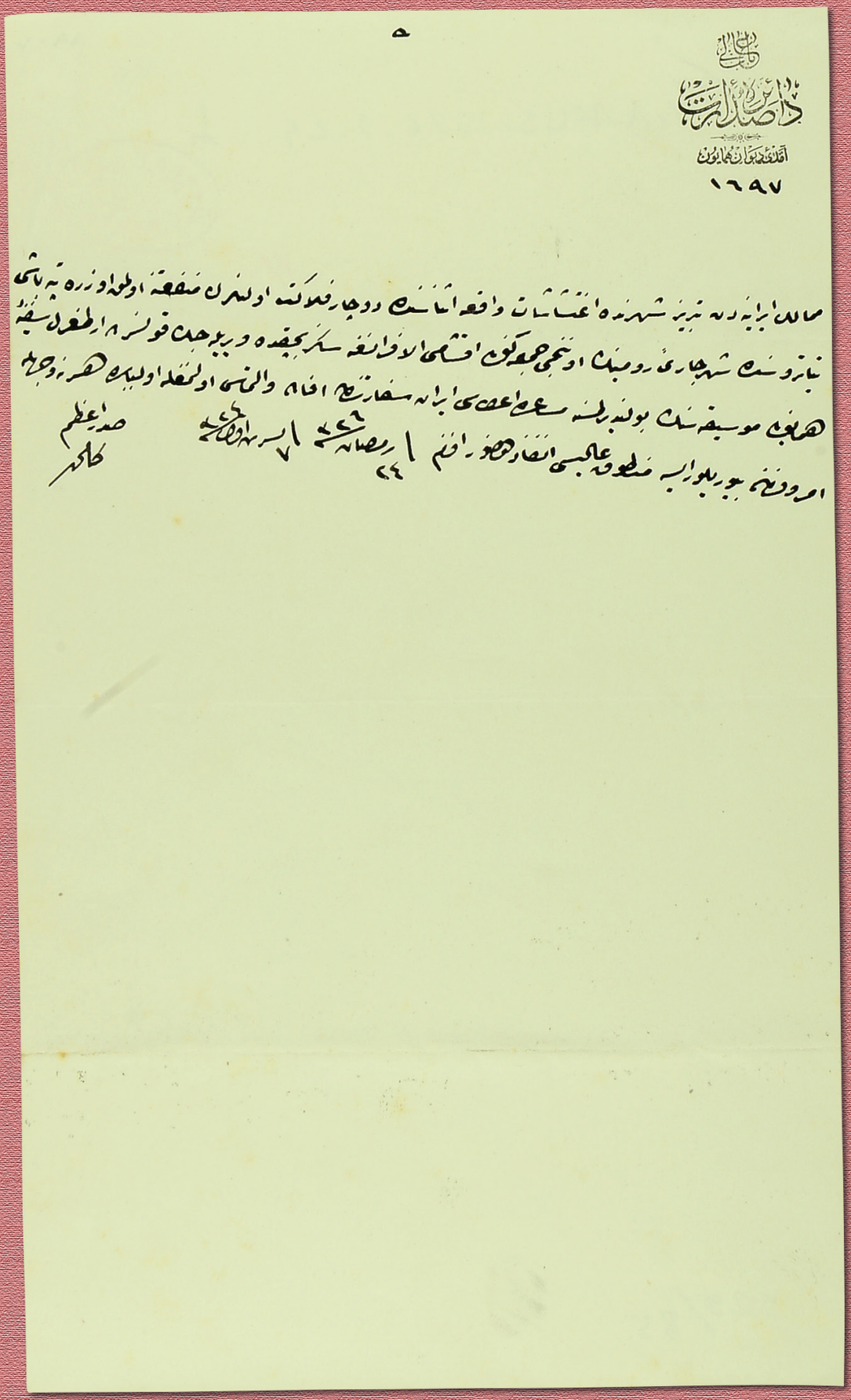

٥

باب عالی
دائرهٔ صدارت
آمدی دیوان همایون
١٦٩٧

ممالک ایرانیه‌دن تبریز شهرنده اغتشاشات واقعه اثناسنده دوچار فلاکت اولنلرک منفعتنه اولمق اوزره تپه‌باشی
تیاترو سنده شهر جاری رومینک اوننجی جمعه‌کونی اقشامی الافرانغه سکز بچقده ویریله‌جک قونسرده ارطغرل شیفتهٔ
همایون موسیقه‌سنک بولندیرلمسنه مساعده اعضای ایرانه سفارتنده افاده والتماس اولنمغله اولیاده هر نه وجهله
امر و فرمان بیوریلور ایسه منطوق عالیسی انفاذ حضور افندم ١ رمضان ٢٦ / ٢٤ ١ ایسر ٢٤ / ٧ اوت ٢٤

صدر اعظم
کامل

TEBRİZ'DE FELAKETE UĞRAYANLARA YARDIM

ASSITANCE TO THE DISASTER VICTIMS IN TABRIZ

Tebriz'de çıkan karaşıklıklar sırasında felakete uğrayanlar yararına Tepebaşı Tiyatrosu'nda konser verilmesi

Performing a concert in Tepebaşi Theatre for the benefit of upheaval victims in Tabriz

1908

Bâb-ı Âlî
Sadâret Dairesi
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
1697

İran'da Tebriz şehrinde çıkan karışıklık sırasında felâkete uğrayanların yararına olmak üzere Tepebaşı Tiyatrosu'nda bu ayın onunda Cuma akşamı alafranga saatle sekiz buçukta verilecek konserde Ertuğrul Gemisi'nin musiki takımının bulundurulmasına izin verilmesi İran Elçiliği tarafından istenilmektedir. Bu hususta verilecek emir ne olursa uygulanacaktır.

24 Ramazan 1326 / 20 Ekim 1908

Sadrazam
Kâmil

The Sublime Porte
Grand-Vizierate
Amedi-i Divân-ı Hümâyûn
1697

The permission is wanted by Iranian Embassy for the musical team of Ertuğrul Ship to be part of the concert to be performed in Tepebaşı Theatre at 20.30 on the 10th day of this month on Friday for the benefit of victims of upheaval in Tabriz, Iran. Whatever order is given, it will be implemented.

October 20, 1908

Grand-Vizier
Kâmil

Y. A. HUS, 525/85-1

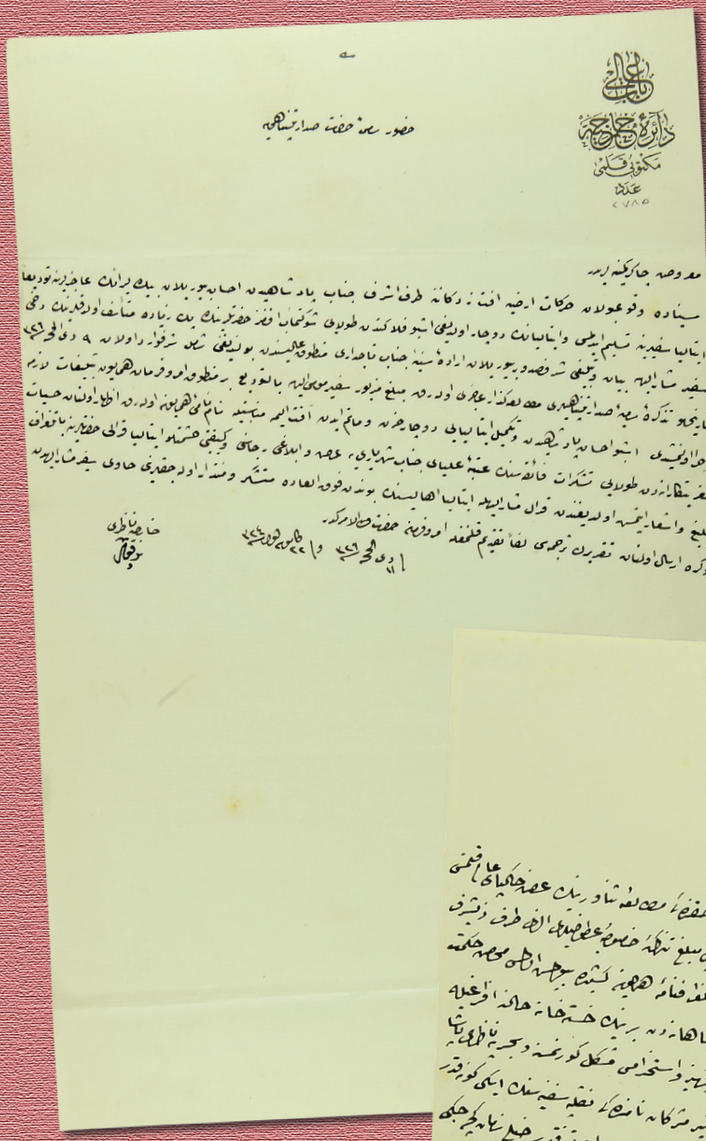

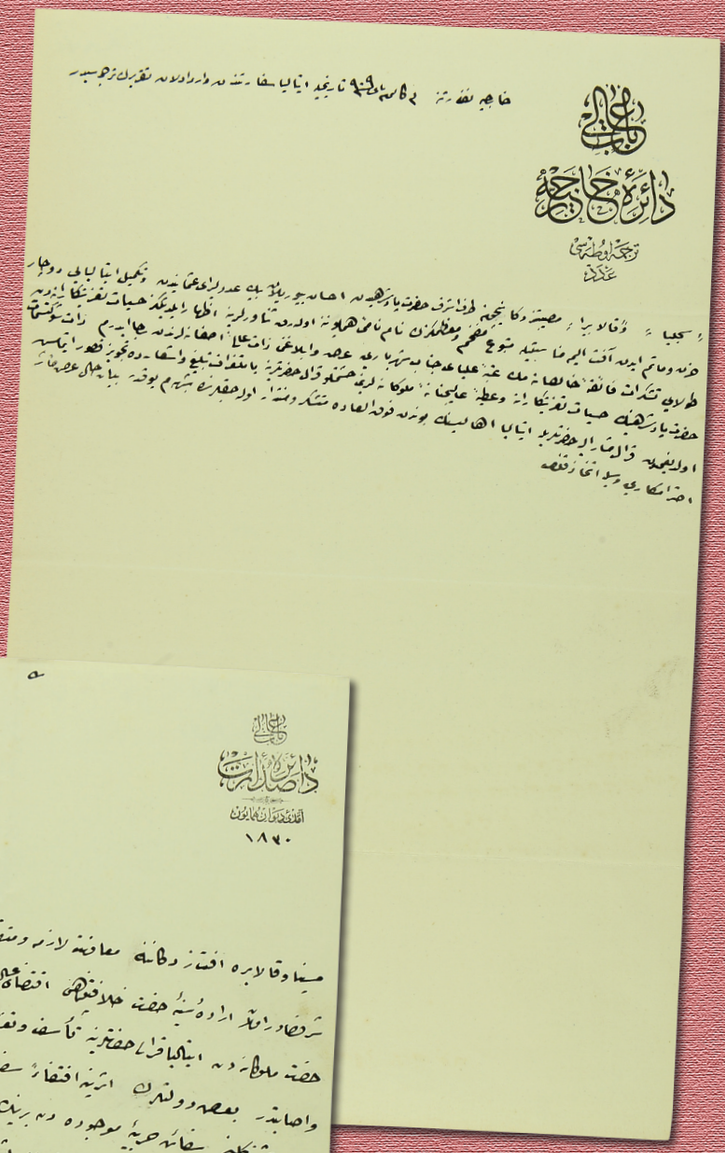

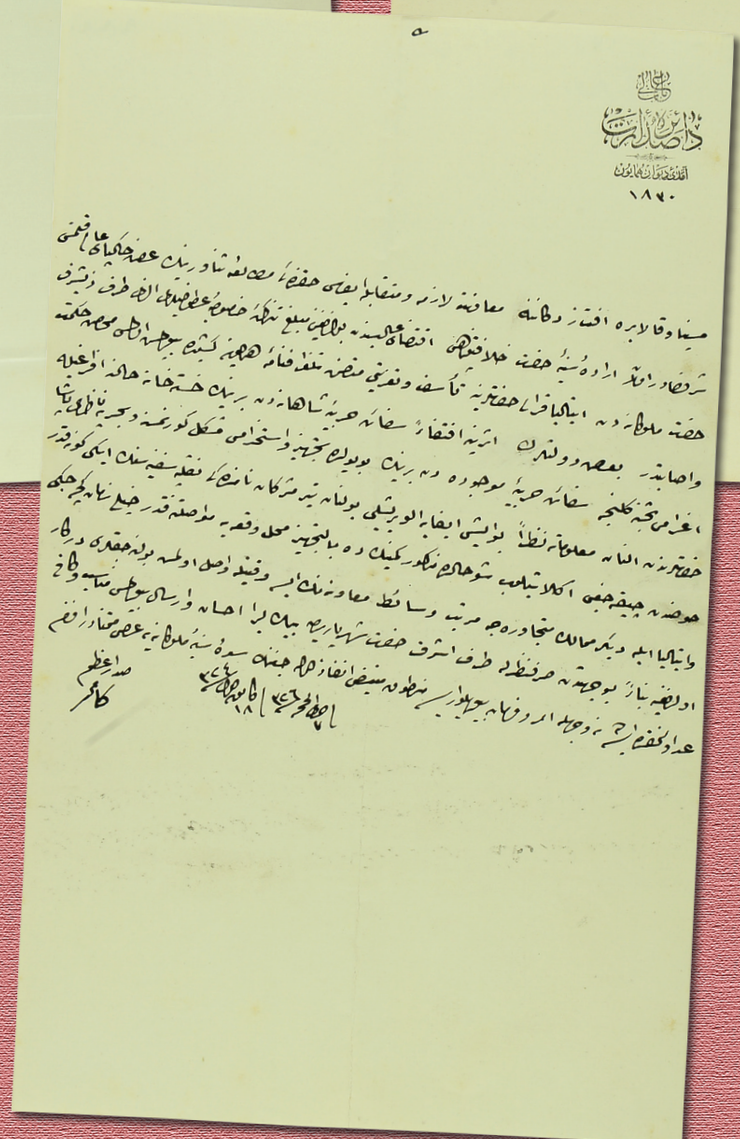

CALABRİA VE SİCİLYA AFETZEDELERİ İÇİN YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE TO THE DISASTER VICTIMS IN CALABRIA AND SICILY

Calabria ve Sicilya afetzedeleri için yapılan yardım

Assistance for victims in Calabria and Sicily

1909

Bâb-ı Âlî
Daire-i Sadâret
Âmedî-i Divan-ı Hümâyûn
1830

Messina ve Calabria felâketzedelerine gerekli yardımın yapılması hakkında Padişah hazretleri tarafından verilen emri bildiren Sadâret yazısı alındı. Padişah hazretlerinin, İtalya kralına üzüntülerini ve taziyelerini bildiren bir telgrafnâme göndermesi çok isabetli bir davranış olmuştur. Diğer devletlerin yaptığına benzer şekilde Osmanlı bahriyesine mensub harp gemilerinden birinin hastahâneye dönüştürülerek gönderilmesi düşünülmüş ise de bunun zorluğu anlaşılmıştır. Bunun yerine Bahriye nâzırı paşadan alınan bilgiye göre bu işe elverişli bulunan Tîr-i Müjgan isimli nakliye gemisinin iki güne kadar havuzdan çıkarılacağı anlaşılmış ancak bu geminin hastahâneye dönüştürülerek gönderilmesi epey zaman alacağı anlaşılmıştır. Bu süre zarfında İtalya ve çevre ülkelerin ortaya koyacağı yardım vasıtalarının ise vaktiyle ulaşmış olacağından vazgeçildiği ve bunun yerine Padişah hazretleri tarafından bin lira ihsân ederek gönderilmesinin daha

The Sublime Porte
Grand-Vizierate
Âmedî-i Divan-ı Hümâyûn
1830

The writing of the Grand-Vizierate informing the Sultan's order about the assistance necessary for the victims of Messina and Calabria was taken. It is a right behavior for the Sultan to send a telegraph to the Italy king declaring his sorrows and condolence. Although it was thought to send an Ottoman war ship converting it to a hospital but its difficulty is understood. Instead, a transport ship named Tir-i Müjgan was to be brought out off the pool but it was understood that it would take a long time. During that time, Italy and surrounding countries would send vehicles so, it was decided to send 1000 Liras by the Sultan. The order is the Sultan's.

Dhu al-Hijja 7, 1326 / December 31, 1908

Grand-Vizier
Kamil

***

uygun olacağına karar verilmiştir. Her hâlde emir Padişahımızındır.

7 Zilhicce 1326 / 31 Aralık 1908

Sadrazam
Kâmil

***

Bâb-ı Âlî
Daire-i Hariciye
Mektubî Kalemi
Aded: 2785

Sadâret Makamı'na

Arz olunur ki,

Messina'da meydana gelen depremden etkilenenlere Padişah hazretleri tarafından bağış olarak verilen bin liranın tarafımızdan İtalya sefirine teslim edilmesi ve İtalya'nın içine düştüğü bu felaketden dolayı Padişah efendimiz hazretlerinin büyük üzüntü duydukları da sefire beyan edildi. Padişahın bu bağışından ve bütün İtalya'yı büyük bir mâteme sevkeden âfet münasebetiyle taziyelerinden İtalya kralı hazretleri telgrafla haberdar edilmiş olduğundan kral ve İtalya ahalisinin bundan fevkalâde müteşekkir ve minnetdar olacaklarını bildiren sefirin yazısı arz olunur.

11 Zilhicce 1326 / 4 Ocak 1909

Hariciye Nâzırı
Tevfik

***

The Sublime Porte
Department of Foreign Affairs
Secretariat
Number: 2785

To the Grand-Vizierate

It is submitted that,

1000 Lira donation of the Sultan for earthquake victims in Messina was delivered to the Ambassador in Italy and sadness of the Sultan for that catastrophe was declared to the ambassador. Writing of the ambassador is presented reporting that the king and people of Italy would be grateful to the Sultan's donation and condolences about the catastrophe.

January 4, 1909

Minister of Foreign Affairs
Tevfik

***

The Sublime Porte

Department of Foreign Affairs

Translation Office

Translation of the writing coming from the Embassy in Italy to the Ministry of Foreign Affairs with the January 3, 1909

I request to be mediator to report our gratitude because of 1000 Lira donation of the Sultan for Sicilia and Calabria victims and condolences of the Sultan for the catastrophe. These assistance and condolences of the Sultan pleased the king and people of Italy.

Bâb-ı Âlî
Daire-i Hariciye
Tercüme Odası

Hariciye Nezareti'ne 3 Ocak 1909 tarihiyle İtalya Sefâreti'nden gelen yazının tercümesidir

"Sicilya" ve "Calabria" âfetzedeleri için Padişah hazretleri tarafından bağış olarak verilen 1000 lira ve bütün İtalya'yı derin bir mâteme sürükleyen âfet münasebetiyle devletim tarafına iletmiş olduğunuz taziyelerinizden dolayı misli ile teşekkür edildiğinin iletilmesine vesile olmanızı rica ederim. Padişah hazretleri bu yardım ve taziyeleri ile kral ve bütün İtalya ahalisini olağanüstü memnun etmiştir.

Y. A. HUS, 526/31 - 38

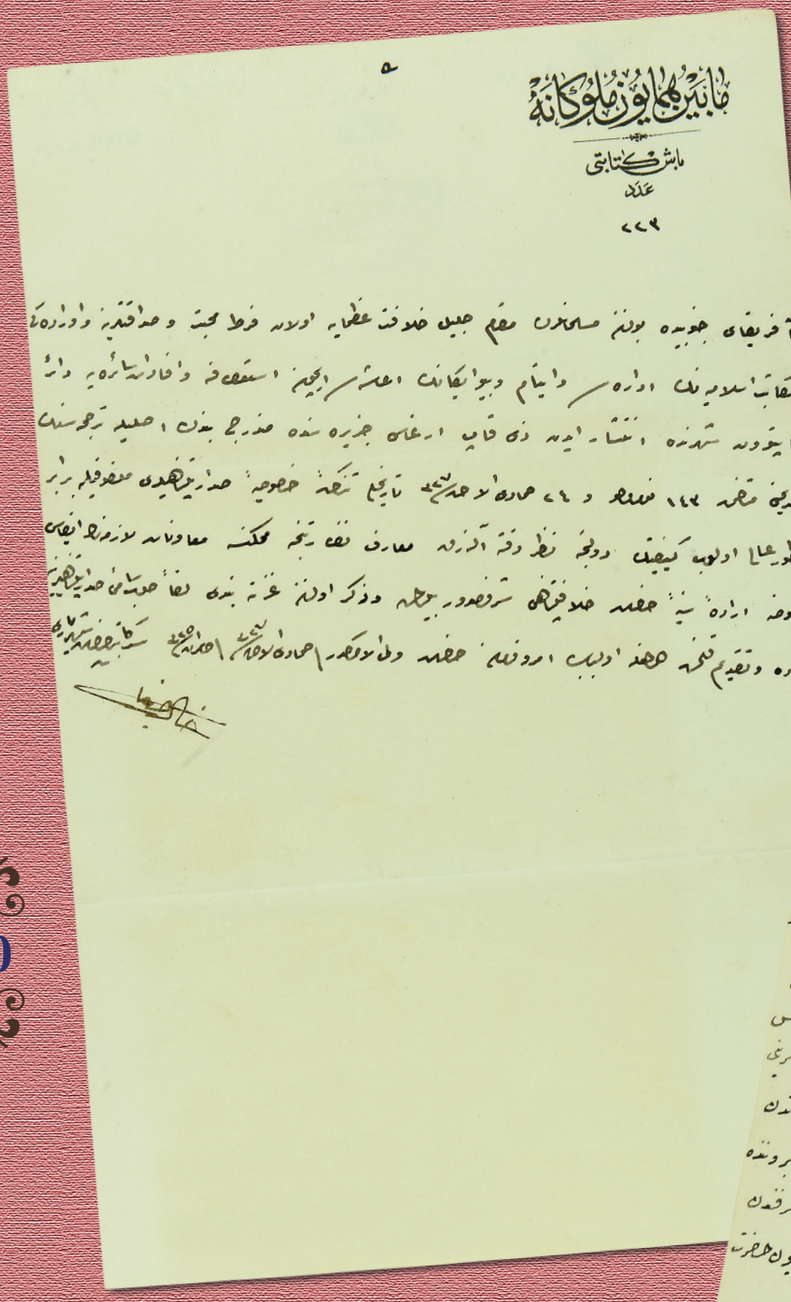

مابين همايون ملوكانه

مابش كتابتى

عدد

٧٧٢

آفريقاى جنوبيه دولتى مسلمانلرى مقام جليل خلافت عظمايه اولان فرط محبت و عبوديتلرى واسطه سيله مكاتب اسلاميه ملى ادارهسى و ايتام و جوايكانك اعاشهسى ايچون استحصال و افاضه بيورلمش اولان فرمان عالى موجبنجه انشا ايدهجكلرى قاچ قاچ اوغلان جزيره سنده عمارهجق بدل اعمير ترجمهسنك تقديم قلنمه ١٤٢ نمرهلو و ٤ عمارهلو تاريخ تنكه خصوصيه عبد يقيدى مضمونجه بر مظروف عالى اولوب كيفيت وديعه نظر دقت اولدقده معارف نظارتجه محكمه معاونانه بولونوب آفريقاى جنوبيه ادارهسنه سنه جلسه خلافتپناهيده مذكور اولان غرهسنده تقديم قلنمه جلسه اولنمق اوزره سنه جلسه خلافتپناهيده مذكور اولان غرهسنده تقديم قلنمه جلسه اولنمق اوزره

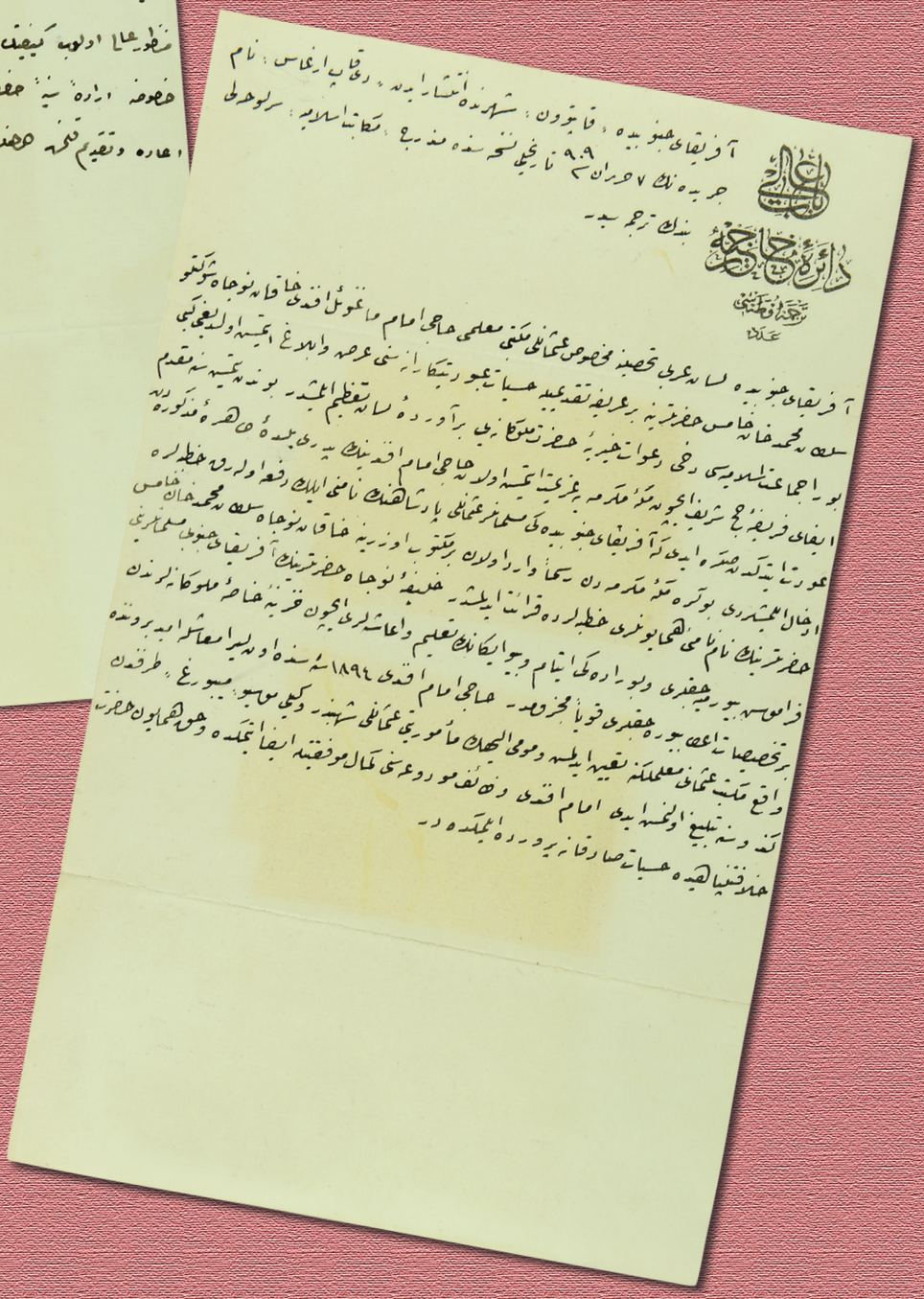

دائرهٔ عالیه

ترجمهٔ مکتوب

عدد

آفریقای جنوبیه لسانه عربی تحصیل مخصوص عثمانلی مکتبی معلمی حاجی امام مأمور اقدی طرفدن خلافتپناهی حضرتلرینه یازیلوب تقدیم عبد حسیات عبودیتکارانه سنی عرصه و ابلاغ ایتمسیله اولباب بعض محمد خانه خامس حضرتلرینه یازیلوب تقدیم عبد حسیات عبودیتکارانه سنی عرصه و ابلاغ ایتمسیله اولباب بعض

ایفای فریضهٔ حج شریف ایچون مدت مدیده دن بری آفریقای جنوبیه ده مقیم اولان رعایای عثمانیه دن بعضلرینک حج شریفه عزیمت ایتمکده اولدقلری و بو سنه ده اوچ یوز قدر حاجی عزیمت ایدهجکلری اخبار ایدلدیکی بولنمغله بو دفعه ده اوچ یوز قدر حاجی عزیمت ایدهجکلری اخبار ایدلدیکی بولنمغله بو دفعه ده

حضرتلرینک نام سامی اولهجق بو نوع خطابلره قرنلرینک اولدیغی وجهله اولباب بعض حضرتلرینک نام سامی اولهجق بو نوع خطابلره قرنلرینک اولدیغی وجهله

فرامهسی بیورلمیش جهتله جلسه خلافتپناهی بیورلمیش جهتله

بر تخصیصات اعطا بیورلمسی جهتله جلسه خلافتپناهی بیورلمسی جهتله

واقع مکتب عثمانی معلمکنه تقدیم ایلمسه و موما الیهك مأموریتی عثمانلی شهبندرلکی واقع مکتب عثمانی معلمکنه تقدیم ایلمسه و موما الیهك مأموریتی عثمانلی شهبندرلکی

کنه و سنه تبلیغ اولنمسه ایچون امام اقدی ذکر اولنان مکتبه ایکی سنه تبلیغ اولنمسه ایچون امام اقدی ذکر اولنان مکتبه ایکی

خلافتپناهیده حسیات صادقانه بیورولمش اولدیغی جهتله خلافتپناهیده حسیات صادقانه بیورولمش اولدیغی جهتله

آفریقای جنوبیه ، قاپتون شهرنده انتشار ایدن روقاب ایلهس نام جریدهنك ٧ حزیران ٩٠٩ تاریخلی نمره سنده مندرج مقالهنك ترجمهسیدر.

CAPE TOWN'DAKİ OSMANLI OKULU VE GÜNEY AFRİKA'DAKİ MÜSLÜMAN YETİM VE KİMSESİZLER İÇİN PADİŞAHTAN İHSAN TALEBİ

DEMAND FOR GRANT FROM THE SULTAN FOR THE OTTOMAN SCHOOL IN CAPE TOWN AND MUSLIM ORPHANS AND HOMELESS PEOPLE IN SOUTH AFRICA

Cape Town'da mevcut Osmanlı okulu ve Güney Afrika'daki Müslüman yetim ve kimsesizler için padişahtan ihsan talebi

Demand for grant from the Sultan for the Ottoman school in Cape Town and Muslim orphans and homeless people in South Africa

1909

Bâb-ı Âlî
Daire-i Hariciye
Tercüme Odası

Güney Afrika Devleti'nin Cape Town şehrinde yayınlanan The Cape Argus adlı gazetenin 7 Haziran 1909 tarihli nüshasında bulunan "İslâmî Okullar" adlı yazının tercümesidir.

Güney Afrika'da Arapça öğrenimi yapan Osmanlı Mektebi'nin öğretmeni Hacı İmam Magnoel Efendi Osmanlı Padişahı Sultan V. Mehmed Han'a sunduğu bir dilekçe ile kendisinin ve buradaki Müslümanların saygı ve bağlılıklarını bildirmiştir. Bundan yetmiş sene önce hac için Mekke'ye gitmiş olan Hacı İmam Efendi'nin babası hac dönüşünden sonra ülkesine varınca Güney Afrika'daki Müslümanlar Osmanlı Padişahı'nın adını ilk defa olarak hutbelerde okumaya başlamışlardır. Bu kez Mekke'den gelen resmî bir mektup üzerine Sultan V. Mehmed Han adına hutbeler okunmuştur. Halifenin Güney Afrika'daki Müslümanları unutmayıp buradaki yetim ve kimsesizlerin eğitim ve geçimleri için kendi hazinesinden bir miktar para tahsis edeceği umut edilmektedir. Hacı İmam Efendi 1894 senesinde on lira maaşla Ümitburnu'ndaki Osmanlı Mektebi'nin öğretmenliğine tayin edilmiş ve bu durum kendisine

The Sublime Porte
Foreign Affairs
Office of Translation

This is the translation of the article named "Islamic Schools" in the copy of the newspaper named The Cape Argus, dated June 7, 1909, published in the city of Cape Town of the State of South Africa.

Hadji Imam Magnoel Efendi, Arabic teacher in the Ottoman School in South Africa, informed respect and loyalty of him and other Muslims in his petition submitted to Mehmed V, the Ottoman Sultan. The Muslims in South Africa began to mention the name of the Ottoman Sultan in the khutbahs firstly after returning of Hadji Imam Efendi's father who went to Mecca to perform his pilgrimage seventy years ago. This time, khutbahs were read for the name of Mehmed Khan V because of an official letter coming from Mecca. In 1894, Hadji Imam Efendi was appointed a teacher to the Ottoman School in Cape Town with ten-lira salary and this situation was informed to him by Mr. Meyborg, the deputy of the Ottoman Consulate. Imam Efendi confirms his loyalty to the Sultan.

Osmanlı Şehbender Vekili Mösyö Meyborg tarafından bildirilmiştir. İmam Efendi kendisine verilen bu görevi başarıyla yerine getirmekte ve Padişaha bağlılığını teyit etmektedir.

***

Mâbeyn-i Hümâyûn-ı Mülükâne
Başkitâbeti
Aded: 223

Güney Afrika'daki Müslümanların hilâfet makamına bağlılıklarına, oradaki İslâmî mektebin idaresi ile yetim ve kimsesizlerin bakımı için yardım taleplerine dair Cape Town şehrinde yayınlanan The Cape Argus gazetesinde yazılmış olan yazının aslıyla tercümesinin takdimini içeren 143 numaralı ve 13 Temmuz 1909 tarihli Sadâret'in hususî yazısı ekiyle beraber görülmüş olup durum devletce göz önünde bulundurularak Maarif Nezaretince mümkün olan yardımın yapılması için emir verilmiştir. Adı geçen gazete yazısı da ek olarak tekrar Sadâret'e iade edilmiştir.

14 Haziran-13 Temmuz 1909

Padişahın Başkâtibi
Halid Ziya

***

Special writing of the Grand Vizierate, containing submission of the writing of Cape Argus newspaper published in Cape Town, dated 13 July 1909 and numbered 143 and its attachment concerning the loyalty of the Muslims in South Africa to the Caliphate and their request for Assistance for the administration of the Islamic School and the care of orphans and homeless people there was seen, it was ordered to the Ministry of Education to do its best about assistance. The mentioned writing of the newspaper article was returned to the Grand Vizierate.

June 14-July 13, 1909

The Sultan's First Secretary
Halit Ziya

İ. HUS, 177/38-1

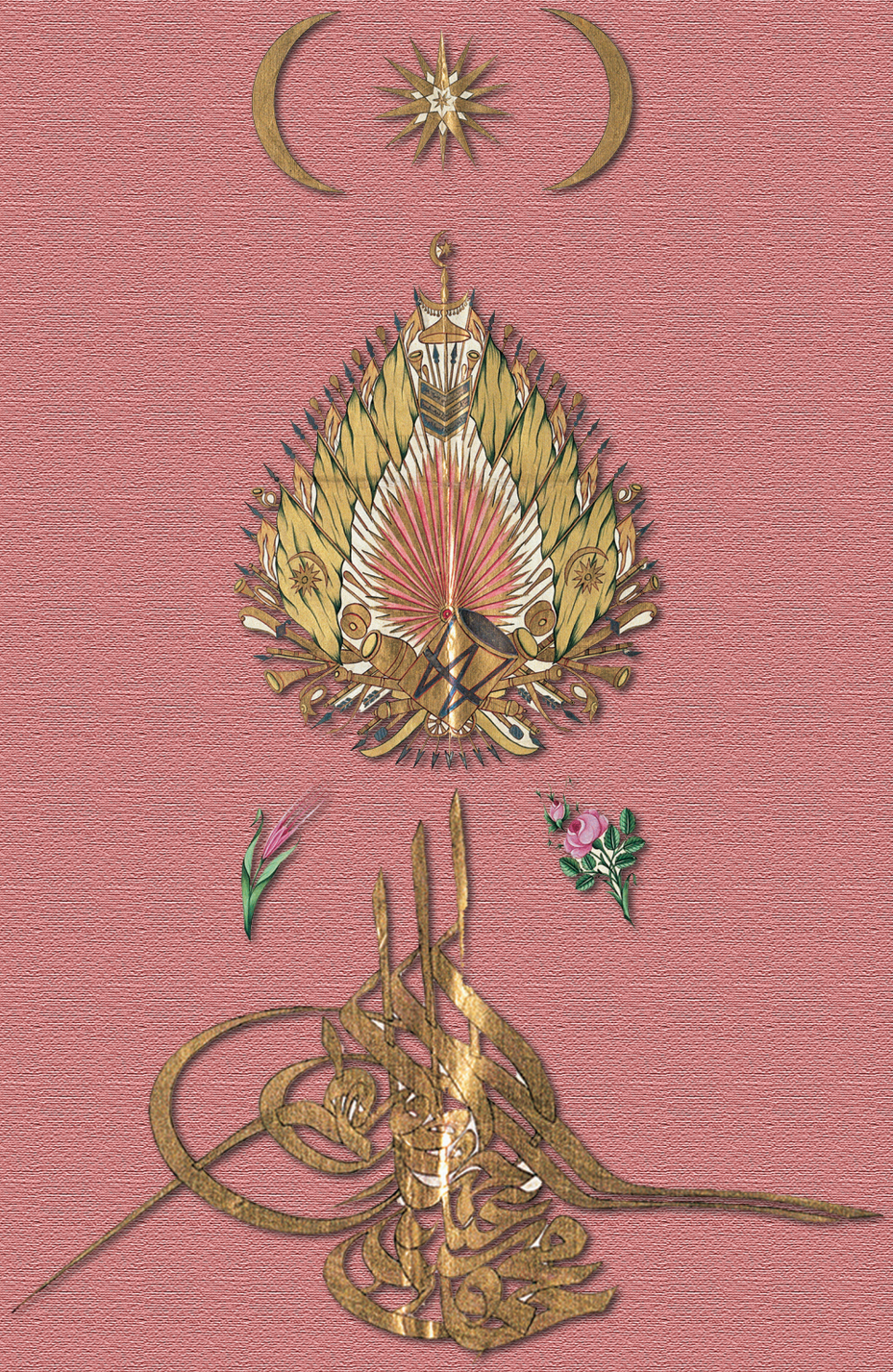

Sultan II. Mahmud'un (1808-1839) ayyıldız formlu tuğrası

مجلس وكلا مذاكراتنه مخصوص ضبط ورقه سيدر

75

ضبطنامه رقمی	حاضر بولنان ذوات فخامك اسامیسی	جلد رقمی
تاریخ		مجلسك كشادی
عربی / رومی		رقمی / عربی
١٨ [illegible]		

مذاكره اولنان مواده متعلق ورقه نك نوعیله خلاصه مالی باب عالی اوراق اوطه سنجه اولان نومروسی ومجلسه حواله سی تاریخی وملفوفاتی دخی قاچ قطعه اولدیغی

نوعی	عدد ملفوفاتی	اوراق اوطه سی نومروسی	تاریخ حواله سی
			عربی / رومی

خلاصه مالی

قراری

حربستان سیلاب زدگانك تهوین احتیاجی حقنده حكومت سنیه نامه یكرمی بیك دانقك خزینه جلیله جه مصارف غیر ملحوظه رتبه عفوسی ومبلغ مزبورك همان تلغراف پولیجه سیله بغداد سفارت سنیه سنه ارسال تنسیب ایلدیكی حضرتلری ایفای مقتضیاتنك خارجه ومالیه نفاذ رتبه حواله سی تذكر قلندی

SIRBİSTAN'DA SEL FELAKETİNE UĞRAYANLARA HAZİNEDEN YARDIM

ASSISTANCE FROM THE OTTOMAN TREASURY TO THE FLOOD VICTIMS IN SERBIA

Sırbistan'da sel felaketine uğrayanlara hazineden yirmi bin frank yardım

Twenty thousand frank assistance from the treasury to the flood victims in Serbia

1910

Meclis-i Vükelâ Müzâkerâtına Mahsus Zabıtnâme
15 Nisan 1326 / 29 Nisan 1910

Kararı

Sırbistan selzedelerinin ihtiyaçlarının karşılanması için Osmanlı Hükümeti adına yirmi bin frankın fevkalâde masraflar kaleminden verilmesi ve bu meblağın poliçesinin Belgrad Osmanlı Sefâreti'ne gönderilmesi uygun görülmüş olduğundan gereği için Hariciye ve Maliye Nezâretlerine havalesi kararlaştırılmıştır.

[Meclis-i Vükelâ üyelerinin imzaları]

Memorandum Paper Special for the Meetings of Council of Ministers
April 15,1326 / April 29, 1910

Decision

Decision: It has been approved to give twenty thousand francs to meet needs of flood victims in Serbia on behalf of the Ottoman government as extraordinary expenses, and to send the receipt of this amount to the Ottoman embassy in Belgrade, and to transfer the matter to the Ministries of Foreign Affairs and Finance to be fulfilled.

[Signatures of the members of the Council of Ministers]

MV, 139/75

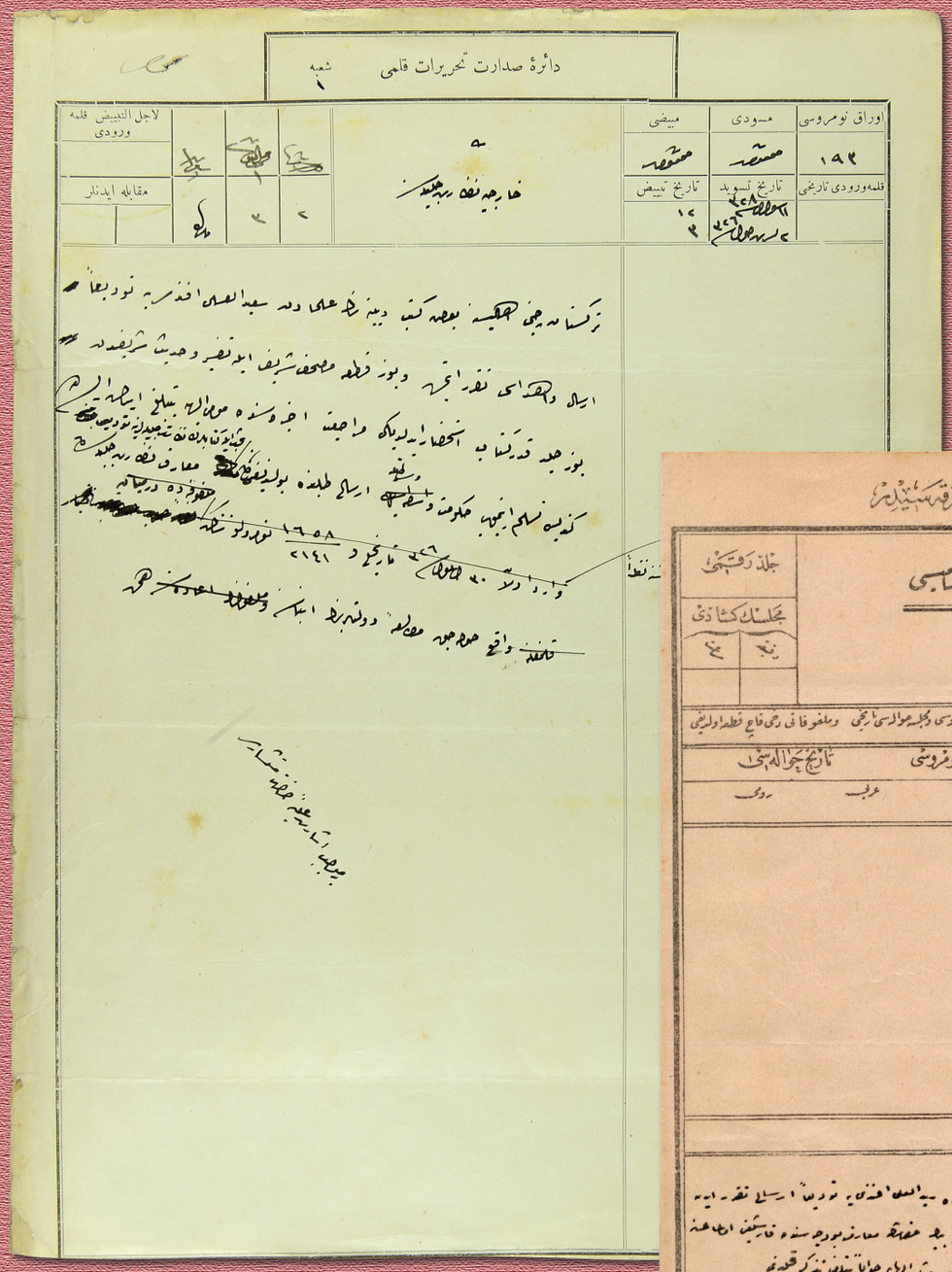

دائرهٔ صدارت تحریرات قلمی شعبه

اوراق تومروسی	مسودی	مبیضی
۱۹۲	مسوده	مبیضه
قلمه‌ورودی تاریخی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض

خارجیه نفعه ربیعیه

لاجل التبییض قلمه ورودی

مقابله ایدنلر

ترکستانه یحی جهکیسه بعضه کتب دینیه کلمکده اولدیغی حالده سعید افندی زاده نوردبغا

ایصال وتسلمی تقدیر اتمکده وبونک فکله معلوم شریف ایدوقیر وحدیث شریفدده

بونجه قدر کتاب استحصاله دیکله واجبت اجرا وسنده مولانا یه تسلیم ایتمکله

کذلیک تسلیم ایتمیه حکومت وسطیه ارسال طلبنده بولنیغنه معارف نفعه ربیعیه

تاریخ ۲۶ مایس ۱۳۴۱ نومرولو تحریراتیه

مجلس وکلای مذاکراتنه مخصوص ضبط ورقه سیدر

سنه‌طاناره رقمی	جلد رقمی
۵۸۷	
تاریخ	مجلسك کشادی

حاضر بولنانلر ذوات فخامتلو اسامیسی

مذاکره اولنان مواده متعلق ورقه‌لك نومره‌سی مالی باباسیله اوراق اوطه سنجاق نومروسی وجلسه حوالسی تاریخی وملفوفاتی رقمی قطعه اولیسی

نوعی	عدد ملفوفاتی	اوراق اوطه‌سی نومروسی	تاریخ حواله‌سی
		عربی رومی	

خلاصهٔ مالی

مالیه نظارتنه ۲ سنه‌لق ۱۳۴۶ تاریخلی تذکره‌نامه‌نك صورتی

قراری

مذکور تذکره‌نامه‌نك صورتی مجلسه قرائت اولنمغله اوزره سعید افندی زاده نوردبغا ایصال نظارته ایله

کتب دینیه نظارت نقلیه‌سی اولدیغندن بحث ایدیلدکده اوچ یوز اوتوز اوچ جلد کتابك معارف نظارتجه سنه‌ده

وجه بیله مقدار بهاسی خزینه مالیه محاسبه‌جه ماخوذ اولدیغی حالده نظارتجه تأدیه‌سی حقنده نظارته مکاتبه اجراسیله

تذکره‌نامه‌نك اعاده‌سی قرار ویلدی

ÇİN TÜRKİSTANI AHALİSİNE KUR'ÂN-I KERİM VE DİNİ İÇERİKLİ KİTAPLAR GÖNDERİLMESİ
SENDING THE HOLY QUR'AN AND RELIGIOUS BOOKS TO THE PEOPLE OF CHINESE TURKESTAN

Çin Türkistanı ahalisine Kur'ân-ı Kerim ve sâir dini içerikli kitaplar gönderilmesi

Sending the Holy Qur'an and other religious books to the people of Chinese Turkestan

1910

Daire-i Sadâret
Tahrirât Kalemi
Şube: 1
Evrak Numarası: 193
Tarih: 12 Şevval 1328 – 16 Ekim 1910

Hariciye Nezareti'ne

Maarif Nezaretince; Çin Türkistanı ahalisine bazı dinî kitapların hediye ve ulemadan Said El-Ali Efendi'ye teslim edilip gönderilmesi kararlaştırılarak yüz adet Mushaf-ı Şerif ile tefsir ve hadis alanında yaklaşık yüz cilt kitap hazırlandığı ve bu durumun son müracaatında adı geçene tebliğ edildiği, ancak kendisinin bu kitapları bizzat teslim almayıp Hükümet aracılığıyla gönderilmesi talebinde bulunduğu bildirilerek bu kitapların Nezaretinize teslimi hususu sorulmakta olduğundan, siz nâzır hazretlerinin bu konudaki görüşlerinizi bildirmenizi bekleriz.

***

Meclis-i Vükelâ [Bakanlar Kurulu]
Görüşmelerine Ait Zabıt Varakasıdır

Tarih: 22 Zilkade sene 1328 /24 Kasım 1910

Özeti: Maliye Nezareti'nin 6 Teşrîn-i Sânî sene [1]326 (19 Kasım 1910) tarihli tezkiresi okundu.

Kararı

Mezkûr tezkirede gösterildiği üzere Çin Türkistanı ahalisine hediye edilmek üzere Seyyidü'l-ulema efendiyle gönderilmesi kararlaştırılan dinî kitapların tahminî nakliye masrafı olan üç bin kuruşun Maarif bütçesinde karşılığı olmaması ve miktarının azlığı dolayısıyla Maliye Hazinesi'nden ödenmesi hususunun Maliye Nezareti'ne tebliği kararlaştırıldı.

[Meclis-i Vükelâ üyelerinin imzaları]

Grand Vizierate
Secretariat
Branch: 1
Number of Document: 193
Date: October 16, 1910

To the Ministry of Foreign Affairs

Decision made by the Ministry of Education to send some religious books as gifts to the people of Chinese Turkestan and to deliver the books to the Scientist Said Al-Ali Efendi, 100 copies of the Holy Quran and approximately 100 books on Tafsir and Hadith were prepared, and the situation was informed to him in his last application. However, he refused to receive the books and requested to send them via the government. It was asked to you if it is possible to deliver the books by your ministry. We are waiting from you, His Majesty Minister, to inform us about this matter.

***

Memorandum paper for the meetings of Council of Ministers
Date: November 24, 1910

Summary: The minutes of the Ministry of Finance, dated 6 Tishrin at-Thani year [1]326 (November 19, 1910) was read.

Decision: It was decided to inform the Ministry of Finance about that the amount of 3000 kurushs which is estimated freight cost for the religious books to be sent to the people of Chinese Turkestan as gifts with Seyyidululema Efendi could not be paid by the Education budget because there was no equal amount to be paid in it, and so it should be paid by the Finance Treasury

[Signatures of the members of the Council of Ministers]

BEO, 3812/285876
MV, 146/28

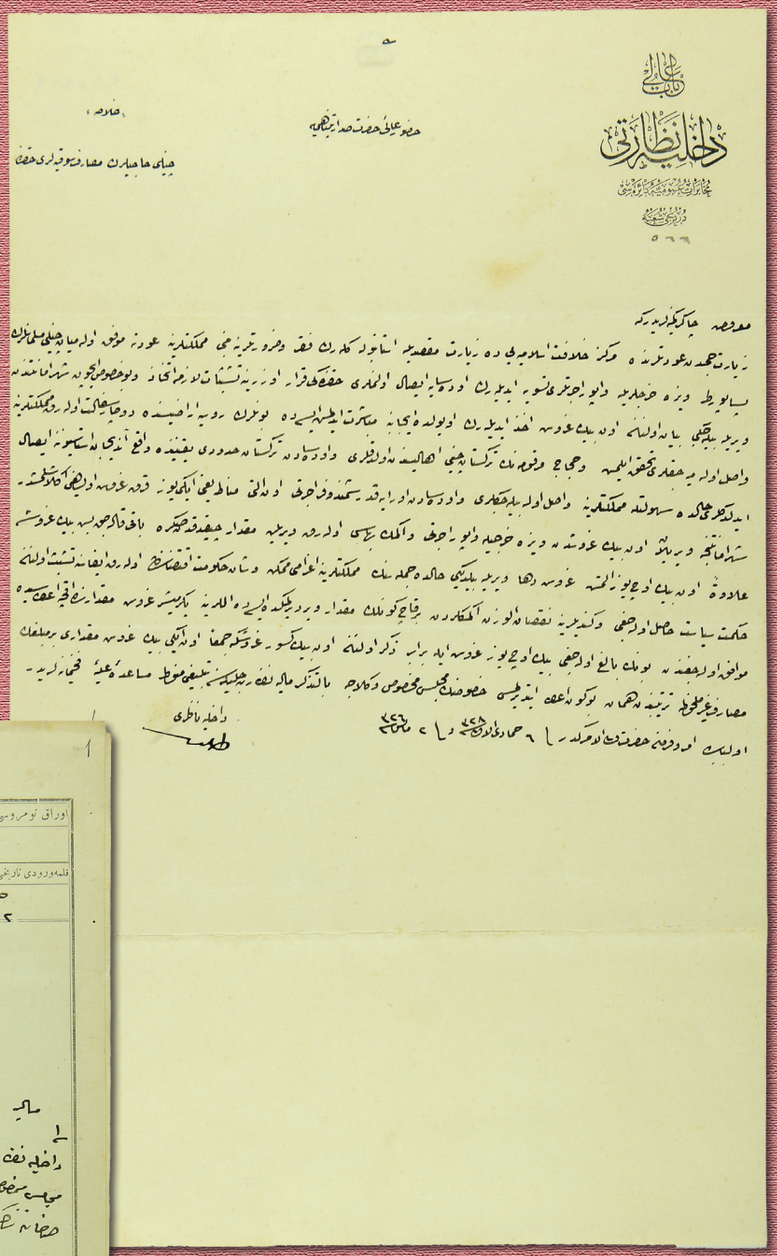

داخلیه نظارتی

حضور عالیلرینه حضرت صدارتپناهی

حیاتی هایبارت مقدار وجوه تلری حقنده

معروضه جاکریکه اولدیغی وجهله

زیارت مخصوصه یه عودتلرنده وکرک هدایت اسلامیه یی نیابت مقصدیه استانبولده کائن فقد وضروریه جی مملکتنه عودت موقع اولمیاجیلی حسابیله

سایوطه ویره جکلری ویا ایجتری شوبه ایدیلرك اودسایه ایصال اولمدی حقده کی قرار اوزره تسلیمات تودیعاتی دولیوصوصیله شهدا سانجم ویلدیز

ویریله بیلمکی یاینه اولمسنه عودتلرینه امنیه ایدیلرك اولوله یاینه مباشرت ایدیلمیوب ده یولدن رویه اعاده دوجیاك اولدیغی وقتده مملکتنه

واصل اولدقده یه حقدی تحقیقیله وحجاج وفقرانك ترکه سنه جی اهالیسنه ادا ویرلمکی وادوسائره ترکه سنه حدودی یقینده واقع اولدیغی جهتله ایصال

ایدیلمکی جهتله سهولتله مملکتنه واصل اولدقلری وادوسائره اوزره قدر یکمدوخرج اولدقی صاطیلمق اوزره قدر عودتلرنده اولمق اقتضا ایتمکله

سنه ماضیه ویلدیزه اودیلمکله عودتلرنده ویره جکلری اولدقدن بشقه ویریله مقدار جسیمه جکدن باشقه اوقدر جمعیتله یاینه عودتلرنده

علاوه اودیلمکله اوچیوزالتمش عودتلرینه ویریله بیلمکی حالده جمله سنك مملکتنه اعلامی ممکنه وشاید حکومت سنیه تقصانی اولدقدن بشقه اولدقلری تسلیمات اولدقلری

حقنده سیاست حاصل اولدیغی وکیفیتنه نقصانلرینه آکاه اولدقدن بشقه اوچیوزالتمش قاچ کولك مقدار ویریلیکده ویلدیزه الدقلری یکیوزسکسن عودتلرینه مقدار زائد قالمق عقلا

واوقوه اولمقله نه قدر مبالغ اولدیغی بیلمکله اودیلمکسزین عودتلرینه اعاده یاینه باشلرینه اولدقلری یولدن مبالغ اولدیغی بیلمکله اودیلمکسزین عودتلرینه مقدار ویریلمکله

مقاصد وقوعه تربیه یه دخلی اولمدیغی جهتله یولکز حضور مجلس مخصوص وکالوجه بالتذکر مایه نقصانی جهتله یکیسنه تشبث موقع مساعده ایدیلمسی فخیمانه

اولسنك اودوجه حضرت اولوالامرانه یا ۱ حماوی ۱۳۲۶ ماه ۱۳۲۴

داخلیه ناظری

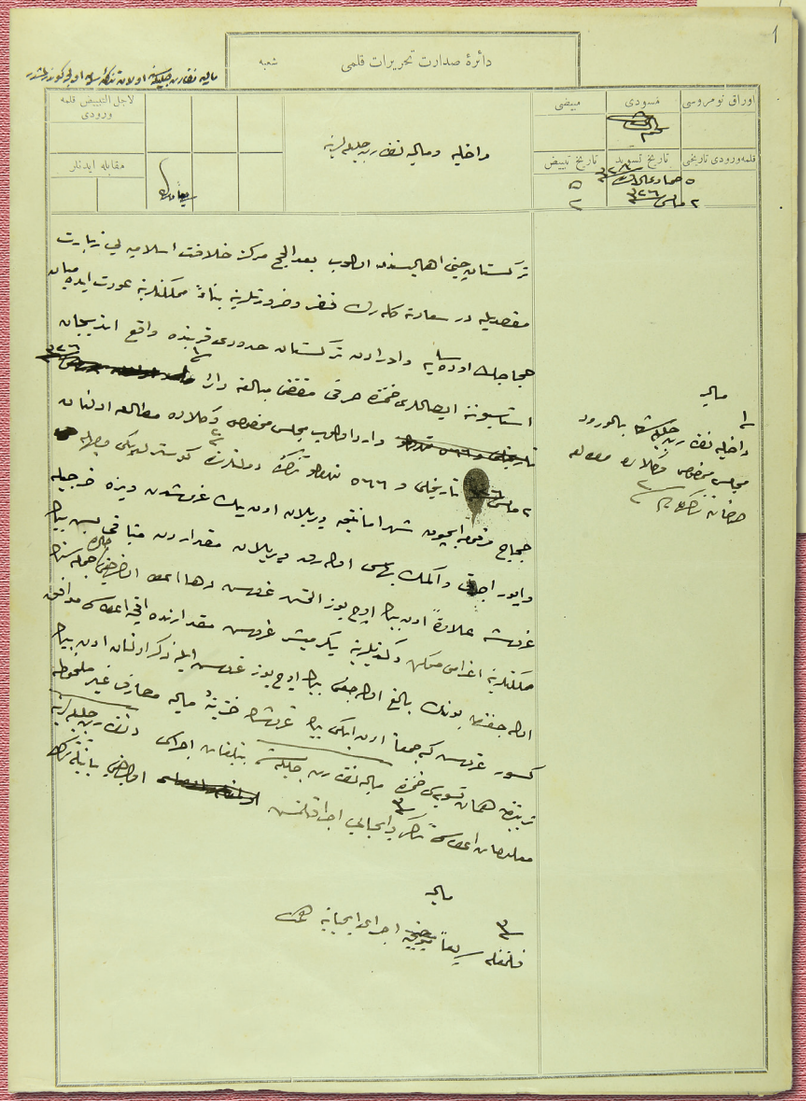

دائرهٔ صدارت تحریرات قلمی شعبه

مایه نقصانی جهتله اودیلمکله یکیسنه تشبث موقع مساعده اولمق اقتضا ایتمکله

اوراق نومروسی	مسودی	مبیضی	لاجل التبییض قلمه ورودی				
قلمه ورودی تاریخی	تاریخ تسویدی	تاریخ تبییض	مقابله ایدنلر				

داخلیه وماليه نظارتجه جديدلرينه

تركستانه جيفه اهاليسنه اداسوب بعدالحج مركز خلافت اسلاميه يي نيابت مقصديه در سعادت كائن فقد وضروريه جي بناءً مملكتنه عودت ايده جكلرى

حجاجك اوده يه واولادنه تركستانه حدودنه قدر مقتضا مبالغ راى

استحوذ ايصالكلرى ضمنده حرقى مقتضا مبالغ واردات مطالعه اولنمه

ايله ٥٦٦ سنه سنه تاريخلى تسليمات كوسترلوبكن حجاج وفقرا جيوبه شهدا سانجم ويلدزه اوده يلمك غرضيله ويره جكلرى

واپور اجرتى واكلك بحرى اطعمه يه ويلدزه مقدار ديه مبالغ يه

غرضه علاوتاً اوده يه اوچيوز التمش غرضه دها اعطه اولنمق

مملكتنه اغلبى صاغ وكنديلرينه يكيوز غرضه مقدار اقتضاسنه

اطعمه بولنمق بالغ اطعمه يه اوچيوز غرضه اطعمه ذكر اولنماه اوده يه

كوره غرضه كچمه اوده يه بك يوز غرضه قدر مبالغ غير معلوم

تبديل حكمه تسويه مايه نقصانى جهتله يكيسنه تشبث موقع مساعده اولمق اقتضا ايتمكله

معلوماتكز اولمق اوزره اجابه اعاده قلندى

مايه

فقط يكيسنه تشبث موقع مساعده اجابه اولنمشدر

İSTANBUL'A GELEN YOKSUL ÇİNLİ HACILARIN DÖNÜŞ MASRAFLARININ KARŞILANMASI

COVERING THE RETURN TRAVEL EXPENSES OF THE NEEDY CHINESE PILGRIMS COMING TO ISTANBUL

Hac dönüşü hilafet merkezini ziyaret amacıyla İstanbul'a geldikten sonra yoksulluklarından dolayı memleketlerine dönemeyen Çinli hacıların yol masraflarının karşılanması

Covering travel expenses of Chinese pilgrims visiting Istanbul after pilgrimage and cannot return to their homelands because of poverty

1910

Daire-i Sadâret
Tahrirât Kalemi
5 Cemâziyelevvel 1328 – 2 Mayıs 1326

Dahiliye ve Maliye Nezâretlerine

Çin Türkistanı'ndan (Urumçi-Sincan) olup hac dönüşü hilâfet merkezini ziyaret amacıyla İstanbul'a geldikten sonra yoksulluklarından dolayı memleketlerine dönemeyen hacıların, Odessa'ya, oradan da Türkistan sınırındaki Andican tren istasyonuna ulaştırılabilmeleri için gerekli olan paraya dair gelen yazı Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da değerlendirilmiştir. 15 Mayıs 1910 tarihli ve 566 numaralı yazıda gösterildiği şekilde hacılar için Şehremanetince verilen 10.000 kuruş üzerine 10.360 kuruş daha ilâve edildiği hâlde hepsinin ülkelerine gönderilmeleri mümkündür. Ayrıca her birine 20'şer kuruş dahi verilmesi münasip olacaktır ki bunun ulaşacağı rakam 1300 kuruştur. Bu da toplamda 12.000 kuruşa ulaşacaktır. Sözkonusu rakamın Maliye Hazinesi'nden ödenmesi hususunun Maliye Nezareti'ne bildirilmesi ve Dahiliye Nezareti'ne de bilgi verilmesi uygun görülüp ve gereği yerine getirilmiş olduğu beyanıyla yazıldı.

***

Grand Vizierate
Secretariat
2 May year [1]326

To the Ministries of Interior and Finance

The writing concerning the pilgrims coming from Chinese Turkestan (Ürümqi-Sincan) to Istanbul and the money necessary for transportation of them to Odessa and from there to the train station in Andijan was discussed in the Special Council of Ministers. It was possible for the pilgrims to be sent to their homelands if 10.360 kurushs are added to 10.000 kurushs granted by the Municipality as it was shown in the writing dated 15 May 1910 and numbered 566. It will also be appropriate to give 20 kurushs to each one of them. It will totally reach 12.000 kurushs. It was written to inform the Ministry of Finance that the amount mentioned above should be paid by the Finance Treasury and it was appropriate to give information to the Ministry of Interior. Needed information was fulfilled, it was written.

***

Bâb-ı Âlî
Dahiliye Nezareti
Muhaberât-ı Umumiye Dairesi
Dördüncü Şube
566

Özet: Çinli hacıların yol masrafları hakkında

Sadâret'e

Arzımdır

Hac ziyareti dönüşünde hilâfet merkezini ziyaret amacıyla İstanbul'a gelip yoksulluklarından ötürü ülkelerine dönemeyen Çinli Müslümanların pasaport vize harçlarıyla vapur ücretleri ödenerek Odessa'ya ulaştırılmaları hakkındaki karar üzerine gerekli girişimlerde bulunulmuş ve bunun için Şehremaneti'nden verilebileceği ifade edilen 10.000 kuruş alınarak gereken yapılmak istenmiş ise de bunların Rusya topraklarında perişan olup memleketlerine varamayacakları görülmüştür. Çin Türkistanı ahalisinden oldukları ve Odessa'dan Türkistan sınırları yakınındaki Andican tren istasyonuna ulaştırıldıkları takdirde kolaylıkla memleketlerine kavuşacakları ve Odessa'dan oraya kadar tren ücretinin 16 manat yani 240 kuruş olduğu anlaşılmıştır. Şehremaneti tarafından verilen 10000 kuruştan vize harcıyla vapur ücreti ve ekmek bedeli olarak verilen miktar çıktıktan sonra kalan 5000 kuruşa ek olarak 10360 kuruş daha verilebilirse hepsinin memleketlerine gönderilmesi mümkün olacaktır. Hükümetimizin şânına uygun olarak yapılmak istenen şey de gerçekleşmiş olacaktır. Bu hacılara birkaç günlük eksik gramajlı ekmeklerden verilmekte ise de ellerine 20'şer kuruş nakit verilmesi de uygun olacaktır. Bunun ulaşacağı 1300 kuruş ile

The Sublime Porte
Ministry of Interior
Office of General Correspondences
The Fourth Branch
566

Summary: Meeting travel expenses of Chinese pilgrims

To The Grand Vizierate

It is my submission that,

In accordance with the decision to transport the Chinese Muslims (visiting Istanbul after performing their pilgrimage and could not return to their homelands because of poverty) to Odessa by paying passport visa and ferry fees, necessary attempts were made and it was also wanted to do best taking 10.000 kurushs assured by the Municipality, but it is seen that they may face problems in Russian territories and cannot go their homelands. It is seen that they are people from Chinese Turkestan, and they can easily arrive in their homelands on condition that they can reach to the Andijan train station near the Turkestan boundaries via Odessa, and train fee from Odessa to Andijan is 16 manat, 240 kurushs. It will be possible to send all of them to their homelands on condition that 10360 kurushs can also be given in addition to 5000 kurushs after deduction of visa fees, ferry fees and bread coast from 10000 kurushs granted by the Municipality. In this way, something appropriate for the fame of our government will have been carried out. It will be more appropriate to give 20-kurushes in cash to these pilgrims than to give loaves of bread for some days and in low grams. the Private Council of Ministers has approved to pay amount of 1300 kurushs together with 10360 kurushs mentioned, totally 12000 kurushs, by the Finance Treasury, but it depends on your order to inform the matter to the Minister of Interior. The firman is for the Sultan.

May 15, 1910

Minister of Interior
Talat

birlikte söz konusu 10360 kuruş ki toplam 12000 kuruşun Maliye Hazinesi'nden ödenmesi hususu Meclis-i Mahsus-ı Vükelâca uygun görülüp ancak Maliye Nezareti'ne bildirilmesi izninize bağlıdır. Emir Padişahındır.

15 Mayıs 1910

Dahiliye Nâzırı
Talat

BEO, 3750/281183

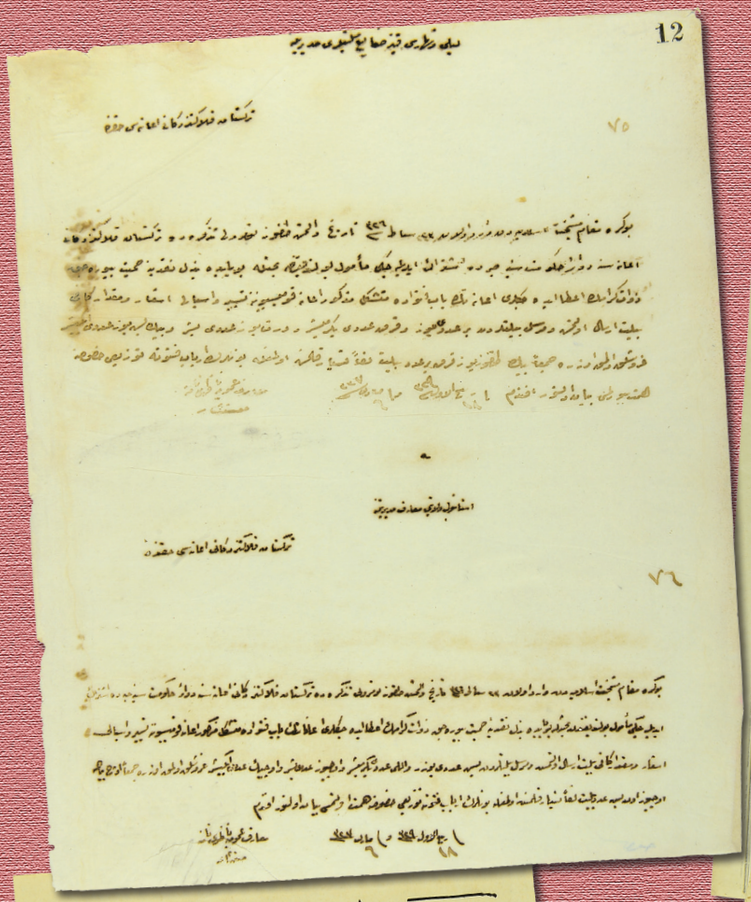

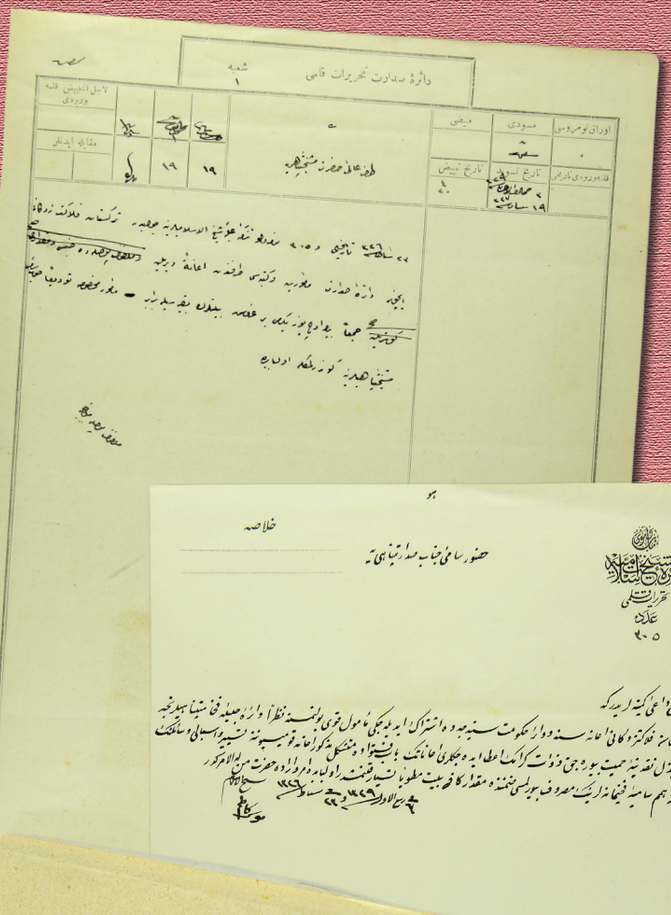

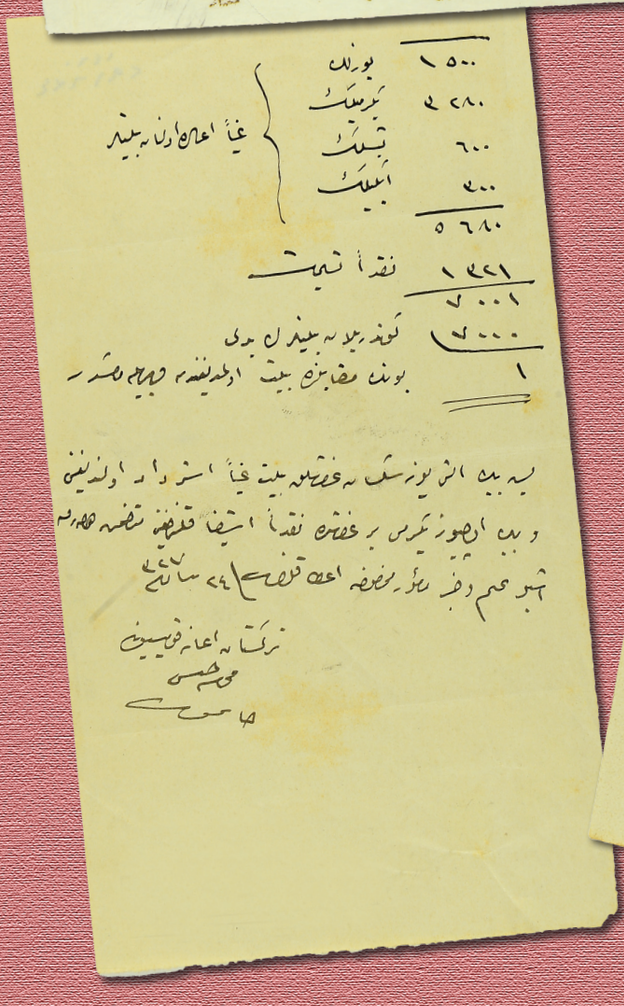

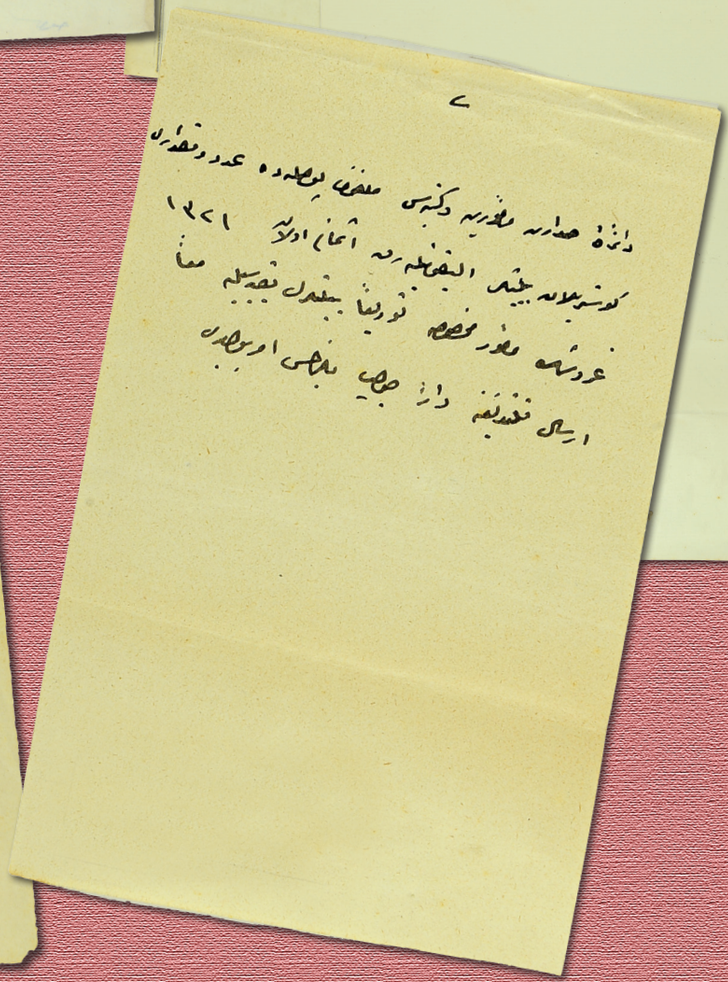

TÜRKİSTAN FELAKETZEDELERİ İÇİN YARDIM TOPLANMASI

CHARITY COLLECTION FOR THE DISASTER VICTIMS IN TURKESTAN

Türkistan felaketzedeleri için Şeyhülislamlık makamı öncülüğünde yardım toplanması

Collecting assistance for victims of disaster in Turkestan under the leadership of Sheikh ul-Islam

1911

Türkistan felâketzedelerine yapılacak yardım hakkında

İstanbul Vilâyeti Maarif Müdüriyeti'ne

Meşihat makamından gelen 8 Mart 1911 tarih ve altmış dokuz numaralı yazıda Türkistan felâketzedelerine yapılacak yardıma Hükümet dairelerinden de katılım beklendiğinden bahsedilerek yardımda bulunan şahısların verecekleri miktarlar fetvâ makamında oluşturulan komisyona bildirilerek, ihtiyacı karşılayacak yeterli sayıda bilet gönderilmiştir. Gönderilen biletlerden beş adedi yüzer ve elli adedi yirmişer ve yüz adedi beşer ve üç bin adedi ikişer kuruşluk biletler olmak üzere toplam üç bin üç yüz on beş adet bilet ekte gönderilmiştir. Bu biletlerin dağıtılması hususunda yardımcı olunması hususu bilgilerinize arz olunur efendim.

18 Rebîülevvel 1329 / 19 Mart 1911

Maarif Nâzırı adına

Müsteşar

***

Assistance to be provided for victims of disaster in Turkestan

To the İstanbul Provincial Directorate of Education

In the writing of the Meshihat Institution, dated 8 March 1911 and numbered 69, it is mentioned that it has been expected from the government bodies to take part in assistance campaign for victims of disaster in Turkestan and, the amounts to be provided by the people were reported to the commission established in the office of sheikh ul-islam and sufficient number of tickets have been sent to meet need. Five tickets from hundred kurushs and fifty tickets from twenty kurushs and hundred tickets from five kurushes and three thousand tickets from two kurushs, totally three thousand three hundred and fifteen tickets have been sent in attachment. I kindly ask you to help distribute these tickets. Kindly submitted for your information.

March 19, 1911

On behalf of Minister of Education

Undersecretary

***

Daire-i Sadâret
Tahrirât Kalemi
3 Cemâziyelevvel 1329/ 2 Mayıs 1911

Meşihat Makamı'na

8 Mart 1911 tarihli ve 305 numaralı Şeyhülislâmlık makamının yazısına cevaptır. Türkistan felâketzedeleri için Sadâret memur ve katipleri tarafından yardım olarak verilen toplam 1321 kuruş görevli personele teslim edilerek Meşihat'a gönderilmiştir.

Ek: Pusula

Aynen iade edilen biletler	Yüzlük	1500
	Yirmilik	3280
	Beşlik	600
	İkilik	300
		5680

	Nakit olarak teslim edilen	**1321**
		7001
	Gönderilen biletlerin bedeli	**7000**
	Bunun karşılığında bilet olmadığından verilememiştir	**1**

Beş bin altı yüz seksen kuruşluk biletin aynen geri alındığını ve bin üç yüz yirmi bir kuruşun da nakit olarak teslim alındığını gösterir işbu ilmuhaber görevli personele teslim edildi.

24 Nisan 1327 / 7 Mayıs 1911
Türkistan Yardım Komisyonu
Muhasebecisi
İmza

***

Grand Vizierate
Office of Administrative Affairs
May 2, 1911

To the Meshihat Institution

The answer is for the writing of the Meshihat Institution, dated 8 March 1911 and numbered 305. Totally, 1321-kurushes tickets for the disaster victims of Turkestan, which were given by the officers and clerks of Grand Vizierate as assistance, were submitted to the responsible staff and were sent to the Meshihat Institution.

Attachment: Receipt

Returned tickets	Hundred-kurushs	1500
	Twenty-kurushs	3280
	Five-kurushs	600
	Two-kurushs	300
		5680

	Submitted in cash	**1321**
		7001
	Cost of the sent tickets	**7000**
	It was not repaid because the ticket was no return	**1**

The receipt, which indicates that five thousand six hundred and eighty-kurushs tickets were returned, and one thousand and three hundred and twenty-one kurush ones was received in cash was submitted to the responsible staff.

April 24, 1327/ May 7, 1911
Turkestan Assistance Commission
Accountant
Signature

***

Sadâret memur ve katipleri tarafından ekli pusulada adet ve miktarları gösterilen biletler alıkonularak bedeli olan 1321 kuruşun görevli personel ile teslimi, kalan biletlerin de aynen gönderildiğine dair cevap yazılması emredildi.

***

Bâb-ı Fetvâ
Daire-i Meşihat-i İslâmiye
Tahrirât Kalemi
Aded: 305

Sadâret Makamı'na

Arz olunur ki,

Türkistan felâketzedelerine yardım kampanyasına devlet dairelerinden de katılım olacağı beklendiğinden, gelecek yardımların fetvâ makamında oluşturulan yardım komisyonuna gönderilmesi için gerekli gayretin gösterilmesi hususunu rica ederim. Yardım biletlerinden yeterli sayıda gönderilmiştir. Gereği arz olunur.

6 Rebîulevvel 1329 / 7 Mart 1911

Şeyhülislâm
Musa Kâzım

It was ordered to write an answer that the tickets of the officers and clerks of the Grand Vizierate the numbers and amounts of which are indicated in the accompanying receipt were retained and, the cost of them, 1321 kurushs, was delivered by the responsible staff and, the remaining ones were also returned.

***

Bâbıfetvâ
Daire-i Meşihat-i İslâmiye
Correspondences Office
Number: 305

To the Grand Vizierate

Submitted that,

I kindly ask you to make necessary efforts to send the collected assistance to the assistance commission established in the office of sheikh ul-Islam because it is expected from the government institutions to take part in the assistance campaign organized for the disaster victims of Turkestan. Enough amounts of tickets were sent. Kindly submitted for your information.

March 7, 1911

Sheikh ul-Islam
Musa Kâzım

MF. MKT, 1168/39

BEO, 3889 / 291634

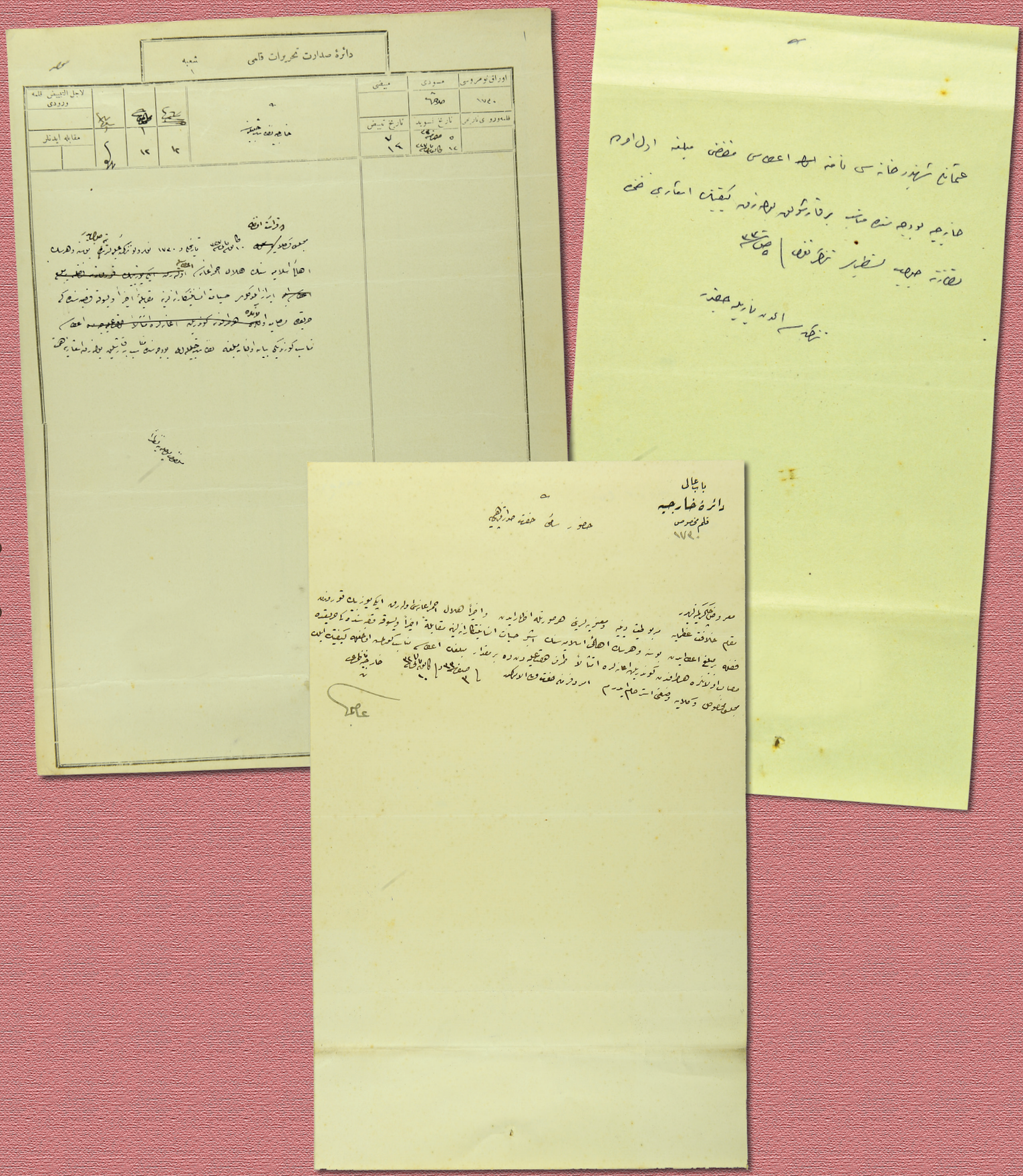

دائرهٔ صدارت تحریرات قلمی

شعبه

اوراق نومروسی	مسودی	مبیضی
۱۷۲۰	[illegible]	
قلمه‌وروی تاریخی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
	۵ [illegible] ۱۲ [illegible]	۷ ۱۲

لاجل التبییض قلمه ورودی				
مقابله ایدنلر		۱۲	۱۲	

[illegible]

عثمانلی شهبندرخانه‌سی نامنه اعطاسی مقتضی مبلغه اول اوده
خارجیه بودجه‌سنده مناسب برقارشولق بولنورسه کیفیتک اشعاری ضمن
نظارته جواب تسطیر [illegible] | ص ۲۴

[illegible]

باب عالی
دائرهٔ خارجیه
قلم مخصوص
۱۷۲۰

حضور سامی حضرت صدارت‌پناهیه

معروض خاکپایلریدر
مقام خلافت عظمایه مربوطیت دینیه و معنویه‌لری هر صورتله اظهار ایدن و اخیراً هلال احمر اعانه‌سی اولرق ایکی یوز بیک قورونده
فضله مبلغ اعطا ایدن بوسنه و هرسک اهالی اسلامیه‌سنک اشبو حسیات انسانیتکارانه‌لرینه مقابله اخیراً ویسوقه قصبه‌سنده کی حریقده
مصاب اولانلره هر طرفدن کوندریلن اعانه‌لره امتثالاً طرف حضرت علیه‌دن ده بر مقدار مبلغک اعطاسی مناسب کورلمش اولمغله کیفیت ایلک
مجلس مخصوص وکلایه وضعی استرحام ایدرم امر و فرمان حضرت ولی الامرکن

[illegible] ۲ صفر ۱۳۲۲ [illegible] ۱۰ [illegible] خارجیه ناظری

[illegible]

BOSNA VE HERSEK'İN VİSOKA KASABASINDAKİ YANGINDAN ZARAR GÖRENLERE YARDIM

ASSISTANCE TO THE FIRE VICTIMS IN VISOKA TOWN, BOSNIA AND HERZEGOVINA

Bosna ve Hersek'in Visoka kasabasındaki yangından zarar görenlere yardımda bulunulması

Assistance for the fire victims in Visoka town, Bosnia and Herzegovina

1912

Sadrazamlık Dairesi
Tahrirat Kalemi
5 Safer [1]330 / 12 Kânûn-ı Sânî [1327] /
25 Ocak 1912

Hariciye Nezareti'ne

Meclis-i Vükelâ'da okunan 23 Ocak 1912 tarihli ve 1730 numaralı yüce tezkirelerinin cevabıdır. Bosna ve Hersek Müslüman ahalisinin Hilâl-i Ahmer'e yardımda bulunmak suretiyle göstermiş oldukları insanî duygulara cevaben geçenlerde Visoka kasabasında çıkan yangında zarar görenlere verilmesi uygun görüldüğü bildirilen meblağa nâzırlığınız bütçesinde uygun bir karşılık bulunup bildirilmesi.

***

Osmanlı şehbenderhânesi (konsolosluğu) nâmına verilmesi gerekli görülen meblağa ilk önce Hariciye bütçesinde uygun bir karşılık bulunarak konunun bildirilmesi için nâzırlığa cevap yazılması kararlaştırıldı.

25 Ocak 1912 tarihinde

Tezkiresi elden yazılacaktır.

***

Grand-Vizierate
Administrative Affairs
January 25,1912

To the Ministry of Foreign Affairs

This is the response to the report dated *January 23, 1912* and numbered 1730 read in the Council of Ministers. Report for finding equivalence in the budget of your ministry to the informed amount of assistance for victims of the fire in Visoka town in response to assistance of Bosnia and Herzegovina Muslims to *Hilâl-i Ahmer* (Turkish Red Crescent).

***

It is decided to write a reply to the Ministry of Foreign Affairs for reporting the issue of finding equivalence in the budget of the ministry for the required amount of assistance needed to be provided in the name of the Ottoman Consulate.

On the date January 25, 1912

Its report will be written by hand.

***

Bâb-ı Âlî
Hariciye Dairesi
Özel Kalem
1730

Sadrazamlık Huzuruna

Aciz hizmetçilerinin arzıdır,

Yüce Halifelik Makamı'na dinî ve manevî bağlılıklarını her şekilde gösteren ve son defa Hilâl-i Ahmer yardımı olarak iki yüz bin krondan fazla bir meblağı bağışlayan Bosna ve Hersek Müslüman ahalisinin işbu insancıl duygularına mukabelede bulunmak üzere geçenlerde Visoka kasabasında çıkan yangında zarar görenlere Osmanlı Devleti'nden de bir miktar yardım yapılması uygun görülmüş olmakla keyfiyetin ilk Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da görüşülmesini istirhâm ederim. Emir ve fermân, yüce makamındır.

3 Safer 1330 / 23 Ocak 1912

Hariciye Nâzırı
Asım

The Sublime Porte
Foreign Affairs
Private Secretariat
1730

Into the presence of Grand-Vizierate

Petition of your humble servant that,

It is approved to provide assistance for victims of the fire in Visoka town in response to humane feelings of the Bosnia and Herzegovina Muslims showing religious and moral obedience to the supreme authority of the Caliphate and donating more than 200.000 kronas for *Hilâl-i Ahmer* (Turkish Red Crescent). I propose this situation to be discussed in the first coming Private Council of Ministers. The order is for the owner of power.

January 23, 1912

Minister of Foreign Affairs
Asım

BEO, 299562

Sultan V. Mehmed Reşad'ın tuğra işlemeli atlas nişan kesesi üzerindeki tuğrası

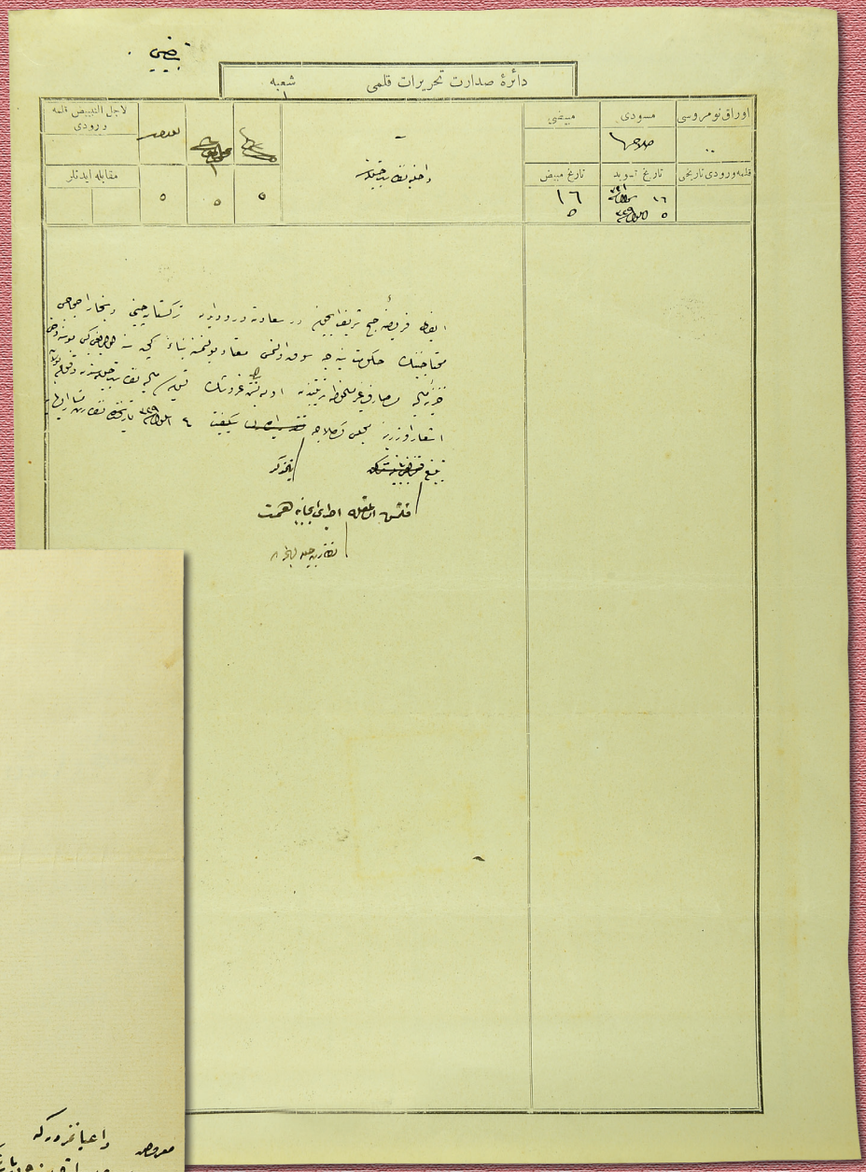

دائرهٔ صدارت تحریرات قلمی — شعبه

اوراق نومروسی	مسودی	مبیضی				لاجل التبیض قلمه ورودی
..	١					
قلمه ورودی تاریخی	تاریخ آمد	تاریخ مبیض				مقابله ایدنلر
	١٦ ٥	١٦ ٥	٥	٥	٥	

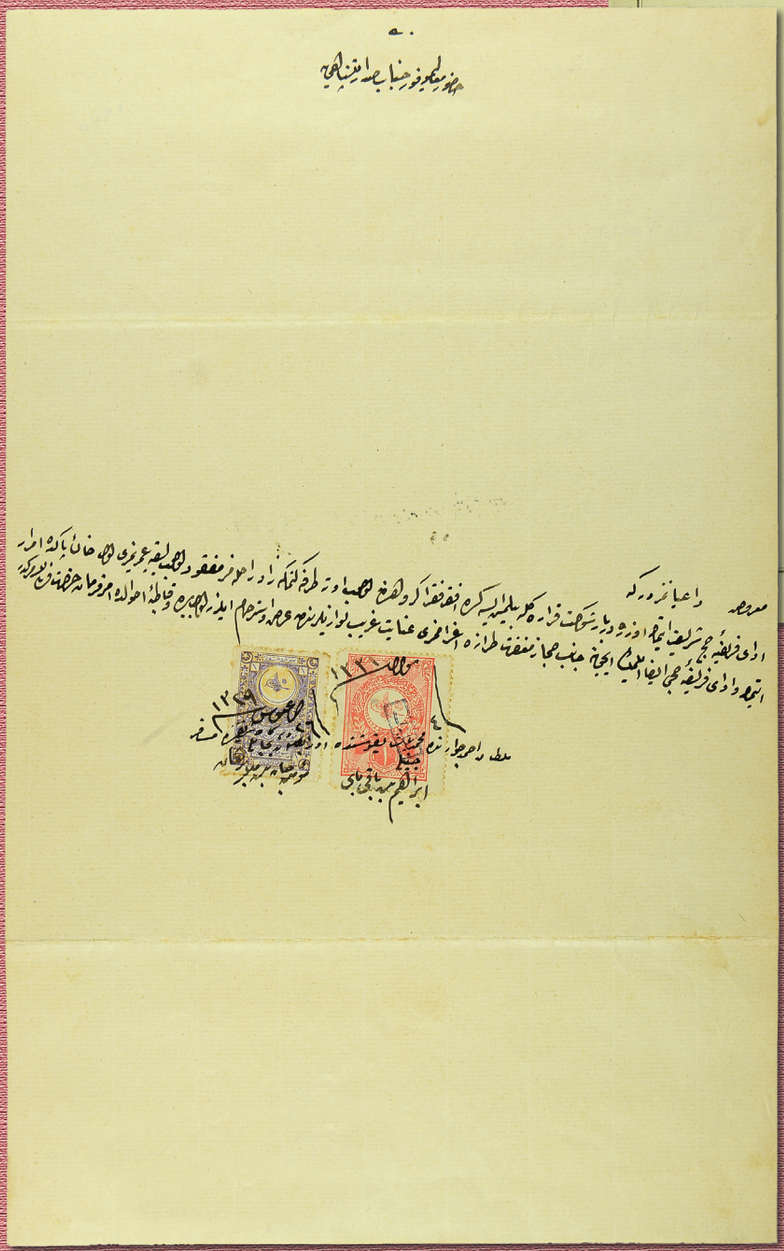

HAC İÇİN İSTANBUL'A GELEN ÇİN VE BUHARA HACILARININ YARDIM TALEBİ
REQUEST FOR ASSISTANCE OF CHINESE AND BUKHARA PILGRIMS COMING TO ISTANBUL BEFORE PILGRIMAGE

Hacca gitmek için İstanbul'a gelen Çin Türkistanı ve Buhara hacılarının buradan sonraki masraflarının Osmanlı Devleti tarafından karşılanması talepleri

Demands for covering expenses of pilgrims of Chinese Turkestan and Bukhara coming to Istanbul for going on the pilgrimage

1913

Sadâret makamına

Arz ederiz ki,

Hacca gidebilmek için buraya kadar gelebilmiş isek de daha öteye gitmeye maddî gücümüz olmadığından kalan ömrümüzü o yolda geçirmek ve Hac vazifemizi yapabilmek için yardımınızı dileriz. Emir ve fermân yüce makamındır.

4 Şevval 1331/6 Eylül 1913

Sultanahmed civarında Mehmed Paşa Yokuşu'nda Özbekiye Dergâhında konuk

Çinli İbrahim bin Baki Bay,

Yedicanlı Mümin Can bin Molla Burhan

***

Sadâret Dairesi
Tahrirât Kalemi
Temize çekilme: 16 Şevval 1331/
18 Eylül 1913

Dahiliye Nezareti'ne

Hacca gitmek için İstanbul'a gelen Çin Türkistan'ı ve Buhara hacılarının Osmanlı Hükümeti tarafından ulaşımlarının sağlanması âdet olduğundan Maliye Hazinesi fevkalâde masraflar bütçesinden 15.000 kuruşun ödenmesi Maliye Nezareti'nce bildirilmiştir. Konu Meclis-i Vükelâ'da görüşülerek 17 Eylül 1913 tarihinde nezarete bildirilmiştir. Nezaretçe gereği yapılacaktır.

To the Grand Vizierate,

We submit that,

Although we came here for the aim of going on the pilgrimage, we need your financial support to continue our journey and to complete our pilgrimage. Order and *firman* belong to the supreme authority.

Shawwal 4, 1331/September 6, 1913

Guests of the Özbekiye Dergâh in Mehmed Paşa Yokuşu near Sultanahmed,

Chinese İbrahim bin Baki Bay,

Yedicanlı Mümin Can bin Molla Burhan

***

Grand Vizierate,
Secretariat
September 18, 1913

To the Ministry of Interior

The Ministry of Finance informs paying 15000 kurushs from the Extraordinary Costs Fund for covering travel expenses of the Chinese Turkestan and Bukhara Pilgrims coming to Istanbul for going on the pilgrimage. The issue was reported to the Ministry after discussion in the Council of Ministers. The Ministry will do what is required.

BEO, 4214/315986

صره نومروسی ٥٢٢	مجلس وكلاء مذاكراتنه مخصوص ضبط نامه	جلد رقمی
تاریخی ربیع الاول ٢٤ / كانون ثانی ١٧		تبلیغ اولندیغی دوائر وتاریخ تبلیغ مالیه وخارجیه نظارتلرینه تبلیغ ایدلدی ١٨

خلاصهٔ مآلی

قراری

هولاندا سیلاب زدگانه مصارف غیر ملحوظه ترتیبنده یکرمی بش بیك غروش اعطاسی خصوصنك مالیه نظارتی وکالتنه ازباری وخارجیه نظارتنه معلومات اعطاسی تنسیب ایدلدی

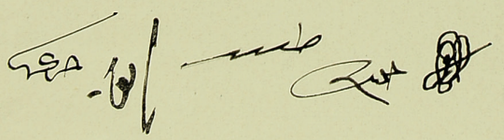

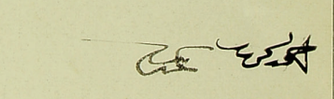

HOLLANDA'DA SEL FELAKETZEDELERİNE PARA YARDIMI

FINANCIAL ASSISTANCE TO THE FLOOD VICTIMS IN HOLLAND

Hollanda'da sel felaketzedelerine para yardımı

Giving money to the flood victims in Holland

1916

Meclis-i Vükelâ
Müzâkerelerine Özel Zabıtnâme
24 Rebîülevvel 1334 / 30 Ocak 1916

Kararı

Hollandalı sel mağdurlarına masârıf-ı fevkalâde fonundan yirmi beş bin kuruş verilmesi konusunun Maliye Nezareti Vekâleti'ne bildirilerek Hariciye Nezareti'ne malumât verilmesi uygun görüldü.

[Meclis-i Vükelâ üyelerinin imzaları]

Special document for the discussions
of the Council of Ministers
January 30, 1916

Decision

It is seen suitable that giving information to the Ministry of Foreign Affairs about paying 25000 kurushs from the Extraordinary Costs Fund to the Dutch flood-victims informing the Ministry of Finance.

[Signatures of members of the Council of Ministers]

MV, 200/21

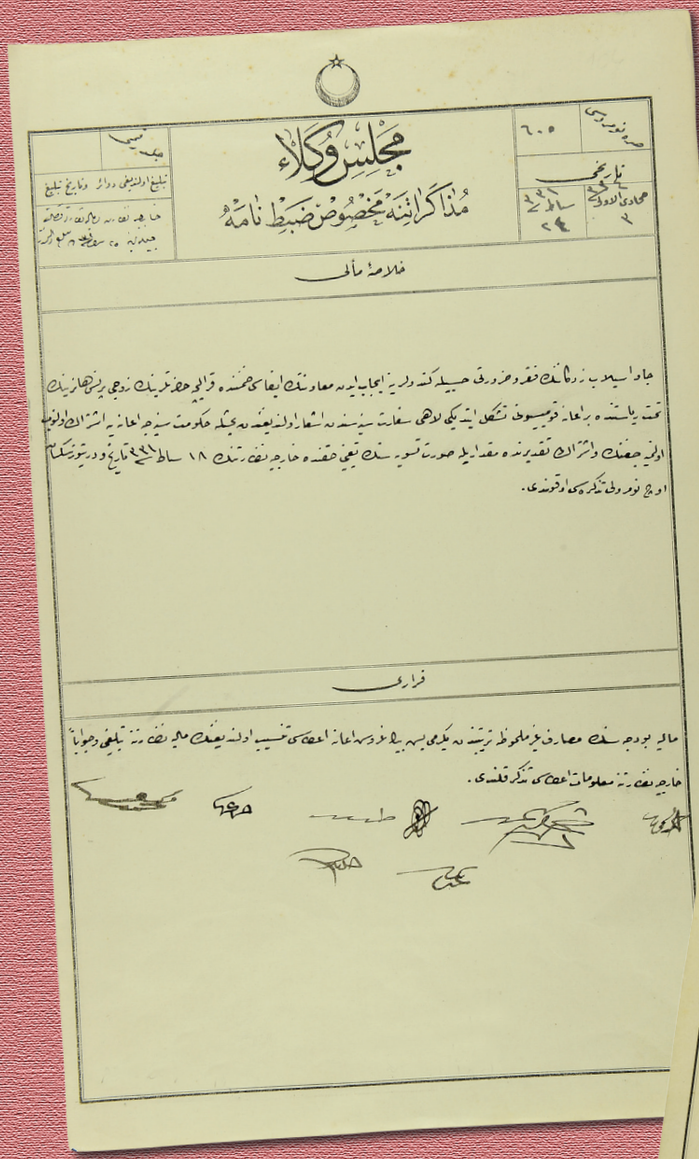

مجلس وكلاء

مذاكراتنه مخصوص ضبط نامه

خلاصهٔ مآلی

جاوا سیلاب زدگانك فقر و ضرورتی حسبیله کندولرینه ایجاب ایدن معاونتك ایفاسی ضمننده قرالیچه حضرتلرینك زوجی پرنس هانرینك تحت ریاستنده بر اعانه قومیسیونی تشکل ایتدیکی لاهی سفارت سنیه‌سندن اشعار اولندیغندن بحثله حکومت سنیه‌جه اعانه‌یه اشتراك اولنوب اولنمیه‌جغنك و اشتراك تقدیرنده مقداریله صورت تسویه‌سنك تعیینی حقنده خارجه نظارتنك ۱۸ ساط ۳۳۱ تاریخ و درتیوز سکسان اوچ نومرولی تذکره‌سی اوقوندی.

قراری

مالیه بودجه‌سنك مصارف غیر ملحوظه ترتیبندن یکرمی بش بیك غروش اعانه اعطاسی تنسیب اولندیغنك مالیه نظارتنه تبلیغی و جواباً خارجه نظارتنه معلومات اعطاسی تذکر قلندی.

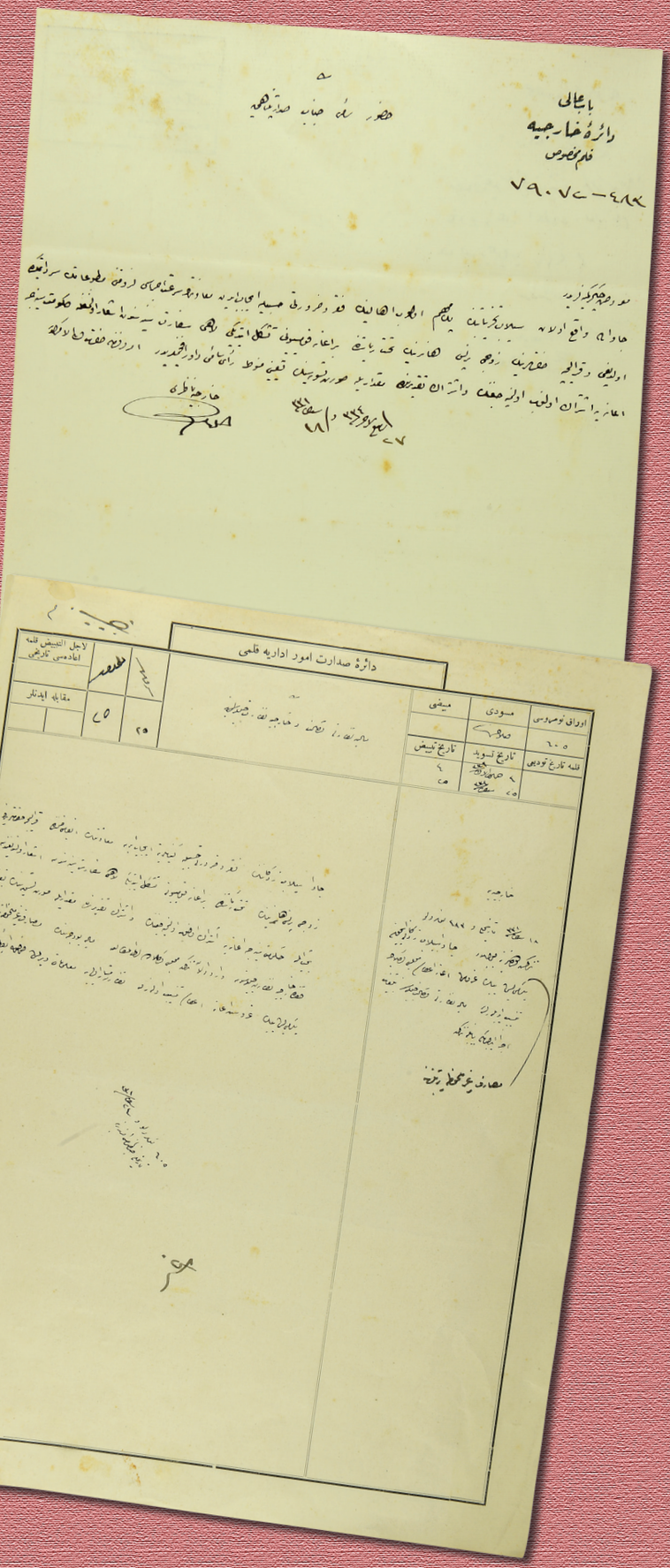

باب عالی
دائرهٔ خارجیه
قلم مخصوص

حضور سامی جناب صدارت پناهیه

۷۹۰۷۲-۴۸۲

معروضه چکرکه‌لریدر

جاوا ده واقع اولان سیلاب تخریباتنك پك مهم اولوب اهالینك فقر و ضرورتی حسبیله ایجاب ایدن معاونتك سرعت اجراسی لزومنی مطبوعاتك سرد ایتمکه اولدیغی و قرالیچه حضرتلرینك زوجی پرنس هانرینك تحت ریاستنده بر اعانه قومیسیونی تشکل ایتدیکی لاهی سفارت سنیه‌سندن اشعار اولندیغنه حکومت سنیه‌جه اعانه‌یه اشتراك اولنوب اولنمیه‌جغنك و اشتراك تقدیرنده مقداریله صورت تسویه‌سنك تعیینی منوط رأی سامی داور افخمیدر. اوردوغنه حضرت والا مکرر

خارجه ناظری

۲۷ ربیع الاخر ۳۳۴ و ۱۸ ساط ۳۳۱

دائرهٔ صدارت امور اداریه قلمی

اوراق نومروسی	مسودی	مبیضی
۶۰۵		
قلمه تاریخ تودیعی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
	۲ جمادی الاولی ۳۳۱ / ۲۵ ساط ۳۳۱	۴ / ۲۵

لاجل التبییض قلمه اعاده‌سی تاریخی		
مقابله ایدنلر	۲۵	۲۵

خارجیه

۱۸ ساط ۳۳۱ تاریخی و ۴۸۲ نومرولو تذکره‌سی بودر. جاوا سیلاب زدگانك فقر و ضرورتی حسبیله کندولرینه ایجاب ایدن معاونتك ایفاسی ضمننده قرالیچه حضرتلرینك زوجی پرنس هانرینك تحت ریاستنده بر اعانه قومیسیونی تشکل ایتدیکی لاهی سفارت سنیه‌سندن اشعار اولندیغندن بحثله حکومت سنیه‌جه اعانه‌یه اشتراك اولنوب اولنمیه‌جغنك و اشتراك تقدیرنده مقداریله صورت تسویه‌سنك تعیینی حقنده خارجه نظارتنك ۱۸ ساط ۳۳۱ تاریخ و درتیوز سکسان اوچ نومرولی تذکره‌سی اوقوندی.

مصارف غیر ملحوظه ترتیبندن

CAVA'DAKİ SEL FELAKETZEDELERİNE YİRMİ BEŞ BİN KURUŞ YARDIM GÖNDERİLMESİ

SENDING AID OF TWENTY-FIVE THOUSAND KURUSHS TO THE FLOOD VICTIMS IN JAVA

Cava'daki sel felaketzedelerine yirmi beş bin kuruş yardım gönderilmesi

Sending aid of twenty-five thousand kurushs to the flood victims in Java

1916

Meclis-i Vükelâ Müzâkerelerine Özel Zabıtnâme 24 Şubat [1]331 / [8 Mart 1916]

Konunun özeti

Cavalı sel mağdurlarının yoksullukları sebebiyle kendilerine yapılması gerekli yardımın yerine getirilmesi hususunda kraliçe hazretlerinin kocası Prens Henry'nin başkanlığında bir yardım komisyonu oluşturulduğu Lahey Sefâreti'nden bildirilmiş olduğundan bahisle Osmanlı Hükümeti'nin yardıma katılıp katılmayacığının ve katılması hâlinde miktarıyla ne şekilde ödeneceğinin belirtilmesi hakkında Hariciye Nezareti'nin 2 Mart 1916 tarih ve 483 numaralı tezkiresi okundu.

Kararı

Maliye bütçesinin beklenmedik masraflar fonundan yirmi beş bin kuruş yardım yapılması uygun görüldüğünün Maliye Nezareti'ne yazılarak gelecek cevaba göre Maliye Nezareti'ne bilgi verilmesi kararlaştırıldı.

[Meclis-i Vükelâ üyelerinin imzaları]

Minutes For Discussions of the Council of Ministers 24 February [1]331 / [8 March 1916]

What is understood from the evaluations

The report dated March 2, 1916 and numbered 483 prepared by the Ministry of Foreign Affairs about whether the Ottoman Government can take part in the aid campaign, if it is possible, what amount of aid it can give and in what way it can pay with reference to the news coming from the Lahey Embassy that an humanitarian aid commission was set up under the chairmanship of Prince Henry, the husband of Her Majesty the Queen to provide necessary assistance towards the flood victims in Java because of their poverty and deprivation was read.

Decision

It was decided to write to the Ministry of Finance Affairs that it was approved to give twenty-five thousand kurushs as aid taking from the "Extraordinary Costs Fund" of the Finance budget and to give information to the Ministry of Finance Affairs according to its answer.

[Signatures of the members of the Council of Ministers]

***

Bâb-ı Âlî
Hariciye Dairesi
Özel Kalem
79072/483

Sadrazamlık Makamına

Aciz hizmetçilerinin arzıdır,

Cava'da meydana gelen sel tahribâtının ileri boyutlarda olup ahalinin yoksulluğu sebebiyle gerekli yardımın süratle yapılması zorunluluğunu gazetelerin göz önüne serdiği ve kraliçe hazretlerinin kocası Prens Henry'nin başkanlığında bir yardım komisyonu teşekkül ettiği Lahey Sefâreti'nden bildirilmekle Osmanlı Hükümeti'nin yardıma katılıp katılmayacağının ve katılması hâlinde miktarıyla ne şekilde ödeyeceğinin tesbiti Sadrazamın tercihine bağlıdır. Emir ve fermân, işin sahibi olan yüce kimsenindir.

27 Rebîülâhir [1]334 ve fî 18 Şubat [1]331 / 3 Mart 1916

Hariciye Nâzırı
Halil Bey

***

Sadâret Dairesi
İdarî İşler Kalemi
25 Şubat [1]331/ 9 Mart 1916

Maliye Nezareti Vekâleti ve Hariciye Nezareti'ne

Cava sel mağdurlarının yoksulluk ve imkânsızlıkları hasebiyle kendileri için gerekli yardımın yapılması hakkında kraliçe hazretlerinin kocası Prens Henry'nin başkanlığında bir yardım komisyonu teşekkül ettiği Lahey Sefâreti'nden bildirildiğine atıf yapılarak Osmanlı Hükümeti'nin yardım kampanyasına katılıp katılmayacağı ve katılması hâlinde miktarıyla ne şekilde karşılayacağının tesbiti hakkında Hariciye Nezareti'nden gelen tezkire Meclis-i Vükelâ'da görüşülerek Maliye bütçesinin "Masârıf-i Fevkalâde" fonundan yirmi beş bin kuruş

The Sublime Porte
Foreign Affairs
Private Secretariat
79072/483

To His Majesty Grand-Vizier

The petition of your humble servant that,

It was reported by the newspapers that severe damages were caused by the flood in Java and it was urgently necessary to help people because of their poverty. It was also reported from the Lahey Embassy that a humanitarian aid commission was set up under the leadership of Prince Henry, the husband of Her Majesty the Queen. It depends on Grand Vizier's decision whether the Ottoman Government can take part in the aid campaign, if it is possible, what amount of aid can be given and in what way it can be paid. The order belongs to the sublime authority who has the power.

March 3, 1916

Minister of Foreign Affairs
Halil Bey

***

Office of Grand Vizier
Administrative Affairs
9 March 1916

To the Ministry of Finance and the Ministry of Foreign Affairs

The report prepared by the Ministry of Foreign Affairs about whether the Ottoman Government can take part in the aid campaign with reference to the news coming from the Lahey Embassy that an humanitarian aid commission was set up under the chairmanship of Prince Henry, the husband of Her Majesty the Queen to provide necessary assistance towards the flood victims in Java because of their poverty and deprivation was discussed in the Council

yardım yapılması münasip görülerek işaret edilen nezârete bilgi verilmiş olmakla gereğinin yapılması hakkında.

*** Hariciye'ye:** 2 Mart 1916 tarihli ve 483 numaralı tezkirelerine cevaptır. Cava sel felâketzedeleri için "Masârıf-i Fevkalâde" fonundan yirmi beş bin kuruş yardım yapılması Meclis-i Vükelâca uygun görülerek Maliye Nezareti Vekâleti'ne tebligât yapılacağı açıklamasıyla tezkire.

of Ministers, and it was approved by the Council to give twenty-five thousand kurushs as aid taking from the "Extraordinary Costs Fund" of the Finance budget, and to give necessary information the ministry mentioned above.

*To the Foreign Affairs: It is a response to the report dated March 2, 1916 and numbered 483. It is requested from the Foreign Affairs to write a report to the Ministry of Finance to give twenty-five thousand kurushs as aid taking from the "Extraordinary Costs Fund" to the flood victims in Java as it was approved by the Council of Ministers.

MV, 200/104
BEO, 330150

باش وكالت

قلم مخصوص مديريتي

عدد

٤٥٤١
4541

« قرارنامه »

١٣٣٦ سنه‌سى ١٠ تشرين ثانى تاريخلى كومه وكيلرك وقوع بولان مذاكره‌لرى نتيجه‌سنده حكومت داخليه وكيلى ذكى بك افندى طرفندن تقديم قيلنان مشروحات مذكوره‌يه جواب اولمق اوزره ١٣٣٦ سنه‌سى ١٠ تشرين ثانى تاريخلى و ٤٤٤٤٤ نومرولو تحقيقات بيوروسنه ارسال قيلنان ٤٤٤٤٤ نومرولو تحقيقات بيوروسنك ١٣٣٦ سنه‌سى ١٠ تشرين ثانى تاريخلى و ٤٤٤٤٤ نومرولو تحقيقاتى بيوروسنه ارسال قيلنان ٤٤٤٤٤ نومرولو تحقيقاتى

ERMENİSTAN'A YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE TO ARMENIA

Gümrü'de meydana gelen depremden dolayı zarara uğrayanlara yardım olarak Ermenistan Hükümeti'ne 200 ton kerestelik ağaç gönderilmesi

Sending 200 ton-timber trees to the Armenian Government as assistance for the victims of earthquake in Gyumri

1926

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BAŞVEKÂLET
Kalem-i Mahsus Müdüriyeti
Aded: 4541

Kararnâme

22 Ekim 1926 tarihinde Gümrü ve mülhakâtında vuku'a gelen şiddetli hareket-i arz dolayısıyla Ermenistan halkından altmış bin nüfusun meskensiz kaldığı cihetle harâb olan hânelerin inşası için Savet Hükûmeti tarafından ibrâz edilmiş olan dostluğa karşı bir mukabele olmak üzere Ermenistan Hükûmeti emrine bir mikdar mevâdd-ı haşebiyyenin i'tâsı münasib olacağı Moskova Sefâreti ile Gümrü Şehbenderliği'nin iş'ârına atfen Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'nin 21 Kasım 1926 tarih ve Umûr-ı Siyasiye 545 numaralı tezkiresiyle bildirilmiş ve Ziraat Vekâlet-i Celîlesi'nden yazılan 25 Aralık 1926 tarih ve Orman Müdüriyet-i Umumiyesi 33134/31 numaralı tezkirede de bu maksatla iki yüz ton ağacın verilmesi muvâfık bulunduğundan orman bedeli ile diğer masrafların ne şekilde ödeneceği hakkında bir karar alınması teklif olunmuştur.

Keyfiyet İcra Vekilleri Hey'eti'nin 26 Aralık 1926 tarihli ictimâ'ında tezekkür edilerek mevzû'-ı bahs hareket-i arz felaketzedelerine muâvenet olmak

Republic of Turkey
Prime Ministry
Private Office
Number: 4541

Decree

Sixty thousand Armenian people remained homeless due to the earthquake in Gyumri on Ekim 22, 1926. Based on the report of Embassy in Moscow and Consulate in Gyumri, it is declared in the report of the Ministry of Foreign Affairs, dated Kasım 21, 1926 and numbered Political Relations 545, that it is suitable to give an amount of timber trees to the Armenian Government for construction of dilapidated houses in response to the friendship shown by the Savet Government. It is seen suitable to give two hundred tons of trees in the report of Ministry of Agriculture, dated Kanun al-Awwal 25, 1926 and numbered General Directorate of Forestry 33134/31.

The issue was discussed at the meeting of Committee of Executive Ministers on Kanun al-Awwal 26, 1926 and it is decided to send three hundred tons of trees free of charge from a place shown by the officers of the Ministry of Agriculture. This matter

üzere üçyüz ton ağacın Ziraat Vekâleti memurları tarafından gösterilecek mahalden meccânen i'tâsı muvâfık görülmüş ve bu hususu Hariciye, Ziraat ve Dahiliye Vekaletlerince takibi tasvîb olunmuştur.

26 Aralık 1926

Reisicumhur
Gazi M. Kemal

Hariciye Vekili **Dr. Tevfîk Rüşdü**	**Dahiliye Vekili** **M. Cemil**	**Başvekil** **İsmet**
Bahriye Vekili **İhsan**	**Müdafaa-i Milliye Vekili** **Recep**	**Adliye Vekili** **Mahmud Esad**
Sıhhiye ve Muâvenet-i İctima'iye Vekili **Dr. Refik**	**Ticaret Vekili** **M. Rahmi**	**Ziraat Vekili** **M. Sabri**
Nafıa Vekili **Behic**	**Maârif Vekili** **Mustafa Necati**	**Maliye Vekili** **M. Abdülhalik**

will be followed by the Ministries of Foreign Affairs, Agriculture and Interior.

December 26, 1926

President
Gazi M. Kemal

Minister of Foreign Affairs **Dr. Tevfîk Rüşdü**	**Minister of Interior** **M. Cemil**	**Prime Minister** **İsmet**
Minister of Maritime **İhsan**	**Minister of National Defence** **Recep**	**Minister of Justice** **Mahmud Esad**
Minister of Health and Social Assistance **Dr. Refik**	**Minister of Trade** **M. Rahmi**	**Minister of Agriculture** **M. Sabri**
Minister of Public Works **Behic**	**Minister of Education** **Mustafa Necati**	**Minister of Finance** **M. Abdülhalik**

BCA, 30.18.1.1 - 22.80.5

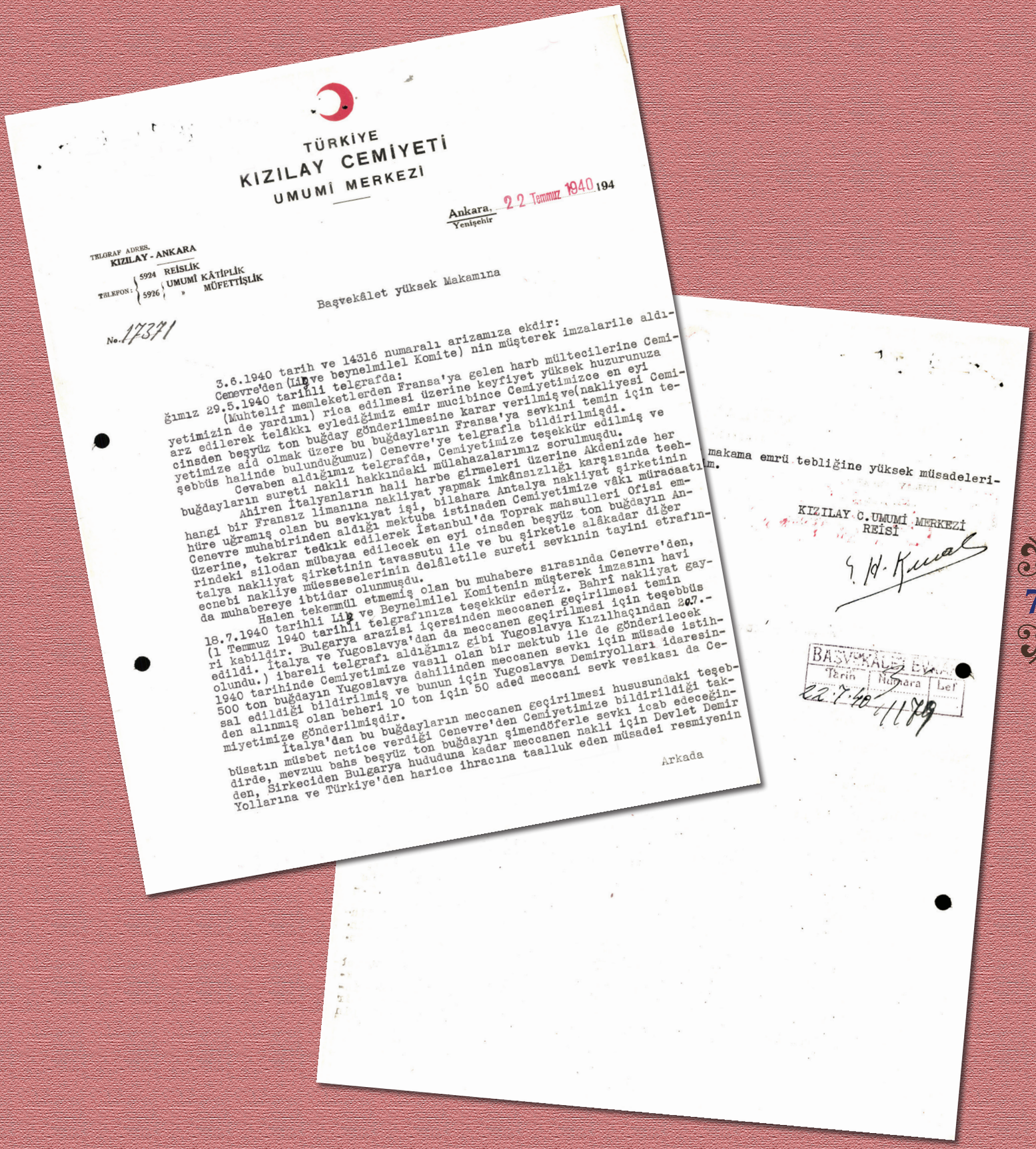

TÜRKİYE
KIZILAY CEMİYETİ
UMUMÎ MERKEZİ

Ankara, 22 Temmuz 1940 194
Yenişehir

TELGRAF ADRES.
KIZILAY - ANKARA
TELEFON: 5924 REİSLİK
5926 UMUMÎ KÂTİPLİK
» MÜFETTİŞLİK

No. 17371

Başvekâlet yüksek Makamına

3.6.1940 tarih ve 14316 numaralı arizamıza ekdir:
Cenevre'den (Lig ve beynelmilel Komite) nin müşterek imzalarile aldığımız 29.5.1940 tarihli telgrafda:
(Muhtelif memleketlerden Fransa'ya gelen harb mültecilerine Cemiyetimizin de yardımı) rica edilmesi üzerine keyfiyet yüksek huzurunuza arz edilerek telâkkı eylediğimiz emir mucibince Cemiyetimizce en eyi cinsden beşyüz ton buğday gönderilmesine karar verilmiş ve(nakliyesi Cemiyetimize aid olmak üzere bu buğdayların Fransa'ya sevkini temin için teşebbüs halinde bulunduğumuz) Cenevre'ye telgrafla bildirilmişdi.
Cevaben aldığımız telgrafda, Cemiyetimize teşekkür edilmiş ve buğdayların sureti nakli hakkındaki mülahazalarımız sorulmuşdu.
Ahiren İtalyanların hali harbe girmeleri üzerine Akdenizde her hangi bir Fransız limanına nakliyat yapmak imkânsızlığı karşısında teehhüre uğramış olan bu sevkıyat işi, bilahara Antalya nakliyat şirketinin Cenevre muhabirinden aldığı mektuba istinaden Cemiyetimize vâkı müracaatı üzerine, tekrar tedkık edilerek İstanbul'da Toprak mahsulleri Ofisi emrindeki silodan mübayaa edilecek en eyi cinsden beşyüz ton buğdayın Antalya nakliyat şirketinin tavassutu ile ve bu şirketle alâkadar diğer ecnebi nakliye müesseselerinin delâletile sureti sevkının tayini etrafında muhabereye ibtidar olunmuşdu.
Halen tekemmül etmemiş olan bu muhabere sırasında Cenevre'den, 18.7.1940 tarihli Lig ve Beynelmilel Komitenin müşterek imzasını havi (1 Temmuz 1940 tarihli telgrafınıza teşekkür ederiz. Bahrî nakliyat gayri kabildir. Bulgarya arazisi içersinden meccanen geçirilmesi temin edildi. İtalya ve Yugoslavya'dan da meccanen geçirilmesi için teşebbüs olundu.) ibareli telgrafı aldığımız gibi Yugoslavya Kızılhaçından 20.7.-1940 tarihinde Cemiyetimize vasıl olan bir mektub ile de gönderilecek 500 ton buğdayın Yugoslavya dahilinden meccanen sevkı için müsade istihsal edildiği bildirilmiş ve bunun için Yugoslavya Demiryolları idaresinden alınmış olan beheri 10 ton için 50 aded meccani sevk vesikası da Cemiyetimize gönderilmişdir.
İtalya'dan bu buğdayların meccanen geçirilmesi hususundaki teşebbüsatın müsbet netice verdiği Cenevre'den Cemiyetimize bildirildiği takdirde, mevzuu bahs beşyüz ton buğdayın şimendöferle sevkı icab edeceğinden, Sirkeciden Bulgarya hududuna kadar meccanen nakli için Devlet Demir Yollarına ve Türkiye'den harice ihracına taalluk eden müsadei resmiyenin

Arkada

makama emrü tebliğine yüksek müsadelerim.

KIZILAY C.UMUMİ MERKEZİ
REİSİ

G. H. Kınal

BAŞVEKÂLET EVRAK
Tarih | Numara | Lef
22.7.40 | 1179

T. C.
BAŞVEKÂLET
KARARLAR DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: .....

Dosya işaretleri
II
203
49

Evrakın	
Numarası	17371
Tarihi	22.7.940
Yazan memur	H. Coşkun
Yazı tarihi	26.7.940
Muavin	M. Emin
Beyaz eden	
Beyaz tarihi	
Karşılaştıranlar	
Sadıra No.	6 / 3533
Merbutatı	
Sevk tarihi	29/7/40
Kaydeden	

Düşünceler

xxxxKarakrama

Ticaret Vekilliğine

Muhtelif memleketlerden Fransaya gelen harp mültecilerine bir yardım olarak Kızılay tarafından Toprak mahsulleri ofisinden mubayaa edilerek Fransaya gönderilecek olan en eyi cinden 500 ton buğdayın, ~~2/13477 sayılı kararnameye tevfikan~~ ihracına ait lisans muamelenin yapılmasına emir xxx buyurulmasını rica ederim.

Başvekil nam
Müsteşarı
V. Emre

Ankara Kızılay Cemiyeti Umumî merkezi Reisliğine

22/7/940 tarih ve 17371 sayılı yazınıza karşılıktır:
Muhtelif memleketlerden Fransaya gelen harp mültecilerine bir yardım olarak ~~Fransaya~~ Cemiyetiniz tarafından Fransaya gönderilecek olan 500 ton buğdaya ait ~~ihraç~~ lisans muamelesinin yapılması bugün Ticaret Vekilliğine yazılmıştır. Mezkûr Vekilliğikle temas edilmesini rica ederim.

Başvekil namına
Müsteşar
V. Emre

Devlet Matbaası

FRANSA'DAKİ MÜLTECİLERE KIZILAY TARAFINDAN YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE BY THE RED CRESCENT TO THE REFUGEES IN FRANCE

Çeşitli ülkelerden Fransa'ya gelen harp mültecilerine Kızılay tarafından yapılacak buğday yardımının muamelelerinin tamamlandığı

Completion of transaction of wheat assistance by the Red Crescent to the war refugees coming to France from different countries

1940

TÜRKİYE
Kızılay Cemiyeti
Umumi Merkezi
No: 17371

Ankara / Yenişehir,
22 Temmuz 1940

Başvekalet Yüksek Makamına

3.6.1940 tarih ve 14316 numaralı arizamıza ekdir.

Cenevre'den Lig ve beynelmilel komitenin müşterek imzaları ile aldığımız 29.5.1940 tarihli telgrafta:

Muhtelif memleketlerden Fransa'ya gelen harp mültecilerine cemiyetimizin yardımı rica edilmesi üzerine keyfiyet yüksek huzurunuza arz edilerek telakki eylediğimiz emir mûcibince cemiyetimizce en iyi cinsten beş yüz ton buğday gönderilmesine karar verilmiş ve nakliyesi cemiyetimize ait olmak üzere bu buğdayların Fransa'ya sevkini temin için teşebbüs hâlinde bulunduğumuz Cenevre'ye telgrafla bildirilmişti.

Cevaben aldığımız telgrafta, cemiyetimize teşekkür edilmiş ve buğdayların suret-i nakli hakkındaki mülahazalarımız sorulmuştu.

Ahiren İtalyanların hâl-i harbe girmeleri üzerine Akdeniz'de herhangi bir Fransız limanına nakliyat yapmak imkansızlığı karşısında teehhüre uğramış

Turkey
The Red Crescent
Headquarters
Number: 17371

Ankara / Yenişehir,
July 22, 1940

To the Prime Ministry

This is the attachment of our report dated June 3, 1940 and numbered 14316.

In the telegram, dated May 29, 1940, which we received, with the joint signatures of League and International Committee from Geneva:

Upon the request for our assistance to the war refugees coming to France from different countries, the matter was presented to your highest authority and it is decided to send best of breed five hundred tons of wheat. The situation was declared to Geneva by a telegram that we attempted to transport the wheat to France by undertaking the costs of transportation.

In the response telegram, they thanked our association and, our opinions about the way of transportation were asked.

After Italy entered the war, transportation was postponed because of impossibility to transport to any French port in the Mediterranean. After that, based on the letter received by Antalya Transportation Company from its reporter in Geneva, it was urgently started to communicate for the determination of way

olan bu sevkiyat işi bilahare Antalya Nakliyat Şirketi'nin Cenevre muhabirinden aldığı mektuba istinaden cemiyetimize vaki müracaatı üzerine tekrar tetkik edilerek İstanbul'da Toprak Mahsulleri Ofisi emrindeki silodan mübayaa edilecek en iyi cinsten beşyüz ton buğdayın Antalya Nakliyat Şirketi'nin tavassutu ile ve bu şirketle alâkadar diğer ecnebi nakliye müesseselerinin delâletiyle suret-i sevkinin tayini etrafında muhabereye ibtidar olunmuştu.

Halen tekemmül etmemiş olan bu muhabere sırasında Cenevre'den 18.7.1940 tarihli Lig ve Beynelmilel Komite'nin müşterek imzasını havi; *"1 Temmuz 1940 tarihli telgrafınıza teşekkür ederiz. Bahrî nakliyat gayr-i kabildir. Bulgarya arazisi içerisinden meccanen geçirilmesi temin edildi. İtalya ve Yugoslavya'dan da meccanen geçirilmesi için teşebbüs olundu"* ibareli telgrafı aldığımız gibi Yugoslavya Kızılhaçı'ndan 20.7.1940 tarihinde cemiyetimize vasıl olan bir mektup ile de gönderilecek 500 ton buğdayın Yugoslavya dahilinden meccanen sevki için müsaade istihsal edildiği bildirilmiş ve bunun için Yugoslavya Demiryolları idaresinden alınmış olan beheri 10 ton için 50 aded meccani sevk vesikası da cemiyetimize gönderilmiştir.

İtalya'dan bu buğdayların meccanen geçirilmesi hususundaki teşebbüsatın müsbet netice verdiği Cenevre'den cemiyetimize bildirildiği takdirde, mevzu'-ı bahis beşyüz ton buğdayın şimendöferle sevki icab edeceğinden, Sirkeci'den Bulgarya hududuna kadar meccanen nakli için Devlet Demiryolları'na ve Türkiye'den harice ihracına taalluk eden müsaade-i resmiyenin itası hususunun da alâkadar makama emr ü tebliğine yüksek müsaadelerinizi tazimlerimle arz eylerim.

Kızılay C. Umumi Merkezi Reisi
H. Kemal

***

of transportation of best of breed five hundred tons of wheat will be bought from the silo at Turkish Grain Board's disposal in İstanbul by means of Antalya Transportation Company and with the guidance of other foreign transportation companies.

During these unfinished communications, we received a telegram, dated July 18, 1940 and with the joint signature of League and International Committee from Geneva stating that "We thank your telegram dated July 1, 1940. Sea transport is not possible. Free passing was provided within the territory of Bulgaria. It was also attempted to pass freely within the territories of Italy and Yugoslavia." Transportation of five hundred tons of wheat within the territory of Yugoslavia was accepted in the letter, dated July 20, 1940, coming from The Red Cross of Yugoslavia to our community and fifty free passage documents were sent by the Yugoslavia Railways Administration to our community.

If it is reported from Geneva to our community the attempts to transport freely this wheat from Italy resulted positively, I request that the official permission to be given to the State Railways and to be reported to the related authority about transportation of the wheat from Sirkeci to the borders of Bulgaria and export from Turkey.

Chairman of General Directorate of
Turkish Red Crescent Association
H. Kemal

***

T.C.
BAŞVEKALET
Kararlar Dairesi Müdürlüğü
Evrak No: 17371
Evrak Tarihi: 22.7.940

Ticaret Vekilliği'ne

Muhtelif memleketlerden Fransa'ya gelen harp mültecilerine bir yardım olarak Kızılay tarafından Toprak Mahsulleri Ofisi'nden mubayaa edilerek Fransa'ya gönderilecek olan en iyi cinsten 500 ton buğdayın ihracına ait lisans muamelesinin yapılmasına emir buyurulmasını rica ederim.

Başvekil namına Müsteşar V.
Kemal

***

Ankara Kızılay Cemiyeti Umumi Merkezi Reisliğine

22/7/940 tarih ve 17371 sayılı yazınıza karşılıktır.

Muhtelif memleketlerden Fransa'ya gelen harp mültecilerine bir yardım olarak cemiyetiniz tarafından Fransa'ya gönderilecek olan 500 ton buğdaya ait lisans muamelesinin yapılması bugün Ticaret Vekilliği'ne yazılmıştır. Mezkûr vekillikle temas edilmesini rica ederim.

Başvekil namına Müsteşar V.
Kemal

Republic of Turkey
Prime Ministry
Decisions Office
Document Number: 17371
Document Date: July 22, 1940

To the Ministry of Trade

I request you to order for making the license treatment for sending best of breed five hundred tons of wheat to be sent to France as assistance by the Red Crescent to the war refugees coming to France from different countries and to be bought from Turkish Grain Board.

Undersecretary on behalf of
the Prime Minister
Kemal

***

To the Headquarters of the Red Crescent in Ankara

This is response to your writing dated July 22, 1940 and numbered 17371.

Today, it is written to the Ministry of Trade that realization of license treatment for sending five hundred tons of wheat to be sent to France as assistance by your community to the war refugees coming to France from different countries. I request you to communicate with the mentioned ministry.

Undersecretary on behalf of
the Prime Minister
Kemal

BCA, 30.10 - 178.234.8

T. C.
Dışişleri Bakanlığı
Birinci Daire U. Müdürlüğü

Şube 2.

U. No. 83370
H. No. 198
Lef : 2

Ankara, 14 MAYIS 1947 194

Hulâsa İngilterede sel felâketzedelerine yapılan yardımlara teşekkür hak.

Yüksek Başbakanlığa

5 Mayıs 1947 tarihli ve 82083/181 sayılı yazıya ektir:

İngiltere'de su baskınlarından zarar görenlere Hükûmetimiz ve Kızılay Derneği tarafından yapılan yardımlar münasebetiyle İngiltere Kızılhaçı Reisi Lord Woolton'dan Kızılay Başkanına gönderilen teşekkür mektubunun bir örneği ile türkçe tercemesinin, bilgileri için, ilişik olarak sunulduğunu derin saygılarımla arzederim.

Dışişleri Bakanı
Hasan Sakar

BA... ...RAKI
Tarih ... 4 ... Lef
14-5-947 2761 2

BRİTİSH RED CROSS SOCİETY

Founded 1870,incorporated by Royal Charter 1908

Patron: His Majesty The King

President:Her Majesty The Queen

Chairman of the Council: H.R.H.The Duke Of Gloucester
Chairman of the Executive Committee:The Rt.Hon.
Lord Woolton

14,Grosvenor Crescent,
London, S.W.1

139/20

Dear Mr. President,

We have been deeply moved by the most
has been made by the Turkish Government an
Crescent Society. It will be not only of
meeting the needs of the people who have
floods, but it will also be for us a tok
the Red Cross and of the strong ties wh
ties.

Yesterday The Lord Mayor of Lond
your gifts will be distibuted, agreed
the British Red Cross Society the me
be done. He asked them to convey to
for your most generous gesture.

The personal contacts and fr
Paris and in Geneva are indeed be

The President,
Turkish Red Crescent Society
Yenichéhir,
Ankara,
Turkey.

(Terceme)

İngiliz Kızılhaç Derneği

Sayın Bay Başbakan,

Türk hükûmeti ve Türk Kızılay Derneği tarafından yapılan fevkalâde yardımdan son derecede mütahassis olduk. Bu yardım yalnız seylâplardan mutazarrır olan halkın ihtiyaçlarını maddeten karşılamakla kalmıyacak, aynı zamanda,Kızılhaç teşkilâtının kudreti ile derneklerimiz arasında mevcut bağların kuvvetinin bir nişanesini teşkil edecektir.

Londra Belediye Reisi kendi nezareti altında dağıtılacak olan hediyelerimiz hakkında, dün Kızılhaç mümessilleri ile tevziatın şekli hususunda mutabık kalmış ve bu alicenap hareketinizden dolayı en samimî teşekkürlerinin iblâğını rica etmiştir.

Oxford'da, Paris'de ve Cenevre'de yapılan şahsî temaslarımızın ve bunlardan doğan dostluğun semere vermeğe başladığı muhakkatır.

Saygı ile
Başkan
Woolton

Türk Kızılay Derneği Başkanlığına
Ankara

İNGİLTERE'DE SELDEN ZARAR GÖRENLERE YARDIM

ASSISTANCE TO THE FLOOD-VICTIMS IN ENGLAND

İngiltere'de sel felaketinden zarar görenlere hükümet ve Kızılay Derneği'nce yapılan yardıma İngiltere Kızılhaç başkanının teşekkür mektubu

Letter of gratitude of the head of the Red Cross in England for the assistance by the Government and the Red Crescent for the flood victims in England

- 1947 -

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Birinci Daire U. Müdürlüğü
Şube: 2
U. No: 83370
H. No: 198

Ankara, 14 Mayıs 1947
Hulasa: İngiltere'de sel felaketzedelerine yapılan yardımlara teşekkür hak.

Yüksek Başbakanlığı

5 Mayıs 1947 tarihli ve 82083/181 sayılı yazıya ektir:

İngiltere'de su baskınlarından zarar görenlere Hükümetimiz ve Kızılay Derneği tarafından yapılan yardımlar münasebetiyle İngiltere Kızılhaçı Reisi Lord Woolton'dan Kızılay Başkanına gönderilen teşekkür mektubunun bir örneği ile Türkçe tercümesinin, bilgileri için ilişik olarak sunulduğunu derin saygılarımla arzederim.

Dışişleri Bakanı
Hasan Saka

***

Republic of Turkey
Ministry of Foreign Affairs
General Directorate of First Department
Branch: 2
General Number: 83370
Private Number: 198

Ankara, May, 14, 1947
Summary: Gratitude to the assistances for the flood victims in England.

Sublime Prime Ministry

This is attachment to the writing dated May 5, 1947 and numbered 82083/181

I would respectfully submit a copy and the Turkish translation of the letter of gratitude of Lord Woolton, the head of the Red Cross in England, for the assistance by our Government and the Red Crescent for the flood victims in England.

Minister of Foreign Affairs
Hasan Saka

***

(Terceme)

İNGİLİZ KIZILHAÇ DERNEĞİ

Sayın Bay Başbakan

Türk Hükümeti ve Türk Kızılay Derneği tarafından yapılan fevkalade yardımdan son derece mütehassis olduk. Bu yardım yalnız seylâplardan mutazarrır olan halkın ihtiyaçlarını maddeten karşılamakla kalmayacak, aynı zamanda Kızılhaç teşkilatının kudreti ile derneklerimiz arasında mevcut bağların kuvvetinin bir nişânesini teşkil edecektir.

Londra Belediye Reisi kendi nezareti altında dağıtılacak olan hediyelerimiz hakkında, dün Kızılhaç mümessilleri ile tevziatın şekli hususunda mutabık kalmış ve bu alicenap hareketinizden dolayı en samimi teşekkürlerinin iblağını rica etmiştir.

Oxford'da Paris'te ve Cenevre'de yapılan şahsî temaslarımızın ve bunlardan doğan dostluğun semere vermeğe başladığı muhakkaktır.

Saygı ile
Başkan Woolton

(Translation)

The ENGLISH RED CROSS

Dear Mr. Prime Minister

We are very pleased with assistance of Turkish Government and Turkish Red Crescent. This assistance will not only meet the material needs of the flood victims but will also be a sign of the power of the Red Cross and strength of the existing links between our associations.

Mayor of London agree with members of the Red Cross on our presents which will be distributed under the authority of him and the way of distribution. He also requested me to convey his sincere gratitude for your generous behavior.

It is certain that our personal contacts in Oxford, Paris and Geneva and the friendship arising from these contacts would have positive results.

Yours Sincerely
Chairman Woolton

BCA, 30.10 - 179.236.12

T. C.
BAŞVEKÂLET
KANUNLAR VE KARARLAR
Tetkik Dairesi

Karar Sayısı
4
2671

KARARNAME

Irak'da vukubulan seylâp felâketi dolayısiyle yardım olmak üzere Hükûmet namına bu memlekete (50) ton buğday gönderilmesi; Hariciye Vekâletinin 3/4/1954 tarihli ve 77616/97 sayılı yazısı üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 6 / 4 /1954 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR
C. Bayar

Başvekil	Devlet Vekili	Devlet Vekili	Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Maarif Vekili	
Nafıa Vekili	İkt. ve Ticaret Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili	Güm. ve İnh. Vekili	
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili	Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili	

IRAK'TA SELDEN ZARAR GÖRENLERE YARDIM

ASSISTANCE TO THE FLOOD VICTIMS IN IRAQ

Irak'ta meydana gelen sel felaketi sebebiyle yardım olmak üzere, Hükümet adına bu ülkeye elli ton buğday gönderilmesi

Sending fifty tons of wheat in the name of the Government to Iraq as assistance for the flood occurred there

1954

T.C.
BAŞVEKALET
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Karar Sayısı: 4/2671

Kararname

Irak'ta vuku bulan seylâp felaketi dolayısıyla yardım olmak üzere Hükümet namına bu memlekete (50) ton buğday gönderilmesi; Hariciye Vekâleti'nin 3/4/1954 tarihli ve 7716/97 sayılı yazısı üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 6/4/1954 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Başvekil	Reisicumhur
A. MENDERES	**C. BAYAR**

[Bakanlar Kurulu Üyelerinin İmzaları]

Republic of Turkey
Prime Ministry
Laws and Decisions
Research Department
Decision Number: 4/2671

Decree

Based on the writing of the Ministry of Foreign Affairs dated April 3, 1954 and numbered 7716/97, sending fifty tons of wheat in the name of the Government to Iraq as assistance for the flood occurred there were decided by Committee of Executive Ministers on April 6, 1954

Prime Minister	President
A. MENDERES	**C. BAYAR**

[Signatures of the members of Council of Ministers]

BCA, 30.18.1.2 - 135.31.4

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ

KARARNAME

Sayı : 6/ 4021

Ekl

Güney Vietnam'a yardım maksadiyle Türkiye Çimento Sanayii Anonim Şirketi tarafından 1.500 ton çimentonun Güney Vietnam Hükûmeti emrine tahsisi; Dışişleri Bakanlığının 25/11/1964 tarihli ve D.II/1-694.007-513 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 7 /12/1964 tarihinde kararlaştırılmıştır.

40.

CUMHURBAŞKANI

Başbakan | Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı | Devlet Bakanı V. | Devlet Bakanı

Devlet Bakanı | Adalet Bakanı | Millî Savunma Bakanı | İçişleri Bakanı | Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı V. | Millî Eğitim Bakanı | Bayındırlık Bakanı | Ticaret Bakanı | Sağ. ve Sos. Y. Bakanı

Güm. ve Tekel Bakanı | Tarım Bakanı | Ulaştırma Bakanı | Çalışma Bakanı | Sanayi Bakanı

Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı | Turizm ve Tanıtma Bakanı | İmar ve İskân Bakanı | Köy İşleri Bakanı

Dosya No :
76-483
1710

GÜNEY VİETNAM'A 1500 TON ÇİMENTO YARDIMI

1500 TONS OF CEMENT ASSISTANCE TO SOUTH VIETNAM

Güney Vietnam'a yardım amacıyla Türkiye Çimento Sanayii TAŞ tarafından 1.500 ton çimentonun Güney Vietnam Hükümeti emrine tahsisi

Sending 1500 tons of cement to the Government of South Vietnam as assistance to South Vietnam by the Turkey Cement Industry Corporation

1964

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı: 6/4021

KARARNAME

Güney Vietnam'a yardım maksadıyla Türkiye Çimento Sanayii Anonim Şirketi tarafından 1500 ton çimentonun Güney Vietnam Hükümeti emrine tahsisi; Dışişleri Bakanlığı'nın 25/11/1964 tarihli ve D.II/1-964.007-513 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 7/12/1964 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Başbakan	Cumhurbaşkanı
İ. İNÖNÜ	**C. GÜRSEL**

[Bakanlar Kurulu Üyelerinin İmzaları]

REPUBLIC OF TURKEY
PRIME MINISTRY
LAWS AND DECISIONS
RESEARCH DEPARTMENT
NUMBER: 6/4021
DECREE

Based on the writing of the ministry of Foreign Affairs, dated November 25, 1964 and numbered D.II/1-964.007-513, it is decided to give 1500 tons of cement to the South Vietnam Government as assistance to South Vietnam by the Turkey Cement Industry Corporation.

Prıme Mınıster	President
İ. İNÖNÜ	**C. GÜRSEL**

Signatures of the members of Council of Ministers

BCA, 30.18.1 - 182.75.6

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAKANLAR KURULU KARARI

88/ 13473

Sel felaketinden etkilenen Banglades'e, ekli Kararda belirtildiği şekilde yardım yapılması; Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın 14/11/1988 tarihli ve 23724 sayılı yazısı üzerine, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 24 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 59 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 14/11/1988 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Eki

T. ÖZAL
BAŞBAKAN

KENAN EVREN
CUMHURBAŞKANI

I. K. ERDEM — Devlet Bak. Başbakan Yrd.
V. ÇİNAY — Adalet Bakanı
A. TENEKECİ — Devlet Bakanı
K. İNAN — Devlet Bakanı
A. BOZER — Devlet Bakanı
Y. BOZER — Devlet Bakanı
A. KAHVECİ — Devlet Bakanı
M. YAZAR — Devlet Bakanı
C. ÇİÇEK — Devlet Bakanı
M. TOPAÇ — Adalet Bakanı
A. M. YILMAZ — Dışişleri Bakanı
A. K. ÜLPENOĞLU — Maliye ve Gümrük Bakanı
M. KAFRALI — İçişleri Bakanı
Sağ. ve Sos. Yardım Bak.
Milli Eğt. Gençlik ve Spor Bakanı
İ. S. GİRAY — Bayındırlık ve İskan Bak.
S. YÜNÜR — Sanayi ve Ticaret Bakanı
FAKDEMİRLİ — Ulaştırma Bakanı
H. H. DOĞAN — Tarım Orman ve Köyişleri Bak.
F. KURT — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak.
TİTİZ — Kültür ve Turizm Bakanı
Çalışma ve Sos. Güvenlik Bak.

Dosya No. 115-31 1141

14/11/1988 Tarihli ve 88/13473 Sayılı
Kararnamenin Eki

KARAR

1- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, meydana gelen sel fela
le Bangladeş Hükümetine gıda maddeleriyle temizlik ve inşaat
yardımında bulunacaktır.

2- Ekli cetvelde yer alan kuruluşlar,hizalarında göst
ri sağlamak ve Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığınca g
yerlere belirtilen tarihte teslim etmekle görevlendirilmişl
lara temin ettikleri mallar karşılığında ekli cetvelde göst
ödenecektir.

Liman işletmeci kuruluşları bu malzemeleri sevk
depolama ve korumakla görevlendirilmiştir.

3- Gıda maddeleri ile temizlik ve inşaat malzemel
Bangladeş'e ulaştırılması Türkiye Kızılay Derneği Genel
dan gerçekleştirilecektir.

4- Yardım için gerekli ödenek, Maliye ve Gümrük
mevcut "Öngörülmeyen Giderler Karşılığı" tertibinden
Umumiye Kanunu'nun değişik 59 uncu maddesi uyarınca k
ve Gümrük Bakanı bu ödeneğin Maliye ve Gümrük Bakanl
açılacak bir tertibe aktarılması ve ekli cetveldeki
hususunda gerekli işlemleri yapmaya yetkilidir. Bu
Ticaret Müsteşarlığınca nakden ödenecektir.

5- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe gire

6- Bu Kararı, Başbakan ve Maliye ve Gümrük

14/11/1988

YARDIM YAPACAK KURULUŞUN ADI	YARDIM MAL / MALZEMELE	
Süt Endüstrisi Kurumu	3 ton çoc	
Toprak Mahsülleri Ofisi	1000 ton kuru 200 ton mercimek	
Et ve Balık Kurumu	10.000.000 ₺. (bağış)	10.000.000
Şeker Şirketi	25. ton şeker (2 tonu bağış)	
Tariş	10 ton katı yağ 10 ton deterjan 10 ton sabun	Tutarı 48 milyon 709 bin 38.709.000
Trakya Birlik	10 ton sıvı yağ 10 ton katı yağ	17.000.000
Tarım İşletmeleri Gn.Md.	20 ton un 20 ton buğday	7.000.000 4.000.000
T.Çimento ve Toprak Sanayi T.A.Ş.Gn.Md.	3.000 ton (bağış)	
Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı	Nakliye ve diğer hizmet giderleri	50.000.000
	TOPLAM	139.309.000

SELDEN ETKİLENEN BANGLADEŞ'E YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE TO BANGLADESH SUFFERING FROM FLOOD DISASTER

Sel felaketinden etkilenen Bangladeş'e yapılacak gıda, temizlik ve inşaat malzemeleriyle ilgili Bakanlar Kurulu kararı

Assistance of subsistence, cleaning and construction materials to Bangladesh government because of flood disaster

1988

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
88/23473

BAKANLAR KURULU KARARI

Sel felaketinden etkilenen Bangladeş'e, ekli Kararda belirtildiği şekilde yardım yapılması; Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın 14/11/1988 tarihli ve 23724 sayılı yazısı üzerine, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun 24 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 59 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 14/11/1988 tarihinde kararlaştırılmıştır.

T. ÖZAL	**KENAN EVREN**
BAŞBAKAN	CUMHURBAŞKANI

[Bakanlar Kurulu üyelerinin imzaları]

***

REPUBLIC OF TURKEY
PRIME MINISTRY
General Directorate Of
Laws and Decisions

DECISION OF THE COUNCIL OF MINISTERS

It is decided to help Bangladesh affected by flood disaster on November 14, 1988 by the Council of Ministers according to the 59th article changed by legislative decree, numbered 24, of the General Accounting Law numbered 1050 on the writing of the Ministry of Finance and Customs dated November 14, 1988 and numbered 23724.

T. ÖZAL	**KENAN EVREN**
PRIME MINISTER	PRESIDENT

Signatures of the members of Council of Ministers

***

14/11/1988 tarihli ve 88/13473 sayılı Kararnamenin Eki

KARAR

1- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, meydana gelen sel felaketi nedeniyle Bangladeş Hükümeti'ne gıda maddeleriyle temizlik ve inşaat malzemeleri yardımında bulunacaktır.

2- Ekli cetvelde yer alan kuruluşlar hizalarında gösterilen maddeleri sağlamak ve Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığınca gösterilecek yerlere belirtilen tarihte teslim etmekle görevlendirilmişlerdir. Bu kuruluşlara temin ettikleri mallar karşılığında ekli cetvelde gösterilen miktarlar ödenecektir.

Liman işletmeci kuruluşları bu malzemeleri sevk tarihine kadar depolama ve korumakla görevlendirilmiştir.

3- Gıda maddeleri ile temizlik ve inşaat malzemelerinin temini ve Bangladeş'e ulaştırılması Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecektir.

4- Yardım için gerekli ödenek, Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinde mevcut "Öngörülmeyen Giderler Karşılığı" tertibinden 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun değişik 59 uncu maddesi uyarınca karşılanacaktır. Maliye ve Gümrük Bakanı bu ödeneğin Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinde yeni açılacak bir tertibe aktarılması ve ekli cetveldeki kuruluşlara ödenmesi hususunda gerekli işlemleri yapmaya yetkilidir. Bu ödenek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca nakden ödenecektir.

5- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

6- Bu Kararı, Başbakan ve Maliye ve Gümrük Bakanı yürütür.

***

Attachment of decree dated November 14, 1988 and numbered 88/13473

DECISION

1- Government of the Republic of Turkey will make assistance of subsistence, cleaning and construction materials to Bangladesh Government because of flood disaster.

2- Institutions in attached list are charged to provide materials shown beside and deliver them to the places will be signed by General Directorate of Turkish Red Crescent Association. Amounts shown in the attached list will be paid in exchange for materials that those institutions provided.

Port Operator Organizations are charged to store and preserve those materials till the date of transportation.

3- Supply of subsistence, cleaning and construction materials and transportation of them to Bangladesh will be done by General Directorate of Turkish Red Crescent Association.

4- Payments necessary for assistance will be met according to 59th article changed by the General Accounting Law numbered 1050 from allowance of "Unpredicted Outcome Return" in the budget of the Ministry of Finance and Customs. The Ministry of Finance and Customs is authorized to make operations necessary to transfer that payment to the allowance in the budget of the Ministry of Finance and Customs and to pay that payment to the institutions in the attached list. That payment will be paid by Undersecretary of Treasury and Foreign Trade in cash.

5- That decision should enter into force in the date of its publication.

6- Prime Minister and the Minister of Finance and Customs will execute that decision.

***

14/11/1988 tarihli ve 88/13473 sayılı Kararnamenin Eki Cetvel

YARDIM YAPACAK KURULUŞUN ADI	YARDIM MADDE VE MALZEMENİN NİTELİĞİ		GENEL BÜTÇEDEN YAPILACAK YARDIM
Süt Endüstrisi Kurumu	3 Ton çocuk maması (1,5 ton bağış)		
Toprak Mahsulleri Ofisi	1000 ton kuru fasulye (DESİYAP) 200 TON Mercimek		
Et ve Balık Kurumu	10.000.0000 TL (bağış)		
Şeker Şirketi	25 ton şeker (2 tonu bağış)		10.000.000
Tariş	10 ton katı yağ 10 ton deterjan 10 ton sabun	Tutarı: 48 milyon 709 bin	38.709.000
Trakya Birlik	10 Ton sıvı yağ 10 ton katı yağ		17.000.0000
Tarım İşletmeleri Gn. Md.	20 ton un 20 ton buğday		7.000.000 4.000.000
T. Çimento ve Toprak Sanayi T.A.Ş. Gn. Md.	3.000 ton (bağış)		
Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı	Nakliye ve Diğer Hizmet Giderleri		50.000.000
TOPLAM:			139.309.000

Attached list of the Decree dated November 14, 1988 and numbered 88/13473

NAME OF INSTITUTION TO HELP	KIND OF ASSISTANCE MATERIAL	THE AID TO BE DONE FROM THE GENERAL BUDGET
Milk Industry Corporation	3 Tons of baby food (1,5 tons of donation)	
Turkish Grain Board	1000 tons of dry beans (DESİYAP, 200 TONS of Lentil	
Meat and Fish Board	10.000.0000 TL (donation)	
Sugar Company	25 tons of sugar şeker (2 tons of donation)	10.000.000
Tariş	10 tons of solid fat 10 tons of detergent 10 tons of soap (Amount 48 Million 709 Thousand)	38.709.000
Trakya Birlik	10 Tons of oil 10 tons of solid fat	17.000.0000
General Directorate of Agricultural Enterprises	20 tons of flour 20 tons of wheat	7.000.000 4.000.000
General Directorate of Turkey Cement and Soil Industry T.A.Ş.	3000 tons (donation)	
General Directorate of Turkish Red Crescent Association	Expenses of Transportation and other services	50.000.000
TOTAL		139.309.000

Dosya No: 115-31 / 1141

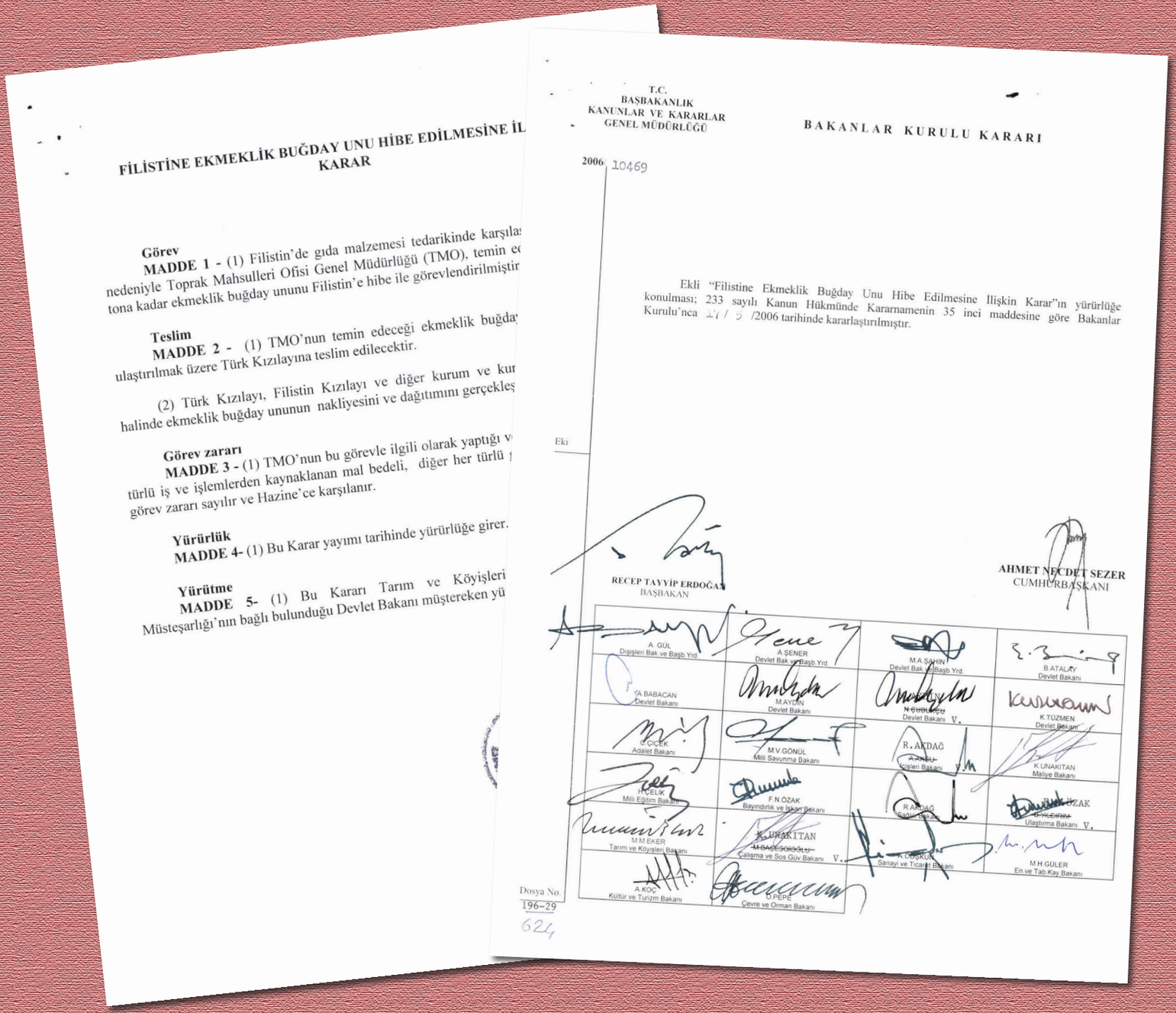

FİLİSTİNE EKMEKLİK BUĞDAY UNU HİBE EDİLMESİNE İL
KARAR

Görev
MADDE 1 - (1) Filistin'de gıda malzemesi tedarikinde karşıla
nedeniyle Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), temin ed
tona kadar ekmeklik buğday ununu Filistin'e hibe ile görevlendirilmiştir

Teslim
MADDE 2 - (1) TMO'nun temin edeceği ekmeklik buğda
ulaştırılmak üzere Türk Kızılayına teslim edilecektir.

(2) Türk Kızılayı, Filistin Kızılayı ve diğer kurum ve kur
halinde ekmeklik buğday ununun nakliyesini ve dağıtımını gerçekleş

Görev zararı
MADDE 3 - (1) TMO'nun bu görevle ilgili olarak yaptığı v
türlü iş ve işlemlerden kaynaklanan mal bedeli, diğer her türlü
görev zararı sayılır ve Hazine'ce karşılanır.

Yürürlük
MADDE 4- (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme
MADDE 5- (1) Bu Kararı Tarım ve Köyişleri
Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Devlet Bakanı müştereken yü

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAKANLAR KURULU KARARI

2006/ 10469

Ekli "Filistine Ekmeklik Buğday Unu Hibe Edilmesine İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulması; 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre Bakanlar Kurulu'nca 27 / 5 /2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

AHMET NECDET SEZER
CUMHURBAŞKANI

A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb.Yrd.	A.ŞENER Devlet Bak. ve Başb.Yrd.	M.A.ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb.Yrd.	B.ATALAY Devlet Bakanı
A.BABACAN Devlet Bakanı	M.AYDIN Devlet Bakanı	N.GÜRDOĞDU Devlet Bakanı V.	K.TÜZMEN Devlet Bakanı
C.ÇİÇEK Adalet Bakanı	M.V.GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	R.AKDAĞ İçişleri Bakanı V.	K.UNAKITAN Maliye Bakanı
H.ÇELİK Milli Eğitim Bakanı	F.N.ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı	R.AKDAĞ Sağlık Bakanı	B.ÖZAK Ulaştırma Bakanı V.
M.M.EKER Tarım ve Köyişleri Bakanı	K.UNAKITAN Çalışma ve Sos.Güv.Bakanı V.	T.GÖKÇEK Sanayi ve Ticaret Bakanı	M.H.GÜLER En.ve Tab.Kay.Bakanı
A.KOÇ Kültür ve Turizm Bakanı	O.PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.
196-29
624

FİLİSTİN'E EKMEKLİK BUĞDAY UNU HİBE EDİLMESİ

DONATION OF WHEAT FLOUR FOR BREAD TO PALESTINE

Filistin'e 10.000 tona kadar ekmeklik buğday unu hibe edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı

Decision of the Council of Ministers concerning donation of wheat flour for making bread to Palestine

2006

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
2006/10469

BAKANLAR KURULU KARARI

Ekli "Filistin'e Ekmeklik Buğday Unu Hibe Edilmesine İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulması; 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre Bakanlar Kurulu'nca 17 / 5 /2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN	**AHMET NECDET SEZER**
BAŞBAKAN	CUMHURBAŞKANI

[Bakanlar Kurulu üyelerinin imzaları]

***

REPUBLIC OF TURKEY
PRIME MINISTRY
General Directorate Of
Laws and Decisions

DECISION OF THE COUNCIL OF MINISTERS

It is decided to put into effect the attached "Decision about donation of wheat flour for bread to Palestine" by Council of Ministers on May 17, 2006 according to 35th article of legislative decree numbered 233

RECEP TAYYİP ERDOĞAN	**AHMET NECDET SEZER**
PRIME MINISTER	PRESIDENT

Signatures of the members of Council of Ministers

***

FİLİSTİN'E EKMEKLİK BUĞDAY UNU HİBE EDİLMESİNE İLİŞKİN KARAR

Görev

MADDE 1 - (1) Filistin'de gıda malzemesi tedarikinde karşılaşılan sıkıntılar nedeniyle Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), temin edeceği 10.000 tona kadar ekmeklik buğday ununu Filistin'e hibe ile görevlendirilmiştir.

Teslim

MADDE 2 - (1) TMO'nun temin edeceği ekmeklik buğday unu, Filistin'e ulaştırılmak üzere Türk Kızılayı'na teslim edilecektir.

(2) Türk Kızılayı, Filistin Kızılayı ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde ekmeklik buğday ununun nakliyesini ve dağıtımını gerçekleştirecektir.

Görev zararı

MADDE 3 - (1) TMO'nun bu görevle ilgili olarak yaptığı ve/veya yapacağı her türlü iş ve işlemlerden kaynaklanan mal bedeli, diğer her türlü gider ve gider payı görev zararı sayılır ve Hazine'ce karşılanır.

Yürürlük

MADDE 4- (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5- (1) Bu Kararı Tarım ve Köyişleri Bakanı ile Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Devlet Bakanı müştereken yürütür.

DONATION OF WHEAT FLOUR FOR BREAD TO PALESTINE

Duty

ARTICLE 1- (1) General Directorate of Turkish Grain Board is charged to donate wheat flour for bread till 10.000 tons to Palestine because of problems in supplying subsistence.

Delivery

ARTICLE 2- (1) Wheat flour for bread that Turkish Grain Board supplies will be delivered to Turkish Red Crescent to be transferred to Palestine.

(2) Turkish Red Crescent will make transportation and distribution of wheat flour for bread in cooperation with Palestine Red Crescent and other institutions.

Duty Loss

ARTICLE 3- (1) All costs and share of outcomes resulted from works that Turkish Grain Board made/will make related to that duty are accepted as duty loss and will be met by the Treasury.

Effect

ARTICLE 4- (1) That decision should enter into force in the date of its publication.

Execution

ARTICLE 5- (1) Ministry of Agriculture and Rural Affairs and Minister of State that Treasury Undersecretary are dependent on will execute that decision.

Dosya No: 196-29 / 624

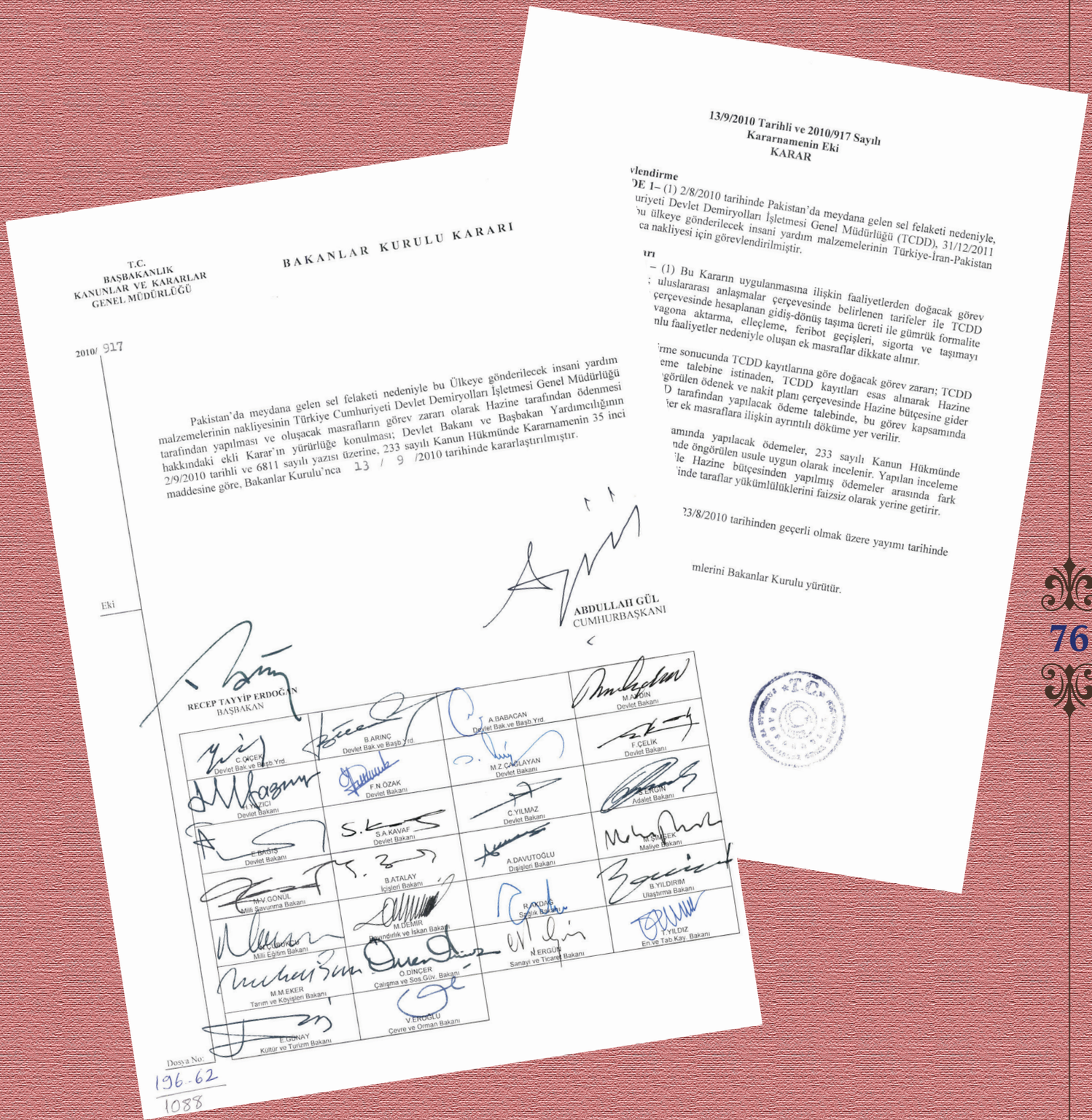

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAKANLAR KURULU KARARI

2010/ 917

Pakistan'da meydana gelen sel felaketi nedeniyle bu Ülkeye gönderilecek insani yardım malzemelerinin nakliyesinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından yapılması ve oluşacak masrafların görev zararı olarak Hazine tarafından ödenmesi hakkındaki ekli Karar'ın yürürlüğe konulması; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığının 2/9/2010 tarihli ve 6811 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 13 / 9 /2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Eki

ABDULLAH GÜL
CUMHURBAŞKANI

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

C.ÇİÇEK Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	B.ARINÇ Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	A.BABACAN Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	M.AĞDİN Devlet Bakanı
M.VEZİCİ Devlet Bakanı	F.N.ÖZAK Devlet Bakanı	M.Z.ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	F.ÇELİK Devlet Bakanı
E.BAĞIŞ Devlet Bakanı	S.A.KAVAF Devlet Bakanı	C.YILMAZ Devlet Bakanı	S.ERGİN Adalet Bakanı
M.V.GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	B.ATALAY İçişleri Bakanı	A.DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	M.ŞİMŞEK Maliye Bakanı
H.ÜSTÜNDAĞ Milli Eğitim Bakanı	M.DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı	R.AKDAĞ Sağlık Bakanı	B.YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
M.M.EKER Tarım ve Köyişleri Bakanı	Ö.DİNÇER Çalışma ve Sos.Güv. Bakanı	N.ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	T.YILDIZ Enerji ve Tab.Kay. Bakanı
E.GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	V.EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No:
196-62
1088

13/9/2010 Tarihli ve 2010/917 Sayılı
Kararnamenin Eki
KARAR

vlendirme

DE 1– (1) 2/8/2010 tarihinde Pakistan'da meydana gelen sel felaketi nedeniyle, uriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD), 31/12/2011 u ülkeye gönderilecek insani yardım malzemelerinin Türkiye-İran-Pakistan ca nakliyesi için görevlendirilmiştir.

ırı

– (1) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin faaliyetlerden doğacak görev uluslararası anlaşmalar çerçevesinde belirlenen tarifeler ile TCDD çerçevesinde hesaplanan gidiş-dönüş taşıma ücreti ile gümrük formalite vagona aktarma, elleçleme, feribot geçişleri, sigorta ve taşımayı nlu faaliyetler nedeniyle oluşan ek masraflar dikkate alınır.

irme sonucunda TCDD kayıtlarına göre doğacak görev zararı; TCDD eme talebine istinaden, TCDD kayıtları esas alınarak Hazine görülen ödenek ve nakit planı çerçevesinde Hazine bütçesine gider D tarafından yapılacak ödeme talebinde, bu görev kapsamında er ek masraflara ilişkin ayrıntılı döküme yer verilir.

amında yapılacak ödemeler, 233 sayılı Kanun Hükmünde nde öngörülen usule uygun olarak incelenir. Yapılan inceleme le Hazine bütçesinden yapılmış ödemeler arasında fark inde taraflar yükümlülüklerini faizsiz olarak yerine getirir.

23/8/2010 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde

mlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PAKİSTAN'DA SELDEN ZARAR GÖRENLERE YAPILAN YARDIM

ASSISTANCE TO THE FLOOD VICTIMS IN PAKISTAN

Pakistan'da selden zarar görenlere yardım yapılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı

Decision of the Council of Ministers concerning the assistance to the flood victims in Pakistan

2010

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
2010/917

REPUBLIC OF TURKEY
PRIME MINISTRY
General Directorate
Of Laws And Decisions
2010/917

BAKANLAR KURULU KARARI

Pakistan'da meydana gelen sel felaketi nedeniyle bu ülkeye gönderilecek insani yardım malzemelerinin nakliyesinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından yapılması ve oluşacak masrafların görev zararı olarak Hazine tarafından ödenmesi hakkındaki ekli Karar'ın yürürlüğe konulması; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığının 2/9/2010 tarihli ve 6811 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 13 / 9 /2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

ABDULLAH GÜL
CUMHURBAŞKANI

Bakanlar Kurulu üyelerinin imzaları

***

DECISION OF THE COUNCIL OF MINISTERS

In accordance with the 35th article of the Legislative Decree No. 233, it has been decided by the Council of Ministers on 13th of September, 2010 based on the writing of Minister of State and Assistance of Prime Ministry, dated 09.02.2010 and numbered 6811 to put the attached decision in effect to transport the humanitarian aid supplies by the General Directorate of State Railways of Republic of Turkey to Pakistan which faced a flood disaster; and to cover expenditures as a duty loss.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
PRIME MINISTER

ABDULLAH GÜL
PRESIDENT

Signatures of Members of Council of Ministers

***

13/9/2010 Tarihli ve 2010/917 Sayılı Kararnamenin Eki

KARAR

Görevlendirme

MADDE 1- (1) 2/8/2010 tarihinde Pakistan'da meydana gelen sel felaketi nedeniyle, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD), 31/12/2011 tarihine kadar bu ülkeye gönderilecek insani yardım malzemelerinin Türkiye-lran-Pakistan güzergahı boyunca nakliyesi için görevlendirilmiştir.

Görev zararı

MADDE 2 - (1) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin faaliyetlerden doğacak görev zararının hesabında; uluslararası anlaşmalar çerçevesinde belirlenen tarifeler ile TCDD tarifeleri ve mevzuatı çerçevesinde hesaplanan gidiş-dönüş taşıma ücreti ile gümrük formalite işlemleri, vagondan vagona aktarma, elleçleme, feribot geçişleri, sigorta ve taşımayı tamamlayıcı diğer zorunlu faaliyetler nedeniyle oluşan ek masraflar dikkate alınır.

(2) Bu görevlendirme sonucunda TCDD kayıtlarına göre doğacak görev zararı; TCDD tarafından yapılacak ödeme talebine istinaden, TCDD kayıtları esas alınarak Hazine Müsteşarlığı bütçesinde öngörülen ödenek ve nakit planı çerçevesinde Hazine bütçesine gider kaydedilerek ödenir. TCDD tarafından yapılacak ödeme talebinde, bu görev kapsamında oluşacak taşıma ücreti ile diğer ek masraflara ilişkin ayrıntılı döküme yer verilir.

(3) İkinci fıkra kapsamında yapılacak ödemeler, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesinde öngörülen usule uygun olarak incelenir.

Attachment of Decree No. 2010/917 dated 13.09.2010

DECISION

Charging

ARTICLE 1- (1) The Directorate General of State Railways of Republic of Turkey (TCDD) has been tasked to transport the humanitarian aid supplies along the route of Turkey-Iran-Pakistan to Pakistan which faced a flood disaster occurred on 10th of August, 2010 until 31th of December, 2011

Duty loss

ARTICLE 2- (1) In the calculation of duty loss which may occur during the implementation of this Decision, additional expenses which occur because of the other compulsory activities to complete the tariffs determined by international agreements, round-trip transportation costs calculated within the framework of the regulations and tariffs of TCDD, customs formalities, transfer from wagon to wagon, handling, ferry crossings, insurance and transportation are considered.

(2) Duty loss which may occur as a result of this entrusting in accordance with the records of TCDD will be paid as outcome to the Treasury Budget in frame of predicted payment and cash plan in the budget of Treasury Undersecretary related to TCDD records based on the payment request to be done by TCDD. A detailed list related to transportation wages and additional expenditures will be in the request to be made by TCDD in scope of this duty.

(3) The payments to be made in scope of second clause will be examined in accordance with procedure predicted in the 35th article of legislative decree numbered 223. All sides will carry out their responsibilities without interest if it is found out that the differences are between amount accounted and payment made by the Treasury Budget.

Yapılan inceleme sonucunda hesaplanan tutar ile Hazine bütçesinden yapılmış ödemeler arasında fark bulunduğunun tespit edilmesi halinde taraflar yükümlülüklerini faizsiz olarak yerine getirir.

Yürürlük

MADDE 3 - (1) Bu Karar 23/8/2010 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4 - (1) Bu Karar hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

Effect

ARTICLE 4- (1) That decision should enter into force in the date of its publication from the date of August 23, 2010.

Execution

ARTICLE 5- (1) Council of Ministers will execute that decision.

Dosya No: 196-62
1088

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAKANLAR KURULU KARARI

2015/ 7403

Ekli "Suriye'de Yaşanan Olaylarda Zarar Gören Sivil Halka Un Hibe Edilmesi Amacıyla Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün Görevlendirilmesine İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulması; Başbakan Yardımcılığı (Hazine Müsteşarlığı)'nın 11/3/2015 tarihli ve 8183 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 16 / 3 /2015 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

AHMET DAVUTOĞLU
BAŞBAKAN

B.ARINÇ Başbakan Yardımcısı	A.BABACAN Başbakan Yardımcısı	Y.AKDOĞAN Başbakan Yardımcısı	N.KURTULMUŞ Başbakan Yardımcısı V.
B.KERİM Adalet Bakanı	A.İSLAM Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	V.BOZKIR Avrupa Birliği Bakanı	F.NİK Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F.ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	İ.GÜLLÜCE Çevre ve Şehircilik Bakanı	M.CANUŞOĞLU Dışişleri Bakanı V.	N.ZİYBEKÇİ Ekonomi Bakanı
T.YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	A.Ç.KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	M.M.EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	N.CANİKLİ Gümrük ve Ticaret Bakanı
S.ÖZTÜRK Sağlık Bakanı	C.YILMAZ Kalkınma Bakanı	Ö.ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	M.ŞİMŞEK Maliye Bakanı
N.AVCI Millî Eğitim Bakanı	İ.YILMAZ Millî Savunma Bakanı	V.EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	M.MEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
F.BİLGİN Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No:
196-111

...AYLARDA ZARAR GÖREN SİVİL HALKA UN
...TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL
...LENDİRİLMESİNE İLİŞKİN KARAR

...enel Müdürlüğü (TMO), Suriye'de yaşayan ve
...ardım amacıyla 50.000 tona kadar ekmeklik

...ekmeklik buğday unu, 1 inci madde
...na teslim edilir.
...yesi ve dağıtımı Afet ve Acil Durum
...Uzılayı tarafından gerçekleştirilir. Söz
...den karşılanır.

...karşılığı ekmeklik buğdayın, 213
...mi Uygulama Genel Tebliğleri
...Vergisi eklenir ve bu şekilde
...ünlerden elde edilecek diğer
...necce karşılanır. Görev zararı
...alınmaz.
...da izlenen görev zararları,
...rlığı bütçesinde yer alan

...sebe kayıt ve belgeleri
...münde Kararnamenin
...nucunda hesaplanan
...meler arasında fark
...ak yerine getirir.
...anıltıcı belge ve
...kin olup Hazine
...apıldığı tarihten
...osulü Hakkında Kanun

...ürde yürürlüğe girer.

...Bu Karar hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan

T.C. BAŞBAKANLIK KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SURİYE'DEKİ SİVİL HALKA UN HİBE EDİLMESİ

DONATION OF FLOUR TO CIVILIANS IN SYRIA

Suriye'de yaşanan olaylarda zarar gören sivil halka un hibe edilmesi hakkında Bakanlar Kurulu Kararı

Decision of the Council of Ministers concerning donation of flour to civilians harmed by the events in Syria

2015

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü

BAKANLAR KURULU KARARI

Ekli "Suriye'de Yaşanan Olaylarda Zarar Gören Sivil Halka Un Hibe Edilmesi Amacıyla Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün Görevlendirilmesine İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulması; Başbakan Yardımcılığı (Hazine Müsteşarlığı)'nın 11/3/2015 tarihli ve 8183 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre Bakanlar Kurulu'nca 16/3/2015 tarihinde kararlaştırılmıştır.

AHMET	RECEP TAYYİP
DAVUTOĞLU	ERDOĞAN
BAŞBAKAN	CUMHURBAŞKANI

REPUBLIC OF TURKEY
PRIME MINISTRY
General Directorate
Of Laws And Decisions

DECISION OF THE COUNCIL OF MINISTERS

In accordance with the 35th article of the Legislative Decree numbered 233, it is decided to put into effect the attached "Decision About the Appointment of the General Directorate of Turkish Grain Board for Donation of Flour to Civilians Harmed by the Events in Syria" by the Council of Ministers on March 16, 2015 based on the writing of the Deputy of Prime Ministry (Treasury Undersecretary) dated 11/3/2015 and numbered 8183.

AHMET	RECEP TAYYİP
DAVUTOĞLU	ERDOĞAN
PRIME MINISTER	PRESIDENT

Signatures of the members of Council of Ministers

Dosya No: 196-111

İNDEKS / INDEX

A
Abaza bölgeleri, 63
Abdullah Gül
  Cumhurbaşkanı, 240
Abdurrahman Efendi
  Pekin Müftüsü, 179
Abdurrahman Nureddin
  Adliye ve Mezâhib Nâzırı, 172
Acem, 15, 93
Açe Padişahı, 19
Açıkbaş ülkesi, 61
___ tavatları, 65
Açıkbaşlı, 63
Adana, 35, 91, 127, 129, 137
Aden, 20
Adliye ve Mezâhib Nezareti, 171, 172
Afrika, 105, 106, 150, 151
Ahidnâme-i hümâyûn, 32
Ahmed Ağa
  Tekfurdağı Gümrük Emini, 41
Ahmed Cemil Efendi, 72
Ahmed Davutoğlu
  Başbakan 244
Ahmed Efendi, 172
Ahmed Hamdi
  Sivas Eyaleti Mutasarrıfı, 103
Ahmed Nazif Paşa
  Maliye Nâzırı, 160
Ahmet Necdet Sezer
  Cumhurbaşkanı, 237
Akdeniz, 15, 24, 29, 30, 221
Alâeddin Şah, 19
Aleksandır
  Gürcistan Hanı'nın oğlu, 67
Aleksandr, 67
Ali
  Halife, 15
Ali Paşa Belgrad valisi, 37
Ali Paşa
  Cezayir-i Garb Beylerbeyi, 29
Ali Rıza Efendi, 181
Almanca, 151
Almanya, 139, 140
___ Dışişleri Bakanlığı, 139
___ İmparatoru, 140
Amasya, 129
Amerika, 154
___ gazeteleri, 154
Anadolu, 15, 59, 90, 91, 127
Andican tren istasyonu, 197, 198
Andon Nikola
  Venedik tüccarlarından, 125
Ankara, 90, 127, 129, 168, 221, 223, 225
Antalya Nakliyat Şirketi, 221, 222
Arap, 15, 93
Arapça, 72, 105, 179, 180, 189
Aristariki Bey
  Berlin Sefiri, 115, 117
Avrupa devletleri, 79
Asım
  Hariciye Nâzırı, 206
Âsitâne, 33
Âsitane-i Aliyye, 96
Âsitâne-i saadet, 32
Asya, 122
Aşudu kazası, 103
Avrupa usulü, 70
Avrupalılar, 180
Avusturya, 37, 52
Avusturyalılar, 53
Aydın, 137
___depremzedeleri, 162
Azerbaycan, 15
Aznavur, 63

B
Bâb-ı Âlî Hariciye Tercüme Odası, 140, 150
Bağdad, 162
Bakanlar Kurulu, 233, 237, 244
Banar
  Macar Başgenerali, 40
Bangladeş, 233
___Hükümeti, 234
Bankin
  Fransalı Kaptan, 96
Basra, 162
Başbakan Yardımcılığı
  Hazine Müsteşarlığı, 244
Başmuhasebe, 41
Başvekalet, 217, 221, 223
Behic
Nafia Vekili, 218
Belgrad, 37, 135, 193
Berlin Sefâreti, 111, 115, 116, 139
Beytü'l-Harâm, 29
Bisko Bey
  Eflak Voyvodası, 76, 77
Bobrik, 52
Bodhayçe kasabası, 52
Boğdan, 47, 52, 53
Bombay Başşehbenderliği, 162
Bosna ve Hersek, 13, 85, 205, 206
Budapeşte, 131
Buhara, 69, 209
Bukays Adası, 94
Bulgarya, 222
Burnibo Adası, 94
Bükreş, 77

C-Ç
Calabria, 185, 187
Cape Town, 150, 151, 189, 190
Cava Adası, 94, 95, 213, 214
Celal Bayar
  Reisicumhur, 229
Cemal Gürsel
  Cumhurbaşkanı, 231
Cenevre, 221, 222, 226
Cezâir-i Bahr-ı Sefid, 127, 129
Cezayirli Hüseyin Çavuş, 29
Cidde, 20
Çaki
  Macar Generali, 40
Çanakkale, 58, 59
Çeçen ahalisi, 72, 73
Çerkes muhacirler, 89, 102, 103, 129
Çıldır, 65
Çihaçov
  Rus şirketine ait vapur, 156
Çin, 69, 179, 180, 181
Çin Türkistan, 195, 198, 209
Çince, 179
Çinli Müslümanlar, 198

D-E
Dadayan, 63
Dadyan Livan, 63
Dağıstan muhacirleri, 167
Dahiliye Mektubî Kalemi, 144
Dahiliye Nezareti, 135, 169, 171, 197, 209
Dahiliye Vekâleti
Türkiye Cumhuriyeti'nin, 218
Dahiliye veznesi, 144
Ders Vekâleti, 181
Dersaâdet, 127
Dersaâdet Hahamhânesi ve Cemaati, 172
Devlet Hazinesi, 89, 91
Devlet-i Aliyye, 43, 44, 55, 56, 63, 65, 73, 94, 96, 105, 131
Dışişleri Bakanlığı
  Fransa'nın, 83
  Türkiye Cumhuriyeti'nin, 225, 231
Divan-ı Hümâyûn, 55
Diyarbakır, 15, 127, 129
Dobruca Ovası, 52, 89, 90
Doğu Prusya ahalisi, 112, 117
Donanma-yı Hümâyûn, 20, 24, 27, 29, 33
Draç Kalesi, 13
Dreyse Paşa, 123
  Yâver-i Ekrem-i Hazret-i Padişahî, 121
Düyun-ı Umumiye Komiserliği, 160
Ebubekir (Hz.)
  Halife, 15
Ebubekir Efendi, 151
Eflak, 76
Elizabeth
  İngiltere Kraliçesi, 32

Encümen-i Mahsus-ı Meşveret, 89, 107
Endülüs, 29
Erekle
  Gürcistan Hanı, 67
Ermenistan Hükûmeti, 217
Ertuğrul Gemisi, 183
Erzurum, 65
Esedî Kuruş, 40
Esedullah Han
  İran Büyükelçisi, 143
Estergadin, 131
Eşref Efendi
  iskân memuru, 137
Et ve Balık Kurumu, 235
Evkâf Hazinesi, 170
Evkâf-ı Hümâyûn Nezareti, 171
Eyâlet-i Trabzon, 65

F-G
Fergane toprağı, 70
Ferid
  Sadrazam, 171
Ferman-ı hümayun, 13
Filibe, 85
Filistin, 237, 238
___Kızılayı, 238
Finlandiya, 44
Flemenk, 94, 96
Florin, 131
Françesko
  Fransa Kralı, 15
Frank, 122
Frankiyan
  Fransa Kralı'nın adamı, 15
Fransa, 15, 83, 95, 99, 111, 221, 223
Fransız limanı, 221
Fransızca, 180
Frengistan, 21
Frenk kralları, 21
Galos İskelesi, 125
Gazi Ahmed Muhtar
  Mısır Fevkalâde Komiseri, 179
Gazi Muhammed Efendi
  Çeçen Hâkimi, 72
Gazi M. Kemal
  Reisicumhur, 218
General Zamovsky, 87
Guril, 63
Gümrü Şehbenderliği, 217
Gümüşhane, 73
Güney Afrika, 189, 190
Güney Vietnam, 231
Güney Vietnam Hükümeti, 231
Gürcistan, 63, 65, 67

H
H. Bulwer, 119
H. Kemal
  Kızılay C. Umumi Merkezi Reisi, 222
Habeş Hükümeti, 170, 171, 172
Hac ziyareti, 20, 30, 179, 198
Hacı Abdullah Efendi
  Habeş temsilcisi, 171
Hacı Ahmed Abdullah Efendi, 172
Hacı Halil Ağa
  Dergâh-ı âli kapıcı başılarından, 125
Hacı İmam Magnoel Efendi
  Osmanlı Mektebi'nde öğretmen, 189
Hâfız Hasan Efendi, 181
Hahambaşı Kaymakamlığı, 171, 172
Haleb, 15, 127, 129
Halid Ziya
  Padişahın Başkâtibi, 190
Halife, 83, 189
Halil Bey
  Hariciye Nâzırı, 214
Harameyn-i Şerifeyn, 23, 24, 95, 96
Hariciye Nezareti, 111, 115, 116, 131, 144, 147, 150, 154, 187, 193, 195, 205, 211, 213, 214
Hariciye Vekâleti
Türkiye Cumhuriyeti'nin, 217, 218, 229
Hasan Saka
  Dışişleri Bakanı, 225
Hayır çarşısı, 109
Hazine İdaresi, 170, 171
Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, 234, 238, 241
Hazine tezkiresi, 41
Hazine-i Celîle, 103
Hazine-i Hassa-i Şahane Nezareti, 121
Hersek, 85
Hızır Bey, 21
Hilâfet, 19

Hilâl-i Ahmer, 205, 206
Hindistan, 23, 24, 27, 70, 119, 162
___ iskeleleri, 162
___ kıtlıkzedeleri, 162
Hocabey, 171, 172
___ Musevîleri, 171
Hokand, 69
Hollanda/lı, 94, 96, 122, 211
Hotin, 47, 52, 53
Hüseyin
Açe Sultanı'nın veziri, 19

I-İ-J
Irak, 229
İbrahim
Selanik Mutasarrıfı, 49
İcra Vekilleri Hey'eti, 217, 229
İhsan
Bahriye Vekili, 218
İller Hanı, 70
İlovova kasabası, 52
İmam Ataullah Efendi
Peterbsurg'da inşa olunacak caminin imamı, 157
İmeret
Batı Gürcistan, 61
İngiliz Kızılhaç Derneği, 226
İngilizce, 151
İngiltere, 58, 105, 109, 225
___ Kızılhaçı, 225
___ kraliçesi, 32, 109
İpek böceği, 160
İran, 143, 144, 147, 183, 240
İrlanda, 79, 119
İskenderiye Kaptanı, 21, 27
İskenderun, 129
İsmet İnönü
Başbakan, 231
İspanya, 32, 33, 35, 133
___ kralı, 29, 32, 33, 133
İstanbul, 33, 47, 58, 59, 61, 96, 127, 171, 162, 168, 179, 197, 198, 209, 222
___ kilesi, 125
___ Vilâyeti Maarif Müdüriyeti, 201
___ Rusya Büyükelçiliği, 157
İstilon
Fransalı Kaptan, 96
İsveç, 43, 44, 55, 56, 121, 122, 125
İşibil bölgesi, 94
İşkodra, 85, 135
İtalya, 175, 185, 186, 187
İtalyanlar, 221
Jena şehri, 139, 140
Almanya'nın, 139

K
Kalem-i Mahsus Müdüriyeti
Başvekâlet'in, 217
Kaliküt, 20
Kamanto oğlu Hayim
mücevher tüccarlarından, 47
Kâmil
Sadrazam, 183, 186
Kangal kazası, 103
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü, 237
Başbakanlık'ın, 223, 233, 240, 244
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Başbakanlık'ın, 229, 231
Kanun Hükmünde Kararname 244
Karaca Paşa
Lahey ve Stokholm Sefiri, 121
Karadağ, 135
Karadeniz, 15, 49
Karaman, 15
Kars, 35
Kastamonu, 129
Kavalyer De Martino
İtalya'nın İstanbul Maslahatgüzârı, 175
Kazak Bozkırı, 70
Kâzım Bey, 140
Kemal
Müsteşar Vekili, 223
Kenan Evren
Cumhurbaşkanı, 233
Kenan Bey
Kaymakam, 156
Khodorov kasabası, 52
Kıbrıs, 29, 30, 129
Kıpçak bozkırı, 69
Kırgız, 70
Kırım göçmenleri, 89
Kıtlık, 135
Kızılay Cemiyeti, 223, 225
Kızıldeniz, 24
Kızılhaç teşkilatı, 226

Kiev, 157
Kont Bismarck, 111
Konya, 90, 129, 137, 168
Kostaki
  Londra Sefiri, 106
Kostaki Bey
  Londra Sefiri, 106
Kostantin oğlu Ankele, 125
Kostantiye, 16
Kraliyet arşivi, 116
Kudüs, 15, 47, 171
Kur'ân-ı Kerîm, 151, 152
Kurdoğlu Hızır, 21
Kurlanda, 157
Kurslar
  Orta Macaristan halkı, 37
Kuzey Afrika, 32
Kürdistan, 15
Kütahya, 91

L-M-N
Lahey, 121, 214
Layot Kossuth
  Macar bağımsızlık önderi, 81
Leh/Lehistan, 47, 49, 52, 85, 87, 157
Leibzig, 139
Litvanya, 157
Logofet Aristarki, 76
Londra, 226
___ Belediye Reisi, 119
___ Osmanlı Büyükelçiliği, 119, 150
Lord Palmerston, 81
Lord Woolton
  İngiltere Kızılhaçı Reisi, 225
M. Abdülhalik
  Maliye Vekili, 218
M. Cemil
  Dahiliye Vekili, 218
M. Rahmi
  Ticaret Vekili, 218
M. Sabri
  Ziraat Vekili, 218
Maarif Nezareti, 190, 195
Mâbeyn, 171
Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitâbeti, 139
Mâbeyn-i Hümâyûn Tahrirât-ı Ecnebiye Kitâbeti, 133
Macar Kralı, 40, 41
Macaristan, 131
Mahmud Esad
  Adliye Vekili, 218
Malhas, 61
Maliye Hazinesi, 195, 197, 199, 209
Maliye Nezareti, 91, 137, 144, 169, 170, 193, 197, 199, 209, 211, 213, 215
Maliye ve Gümrük Bakanlığı, 233, 234
Manastır, 85
Mankabo bölgesi, 95
Masârıf-i Fevkalâde Fonu, 215
Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ, 127, 167, 168, 197, 199, 206
Meclis-i Vükelâ, 171, 193, 195, 205, 209, 211, 214, 215
Medine, 15
Mehmed
  Yanya ve Tırhala Eyaletleri Valisi, 99
Mehmed Arif Beyefendi
  Mâbeynci, 139
Mehmed bin Ahmed
  Ümidburnu'nda İslâm ahalisinin imamı, 105
Mehmed Cemil
  Paris Sefiri, 83
Mehmed Sadeddin
  Selanik Kadısı, 125
  Şeyhülislâm, 181
Mehmed Said
  Sadrazam, 169
Mehmed Tayyib Efendi
  Fatih Camii hocalarından, 181
Mehmed Tevfik
  Berlin Büyükelçisi, 140
Mekke, 15, 20, 96, 170, 189
Memâlik-i Mahmiyye-i Osmaniyye, 23, 33
Memâlik-i Şahane, 89
Mersabourg, 140
Mescid-i Haram, 23
Messina, 185, 186
Meşihat makamı, 201, 202
Meşrutiyet Devri, 180
Meşrutiyetçi sadrazam, 180
Mısır, 15, 20, 21, 23, 27
Mısr-ı Kâhire, 21
Mîrmîrân İsmail Paşa
  Hotin Muhafızı, 53
Mişel Obranyoviç, 76

Monitör gazetesi, 83
Mora Adası, 58
Moskova/lı, 43, 65, 157
___Sefâreti, 217
Moşe Levi
Dersaâdet Hahambaşı Kaymakamı, 173
Mösyö Bertram
Yanya'da bulunan Fransa Konsolosu, 99
Mösyö Meyborg
Osmanlı Şehbender Vekili, 190
Mösyö Nelidof
Rusya'nın İstanbul Büyükelçisi, 156
Mösyö Pilevil, 83
Mösyö Roubaix
İngiltere'nin Ümitburnu'nda bulunan hakimi, 105
Mösyö Teyl, 111
Muallim Kerim Han, 70
Muhacirîn Komisyonu, 128, 137, 168, 169
Muhammed bin Ahmed, 106
Muhammed Gavs, 96
Muhammed Han
Hokand Hanı, 69
Muhammed Mustafa, 13, 15, 21
Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 233, 234
Musa Kâzım
Şeyhülislâm, 203
Musevî cemaati, 171, 172, 173
Mustafa Çavuş, 21
Mustafa Necati
Maârif Vekili, 218
Mustafa Reşid Paşa
Sadrazam, 85
Nâme-i hümâyûn, 32, 116
Naumbourg, 140
Nemçe, 21, 47, 52
Newyork Belediye Başkanı, 154
Nimet Sultan, 140
Nogay muhacirler, 89, 129
Norveç, 121

O-Ö

Odessa, 197, 198
Okyanusya, 122
Oraniyef, 156
Osman (Hz.)
Halife, 15
Osmanlı /Devleti, 2, 4, 5, 7, 20, 32, 37, 43, 44, 49, 55, 58, 76, 79, 81, 85, 87, 89, 90, 125, 131, 135, 137, 156, 167, 168, 172, 185, 193, 206, 209, 213, 214
___ Lirası, 154
___ Mektebi, 180, 189
___ Musevîleri, 172, 173
___ Padişahı, 79, 115, 116, 133, 139, 140, 141, 151, 152, 189
Orman Müdüriyet-i Umumiyesi, 217
Oxford, 226
Ozebran kasabası, 52
Ömer (Hz.)
Halife, 15
Özbekiye Dergâhı
Sultanahmet'te, 209

P-R

Pakistan, 240
Paris, 226
Pastör, 160
Peder Filipos
Osmanlı uyruklu Bosnalı rahip, 85
Pekin, 179
Petersburg, 156, 157
Piyale Paşa
Kaptan-ı Derya, 27
Portekiz, 23, 24
Prens Henry, 213, 214
Prens Şarl, 111
Prens Witold Czartoryski, 87
Prenses Victoria, 109
Prusya, 47, 109, 111, 115, 116, 139
___ Devleti Dışişleri Bakanlığı, 112, 117
___ kralı, 109, 115, 116
___ kraliçesi, 112, 117
Recep
Müdafaa-i Milliye Vekili, 218
Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan, 237, 240
Cumhurbaşkanı, 244
Refik
Dr, Sıhhiye ve Muâvenet-i İctima'iye Vekili, 218
Reşid İskelesi, 27
Rıza Paşa
Muhacirîn-i İslâmiye Komisyonu azâsı, 168
Rion ırmağı, 61
Roma, 175

Romei Paşa, 175
Rum Vilayeti, 15
Rumeli, 15, 56, 59, 85, 90, 91
Ruslar, 61, 63, 67, 70, 72, 73, 172
Rusya, 8, 10, 43, 44, 47, 55, 61, 63, 69, 72, 73, 76, 89, 90, 137, 156, 167, 168, 171, 172, 173, 198
___ Musevîleri, 172, 173

S-Ş
Saale Nehri, 139, 140
Sadâret, 85, 137
Said
Karaca Paşa'nın mütercimi, 122
Sadrazam, 167
Said El-Ali Efendi
ulemadan, 195
Sait Halim
Hariciye Nâzırı, 150, 154
Saks Altenburg Dükası, 140
Saltanat-ı Seniyye, 93, 102
Samsun, 127, 129
Sasce Altenburg, 139, 140
Sasce Weimar, 139
Savet Hükûmeti, 217
Sebte boğazı, 32
Segedin şehri, 131
Selanik, 49, 125, 127
Selim Efendi, 140
Seylan, 20
Seyyid Yusuf
Tenos Nahiyesi Müdürü, 103
Sırbistan, 135, 193
Sicilya, 175, 187
Sigetvar, 21
Sinan Paşa
Veziriazam, 94, 96
Sinatine kasabası, 52
Sir Henry Bulwer, 119
Sirkeci, 222
Sis, 35
Sivas, 90, 102, 103, 127, 129, 167, 168, 169
Sivil halka un hibe edilmesi 244
Sofya, 37
Sohum muhacirleri, 127
Solomon Han
Açıkbaş Hanı, 61
Stokholm, 121, 122
Sultan Abdülhamid Han, 96
Sultan Abdülmecid Han, 83, 96, 106
Sultan Bayezid Han, 15
Sultan Mahmud Han, 96
Sultan Mehmed Han, 13
Sultan Selim Han, 94, 95
Yavuz, 15
Sultan Süleyman Han, 21, 15, 94
Sultan V. Mehmed Han, 189
Sultanahmed, 209
Sumatra Adası, 94, 95
Sunda Adası, 94, 95
Suriye, 168, 244
Süleyman
Trabzon Valisi ve Faş Muhafızı, 61
Süleyman Paşa
Trabzon Valisi, 63
Süreyya
Mâbeyn Başkatibi, 143
Süt Endüstrisi Kurumu, 235
Süveys, 21, 24
Şam, 15, 127, 129
Şefkat Nişanı, 123
Şehremaneti, 162, 197, 198
Şeker Şirketi, 235
Şeyh İsmail b. Abdullah el-Hâlidî, 96
Şeyhülislâmlık makamı, 202
Şûrâ-yı Devlet Mülkiye Dairesi, 127

T
Tahıl kıtlığı
İngiltere'de, 58
Tahsin
Padişah Başkâtibi, 162
Talat
Dahiliye Nâzırı, 199
Tanzimat Meclisi
Şûrâ-yı Devlet'in, 89
Tarım ve Köyişleri Bakanı, 238
Tarım İşletmeleri Gn. Md, 235
Tariş, 235
Tarsus, 35
Tatar muhacirleri, 129
Tavad
Yerel Gürcü beyleri, 61
Taviy, 95
Tebriz şehri, 183

Tekfurdağı, 41, 58, 59
Tenos Kazası
  Sivas Vilâyeti'nin, 102
Tepebaşı Tiyatrosu, 183
Tevfik
  Hariciye Nâzırı, 186
Tevfîk Rüşdü
  Dr, Hariciye Vekili, 218
The Cape Argus
  Güney Afrika'da gazete, 189, 190
Tımışvar, 37
Tırhala, 85, 99
Tîr-i Müjgan
  nakliye gemisi, 185
Ticaret Vekilliği, 223
Ton
  Amerikalı Kaptan, 96
Tophâne-i Âmire, 27
Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), 222, 223, 235, 238, 244
Trabzon, 61, 63, 73, 137
Trakya Birlik, 235
Tuğra, 15
Tunus, 35
Turgut Özal
  Başbakan, 233
Turinc bölgesi, 140
Türk Hükümeti, 226
Türkçe, 180
Türkistan, 195, 197, 201, 202, 203
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD), 222, 240, 241
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, 234
Türkiye Çimento Sanayii Anonim Şirketi, 231, 235
Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı, 221, 226, 234, 235, 238
Türkiye-lran-Pakistan güzergahı, 240
Türkler, 93

U-Ü-V-Y-Z
Uston kasabası, 52
Uzakdoğu, 180
Uzeyir, 35
Uzunyayla, 102, 103
Ümitburnu, 189
Ümitburnu, 105, 106, 151
Vahtan[ik] Han, 65
Varna iskelesi, 127
Vezüv, 175, 176
Victor Emmanuel
  İtalya kralı, 176
Victoria
  Prusya ve İngiltere Prensesi, 109
Vilna, 157
Visoka kasabası, 205
Viyana, 76, 131
Washington Büyükelçiliği, 154
Weissenfels, 140
Woolton
  İngiliz Kızılhaç Derneği Başkanı, 226
Yahudi taifesi, 47, 52, 53
Yanova kasabası, 52
Yanya valisi, 99
Yedican, 209
Yeğen Mehmed Ağa
  İstanbul Gümrük Emini, 41
Yemen, 15, 20
Yenişehir, 221
Yıldız Sarayı Başkitâbet Dairesi, 143, 162
Yugoslavya, 222
___ Demiryolları idaresi, 222
___ Kızılhaçı, 222
Yunanistan ihtilâli, 76
Yusuf İzzeddin Efendi, 116
  Şehzade, 115
Zaleştak, 52
Zekiye Sultan, 140
Zimmî statüsü, 49
Ziraat Vekâleti, 217, 218
Zor Sancağı, 129
Zülkadriye, 15